

วิเคราะห์เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว ทางครูสอน วงห้อง

นายนพดล คำทัง

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MUSICAL ANALYSIS OF KHRU SORN WONGKHONG'S TAYOI DIAO SOLO
FOR KHONG WONG YAI**

MR.NOPPADON KLAMTANG

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Master of Arts Program in Thai Music**

Department of Music

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์เดี่ยวร้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว

ทางครูสอน วงฆ้อง

โดย

นายนพดล คำห้าง

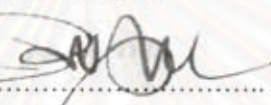
สาขาวิชา

ดุริยางค์ไทย

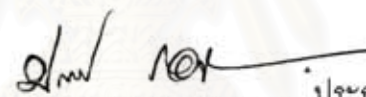
อาจารย์ที่ปรึกษา

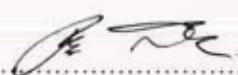
รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร สำโรงทอง

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ให้นักศึกษานี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)

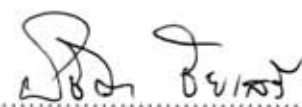
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผือก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร สำโรงทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ข้ามคม พรประสิทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี)

นพดล กล่าวทั้ง : วิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว ทางครูสอน วงฆ้อง.

MUSICAL ANALYSIS OF KHRU SORN WONGKHONG'S TAYOI DIAO SOLO FOR KHONG WONG YAI อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ. ดร.บุษกร สำโรงทอง, 273 หน้า.

งานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาทางเดี่ยวสำหรับฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ทำการวิเคราะห์ศึกษาตามหลักวิชาทางดุริยางคศิลป์ไทย โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการดนตรีไทยและทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงทำการบันทึกโน้ตเพลง เพื่อทำการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง พบว่าโครงสร้างของเพลงสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ทำนองในเที่ยวโอดและทำนองในเที่ยวพัน โดยทำนองในเที่ยวโอดเป็นการนำเค้าโครงจากเพลงทยอยในมาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว ส่วนทำนองในเที่ยวพันประกอบไปด้วยกลุ่มทำนอง โยนกุ่มต่างๆที่มุ่งไปหาเสียงสำคัญตามบันไดเสียงหลักที่ใช้ในทำนองเดี่ยวเพลงนี้ คือ บันไดเสียงทางโน ซึ่งมิกกลุ่มเสียงปี่จุมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ทำนองมีการฉายให้เห็นถึงทำนองที่มีเค้าโครงที่มาจากเพลงทยอยในอีกครั้ง ในช่วงท้ายและทำนองลงจบเป็นทำนองที่มีลักษณะเดียวกันกับการลงจบของเพลงพญาโศก ทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีการใช้ศักยภาพของการผลิตเสียงของฆ้องวงใหญ่ได้เต็มตามศักยภาพที่ฆ้องวงใหญ่จะสามารถผลิตเสียงต่างๆออกมาได้และยังทำให้ทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีความกลมกลืนของเสียงเป็นอย่างมาก

ในส่วนของอัตลักษณ์เฉพาะของทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ มีการใช้กลวิธีพิเศษต่างๆในการดำเนินทำนองแต่ละช่วงทั้งการใช้คู่ประสาน การสลับในลักษณะต่างๆ การตีไขว้มือ การตีกรอเสียง การตีคู่เสียง ทำนองโยนแต่ละช่วงมีการประดับประดาทำนองโยนอย่างแบบขลุ่ยคมคาย อีกทั้งทำนองเพลงยังสามารถสะท้อนอารมณ์เศร้าในรูปแบบต่างๆอันเป็นไปตามลักษณะเฉพาะของเพลงทยอยออกมาได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ภาพลักษณ์ของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง มีความสะอาดกระฉ่างแจ่มชัดและสมบูรณ์เป็นอย่างยิ่ง

ภาควิชา ดุริยางคศิลป์

สาขาวิชา ดุริยางคศิลป์

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

4987035335 : MAJOR THAI MUSIC

KEYWORDS : KHONG WONG YAI SOLO / TAYOY DEIO

NOPPADON KLAMTANG : MUSICAL ANALYSIS OF KHURU SORN
WONGKHONG'S TAYOI DIAO SOLO FOR KHONG WONG YAI. THESIS
ADVISOR : ASSOC. PROF. BUSSAKORN SAMRONGTHONG, Ph.D. 273 pp.

The objectives of this research were to analyze the musical form and advanced techniques of Khru Sorn Wongkhong's Tayoy Deio Solo for Khong Wong Yai. This research was carried out by qualitative methods of academic Thai Music research methodologies: interview of specialists, observations, and transcription analysis.

The research findings reveal that the musical form consisted of two main parts which were the Tiao Oad melodies and Tiao Pan melodies. The Tiao Oad melodies were derived from the Tayoy song but it was adapted into solo tune. The Tiao Pan tune comprises of "Yon" sections, which are comprised of pillar tones in the pentacentric mode of Tang Nai. The tune depicted the derivation from Tayoy song again in the latter part and the ending part is the same solo piece as that of the ending part of the "PhayaSok" song. The Deio tune of this Tayoy Deio song demonstrated the full potentiality of the sound production of Khong Wong Yai and enriched the harmony of the tonal timber perfectly.

The uniqueness of the Deio tune of this Tayoy Deio song is that it employs advanced techniques in each phase, for example, the use of interval, trills, cross hand strumming, gliding strumming, sound sucking strumming. Each tune is decorated with "Yon" melodies beautifully. In addition the tunes reflected various melancholic emotions which is a unique aspect of Tayoy song. As a result, it clearly created an image for the Khru Sorn Wongkhong's Tayoy Deio Solo of Khong Wong Yai.

Department : Musical
Field of Study : Thai Music
Academic Year : 2008

Student's Signature *Noppadon Klamtang*
Advisor's Signature *Bussakorn Samrongthong*

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้นเกิดจากความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่เมตตาให้ความกรุณาในเรื่องของข้อมูลความรู้และข้อชี้แนะต่างๆ ทั้งกำลังกายและกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยเสมอมา หากงานวิจัยเดี่ยวห้องวงใหญ่ เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง เป็นประโยชน์ต่อวงการดนตรีไทยเท่าใด ผู้วิจัยขอคุณความดีทั้งหมดนั้นส่งถึงพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) ผู้คิดประดิษฐ์เพลงทยอยเดี่ยว และครูสอนวงฆ้องผู้ที่บังเกิดเดี่ยวห้องวงใหญ่ เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ขึ้นมาและขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคลสำคัญยิ่งที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความลุล่วงสำเร็จไปด้วยดี คือ ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ครูคนสำคัญของผู้วิจัยผู้ให้ความกรุณาถ่ายทอดเดี่ยวห้องวงใหญ่ เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องให้แก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำสั่งสอนชี้แนะแนวทางด้วยดีเสมอมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติและผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ครูจำลอง เกิดผล ครูวิเชียร เกิดผล ครูสมชาย ดุริยประณีต ผู้ให้ความกรุณาในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเพลงทยอยเดี่ยวนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิอันได้แก่ รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน รองศาสตราจารย์ ดร.บุญกร สำโรงทอง รองศาสตราจารย์ จำคม พรประสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ อาจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญกร สำโรงทอง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยครั้งนี้ที่กรุณาให้ความรู้ในการทำวิจัย ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่และครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือมากมายทั้งกำลังกายกำลังใจและกำลังทรัพย์ อันเป็นกำลังสำคัญยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อนพี่น้อง ที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านความช่วยเหลือในครั้งนี้ผู้วิจัยจะระลึกถึงตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 บริบทของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว.....	10
2.1 ความหมายและลักษณะเฉพาะของเพลงทยอยเดี่ยว.....	10
2.1.1 ความหมายตามรูปศัพท์.....	10
2.1.2 ความหมายตามบทเพลง.....	11
2.1.3 เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุด.....	15
2.1.4 เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวที่ดำเนินทำนองในลักษณะของ เพลงทยอย.....	20
2.2 ประวัติความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยว.....	27
2.2.1 ประวัติความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยว.....	27
2.2.2 ผู้แต่งเพลงทยอยเดี่ยว.....	28
2.3 ความเชื่อและข้อปฏิบัติในการสืบทอดเพลงทยอยเดี่ยว.....	32
2.3.1 ความเชื่อของเพลงทยอยเดี่ยว.....	33
2.3.2 ข้อปฏิบัติในการสืบทอดเพลงทยอยเดี่ยว.....	36

2.4 การถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง ของครูพินิจ ฉายสุวรรณ.....	38
บทที่ 3 พินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง.....	44
3.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกโน้ต.....	44
3.2 นิยามศัพท์เฉพาะทางดนตรีไทย (ศัพท์สังคีต).....	44
3.3 รายละเอียดการวิเคราะห์.....	49
3.3.1 จังหวะ.....	49
3.3.2 สังคีตลักษณ์.....	50
3.3.3 ช่วงเสียง.....	52
3.3.4 บันไดเสียง.....	52
3.4. พินิจสำนวนเดี่ยว.....	53
บทที่ 4 อภิปรายเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง.....	173
4.1 ทำนองในทิวโศด.....	173
4.2 ทำนองในทิวพัน.....	183
4.3 ทำนองมีลักษณะเป็นคู่.....	208
4.4 อัดลักษณ์เฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง.....	217
4.4.1 กลวิธีพิเศษที่ใช้ในการบรรเลง.....	218
4.4.2 การประดับประดาลูกโยน.....	222
4.4.3 การलयจังหวะ.....	232
4.4.4 ดังกวีนิพนธ์ที่มีความงดงาม.....	235
4.4.5 การเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างทำนองแต่ละกลุ่ม.....	237
4.4.6 การสะท้อนอารมณ์เศร้าในรูปแบบของเพลงทยอย.....	240
4.4.7 ความกลมกลืนของการใช้เสียง.....	243
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	248

รายการอ้างอิง.....	251
ภาคผนวก.....	253
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	273

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ครูสมชาย คุริยประณีต ขณะร่วมบรรเลงเพลงหน้าพาทย์กับวงบ้านบางลำพู ในงานพิธีไหว้ครู บ้านพาทย์รัตน์.....	18
ภาพที่ 2	ครูพินิจ ฉายสุวรรณ.....	19
ภาพที่ 3	ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูสำราญ เกิดผล.....	20
ภาพที่ 4	ครูวิเชียร เกิดผล ขณะกำลังสนทนากับครูสุดจิตต์ คุริยประณีต.....	25
ภาพที่ 5	ภาพพระประดิษฐานไฟเราะ (มี คุริยางกูร หรือครูมีแขก).....	32
ภาพที่ 6	ครูสำราญ เกิดผล ขณะประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทยบ้านพาทย์รัตน์.....	34
ภาพที่ 7	ครูจำลอง เกิดผล.....	35
ภาพที่ 8	ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ขณะกำลังถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวให้แก่ผู้วิจัย.....	43

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นศาสตร์แห่งเสียงซึ่งมีอิทธิพลต่อจิตใจของมนุษย์ มนุษย์เมื่อได้รับรู้ถึงเสียงดนตรีย่อมเกิดปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อจิตใจ ปฏิกิริยานั้นจะเป็นไปในรูปแบบใดย่อมขึ้นกับพื้นฐานทางจิตใจและประสบการณ์เดิมที่ผู้ที่ได้ฟังเคยมีต่อเสียงดนตรี เมื่อกล่าวถึงดนตรีในแง่มุมของความเป็นปรัชญา ดนตรีเป็นศาสตร์หนึ่งในวิชาสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ซึ่งเป็นปรัชญาประเภทคุณวิทยา (Axiology) เป็นปรัชญาแห่งชีวิต มุ่งเน้นศึกษาเรื่องราวของความงาม ความดี ความประเสริฐที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ (วิจิตร ศรีสอาน, 2535 : 172)

ดนตรีนั้นเป็นภาษาสากลประจำโลกมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาสามารถสัมผัสได้ แต่จะได้รายละเอียดลึกซึ้งเพียงใดขึ้นอยู่กับภูมิหลังและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดนตรีโดยทั่วไปแล้วมีคุณมากกว่าโทษ ดนตรีเป็นเครื่องบำรุงขวัญ บำรุงจิตใจ เป็นยารักษาโรคทั้งทางกายและทางจิตใจ เป็นน้ำเย็นที่ช่วยบรรเทาความร้อน เป็นเพื่อนยามทุกข์ยามเหงา เป็นเครื่องมือสำหรับสรวลสนทนา เป็นสื่อแห่งความรักและยังเป็นเครื่องมือสำหรับการยังชีพ ดังนั้นจึงต้องมีความเข้าใจรู้คุณค่าของดนตรี ใช้ดนตรีไปในทางที่ถูกที่ควรดนตรีนั้นจึงจะยังประโยชน์และมีคุณค่าได้อย่างสูงสุด

ไทยเราเป็นชนชาติที่เก่าแก่มีศิลปวัฒนธรรมของตนเองมาช้านาน มีภาษาพูด ภาษาเขียน และมีดนตรีเป็นของตนเองอย่างสมบูรณ์ ชนชาติไทยได้คิดประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นใช้เองมาตั้งแต่ต้น โดยได้ตั้งชื่อเครื่องดนตรีด้วยภาษาไทยที่เรียบง่าย เช่น เกราะ โกร่ง กรับ ฉาบ ฉิ่ง กลอง โทน ขลุ่ย พิณ ฆ้อง ซอ เป็นต้น (พูนพิศ อมาตยกุล, 2527 : 8)

ดนตรีไทยเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ซึ่งบ่งบอกความเป็นชนชาติไทย เป็นศาสตร์ที่มีความเป็นสุนทรีย์ มีความสำคัญ สมบูรณ์และลงตัวอยู่ในตัวเอง ดนตรีเป็นสิ่งที่ผู้คนแต่ละชนชาติประสิทธิ์ประสาทสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อรับใช้สังคมของตนเองที่ดำรงอยู่ สังคมไทยนั้นนับแต่ก่อตั้งรวมตัวเกิดเป็นชนชาติไทยแต่ในอดีตกาลก็มีดนตรีไทยเกิดขึ้นเพื่อรับใช้สังคมไทยมาโดยตลอด และดนตรีไทยก็ดำรงอยู่มาคู่กับคนไทยผ่านกาลเวลาและยุคสมัยมาเป็นระยะเกิดวิวัฒนาการและได้พัฒนาปรับปรุงมาโดยตลอด

เพลงไทยนับได้ว่ามีความสัมพันธ์ควบคู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่อดีต แม้ว่าในปัจจุบันจะเลือนรางจากวิถีชีวิตคนไทยไปบ้าง อันเนื่องมาจากการไหลบ่าอย่างเชี่ยวกรากของอิทธิพลการดนตรีตะวันตกและชาติอื่นๆที่เข้ามาครอบงำปะปนอยู่ในสังคมไทย แต่กระนั้นก็ตาม

เพลงไทยก็ยังเป็นสิ่งที่หาฟังได้ไม่ยากนัก หากผู้ที่มีความสนใจที่จะต้องการฟังเพลงไทยอย่างแท้จริง เช่น ในพิธีประเพณีต่างๆของไทยยังคงมีความนิยมที่จะมีการบรรเลงเพลงไทยกันอยู่หรือกระทำโดยการเปิดเทปหรือซีดีเพลงไทยในกรณีที่ไม่สามารถจัดหางานดนตรีไทยมาร่วมพิธีได้ในการแสดงโขน ละคร หรือนาฏศิลป์ไทยต่างๆล้วนมีดนตรีไทยเข้ามาบรรเลงประกอบนอกจากนั้นในโอกาสสำคัญๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษามักจะมีการบรรเลงขับร้องเพลงไทยเพื่อเป็นการถวายพระพร เพลงที่ใช้ประกอบพิธีที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นถึงจุดมุ่งหมายและวิธีการบรรเลงที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ในพิธี เพื่อประกอบพิธีอาถรรพณ์ ตลอดจนอารมณ์ของตัวละคร และเพื่อเป็นการบรรเลงขับกล่อม เป็นต้น

เพลงไทยที่มีอยู่ในสังคมวัฒนธรรมดนตรีไทยมีอยู่มากมายหลายคณานับ จึงมีการจัดหมวดหมู่ประเภทของเพลงไทยออกเป็นประเภทต่างๆ เพลงไทยสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. เพลงประเภทบรรเลง หมายถึง เพลงที่ใช้คนตรีบรรเลงล้วน ได้แก่บทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงเป็นเอกเทศ เพลงประเภทนี้นับเป็นเพลงที่นักดนตรีมีความเป็นอิสระในการบรรเลงมากที่สุด กล่าวคือ ไม่ต้องคำนึงถึงระดับเสียงของคนร้อง การสวมร้องและการส่งร้อง กลุ่มเพลงในประเภทนี้ได้แก่เพลงประเภท เพลงโหมโรง เพลงหน้าพาทย์ เพลงเรื่อง เพลงหางเครื่อง เพลงเดี่ยว เป็นต้น

2. เพลงประเภทรับ – ร้อง หมายถึง เพลงที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ บทร้องและบทบรรเลง ดังนั้นในการบรรเลงเพลงประเภทนี้จึงเป็นลีลาของการบรรเลงที่สลับซับซ้อนกันระหว่างการขับร้องและการบรรเลง ตามประเพณีนิยมจะเริ่มต้นด้วยบทร้องและตามด้วยบทบรรเลง กลุ่มเพลงในประเภทนี้ได้แก่เพลงประเภท เพลงเถา เพลงสามชั้น เพลงสองชั้น เพลงชั้นเดียว และเพลงดับ เป็นต้น (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2542 : 89)

ในบรรดาเพลงไทยประเภทต่างๆ เพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่มีความน่าสนใจและมีความสำคัญต่อพัฒนาการของดนตรีไทยเป็นอย่างมาก เพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่ครูดนตรีไทยแต่งขึ้นเป็นพิเศษให้มีการบรรเลงโดยเครื่องดนตรีชิ้นใดชิ้นหนึ่งบรรเลงเดี่ยวเพื่ออวดฝีมือ โดยทำนองเพลงบรรเลงยากแต่มีความไพเราะ อวดกลวิธีพิเศษการบรรเลงต่างๆ เช่น บรรเลงเดี่ยวเพลงลาวแพน เพลงนกขมิ้น เพลงพญาโศก เพลงกราวิน (กาญจนา อินทรสุวานนท์, 2546 : 123)

การที่นักดนตรีผู้หนึ่งจะแสดงฝีมือในการบรรเลงเพลงเดี่ยวให้เป็นที่ชื่นชมแก่ผู้ฟังได้นั้นในวงการดนตรีไทยถือว่าเป็นการแสดงความรู้ความสามารถในระดับสูง ทั้งนี้เพราะเพลงไทยที่จัดไว้เป็นทางสำหรับการเดี่ยวแสดงฝีมือนั้น เป็นทางที่ครูผู้ประพันธ์ได้ประดิษฐ์ขึ้นเป็นกรณีพิเศษที่ต้องใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงที่สลับซับซ้อนและต้องมีความไพเราะ ยากที่จะฝึกหัดให้สำเร็จ

กล่าวจนเป็นศิลปะที่งดงามได้ ผู้บรรเลงจะต้องมีความพร้อมหลายประการนับตั้งแต่การตั้งสมาธิในการปฏิบัติ การอดทนฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องจนเกิดทักษะที่แก่กล้า ความรู้และความเข้าใจในบทเพลงที่บรรเลงเดี่ยว

การบรรเลงดนตรีที่เรียกว่า “เดี่ยว” คือ การบรรเลงเครื่องดนตรีอย่างใดอย่างหนึ่ง ในจำพวกที่บรรเลงเป็นทำนอง เช่น ปี่ ระนาด ซอ จะเข้ แต่เพียงคนเดียว แม้จะมี เครื่องดนตรีจำพวกที่บรรเลงกำกับจังหวะ เช่น ฉิ่ง โทน รำมะนา กลองสองหน้า ร่วมบรรเลงไปด้วยก็ยังคงถือว่าเป็นการบรรเลงคนเดียวและยังเรียกว่าเดี่ยว

การบรรเลงเดี่ยวนี้นับนิยฐานว่า พระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) จะเป็นผู้ริเริ่มบรรเลงเป็นคนแรกโดยเป่าปี่ในบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยว ดังปรากฏในบทไหว้ครูเสภาบทหนึ่ง ซึ่งแต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ว่า

“ที่นี่จะไหว้ครูปี่พาทย์	ซอระนาดถือดีปีไฉน
ครูแก้วครูพักเป็นหลักชัย	ครูทองอินนั้นแหละใครไม่เทียมทัน
มือก็ตอดหนอดหนักขยักขย่อน	ตาพูนมอญไซ้ชั่วตัวขยัน
ครูมีแขกคนนี้เขาศิครัน	เป่าทยอยลอยลั่นบรรเลงคือ”

หมายความว่าในสมัยรัชกาลที่ 3 ครูมีแขกได้แต่งเพลงทยอยเดี่ยวขึ้นและเป่าปี่เดี่ยวจนมีชื่อเสียงเลื่องลือ จนถึงกับมีผู้ขับเสภานำไปแต่งไว้ในบทไหว้ครูเสภา นับเป็นเกียรติอันยิ่งใหญ่อันหนึ่ง (มนตรี ตราโมท, 2531:5)

ในสมัยรัชกาลที่ 3 นั้นการบรรเลงเดี่ยวนี้อยู่เพียงการเป่าปี่เดี่ยวเพลงเชิดนอกประกอบการแสดงหนังใหญ่เพียงอย่างเดียว ซึ่งถือเป็นการบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ประกอบการแสดงมิใช่เป็นการบรรเลงเดี่ยวในรูปแบบที่จัดว่าเป็นเพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยวต่างๆที่บรรเลงกันอยู่ในปัจจุบันนี้โดยเฉพาะเพลงที่ถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวหลัก คือ เพลงนกขมิ้น เพลงพญาโศก เพลงสารถิ เพลงแขกมอญ เข้าใจว่าจะเริ่มบรรเลงกันในสมัยรัชกาลที่ 4 ซึ่งเป็นสมัยที่ดนตรีปี่พาทย์ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เจริญแพร่หลาย มีเจ้านายเชื้อพระวงศ์คอยให้การสนับสนุนอุปถัมภ์เป็นอันมาก จนเกิดเป็นวงปี่พาทย์ประจำวัง ประจำบ้านมากมายหลายวง หลังจากนั้นเป็นต้นมาจึงมีครูบาอาจารย์ทางด้านดนตรีได้คิดประพันธ์เพลงเดี่ยวอื่นๆขึ้นมาตามลำดับ จนในปัจจุบันนี้มีเพลงเดี่ยวเกิดขึ้นมากมายและหลายทาง การบรรเลงเดี่ยวที่ควรจะเรียกว่า “เดี่ยว” นั้น ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. บรรเลงเพื่ออวดทาง คือ ทำนองไพเราะน่าฟัง วิธีการดำเนินทำนองโลดโผน หรือมีกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเป็นการเฉพาะซึ่งแตกต่างจากการบรรเลงในปกติทั่วไป

2. อวดความแม่นยำ เป็นคุณสมบัติของผู้บรรเลงที่จำเป็นจะต้องมีในการบรรเลงเพลงเดี่ยว คือจะต้องแม่นยำในการจดจำทำนองและวิธีการบรรเลงทุกอย่างได้โดยไม่ผิดพลาด

3. อวดความสามารถ หมายถึง วิธีการบรรเลงต่างๆไม่ว่าจะโลดโผนหรือยากเพียงไร ผู้บรรเลงสามารถบรรเลงได้อย่างชัดเจน ถูกต้องทุกวรรคทุกตอน (มนตรี ตราโมท, 2531:6)

เพราะฉะนั้นการบรรเลงเพลงเดี่ยวจึงมิใช่การบรรเลงเพียงคนเดียวเท่านั้น หากแต่ว่าทำนองเพลงที่จะเดี่ยวและวิธีการบรรเลง ควรจะแต่งขึ้นหรือปรับปรุงขึ้นให้สมควรที่จะบรรเลงเป็นเพลงเดี่ยว และผู้บรรเลงควรมีฝีมือความสามารถเพียงพอที่จะบรรเลง

เพลงที่เป็นที่นิยมในการที่ครูดนตรีไทยมักคิดประพันธ์เป็นเพลงเดี่ยวกันในปัจจุบันมีอยู่หลายเพลง แต่ในการเรียนเพลงเดี่ยวนั้นผู้เรียนต้องมีความสามารถในด้านดนตรีอยู่ในระดับที่พอสมควรจึงจะสามารถได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวได้ เพลงเดี่ยวที่ถือเป็นเพลงเดี่ยวมาตรฐานหรือเดี่ยวหลักที่เป็นที่นิยม ได้แก่ เพลงนกขมิ้น พญาศอก สารถิ แขนกมอญ ลาวแพน เชิดนอก กราวใน ทอยเดี่ยว เพลงอื่นๆที่นิยมนำมาประพันธ์เป็นเพลงเดี่ยวเช่นกันแต่ไม่มากเครื่องดนตรีนัก เช่น เพลงสุดสงวน จินจิมใหญ่ นางกรวย พันฝรั่ง สาลิกาชมเดือน การเวก ดอกไม้ไพร ช้างประสานงา สุรินทราหู บุษบันลอยเลื่อน เป็นต้น

เพลงทอยเดี่ยวเป็นเพลงที่วงการดนตรีไทยโดยทั่วไปยอมรับกันว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุดในกระบวนเพลงเดี่ยว ผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดเพลงนี้ต้องได้รับการฝึกฝนเรียนรู้ทักษะด้านดนตรีมาอย่างมากพอสมควร และเป็นผู้ที่ครุมีความไว้วางใจ เนื่องด้วยว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงและเป็นเพลงที่ห้วงแหวนของครูดนตรีไทยแต่ละท่าน เพลงทอยเดี่ยวเป็นเพลงที่หาโอกาสฟังได้ยาก ไม่เป็นที่นิยมจะนำมาบรรเลงกันอย่างแพร่หลายเท่าใดนัก ทำให้เป็นเพลงที่ยากแก่การเข้าถึงสำหรับผู้ฟังหรือนักดนตรีอื่นๆทั่วไป

เพลงทอยเดี่ยวนั้นเป็นเพลงที่นำเอาเพลงทอยมาแต่งขยายเป็นอัตราสามชั้น โดยมีทำนองให้มีลีลาพลิกแพลง สอดแทรกกลเม็ดเด็ดพราย และวิธีการบรรเลงในรูปแบบของเพลงเดี่ยว มีกลวิธีพิเศษของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดอยู่มากมายในเพลง ในส่วนของประวัติความเป็นมาของเพลงทอยเดี่ยวนั้นมีหลักฐานให้สืบค้นอยู่ไม่มากเท่าใดนัก เนื่องจากเพลงทอยเดี่ยวเกิดขึ้นในช่วงสมัยที่การดนตรีไทยยังมีการจดบันทึกหลักฐานข้อมูลยังไม่กว้างขวางนัก ตามหลักฐานที่ปรากฏกล่าวไว้ว่า เพลงทอยเดี่ยวเป็นการประพันธ์ของพระประดิษฐ์ไพเราะ (ครุมีแขก) นักดนตรีไทยทุกคนต่างยอมรับนับถือความเป็นอัจฉริยะในทางดนตรีของท่าน โดยถือว่าเป็นบรมครูผู้ยิ่งใหญ่ของวงการดนตรีไทย ท่านเป็นต้นตำรับในการแต่งเพลงประเภทต่างๆ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงประเภท “ทยอย” นักดนตรีในรุ่นหลังได้ให้สมญานามแก่ท่านว่า “เจ้าแห่งเพลงทยอย” ครูมีแขกท่านได้ประพันธ์เพลงทยอยเดี่ยวขึ้นเพื่อใช้เป็นเพลงสำหรับเป่าปี่อวดฝีมือ โดยเฉพาะตัวของท่านจนเป็นเพลงที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงและนิยมใช้เป็นเพลงสำหรับเป่าปี่เดียวกัน เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่แสดงอารมณ์เศร้าและคร่ำครวญอย่างผิดหวัง เมื่อฟังแล้วจะทำให้ผู้ฟังมีอาการคล้อยตามไปกับเพลงอย่างคืบค้ำ (ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, 2542: 115)

เพลงทยอยเดี่ยวนั้นมีที่มาจากการที่พระประดิษฐ์ไพเราะ (ครูมีแขก) ได้ประพันธ์ขึ้นเพื่อเป็นเพลงเดี่ยวสำหรับปี่เป็นแรกเริ่ม เนื่องจากปี่เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงของเพลงทยอยได้อย่างสมบูรณ์กว่าเครื่องดนตรีอื่น แต่ต่อมาครูดนตรีไทยได้นำมาประพันธ์เป็นทางเครื่องดนตรีชนิดอื่นอีกหลายชนิด ดังคำกล่าวของครูพิณิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติที่ได้กล่าวถึงที่มาของเพลงทยอยเดี่ยวไว้ว่า

“ทยอยเดี่ยวแรกเริ่มมันของปี่เขา ครูมีแขกท่านแต่งไว้สำหรับปี่ เพลงทยอยมันเป็นเพลงเศร้าเครื่องอื่นเดี่ยวกักไม่ได้อารมณ์เท่าปี่ที่จะพอได้ก็ขอสามสาย แรกเริ่มเป็นของปี่ ระนาด ฆ้อง จะเข้ในที่หลัง” (พิณิจ นายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2550)

เพลงทยอยเดี่ยวในปัจจุบันนี้มีความแพร่หลายมากขึ้น ครูดนตรีไทยได้แต่งทางเดี่ยวเพลงนี้สำหรับเครื่องดนตรีต่างๆ เพื่อใช้บรรเลงเป็นเพลงเดียวกันหลายชนิด ในทางเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวของเครื่องดนตรีต่าง ๆ นั้นผู้ศึกษามีความสนใจในเครื่องดนตรีฆ้องวงใหญ่ เนื่องจากฆ้องวงใหญ่นั้นเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะ เสียงของฆ้องวงใหญ่เกิดจากการสั่นสะเทือนของโลหะ มีสีสันของเสียง (Tone Color) ที่กังวานนุ่มลึก เมื่อนำมาบรรเลงด้วยเพลงทยอยเดี่ยวที่เป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงแล้วจะยังมีวรรรตที่ไพเราะน่าฟังเป็นอย่างยิ่ง

ฆ้อง เป็นเครื่องดนตรีที่มีความเก่าแก่และมีความสำคัญแพร่หลายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มักมีฆ้องเป็นเครื่องดนตรีหลักและสำคัญทั้งนั้นทั้งประเทศไทย กัมพูชา ลาว พม่า มอญ มาเลเซีย อินโดนีเซีย นักภาษาศาสตร์และนักนิรุกติศาสตร์กล่าวว่า “ฆ้อง” มาจาก “ระฆ้อง” และเป็นคำเดียวกับคำว่า “ระฆัง” พระยาอนุমানราชชนเคยมินั่งสี่กราบทูลสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (เมื่อ พ.ศ. 2485 ในหนังสือเรื่องบันทึกความรู้ต่างๆ) ถึงชื่อ “ฆ้อง” หรือ “ระฆัง” โดยไม่แน่ใจว่ามาจากคำมาลาญว่า “Ragong” หรือไม และภาษาอังกฤษก็ยืมคำว่า “Gong” จากคำว่า “ฆ้อง” ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปใช้ เพราะตำนานเรื่องฆ้องและระฆังของชาวยุโรปมักระบุว่าไม่ใช่

เครื่องดนตรีของชาวตะวันตกมาก่อน แต่ชาวตะวันตกรับแบบแผนไปจากชาวตะวันออก (สุจิตต์ วงเทศ, 2538 :160)

ฆ้องวงใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่และสำคัญของไทย มีมาแต่ครั้งสมัยสุโขทัยหรือก่อนหน้านั้น มีวิวัฒนาการมาจากฆ้องเดี่ยว ฆ้องคู่และฆ้องราง ในการบรรเลงรวมวงเป็นเครื่องดนตรีที่มีหน้าที่คอยบรรเลงทำนองหลักให้แกร่ง มีลีลาในการดำเนินทำนองที่มีความสง่า มั่นคง การสร้างทำนองอาศัยการตีพร้อมกันทั้งสองมือบ้าง ตีสลับมือบ้าง สำเนียงของทำนองเกิดจากการผลิตเสียงขึ้นมาโดดๆหรือประสานกันเป็นคู่ เช่น คู่ 2 คู่ 4 คู่ 5 คู่ 8 เป็นต้น

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องเพลงทยอยเดี่ยว ได้มีผู้ที่ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพไว้แล้วหลายท่าน เช่น วิเคราะห์เดี่ยวจะเข้ทางครูสิริวิทยุ นิลสุวรรณ การศึกษาเพลงทยอยเดี่ยวสำหรับขออุ้มทางครูหลวงไพเราะเสียงซอ (อุ้น คุระยะชีวิน) การประพันธ์เพลงเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวสำหรับจะเข้ แต่ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพลงทยอยเดี่ยวทางฆ้องวงใหญ่นั้นยังมีได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย อีกทั้งผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเพลงทยอยเดี่ยวทางฆ้องวงใหญ่ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์เพลงทยอยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณาจากครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ เป็นผู้ถ่ายทอดให้ ครูพินิจ ฉายสุวรรณ เป็นครูดนตรีผู้มีความสามารถผู้หนึ่งในวงการดนตรีไทย เป็นปูชนียบุคคลที่สำคัญในวงการดนตรีไทย คอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่บุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ครูเป็นผู้มีความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีในหลายชนิด เป็นศิษย์ของครูดนตรีไทยคนสำคัญในอดีตหลายท่าน เช่น ครูพริ้ง ดนตรีรส ครูสอน วงฆ้อง ครูเชื้อ ดนตรีรส ครูช่อ อากาศโปรง ครูบุญยง เกตคง ครูบุญยง เกตคง ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ปัจจุบันเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งทางเดี่ยวที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้ถ่ายทอดให้แก่ผู้วิจัยนั้นครูได้รับการถ่ายทอดจากครูสอน วงฆ้อง ครูดนตรีไทยผู้ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามีความเป็นเลิศในด้านเครื่องดนตรีฆ้องวงใหญ่เป็นอย่างยิ่ง ครูสอน วงฆ้อง เป็นศิษย์ในสายพระยาเสนาะดุริยางค์ (แหม่ม สุนทรวาทีน) ครูสอนเป็นศิษย์คนสำคัญของพระยาเสนาะดุริยางค์ ได้รับการถ่ายทอดโดยตรงในทางเพลงต่างๆของสายนี้ และครูสอน วงฆ้องเป็นผู้ที่มีความจำเป็นเลิศ สามารถจดจำทางเพลงของครูของท่านได้อย่างแม่นยำและถ่ายทอดต่ออย่างไม่มีผิดเพี้ยน จึงทำให้ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีความสำคัญและเป็นที่น่าสนใจควรค่าแก่การศึกษาวิเคราะห์

จากความสำคัญที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูพินิจ ฉายสุวรรณ โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยว โครงสร้างของเพลง กลุ่มเสียงที่ใช้ จุดเด่น ลักษณะสำคัญ ผู้วิจัยมีความ

มั่นใจว่าผลของการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้จะยังประโยชน์โดยตรงต่อวงการดนตรีไทยและก่อให้เกิดการบันทึกหลักฐานทำนองเพลง ทั้งยังเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ดนตรีไทยและเพลงไทยที่มีความสำคัญให้ดำรงอยู่และมั่นคงไว้มิให้สูญหายสืบต่อไป

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาบริบทของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว
2. ศึกษาโครงสร้างและลักษณะเฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอนวงฆ้อง
3. ศึกษาเอกลักษณ์ทางการบรรเลง กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูพินิจ ฉายสุวรรณ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเรื่องวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว
- ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาโครงสร้างและลักษณะเฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว
- ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์เอกลักษณ์ทางการบรรเลงและหลักในการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูพินิจ ฉายสุวรรณ

ขั้นที่ 1 การเตรียมการและรวบรวมข้อมูล

1.1 ดำเนินการต่อเพลงทยอยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ทางครูสอน วงฆ้อง จากครูพินิจ ฉายสุวรรณ

1.2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยแบ่งประเภทข้อมูลดังนี้

1.2.1 ข้อมูลเอกสาร รวบรวมข้อมูลเอกสารจากแหล่งข้อมูลตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดดนตรีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นต้น

1.2.2 ข้อมูลสัมภาษณ์ ทำการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์
เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

1.2.2.1 ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทย) ปี พ.ศ. 2540 ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

1.2.2.2 ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทย) ปี พ.ศ. 2549 ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

1.2.2.3 ครูกาหลง พึ่งทองคำ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทย) ปี พ.ศ. 2550 ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

1.2.2.4 รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ข้าราชการบำนาญ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.2.5 รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผือก
หัวหน้าภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.2.6 ครูสมชาย ดุริยประณีต ศิลปินอาวุโสและครูดนตรีไทยวงบ้าน
บางลำพู จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.2.2.7 ครูจำลอง เกิดผล ศิลปินอาวุโสครูดนตรีไทยวงพาทยรัตน์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.2.8 ครูวิเชียร เกิดผล ศิลปินอาวุโสและครูดนตรีไทยวงพาทยรัตน์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่
เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง โดยทำการวิเคราะห์ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. สังเกตลักษณะ
2. จังหวะ
3. กลุ่มเสียงปัญจมูล
4. กลวิธีพิเศษ
5. รายละเอียดการวิเคราะห์เพลงทยอยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่

ขั้นที่ 3 การสรุปวิเคราะห์และนำเสนอ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในขั้นสุดท้าย
2. สรุปข้อมูลต่างๆที่ได้จากการวิเคราะห์
3. นำข้อมูลต่างๆมาเรียบเรียงเป็นรูปเล่มและนำเสนอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบบริบทของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว
2. เข้าใจกลวิธีการประดิษฐ์ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง
3. ทราบเอกลักษณ์และการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

บริบทของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในสังคมวัฒนธรรมดนตรีไทย ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุดในบรรดาเพลงเดี่ยวต่างๆ จึงมีบริบทสาระเรื่องราวต่างๆ รอบด้านของบทเพลงที่หลากหลายและน่าสนใจ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของบริบทและเรื่องราวต่างๆของเพลงทยอยเดี่ยว และทำการวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอ ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายและลักษณะเฉพาะของเพลงทยอยเดี่ยว

2.1.1 ความหมายตามรูปศัพท์

การศึกษาหาความหมายของคำว่า “ทยอยเดี่ยว” ตามหลักทางภาษาศาสตร์นั้น คำว่า ทยอยเดี่ยวเป็นคำในลักษณะคำผสม ระหว่างคำว่า “ทยอย” กับคำว่า “เดี่ยว” ในการศึกษาหาความหมายของคำว่า “ทยอยเดี่ยว” ให้มีความกระจ่างชัดเจนจึงจำเป็นต้องแยกแยะหาความหมายของคำทีละคำดังนี้

คำว่า “ทยอย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ทยอย” ไว้ดังนี้

ทยอย ๑ ว. ย่อยๆกันไปไม่ขาดระยะ,อาการที่ไปหรือมาทีละน้อย.

ทยอย ๒ น. ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง มีชนิดย่อยเป็นทยอยนอก ทยอยใน ทยอยโอด.

คำว่า “เดี่ยว”ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “เดี่ยว” ไว้ดังนี้

เดี่ยว ว. แต่ลำพังโดยไม่มีใครหรืออะไรร่วมด้วย เช่น มาเดี่ยว ทำเดี่ยว ไล่เดี่ยว เทียมเดี่ยว, เรียกการเล่นกีฬาบางชนิดซึ่งมีผู้เล่นข้างละคน เช่น เทนนิสปะเภทเดี่ยว แบดมินตันประเภทเดี่ยว.

เดี่ยว ก. แสดงฝีมือการเล่นดนตรีคนเดียว เช่น เดี่ยวปี่ เดี่ยวซอ เดี่ยวระนาด.

เด็ว น. ส่วนสูงของเรือนตั้งแต่พื้นถึงเพดาน, โดยปริยายหมายถึงบางสิ่งที่มีลักษณะสูงเช่นนั้น.

เมื่อนำคำว่า “ทยอย” และคำว่า “เด็ว” มารวมกันจะได้ความหมายดังนี้

“การบรรเลงดนตรีที่แสดงฝีมือการเล่นเพียงคนเดียวด้วยเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งด้วยเพลงไทยทำนองหนึ่ง คือ เพลงทยอย ซึ่งเพลงนี้แสดงถึงอาการไปมาทีละน้อย มีส่วนย่อยๆ เรียงติดต่อกันไปมาโดยไม่ขาดระยะ”

2.1.2 ความหมายตามบทเพลง

ความหมายของ “ทยอยเด็ว” ตามลักษณะของการให้ความหมายของบทเพลงตามหลักการและทฤษฎีของดุริยางคศิลป์ไทยนั้น ในการที่จะศึกษาหาความหมายให้มีความชัดเจนสามารถที่จะแยกแยะหาความหมายออกทีละคำเช่นเดียวกับการหาความหมายตามรูปศัพท์ คือคำว่า “ทยอย” และคำว่า “เด็ว”

คำว่า “ทยอย” มีเอกสารทางวิชาการและคำบอกกล่าวของผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีไทยหลายท่านที่ได้นิยามความหมายของคำว่า “ทยอย” ไว้ ซึ่งสามารถสรุปความหมายของเพลงทยอยออกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.1.2.1 เพลงทยอยในลักษณะของเพลงหน้าพาทย์

2.1.2.2 เพลงทยอยในลักษณะของเพลงเรื่อง

2.1.2.3 เพลงทยอยในลักษณะเพลงรับร้อง ส่งร้อง

2.1.2.1 เพลงทยอยในลักษณะของเพลงหน้าพาทย์

เพลงทยอยในลักษณะของเพลงหน้าพาทย์ หมายถึง เพลงทยอยที่เป็นเพลงหน้าพาทย์ใช้บรรเลงประกอบอากัปภิกิริยาที่ตัวละครประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จสูงสุดแสน รันทดใจ เป็นเพลงในอัตราจังหวะสองชั้น ทำนองเก่ามีมาแต่ครั้งสมัยอยุธยา ใช้หน้าทับสองไม้บรรเลงกำกับจังหวะ (ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, 2540:115) ซึ่งเพลงทยอยที่ใช้ประกอบอาการเศร้าโศกเสียใจนั้น เป็นอาการเศร้าโศกเสียใจที่มีการเคลื่อนที่หรือเดินร้องไห้ ในบรรดาเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบอาการเศร้าโศกเสียใจนั้นยังมีอยู่อีกเพลงหนึ่งคือ “เพลงโอด” หากแต่เพลงโอดนั้นเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบอาการเศร้าโศกเสียใจในลักษณะที่เศร้าโศกเสียใจอยู่กับที่ไม่มีการเคลื่อนที่หรือเดินร้องไห้แต่อย่างใด แต่มีอยู่บ้างบางกรณีที่มีการนำเพลงทยอยและเพลงโอดมารวมรวมไว้คู่กัน เรียกว่า “เพลงทยอย - โอด” ซึ่งใช้สำหรับบรรเลงประกอบภิกิริยา

การเคลื่อนที่ร้องไห้หรือเดินร้องไห้ สลับกับการหยุดอยู่กับที่ โศกเศร้าเสียใจร้องไห้ ในเชิง การแสดงตัวละครจะเคลื่อนที่ไปอย่างช้าๆด้วยความ โศกเศร้าอาดูร ในขณะที่ผู้แสดงกำลังเดิน หรือเคลื่อนที่ไปด้วยความ โศกเศร้าคนตรีจะบรรเลงเพลงทยอย ครั้นถึงบทที่ไม่สามารถจะตัดสินใจ จากไปได้ตัวแสดงจะแสดงบทร้องไห้อยู่กับที่ ในช่วงนี้คนตรีจะบรรเลงเพลงโอด การแสดงจะ ดำเนินไปในลักษณะนี้จนครบ 3 ครั้ง ตามบทของการแสดงก่อนที่จะบรรเลงเพลงทยอย - โอดนั้น จะเป็นบทที่ผู้แสดงมีจุดมุ่งหมายในการที่จะเดินทางไปในที่ห่างไกลที่ใดที่หนึ่ง แต่การที่จะต้อง เดินทางจากไปนั้นเป็นการจากด้วยความจำใจ ซึ่งจิตใจยังมีความหวังหาอภัยอยู่กับบุคคลหรือ สถานที่ เช่น ในบทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนนางวันทองส่งพลายแก้วไปอยู่กับหลวงตาที่ อยุธา ในบทนั้นนางวันทองและพลายแก้วต่างสะอึกสะอื้นรำไห้ด้วยความอาลัยที่ต้องพลัดพราก จากกัน หรือในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนที่พิเภกกล่าวนางศรีฐานและนางเบญจกายเพราะ ถูกทศกัณฐ์ขับไล่ออกจากเมืองในข้อหาไม่พอใจเข้าข้างพระราม (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2542 : 108) และเพลงทยอย - โอด ยังถูกบรรจุเป็นเพลงบรรเลงประกอบการเทศน์มหาชาติซึ่งเป็นเพลงประจำ กัณฑ์มัทรี ประกอบเนื้อหาในเรื่องที่ว่า

“เมื่อนางมัทรีกลับจากป่ามาไม่เห็นกัณหาชาติ ครั้นพระนางทรงถาม พระเวสสันดร พระเวสสันดรก็ทรงนิ่ง พระนางทรงโศกเศร้าโศกาอาดูรเที่ยว ออกตามหาถูกรักทั้งสองพระองค์” (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2516 : 298)

เพลงทยอยที่ใช้เป็นเพลงประกอบอาการเศร้าโศกเสียใจนั้น ถือได้ว่าเป็นการ ถ่ายทอด และรองรับอารมณ์ของตัวแสดงได้เป็นอย่างดีและมีความสอดคล้องเป็นอย่างมาก ดังที่ ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย ดังนี้

“ขึ้นชื่อว่าอารมณ์โศกเศร้าแล้ว ผมว่าเพลงของชนชาติใดจะแสดงอารมณ์ได้ดีเท่า เพลงไทยเป็นไม่มี ของเราถึงโศกเศร้าแล้วเป็นโศกจริงๆ หน้าพาทย์ที่บรรเลง ประกอบการเดินทางด้วยความเศร้าโศกเป็นอย่างยิ่งนั้นได้แก่ เพลงทยอย เพลงนี้ ใช้เมื่อตัวละครได้รับความสะเทือนใจอย่างรุนแรง เช่น เดินพลาถ ร้องไห้พลาถ เป็นต้น” (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2511 : 121)

2.1.2.2 เพลงทยอยในลักษณะของเพลงเรื่อง

เพลงทยอยที่อยู่ในลักษณะเพลงเรื่องนั้น คือ “เพลงเรื่องทยอย” เพลงประเภทเพลงเรื่องนั้นเป็นเพลงที่ประกอบด้วยเพลงหลายๆเพลงที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันนำมาร้อยกรองเข้าเป็นเรื่องและมักจะนำชื่อของเพลงแรกที่อยู่ในเรื่องนั้นๆมาตั้งเป็นชื่อของเพลงเรื่องนั้นๆ เพลงเรื่องทยอยเป็นเพลงเรื่องประเภทเพลงเรื่องสองไม้ ซึ่งมีโครงสร้างของเพลงเรื่องประเภทนี้ดังนี้

โครงสร้างเพลงเรื่องประเภทสองไม้

เพลงสองไม้	เพลงเร็ว	เพลงลา
------------	----------	--------

(เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2542 : 116)

เพลงเรื่องทยอยนั้นเป็นเพลงเรื่องที่น่าเอาเพลงทยอยต่างๆมาเรียงร้อยรวบรวมเข้าอยู่เป็นเพลงเดียวกัน อันประกอบไปด้วยเพลงทยอยต่างๆ ดังนี้

1. เพลงทยอย
2. เพลงทวอย
3. เพลงทยอยฉวน
4. เพลงทยอยกลาง
5. เพลงทยอยใน

2.1.2.3 เพลงทยอยในลักษณะเพลงรับร้อง ส่งร้อง

เพลงทยอยในลักษณะนี้เป็นเพลงที่มีการขับร้องเข้ามาประกอบด้วย เรียกว่า การ “ร้องรับ” หรือ “ร้องส่ง” ซึ่งแบ่งเพลงทยอยต่างๆออกตามอัตราจังหวะได้ดังนี้

เพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้น

มีเพลงทยอยหลายเพลงที่เป็นเพลงในอัตราจังหวะสองชั้น เพลงเหล่านี้สามารถนำมาแยกบรรเลงเป็นเพลงเกร็ดบรรเลงประกอบการขับร้องได้ทุกเพลง เพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นที่มีการบรรเลงประกอบการขับร้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมได้ดังนี้

1. เพลงทยอย สองชั้น
2. เพลงทวอย สองชั้น

3. เพลงทยอยญวน สองชั้น
4. เพลงทยอยกลาง สองชั้น
5. เพลงทยอยใน สองชั้น
6. เพลงทยอยนอก สองชั้น
7. เพลงทยอยเขมร สองชั้น
8. เพลงทยอยลาว สองชั้น
9. เพลงทยอยจีน สองชั้น
10. เพลงทยอยแขก สองชั้น
11. เพลงทยอยดง สองชั้น
12. เพลงทะวาย สองชั้น

เพลงทยอยในอัตร้าจ้งหะสามชั้น

เพลงทยอยในอัตร้าจ้งหะสามชั้นนี้ เป็นเพลงที่บรมครูทางดนตรีไทยได้แต่งขยายขึ้นจากเพลงทยอยในอัตร้าจ้งหะสองชั้น โดยให้มีลีลาตามสำนวนของเพลงทยอย มีจังหวะลีลาที่ให้ความคึกคักสนุกสนานเป็นอย่างมาก เพลงทยอยในอัตร้าจ้งหะสามชั้นนี้นอกจากจะบรรเลงเพียงอัตร้าจ้งหะสามชั้นแล้วยังนิยมบรรเลงเป็นเพลงเถาอีกด้วย ซึ่งมีรายชื่อเพลงดังนี้

1. เพลงทวอย สามชั้น
2. เพลงทยอยญวน สามชั้น
3. เพลงทยอยเขมร สามชั้น
4. เพลงทยอยใน สามชั้น
5. เพลงทยอยนอก สามชั้น
6. เพลงทยอยลาว สามชั้น

เพลงทยอยที่เป็นเพลงเถา

เพลงทยอยในลักษณะนี้เป็นเพลงที่บรมครูทางดนตรีไทยได้แต่งขยายขึ้นเป็นอัตร้าจ้งหะสามชั้น และแต่งตัดลงเป็นชั้นเดียว มีอัตร้าจ้งหะครบทั้ง 3 จ้งหะ มีรายชื่อเพลงดังต่อไปนี้

1. เพลงทยอย เถา
2. เพลงทวอย เถา
3. เพลงทยอยญวน เถา
4. เพลงทยอยเขมร เถา

5. เพลงทยอยใน เถา
6. เพลงทยอยนอก เถา
7. เพลงทยอยลาว เถา
8. เพลงทยอยจีน เถา
9. เพลงทยอยมอญ เถา

จากลักษณะของเพลงทยอยประเภทต่างๆที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า เพลงทยอยไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะใดอัตราจังหวะใดก็ตาม ล้วนเป็นเพลงที่ให้อารมณ์ความรู้สึกโศกเศร้า เยือกเย็น อาลัยอาวรณ์แทบทั้งสิ้น

2.1.3 เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุด

เพลงเดี่ยวนั้นเป็นเพลงที่มีลักษณะพิเศษ เป็นเพลงที่ต้องการแสดงออกถึงความพิเศษในทางปัญญาและความสามารถ เป็นประดิษฐกรรมที่บรรพจารย์ทางดนตรีไทยได้สร้างขึ้นและสืบทอดมาถึงอนุชนรุ่นหลังในปัจจุบัน เพลงเดี่ยวนั้นมีสิ่งสำคัญรวมอยู่ 10 ประการดังนี้

1. ความเป็นเลิศในการจำ
2. ความพิสดารในเชิงสำนวนกลอนเพลงที่ผู้ประพันธ์ได้ประดิษฐ์ขึ้นไว้
3. สมรรถภาพในการบังคับเครื่องดนตรีของนักดนตรีผู้บรรเลง
4. สมรรถภาพในการบังคับเสียงดนตรีหรือบังคับการใช้เสียงดนตรี
5. สมรรถภาพในการใช้พลังงานสะสมหรือความคงทนแห่งกำลัง
6. สมรรถภาพในการใช้สมาธิเข้าควบคุมการบรรเลง
7. ความพิเศษในการสอดใส่อารมณ์
8. ความเป็นเลิศในการใช้สติปัญญาในเชิงการประพันธ์เพลง
9. สมรรถภาพในการใช้ความเร็ว (ไหว)
10. สมรรถภาพในการบูรณาการความสามารถพิเศษเข้าด้วยกัน (ความคล่องตัว)

จากปัจจัยทั้ง 10 ประการนี้จะเห็นได้ชัดว่าเพลงที่จะใช้เดี่ยวแสดงฝีมือนั้นจะต้องมีการเลือกเฟ้นทั้งเพลงที่บรรเลงและบุคคลที่จะมาบรรเลง ทั้ง 10 ประการข้างต้นนี้เป็นปัจจัยต้นเหตุแห่งการนำมาพิจารณาเลือกเพลงเพื่อนำมาสร้างชิ้นเป็นเพลงเดี่ยว ซึ่งโดยทั่วไปจะพิจารณาเลือกเพลงที่มีลักษณะต่างๆที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นเพลงที่มีสำนวนซ้ำกันมากๆ
2. เพลงที่มีปัญหาต่อการดำเนินสำนวนกลอน
3. เพลงที่มีการปรับ - เปลี่ยนระดับเสียงในตัว
4. เพลงที่มีความยาวมากๆ
5. เพลงที่เอื้อต่อการใช้ความสามารถในการเข้า - ออก ของจังหวะย่อยและจังหวะหน้าทับ

จากลักษณะพิเศษต่างๆ ทั้ง 5 ประการ โบราณจารย์ทางดนตรีไทยได้วางรูปแบบไว้เป็นแบบแผนสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

1. เพลงที่แสดงความสามารถในเชิงสำนวนกลอน
ได้แก่ เพลงที่ใช้หน้าทับปรับไต่ทั่วไป เช่น พญาโศก เขมมอญ สารถิ นกขมิ้น อาเฮียต่อยรูป เป็นต้น
2. กลุ่มที่แสดงสมรรถภาพในด้านความคล่องแคล่วอย่างสามารถ
ได้แก่ เพลงประเภทหน้าทับลาวหรือหน้าทับสองไม้ เช่น ลาวแพน จินจิมใหญ่
3. กลุ่มที่ใช้แสดงความสามารถของการเป็นผู้แม่นจังหวะ
ได้แก่ เพลงที่ให้อิสรภาพในการดำเนินทำนองที่มีส่วนที่ไม่อยู่ในอำนาจของการควบคุมจังหวะและอยู่ในอำนาจของการควบคุมจังหวะ เช่น เชิดนอก ทอยเดี่ยว เป็นต้น
4. กลุ่มที่ใช้แสดงความสามารถในเชิงอดทน
ได้แก่ เพลงที่มีลูกโยนมากๆหรือเป็นเพลงที่มีความยาวมาก เช่น พญาโศกเถา กราวใน เป็นต้น (บุญช่วย โสวัตร, 2531: 8)

จากแบบแผนของกลุ่มเพลงเดี่ยวทั้ง 4 กลุ่มที่กล่าวมาในข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าเพลงทอยเดี่ยวนั้นมีคุณสมบัติตรงต่องันกับกลุ่มเพลงเดี่ยวทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์เทียบเคียงให้เห็นได้ดังนี้

1. เพลงทอยเดี่ยวเป็นเพลงที่แสดงความสามารถในเชิงกลอน
ถึงแม้ว่าเพลงทอยเดี่ยวเป็นเพลงที่ใช้หน้าทับทอยบรรเลงกำกับจังหวะ ซึ่งลักษณะของเพลงที่ใช้หน้าทับทอยบรรเลงกำกับจังหวะนั้นอัตราจังหวะมิได้มีการกำหนดแน่ชัดตายตัวเหมือนเช่นเพลงเดี่ยวที่ใช้หน้าทับปรับไต่บรรเลงกำกับจังหวะ แต่เพลงทอยเดี่ยวก็นับว่าเป็นเพลงที่แสดงความสามารถในเชิงกลอนได้อย่างดีเยี่ยม เนื่องจากเพลงทอยเดี่ยวเป็นเพลงที่ใช้เวลาในการบรรเลงยาวพอสมควรซึ่งแบ่งวรรคตอนของเพลงออกเป็น โยนตามแนวทางการบรรเลงของเพลงประเภททอย และเนื่องจากในแต่ละโยนนั้นมีความยาวพอสมควรทำให้ครูดนตรีผู้คิด

ประดิษฐ์ทางเดี่ยวสามารถประดิษฐ์ คัดคั่นและสอดแทรก ลักษณะการดำเนินกลอนเพลงในแต่ละช่วงโยนได้อย่างต่อเนื่องจนแต่ละช่วงโยนมีความพิเศษในการแสดงความสามารถเชิงกลอนได้อย่างดีเยี่ยม

2. เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่แสดงสมรรถภาพในด้านความคล่องแคล่วอย่างสามารถ

เพลงทยอยเดี่ยวไม่ว่าจะเป็นทางของครูท่านใดหรือบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีชนิดใดก็ตาม มักจะมีความวิจิตรพิสดารและเต็มไปด้วยกลเม็ดเด็ดเม็ดพรายอยู่มากมาย จึงเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งที่นักดนตรีจะบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยวออกมาได้ดีและครบถ้วนตามความประสงค์ของครูดนตรีผู้คิดค้นประดิษฐ์ทาง ทักษะความสามารถและความคล่องแคล่วของนักดนตรีเป็นสิ่งสำคัญมากที่นักดนตรีผู้ที่จะเข้าถึงและสามารถบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยวได้ดีจำเป็นต้องมีเนื่องจากแต่ละวรรคแต่ละตอนเต็มไปด้วยกลวิธีพิเศษต่างๆมากมาย เพลงทยอยเดี่ยวจึงถือได้ว่าเป็นเพลงที่แสดงสมรรถภาพในด้านความคล่องแคล่วออกมาได้อย่างดีเยี่ยม

3. เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่แสดงความสามารถของการเป็นผู้แม่นยำจังหวะ

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่ไม่มีการกำหนดอัตราจังหวะตายตัว ตลอดทั้งเพลงมีการเคลื่อนที่และเปลี่ยนจังหวะอยู่หลายช่วงเช่นเดียวกับเพลงเชิดนอกและกราวใน ซึ่งในแต่ละช่วงจังหวะของเพลงทยอยเดี่ยวนั้นมีความซับซ้อนและสอดแทรกความสัมพันธ์ไว้อย่างน่าอัศจรรย์ ผู้ที่จะสามารถบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยวได้ดีนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านโสตทักษะ มีความเข้าใจจังหวะและแม่นยำในจังหวะของเพลงทยอยเดี่ยวเป็นอย่างดีจึงจะสามารถบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยวออกมาได้สมบูรณ์และปราศจากข้อบกพร่องของเพลง ดังนั้นเพลงทยอยเดี่ยวจึงเป็นเพลงที่แสดงความเป็นผู้แม่นยำจังหวะของนักดนตรีได้มากที่สุดเพลงหนึ่ง

4. เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่แสดงความสามารถในเชิงอดทน

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความยาวมากเพลงหนึ่ง ซึ่งตลอดทั้งเพลงก็ล้วนแต่มีความวิจิตรพิสดารอยู่ตลอด ทำให้ผู้บรรเลงนั้นต้องใช้พลังกำลังเป็นอย่างมากในการดำเนินการบรรเลงแต่ละช่วงแต่ละวรรค และอีกทั้งต้องใช้พลังกำลังในการควบคุมเครื่องดนตรีนั้นให้สามารถบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยวให้ออกมาได้สมบูรณ์ที่สุด เพลงทยอยเดี่ยวจึงเป็นเพลงที่แสดงความสามารถในเชิงอดทนของนักดนตรีผู้บรรเลงได้ดีเพลงหนึ่ง

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้นเพลงทยอยเดี่ยวยังมีลักษณะที่ตรงตามแบบแผนของการแบ่งกลุ่มเพลงเดี่ยวทั้ง 4 กลุ่ม ต่างจากเพลงเดี่ยวในเพลงอื่นๆที่มีเมื่อมีลักษณะตรงตามการแบ่งกลุ่มเพลงเดี่ยวลักษณะใดลักษณะหนึ่งก็ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่สำคัญในวงการดนตรีไทยแล้ว แต่เพลงทยอยเดี่ยวยังมีลักษณะที่ตรงตามการแบ่งกลุ่มเพลงเดี่ยวทั้ง 4 กลุ่ม บทเพลงมีความวิจิตรพิสดารซับซ้อนต่อเนื่องและสอดคล้องสัมพันธ์ มีรายละเอียดมากมายในแต่ละช่วง มีการเคลื่อนที่และ

เปลี่ยนแปลงจังหวะอยู่หลายช่วง เป็นเพลงที่มีความยาวมากพอสมควร ซึ่งพอจะสรุปได้ในขั้นตอนนี้ว่าเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุดของการดนตรีไทยเพลงหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีครูดนตรีหลายท่านที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของเพลงทยอยเดี่ยวที่ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

ครูสมชาย คุริยประณีต ครูดนตรีผู้มีชื่อเสียงในด้านการบรรเลงฆ้องวงใหญ่และเป็นครูดนตรีคนสำคัญของสำนักดนตรีบ้านคุริยประณีต ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเพลงทยอยเดี่ยวที่ถือ เป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุดของดนตรีไทยไว้ว่า

“ทยอยเดี่ยวเป็นเดี่ยวสูงถือว่าสูงสุดเลยแหละ คือเมื่อตีกันถึงเพลงทยอยเดี่ยวที่สุดแล้วไม่ต้องตีอะไรกันอีกแล้ว เมื่อตีกันเรื่อยมาพอถึงกราวในถ้าอีกฝ่ายเขาคิดกลับทีนี้ก็ต้องถึงทยอยเดี่ยวละ” (สมชาย คุริยประณีต, สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2551)

ภาพที่ 1 ครูสมชาย คุริยประณีต ขณะร่วมบรรเลงเพลงหน้าพาทย์กับวงบ้านบางลำพู
ในงานพิธีไหว้ครู บ้านพาทย์รัตน์ ณ วัดบำรุงธรรม ตำบลบ้านใหม่
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและครูดนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวถึงธรรมเนียมปฏิบัติในการบรรเลงเพลงเดี่ยวและความสำคัญของเพลงทยอยเดี่ยวที่ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุดไว้ดังนี้

“ตามแบบแผนการบรรเลงปี่พาทย์การบรรเลงประเภทเสภา สมัยก่อนก็เริ่มบรรเลงตั้งแต่โหมโรงอันนี้แล้วแต่แต่ละวงจะตีเพลงอะไรแต่ต้องเป็นโหมโรงเสภา จากนั้นก็พม่าห้าท่อน จระเข้หางยาว สืบท นุหัตถ์ จากนั้นก็ตีเพลงปรบไก่อเรื่อยไปแล้วก็เดี่ยว เดี่ยวเพลงปรบไก่อพวกนกขมิ้น พญาโศก สารดี แคมมอญ พอเดี่ยวปรบไก่อหมดก็กับมาตีเพลงหมู่ประเภทเพลงทยอย พวกแขกลพบุรี ไอลาว ทยอยญวน ทยอยเขมร ทยอยใน ทยอยนอก พวกทยอยต่างๆ จากนั้นก็กลับมาเดี่ยว เดี่ยวเพลงประเภททยอยแล้วก็เรื่อยไป เชิดนอก กราวใน แล้วก็สุดท้ายที่ทยอยเดี่ยว” (พินิจ ฉายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

ภาพที่ 2 ครูพินิจ ฉายสุวรรณ บ้านพักตำบลบ้านนา อำเภอมหาราช
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติและครูดนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักดนตรีไทยพาทย์รัตน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเพลงทยอยเดี่ยวที่ถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุดไว้ว่า

“ทยอยเดี่ยวเขาถือกันว่าเป็นเดี่ยวสูง ที่เขาถือว่าเป็นเดี่ยวสูงน่าจะเป็นเพราะว่าเป็นเดี่ยวประเภททยอย เป็นการนำเพลงทยอยมาเดี่ยวเลยถือกันว่าเป็นเดี่ยวชั้นสูง”
(สํารานู เกิดผล, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2551)

ภาพที่ 3 ครูสํารานู เกิดผล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ณ บ้านครูสํารานู เกิดผล ตำบลบางชะนี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากความคิดเห็นของครุคมนตรีไทยทั้ง 3 ท่านเห็นได้ว่ามีความคิดเห็นที่เป็นไปในแนวเดียวกันที่ว่าเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเป็นเพลงเดี่ยวที่วงการดนตรีไทยถือกันว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุด ด้วยเหตุที่ว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่บรรเลงกันเป็นเพลงสุดท้ายตามธรรมเนียมปฏิบัติการเดี่ยวของทางดนตรีไทยและเป็นเพลงเดี่ยวประเภททยอย เป็นการนำเพลงทยอยมาประดิษฐ์เป็นทำนองเดี่ยว จึงสามารถสรุปได้ว่าเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุดของวงการดนตรีไทย

2.1.4 เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวที่ดำเนินทำนองในลักษณะของเพลงทยอย

เพลงไทยประเภททยอยหรือเพลงสองไม้นั้นเป็นการแบ่งประเภทเพลงตามหลักการใช้น้้าทับตีกำกับจังหวะเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง มีลักษณะทำนองที่แตกต่างไปจากเพลงประเภทอื่นๆ เช่น เอื้อในเรือของการยึดขยายทำนองในส่วนที่เป็นลูกโยน ไม่มีการกำหนดความสั้นยาวของทำนองตายตัวชัดเจน ตลอดทั้งสามารถพลิกแพลงท่วงทำนองได้อย่างอิสระ เป็นต้น ซึ่งลักษณะ

ดังกล่าวเหล่านี้ นับเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเพลงประเภททยอย ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญในการดำเนินทำนองของเพลงประเภททยอยดังนี้

2.1.4.1 การดำเนินทำนองที่ต้องใช้หน้าทับสองไม้ตีกำกับจังหวะ

ลักษณะสำคัญในการดำเนินทำนองของเพลงทยอยประการหนึ่ง คือ การใช้หน้าทับสองไม้ตีกำกับจังหวะ ซึ่งลักษณะของกระสวนจังหวะหน้าทับและกระสวนทำนองมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ กระสวนจังหวะของหน้าทับสองไม้มีลักษณะของกระสวนที่มีความเคลื่อนไหวอยู่โดยตลอด ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะกระสวนทำนองของเพลงประเภททยอย จะพบว่า มีลักษณะของการลด – ทอนสำนวนอยู่โดยตลอดของเพลง ทำให้ท่วงทำนองมีความเคลื่อนไหวและกระชับ ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงลักษณะของกระสวนจังหวะและกระสวนทำนองควบคู่ด้วยกัน จึงเห็นว่ากระสวนทั้ง 2 กระสวน มีความสัมพันธ์กันในเรื่องของความเคลื่อนไหวอยู่โดยตลอดทั้งเพลง

หน้าทับสองไม้

หน้าทับสำหรับกลองแขก

อัตราจังหวะสามชั้น

- - ทั้งดิง	ทั้งดิง โ้ะจะจะ	- โ้ะจะจะ	-- โ้ะจะ จะ	- ดิง - ดิง	- ทั้งดิงทั้ง	- ดิง - ดิง	- ทั้งดิงทั้ง
-------------	-----------------	-----------	-------------	-------------	---------------	-------------	---------------

อัตราจังหวะสองชั้น

-- โ้ะจะจะ	ดิงดิง- ดิง	-- โ้ะจะจะ	ดิงดิง- ทั้ง	(- ดิง - -)
------------	-------------	------------	--------------	-------------

อัตราจังหวะชั้นเดียว

-- โ้ะจะจะ	ดิงดิง- ทั้ง	(- ดิง - -)
------------	--------------	-------------

หน้าทับสำหรับกลองสองหน้า

อัตราจังหวะสามชั้น

--- พลึง	- พลึง- ปี่	- - - -	ดิงดิง- ดิง	- - - -	- - - ปี่	- - - ตูบ	- - - พลึง
----------	-------------	---------	-------------	---------	-----------	-----------	------------

อัตราจังหวะสองชั้น

- - - ปี่	- ตูบ - ดิง	- -	ปี่	- ตูบ- พลึง
-----------	-------------	-----	-----	-------------

อัตราจังหวะชั้นเดียว

- - ปี่ะ	-ตุ๊บ- พลิ่ง
----------	--------------

การเคลื่อนไหวของหน้าทับสองไม้ที่บรรเลงด้วยกลองแขกนั้น ในอัตราจังหวะสามชั้นในท้องเพลงที่ 6 และท้องเพลงที่ 8 ภาระสวนของจังหวะมีลักษณะกระทุ้งเน้นหนักและเป็นการแสดงจังหวะตกซึ่งเป็นการสอดคล้องกับทำนองเพลงของเพลงประเภททยอยหรือสองไม้ ส่วนในอัตราจังหวะสองชั้นในท้องเพลงที่ 2 และท้องเพลงที่ 4 เป็นสำนวนที่เป็นการทอนลงมาจากอัตราจังหวะสามชั้น ภาระสวนจังหวะมีลักษณะเดียวกันกับอัตราจังหวะสามชั้นคือมีการกระทุ้งเน้นหนัก เพื่อให้ทำนองเพลงคู่กระชับตามลักษณะของเพลงประเภททยอยหรือสองไม้ แต่ในตอนท้ายจังหวะนั้นในส่วนของจังหวะตกมีสำนวนจังหวะที่ไม่ได้ตกลงตามจังหวะหนักเป็นการฝากไปยังท้องเพลงถัดไปหรือขึ้นต้นจังหวะใหม่ (ดังในวงเล็บ) ภาระสวนจังหวะลักษณะนี้ให้ความรู้สึกถึงทำนองเพลงมีการเคลื่อนที่อยู่ตลอดเวลา ในอัตราจังหวะชั้นเดียวนั้นสำนวนจังหวะมีความสั้นกระสวนจังหวะมีลักษณะเน้นหนักและเคลื่อนที่โดยตลอด

สำหรับการเคลื่อนไหวของหน้าทับสองไม้ที่บรรเลงด้วยกลองสองหน้านั้น โดยธรรมชาติทั่วไปของหน้าทับที่บรรเลงด้วยกลองสองหน้านั้นมีทำนองจังหวะที่มีลักษณะฉาย มีรายละเอียดของทำนองที่น้อยกว่าหน้าทับที่บรรเลงด้วยกลองแขก ในอัตราจังหวะสามชั้นในท้องเพลงที่ 6 ถึง ท้องเพลงที่ 8 อัตราจังหวะสองชั้นท้องเพลงที่ 3 และท้องเพลงที่ 4 และอัตราจังหวะชั้นเดียวนั้น ทำนองของจังหวะมีความตรงกัน ภาระสวนจังหวะมีการเน้นหนักด้วยเสียง “ปี่ะ” และเสียง “ตุ๊บ” และปิดท้ายลงจังหวะด้วยเสียง “พลิ่ง” ซึ่งมีลักษณะคลี่คลายเพื่อเป็นการลงท้ายจังหวะ สำนวนของจังหวะมีลักษณะสอดคล้องเช่นเดียวกับหน้าทับสองไม้ที่บรรเลงด้วยกลองแขก คือ มีลักษณะเคลื่อนที่โดยตลอด เพื่อเอื้อและสอดคล้องต่อทำนองเพลงของเพลงประเภททยอยหรือสองไม้

2.1.4.2 มีทำนองที่เป็นกลุ่มเนื้อและกลุ่มลูกโยน

ลักษณะการดำเนินทำนองของเพลงประเภททยอย มีโครงสร้างที่ถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญสำหรับเพลงประเภททยอยคือ ท่วงทำนองที่เป็นเนื้อและโยน ทำนองทั้งสองส่วนนี้ต่างมีความหมายและลักษณะเฉพาะและเป็นส่วนที่บ่งบอกแสดงถึงความเป็นเพลงทยอยได้อย่างชัดเจน การทำความเข้าใจและหาความหมายของ “เนื้อ” และ “โยน” ได้มีครุดนตรีไทยและผู้มีความรู้ด้านดนตรีไทยได้อธิบายความหมายของ “เนื้อ” และ “โยน” ไว้ที่น่าสนใจหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมไว้ดังนี้

ความหมายของเนื้อ

อาจารย์มนตรี ตราโมทได้อธิบายความหมายของคำว่า “เนื้อ” ไว้ในหนังสือศัพท์สังคีต มีใจความดังนี้

“เนื้อ ก. ใช้เรียกบทประพันธ์ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ใช้ขับร้อง แต่เพื่อให้ได้ความหมายชัดเจน มักจะเรียกว่า “เนื้อร้อง”

ข. ใช้เรียกการตีเครื่องหนังหรือทำนองเพลงที่เป็นเนื้อแท้ของเพลงจริงๆ คือ ทำนองที่มีได้ครบแต่งพริกเพลงอย่างใด ถ้าจะเรียกให้มีความหมายชัดเจนก็เรียกว่า “เนื้อเพลง” ฆ้องวงใหญ่ที่ดีโดยปกตินั้นคือเนื้อ (หรือเนื้อเพลง) เรียกว่า “เนื้อฆ้อง” ส่วนระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฯลฯ ย่อมดำเนินทำนองพริกเพลงออกไป เปรียบได้กับหนังหรือขน ซึ่งห่อหุ้มตกแต่งให้เนื้องดงามขึ้น” (มนตรี ตราโมท, 2531:16)

“เนื้อ คำนี้มีความหมาย 3 กรณี คือ

1. หมายถึงบทกลอนหรือคำโคลงหรือคำประพันธ์ที่ใช้ในการขับร้อง เรียกเป็นที่เข้าใจทั่วไปว่า “เนื้อร้อง”

2. หมายถึงทำนองที่เป็นเนื้อแท้ ๆ ของเพลงที่เรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า “เนื้อเพลง” หรือ “ลูกฆ้อง” (คือทำนองเพลงที่ฆ้องวงใหญ่บรรเลง คำว่า “ลูกฆ้อง” ก็หมายถึงลูกฆ้องวงใหญ่นี้)

เครื่องมือนั้น ๆ ในวงปีพาทย์นอกจากฆ้องใหญ่นี้แล้วจะไม่บรรเลง “เนื้อเพลง” หรือ “ลูกฆ้อง” เลย แต่จะบรรเลงเป็นทางเต็ม (Full Melody) ซึ่งแปรจาก “เนื้อเพลง” หรือ “ลูกฆ้อง” นี้อีกทีหนึ่ง

3. หมายถึงลีลาของเครื่องหนังที่เป็น “เนื้อแท้ ๆ” มิใช่ทำนอง “สาย” ที่พริกเพลงออกไป” (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2546 : 89)

จากหนังสือสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคคีตะ – ดุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “เนื้อ” โดยตรงแต่ได้ให้ความหมายของคำที่มีความเกี่ยวข้องกับคำว่า “เนื้อ” ไว้ดังนี้

“เนื้อฆ้อง ทำนองที่ฆ้องวงใหญ่บรรเลงโดยไม่พลิกเพลงถือเป็นทำนองหลักของเพลงนั้น, เนื้อเพลงหรือลูกฆ้องก็เรียก” (ราชบัณฑิตยสถาน,2540:88)

“เนื้อเต็ม วิธีขับร้องโดยใส่ร้องให้ครบตามเนื้อเพลง อาจมีเอื้อนสลับบ้างเพื่อความเหมาะสมตามลักษณะการขับร้องเพลงไทย เช่น เพลงโยสลิ้ม ส่วนการขับร้องเนื้อเต็มโดยไม่มีการเอื้อนนั้นเป็นการขับร้องเนื้อเต็มแบบสากล เช่น เพลงไทรโยคแปลง” (ราชบัณฑิตยสถาน,2540:88)

“เนื้อร้อง บทประพันธ์ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ใช้ขับร้อง, บทร้องก็เรียก” (ราชบัณฑิตยสถาน,2540:89)

“เนื้อหน้าทับ เนื้อแท้ของจังหวะหน้าทับนั้นๆยังมีได้คดแต่งอย่างใด” (ราชบัณฑิตยสถาน,2540:89)

จากความหมายของคำว่า “เนื้อ” ตามที่ผู้รู้ได้นิยามไว้นั้น พบว่าเป็นความหมายในลักษณะของ เนื้อร้อง เนื้อทำนองของฆ้องวงใหญ่ และเนื้อทำนองของจังหวะหน้าทับ แต่ยังไม่พบการนิยามในความหมายของ ท่วงทำนองที่เป็นหลักในเพลงทยอย ผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์ครูดนตรีไทยอาวุโสเกี่ยวกับความหมายของ “เนื้อ” ในเพลงประเภททยอย ซึ่งแต่ละท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ครูวิเชียร เกิดผล ครูดนตรีคนสำคัญของสำนักดนตรีไทยพาทยรัตน์ ได้ให้ความหมายของ “เนื้อ” ในเพลงประเภททยอยไว้ดังนี้

“เนื้อเนี่ยถ้าจะเปรียบเพลงเหมือนกับร่างกายของคนเรา เนื้อน่าจะเป็นกระดูก เป็นเหมือนโครงกระดูกเป็นแกนหลักทำให้รู้ว่ามึรูปร่างลักษณะเป็นอย่างไร” (วิเชียร เกิดผล,สัมภาษณ์,18 พฤษภาคม 2551)

ภาพที่ 4 ครูวิเชียร เกิดผล ขณะกำลังสนทนากับครูสุคจิตต์ คุริยประณีต

ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและครูดนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดลและวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความหมายของ “เนื้อ” ในเพลงประเภททยอยไว้ดังนี้

“ในเพลงประเภททยอยส่วนที่เป็นเนื้อนั้นหมายถึงส่วนที่ไม่ใช่โยนมักจะอยู่ก่อนโยนเป็นเนื้อหาสาระของเพลง โยนมันเหมือนเป็นน้ำแต่มันเป็นอรรถรสสำคัญของเพลง” (พินิจ นายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

ดังนั้นเมื่อรวบรวมความหมายจากเอกสารทางวิชาการและคำสัมภาษณ์ของครูดนตรีแล้ว “เนื้อ” จึงหมายถึง ท่วงทำนองเพลงที่มีการกำหนดไว้อย่างแน่นอน ไม่สามารถเพิ่ม – ลด หรือตัดแปลงให้แตกต่างกันไปได้ เป็นส่วนที่เป็นแกนหลักหรือเป็นเนื้อหาสาระของเพลงนั้นๆ มีประโยคเพลงหรือกระสวนจังหวะที่เด่นชัดสามารถนำมาเปรียบเทียบวัดได้

ความหมายของโยน

จากหนังสือสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคคีตะ – คุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “โยน” ไว้ดังนี้

“โยน คือ ท่วงทำนองพิเศษตอนหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อฆ้องยืนอยู่เพียงเสียงเดียว มีลักษณะคล้าย “เท่า” แต่โยนไม่บังคับจำนวนจังหวะเหมือนเท่า อาจมี 2 - 3 จังหวะ หรือ 10 - 20 จังหวะก็ได้ โยนมีแทรกในเพลงประเภทหน้าทับสองไม้เท่านั้น ประโยชน์ของโยนมีไว้เป็นที่พักของเพลงบางตอน และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ขับร้อง ผู้บรรเลง หรือผู้แต่งได้ประดิษฐ์ทำนองดัดแปลงออกไปได้ตามพอใจ จะสั้นยาวเท่าใดก็ได้ เพียงแต่สิ้นสุดการพลิกเพลงแล้วให้มาอยู่ที่เสียงที่มีความประสงค์จะโยนตอนนั้นเท่านั้น, ลูกโยน ก็เรียก” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2540:132)

ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้อธิบายความหมายของคำว่า “โยน” ไว้ในหนังสือ ทฤษฎีและหลักปฏิบัติดนตรีไทยและพจนานุกรมดนตรีไทย มีใจความดังนี้

“โยน หรือเรียกเต็ม ๆ ว่า “ลูกโยน” หมายถึง “ทำนองตอนหนึ่งของเพลงซึ่งต้องการยืนอยู่ ณ เสียงใดเสียงหนึ่งเพียงเสียงเดียว” “โยน” นี้ก็คล้าย ๆ กับ “เท่า” หรือ “ลูกเท่า” ผิดกันแต่ว่าลูกเท่านั้นมีจังหวะบังคับว่าต้องยาวเท่านั้น เท่านั้น นั้นจึงมักจะมียู่แต่เฉพาะในเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่เท่านั้น ส่วนลูกโยนนี้ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับในเรื่องจังหวะแต่อย่างไร ผู้แต่งเพลง ผู้ร้อง หรือผู้บรรเลงจะยืดขยายขึ้นไปก็จังหวะก็ได้ และจะทำลูกให้พลิกเพลงไปอย่างไรก็ได้ ข้อสำคัญขอให้เสียงตกตรงเสียงที่ยืนอยู่นั้นเป็นใช้ได้ เช่น ถ้าลูกตกเสียง “เร” ลูกพลิกเพลงทุกลูกที่ยืดขยายขึ้นไปก็ต้องตกเสียง “เร” ทั้งสิ้น ลูกโยนจึงต้องมีอยู่ในเพลง หน้าทับสองไม้เท่านั้น จะมีอยู่ในเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่ไม่ได้

ตามปกติเพลงสองชั้นของดั้งเดิมที่มีโยนนั้น แต่ละโยนมักจะมีความยาวเท่ากับโน้ตสากลในอัตรา 2/4 ได้ 4 ห้อง ที่นี้พอยืดขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้นแล้ว ท่านผู้แต่งมัก จะยืดขยายลูกโยนที่ว่านี้ขึ้นไปเป็นสิบ ๆ ห้อง แต่ละโยนมีความยาวแตกต่างกันแล้วแต่ว่ากระบวนการลูกลื้อลูกขัดที่ใส่เข้าไปนั้น มันจะพิสดารมากน้อยกว่ากันอย่างไร เช่น ถ้าใส่ลูกลื้อที่มีความยาวพิลึกพิลั่นถึง 8 ห้องอย่างนี้ กว่าจะทอนลูกลื้อลูกขัดดังกล่าวลงมาเป็นลูกต่อลูกขัดและลูกเหลื่อม ให้หมดกระบวนการได้ ก็กินเวลานานและหมดเข้าไปหลายจังหวะ แต่ถ้าตั้งลูกลื้อเป็น ลูกสั้น ๆ แล้ว ลูกโยนทั้งกระบวนการก็จะสั้นไปด้วย เพราะทอนลูกลื้อลงมาประเดี๋ยวก็จบสิ้นกระบวนการของมันแล้วเป็นดังนี้

การใส่กระบวนการ “ลูกล่อลูกซัด” เข้าไปในแต่ละโยนนี้ จะต้องให้มีสำเนียงตรงกับภาษาของเพลงนั้นอย่างหนึ่งกับจะต้องให้ได้อารมณ์ตรงกับ ความหมายของเพลงอีกอย่างหนึ่ง เช่น ถ้าเนื้อเพลงเป็นสำเนียงแขก ก็จะต้อง ออกลูกโยนเป็นสำเนียงแขกด้วยเหมือนกัน ดังนี้ เป็นต้น หรือเนื้อเพลงมีอารมณ์ เสรั้าก็ต้องออกลูกโยนให้มันฟังเสรั้าเย็นตามไปด้วย ในทำนองเดียวกันเพลงที่มี อารมณ์สนุกก็ต้องออกลูกโยนให้มันสนุก หรือเพลงที่แสดงสภาพธรรมชาติ เช่น แสดงเป็นลูกคลื่นต่าง ๆ อย่างนี้ ก็ต้องใส่ลูกล่อลูกซัดให้มันฟังเป็นเสียงลูกคลื่น ซัดฟังเป็นระยะ ๆ ตามไปด้วยเช่นกัน” (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2546 : 94)

จากความหมายของคำว่า “เนื้อ” และ “โยน” ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นถึง ลักษณะของท่วงทำนองที่มีความแตกต่างของกลุ่มเนื้อและกลุ่มโยน ว่ามีลักษณะการดำเนินทำนอง ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นลูกโยนนั่น ผู้ประพันธ์สามารถประดิษฐ์พลิกเพลงยืดขยาย ออกได้อย่างอิสระ ในขณะที่กลุ่มทำนองเนื้อนั้นกำหนดไว้อย่างแน่นอนไม่สามารถยืดขยายหรือ ปรับแต่งให้ผิดไปจากโครงสร้างเดิมมิได้

2.2. ประวัติความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยว

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยว

ในเรื่องของประวัติและความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยวนั้น เอกสารทางวิชาการที่กล่าวถึง ในเรื่องนี้มีอยู่น้อยมากและยังกล่าวถึงไม่ชัดเจนเท่าใดนัก การศึกษาค้นคว้าในเรื่องประวัติและ ความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยวนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ คนตรีไทยหลายเล่ม และนำมาเปรียบเทียบเคียงผสมกับหลักการอนุมานในด้านต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมไว้ดังนี้

อาจารย์มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญจน์ ได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติเพลงทยอยเดี่ยวนั้น มีสาระน่าสนใจ ไว้ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย มีความดังนี้

“เพลงทยอยเดี่ยวนี้ พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูรหรือครุมีแขก) ได้คิดแต่ง ขึ้นจากเพลงทยอยใน เพื่อใช้เป็นเพลงสำหรับเป่าปี่เดี่ยวอวดฝีมือ โดยเฉพาะตัว พระประดิษฐ์ไพเราะ ซึ่งเป็นผู้แต่งเอง ก็ได้มีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นจากการเป่าปี่เดี่ยว เพลงทยอยเดี่ยวนี้ ดังที่สุนทรภู่กล่าวไว้ในคำไหว้ครูเสภาว่า

“ครุมีแขกคนนี้เขาดีครั้น เป้าทยอยลอยลั่นบรรเลงลือ”

และก็นิยมใช้เป็นเพลงสำหรับเดี่ยวปีกันต่อมา ภายหลังจากพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ได้คิดแปลงเป็นทางเดี่ยวซอด้วง ซึ่งมีสำเนียงพอจะเลียนกันได้ ต่อจากนั้นจึงมีผู้นำเพลงทยอยเดี่ยวนี้ไปประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ อีกต่อไปแทบทุกอย่าง เพลงทยอยเดี่ยวนี้จะเดี่ยวด้วยเครื่องดนตรีชนิดใดก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นเพลงชั้นสูงในประเภทเพลงเดี่ยวเพลงหนึ่ง ซึ่งจะหาฟังได้ไม่มากนัก ส่วนทางร้องฟังจะมีขึ้นในชั้นหลังไม่ทราบ ว่าท่านผู้ใดเป็นผู้คิดแต่งไว้” (มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลคณา, 2523:557)

จากประวัติความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยวที่อาจารย์มนตรี ตราโมท และนายวิเชียร กุลคณา ที่ได้อธิบายไว้ข้างต้นนั้นมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของเพลงทยอยเดี่ยวอยู่ 2 ประเด็นคือ ผู้แต่งเพลงทยอยเดี่ยวและการถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวในรุ่นถัดมา โดยในประเด็นแรกนั้นผู้แต่งเพลงทยอยเดี่ยว คือ พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) และประเด็นที่ 2 ในเรื่องของลำดับการเกิดเพลงทยอยเดี่ยวสำหรับเครื่องมือนั้น อาจารย์มนตรี ตราโมทและนายวิเชียร กุลคณา ได้อธิบายว่า พระยาประสานดุริยศัพท์ เป็นผู้คิดเริ่มแปลงเป็นทางซอด้วง ครั้นต่อมาก็มีผู้นำไปประดิษฐ์ให้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ อีก และเพลงทยอยเดี่ยวยังนับว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงและมีโอกาสหาฟังได้ไม่มากนัก ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นทั้งสองได้ดังนี้

2.2.2 ผู้แต่งเพลงทยอยเดี่ยว

ในเรื่องของผู้ที่แต่งเพลงทยอยเดี่ยวนั้นจากเอกสารบทความทางวิชาการดนตรีและคำบอกเล่าของครูดนตรีไทยนั้นล้วนกล่าวตรงกันว่าผู้ที่แต่งเพลงทยอยเดี่ยวนั้นคือ ครุมีแขก พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) แต่การที่จะอธิบายถึงช่วงระยะเวลาในการแต่งนั้นยังไม่สามารถสืบค้นเอกสารหรือหลักฐานใดที่กล่าวไว้ได้อย่างชัดเจน การจะอธิบายช่วงระยะเวลาที่ครุมีแขกได้แต่งเพลงทยอยเดี่ยวนั้นนั้น อาจอนุมานได้จากช่วงอายุของพระประดิษฐ์ไพเราะซึ่งเป็นช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2345 - 2415 แต่อย่างไรก็ดี การอนุมานในเรื่องของช่วงเวลาการเกิดเพลงทยอยเดี่ยวนี้ เป็นเพียงการอนุมานเท่านั้น จึงไม่อาจสามารถระบุได้อย่างชัดเจน

ในช่วงเวลาที่พระประดิษฐ์ไพเราะมีชีวิตนั้น ไม่พบว่ามีมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการประพันธ์เพลงไว้เป็นเอกสารแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องอาศัยการอนุมานจากเอกสารทาง

ประวัติศาสตร์อื่น ๆ ที่สามารถให้ข้อมูลได้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าได้มีผู้สันนิษฐานเกี่ยวกับช่วงเวลาเกิดของพระประดิษฐ์ไพเราะไว้ คือ คณะผู้วิจัยหนังสือนามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีใจความสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงมีลายพระหัตถ์ฉบับหนึ่งถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ คณะผู้วิจัยฯ จึงได้ทำการกะเนอายุในช่วงนั้นของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพเพื่อหาช่วงอายุของพระประดิษฐ์ไพเราะ ดังนี้

“...สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเคยเห็นครุมีแขกขณะที่ยังทรงไว้พระเมาลี ถ้าจะกะเนอายุก็เห็นจะอยู่ในราว 10 ชันษา จึงจะสามารถจำถ้อยคำที่ครุมีแขกพูดออกจนได้ชัดเจนเช่นนั้น ถ้าทรงพระเยาว์กว่านั้นก็เห็นเหลือวิสัยจะทรงจำไว้ได้ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ประสูติเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2405 ดังนั้นปีที่ทรงเห็นครุมีแขกควรจะอยู่ในราว พ.ศ.2415 ซึ่งทรงกะเนว่าครุมีแขกอายุ 70 กว่าปี ก็จะตกในราว พ.ศ. 2345 ซึ่งตรงกับปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (พ.ศ.2325 ถึง พ.ศ.2352) เช่นนี้แล้วผู้เขียนจึงขอสันนิษฐานว่าครุมีแขกเกิดปลายรัชกาลที่ 1 แห่งพระราชวงศ์จักรี” (พูนพิศ อมาตยกุลและคณะ, 2532:152)

ดังนั้นจากข้อมูลงานวิจัยเรื่องดังกล่าว จึงอาจสรุปปีเกิดของพระประดิษฐ์ไพเราะได้ว่าอยู่ในช่วงปลายรัชกาลที่ 1 ราวปี พ.ศ. 2345 ส่วนวันมรณกรรมนั้นก็มิได้มีหลักฐานใดแสดงไว้ชัดเจนเป็นแต่เพียงการประมาณการเท่านั้น ซึ่งในคณะผู้วิจัยงานวิจัยเรื่องนามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้อธิบายไว้ดังนี้

“...ต่อมาในรัชกาลที่ 5 ครุมีแขกได้เป็นครุมีโหรในสมเด็จพระยาสุदारัตน์ราชประยูรแล้วถึงแก่กรรมประมาณต้นรัชกาลที่ 5...” (พูนพิศ อมาตยกุลและคณะ, 2532:152)

สรุปช่วงชีวิตของพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) นับตั้งแต่เกิดจนกระทั่งมรณกรรมโดยประมาณการได้คือ เกิดในช่วงปลายรัชกาลที่ 1 ราวปี พ.ศ. 2345 และมรณกรรมเมื่อช่วงต้นรัชกาลที่ 5 ราวปี พ.ศ. 2415

หลังจากทราบช่วงชีวิตของพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) แล้วผู้วิจัยได้ค้นคว้าในเรื่องชีวิตและผลงานของท่าน ซึ่งถือได้ว่าครุมีแขกเป็นนักดนตรีผู้มีความสามารถมาก เป็นบุคคลที่มีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในช่วงอายุของท่าน จนได้มีการปรากฏชื่อของท่านอยู่ใน บทไหว้ครูเสภาบทหนึ่งซึ่งแต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยสุนทรภู่ กวีคนสำคัญของยุครัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นบุคคลร่วมสมัยกับท่าน ความว่า

“ที่นี่จะไหว้ครูปีพาทย์	ฆ้องระนาดถือดีปีไฉน
ครูแก้วครูพักเป็นหลักชัย	ครูทองอินนั้นแหละใครไม่เทียมทัน
มือก็คอดหนอดหนักขยักขย่อน	ดาพูนมอญไซ้ชั่วตัวขยัน
ครุมีแขกคนนี่เขาศิครัน	เป่าทยอยลอยลั่นบรรเลงลือ”

ซึ่งบทไหว้ครูเสภาที่กล่าวมาข้างต้นนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ทรงทำการวิเคราะห์ห้บทไหว้ครูเสภาบทนี้ไว้ในลายพระหัตถ์ฉบับหนึ่งถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงมีความว่า

“ลายพระหัตถ์ประธานกลอนเสภาและไหว้ครู อันมีชื่อครูเสภาครูปีพาทย์มาให้พิเคราะห์แลแต่ส่วน แต่พอได้รับอ่านกลอนเสภาได้สามคำก็ลงตราว่าเป็นฝิปากสุนทรภู่ถูกต้องแลที่ทรงคาดคะเนว่าแต่งขึ้นในรัชกาลที่ 3 ด้วยทรงสังเกตเอาคำลาวเวียงนั้นก็ถูกทีเดียวตรวจดูชื่อครูเหล่านั้นเคยได้ยินชื่อมาแต่ 3 คนได้สอบถามคนเก่าๆอันมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปก็ได้รับความอยู่เพียง 3 คนเท่านั้น”
(สาส์นสมเด็จ, 2534 : 91)

จากลายพระหัตถ์ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ที่ได้ทรงทำการวิเคราะห์ห้บทไหว้ครูเสภาบทนี้อาจกล่าวสรุปได้ชัดเจนและค่อนข้างแน่นอนได้ว่า บทไหว้ครูเสภาบทนี้เป็นบทที่ประพันธ์โดยสุนทรภู่ครูกวีคนสำคัญของยุครัตนโกสินทร์ซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่ร่วมสมัยกันกับครุมีแขก และบทไหว้ครูเสภาบทนี้สุนทรภู่ได้ประพันธ์ขึ้นในช่วงสมัยรัชกาลที่ 3 ในการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถมีชื่อปรากฏอยู่ในบทไหว้ครูเสภาได้นั้นบุคคลนั้นต้องเป็นที่ยอมรับเคารพนับถือในสังคมของผู้เล่นบรรเลงเสภาหรือนักดนตรีปีพาทย์เป็นอย่างมากซึ่งครุมีแขกก็ได้มีชื่อปรากฏและกล่าวถึงความสามารถอันโดดเด่นของท่านไว้ในบทไหว้ครูเสภา

บทนี้ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้กล่าวถึงครุมีแขกไว้ใน
ลายพระหัตถ์ที่มีถึงสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงมีความว่า

“ครุมีแขก(ครูปีพาทย์ หมายเลขน้ำเงินที่ ๕) คือว่าเป็นเชื้อแขก ชื่อ มี เล่นเครื่อง
ดุริยางคดนตรีได้เกือบทุกอย่าง เป็นคนฉลาดสามารถแต่งเพลงได้ครุมีชื่อลำดา
เพลงของท่านนั้นมี “ทยอยใน” “ทยอยนอก” สามชั้นเป็นต้น ซึ่งจำกันมาเล่นอยู่
ทุกวันนี้ทั่วทุกวงถ้าใครทำเพลงนี้ไม่ได้ ดูประหนึ่งจะถือว่ายังไม่เป็น ตัวท่านเอง
เห็นจะถนัดปีมากกว่าสิ่งอื่นจึงปรากฏในคำไหว้ครูว่า “ครุมีแขกคนนี้เขาดีครัน
เป่าทยอยลั่นบรรเลงดา” (คำนี้ฉบับที่ประทานมาเขียนว่า “เป่าทอน” นั้นผิด)
ทยอยซึ่งว่าในที่นี้เป็นอีกเพลงหนึ่งเป่าแต่เลาเดียว พวกปีพาทย์เรียกว่า “ทยอย
เดี่ยว” เป็นเพลงครุมีแต่งเหมือนกันต้องเข้าใจว่าแต่งขึ้นเป่าเอง ในรัชกาลที่ ๔
เจ้านายหลายพระองค์มีพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมพระเทเวศ กรมหลวง
วงศาเป็นต้น ทรงรวบรวมคนหัดปีพาทย์ขึ้นประชันวงกัน ครุมีคนนี้ได้เป็นครู
ปีพาทย์ในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าจึงได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระ
ประดิษฐ์ไพเราะ ตำแหน่งจางวางกรมปีพาทย์ฝ่ายพระราชวังบวร พระประดิษฐ์
ไพเราะ(มี)คนนี้อยู่มาจนถึงรัชกาลที่ ๕ ยังได้เป็นครูหัดมโหรีในสมเด็จพระ
กรมพระยาสุรรัตนราชประชานุรักษ์ในพระบรมหาราชวัง” (สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์, 2534 : 92)

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากเหตุและปัจจัยต่าง ๆ เข้าประกอบกัน จึงอนุมานได้ว่า เพลงทยอย
เดี่ยว เป็นผลงานการประพันธ์ที่พระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) ประพันธ์ขึ้น ราวในช่วงสมัย
รัชกาลที่ 3 – 4 ถือเป็นช่วงที่มีเพลงเดี่ยวเกิดขึ้นแล้วในวงการดนตรีไทย ตลอดทั้งพระประดิษฐ์
ไพเราะเอง ก็เริ่มมีบทบาทสำคัญมากต่อวงการดนตรีไทยในช่วงเวลาดังกล่าว โดยสังเกตได้จาก
ผลงานเป็นผู้ริเริ่มการบรรเลงเดี่ยว ตลอดจนได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์สูงถึง “พระประดิษฐ์
ไพเราะ” เหล่านี้ จึงอนุมานได้ว่าผลงานเพลงเดี่ยวสำคัญคือเพลงทยอยเดี่ยวจึงน่าจะเกิดขึ้นในช่วงนี้

ภาพที่ 5 ภาพพระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร หรือครุมีแขก)
ที่มาภาพ : หน้าปกหนังสืออนุสาวรีย์ครุมีแขก นักดนตรีที่โลกลืม

2.3 ความเชื่อและข้อปฏิบัติในการสืบทอดเพลงทยอยเดี่ยว

จากที่กล่าวมาในข้างต้นนั้นเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่มีความหมายและความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งยังได้ถือกันในวงการดนตรีไทยว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงสุด นักดนตรีไทยทั่วไปหากไม่ถึงพร้อมด้วยความสามารถอย่างแท้จริงนับเป็นการยากที่จะเข้าถึง อีกทั้งวัฒนธรรมดนตรีไทยเป็นวัฒนธรรมที่ละเอียดอ่อนมีความพิถีพิถันเป็นอย่างมาก ในการถ่ายทอดบทเพลงสำคัญต่างๆ แต่ละเพลงจึงมักจะมี ความเชื่อและข้อปฏิบัติในการสืบทอดอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละเพลงเป็นการเฉพาะ เพลงทยอยเดี่ยวก็เช่นกันมีความเชื่อและข้อปฏิบัติในการถ่ายทอดที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะอยู่หลายประการ ซึ่งการศึกษาริบทของลักษณะพิเศษเพลงทยอยเดี่ยว ในเรื่องความเชื่อและข้อปฏิบัติในการสืบทอดนั้น ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเชื่อของนักดนตรีไทยที่มีต่อเพลงทยอยเดี่ยว โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีไทย

2.3.1 ความเชื่อของเพลงทยอยเดี่ยว

จากการศึกษาแหล่งข้อมูลเอกสาร พบว่ามีเอกสารที่กล่าวถึงเรื่องความเชื่อในเพลงทยอยเดี่ยวไว้ 2 เล่มดังนี้

หนังสือเชิดชูเกียรติ 100 ปี พระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตตเสวี) มีบทความชื่อว่า ผลงานของพระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตตเสวี) เขียนโดยรองศาสตราจารย์เกียรติคุณอุดม อรุณรัตน์ ได้กล่าวถึงเพลงทยอยเดี่ยว มีสาระใจความดังนี้

“...เพลงทยอยเดี่ยว เพลงนี้ส่วนใหญ่ก็ใช้กลเม็ดแบบเพลงเดี่ยวเชิดนอก ทั้งสิ้นและท่านก็ไม่ได้แต่งเติมต่อเสริม เพราะเพลงนี้พระประดิษฐ์ไพเราะได้แต่งไว้แล้วสาปแช่งเอาไว้ว่า “ถ้าใครเอาเพลงนี้ของท่านไปดัดแปลง ก็ขอให้มันอันเป็นไป อย่าได้มีความเจริญรุ่งเรืองในศิลปะทางดนตรีไทยเลย” สาเหตุที่ท่านได้แช่งเอาไว้ก็เพราะว่าคงจะมีคนเอาเพลงนี้ของท่านไปดัดแปลง...”
(อุดม อรุณรัตน์, 2537, 93)

ในหนังสือประวัติดนตรีไทย ของ ปัญญา รุ่งเรือง ได้กล่าวถึงความเชื่อในเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“...เพลงทยอยเดี่ยวนี้นี้เป็นเพลงอันตรายเพลงหนึ่ง ทั้งนี้เพราะว่าภายหลังมีผู้บรรเลงดัดแปลงทางของท่านให้ผิดไปจากเดิม ทำให้ท่านโกรธมากถึงกับกล่าวว่า “ถ้าเห็นว่าเพลงของท่านไม่เพราะก็ให้แต่งเอาเอง ใครเอาเพลงของท่านไปบรรเลงพลิกแพลงไขว้เขวไปจากเดิม โดยจงใจจะให้ผิดไปแล้ว ก็ขอให้มันอันเป็นไป ดังนั้นตั้งแต่นั้นมาท่านจึงตั้งคำขอรูเพลงนี้ไว้ถึงร้อยบาท และต้องมีพิธีขจรูต่างหากด้วย ใครไม่ทำดังนี้ก็มักมีอันเป็นไป...”

จากข้อมูลเอกสารทั้ง 2 แหล่งนี้ ต่างกล่าวถึงความเชื่อในเพลงทยอยเดี่ยวไปในทำนองเดียวกัน คือ ผู้ประพันธ์เดิมต้องการยึดถือแบบฉบับเฉพาะของผู้ประพันธ์เองไว้ไม่ต้องการให้ผู้ใดปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือแต่งเติม หากมีผู้ใดฝ่าฝืนได้มีการสาปแช่งไว้ให้มีอันเป็นไป

ในด้านข้อมูลบุคคลนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีไทย ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องการสาปแช่งที่มีอยู่ในเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและครุคนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสาปแช่งที่มีอยู่ในเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“เรื่องแช่งคงไม่มีหรอก คนเป็นครูจะแช่งลูกศิษย์ไปทำไม ครูที่ไหนเขาจะแช่งลูกศิษย์ มีแต่อยากให้มันเก่งอยากให้มันดี รักลูกศิษย์กันทั้งนั้นเรื่องแช่งคงไม่มี”
(พินิจ นายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติและครุคนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักดนตรีไทยพาทยรัตน์ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสาปแช่งที่มีอยู่ในเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“ปู่ยังไม่เคยได้ยินครูท่านใดเขาสาปแช่งนะ และไม่รู้ว่าจะครูท่านจะสาปแช่งไปทำไม” (สำราญ เกิดผล, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2551)

ภาพที่ 6 ครูสำราญ เกิดผล ขณะประกอบพิธีไหว้ครุคนตรีไทยบ้านพาทยรัตน์ ณ วัดบำรุงธรรม ตำบลบ้านใหม่ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ครูจำลอง เกิดผล ครูดนตรีคนสำคัญของสำนักดนตรีไทยพาทยรัตน์ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการสาปแข่งในเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“คงไม่มีหอรอกเรื่องแข่งนะ ไม่เคยต่อเพลงไหนแล้วมีการสาปแข่งกันนี้” (จำลอง เกิดผล, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2551)

ภาพที่ 7 ครูจำลอง เกิดผล ในงานพิธีไหว้ครูดนตรีไทยบ้านพาทยรัตน์
ณ วัดบวรธรรม ตำบลบ้านใหม่ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้กล่าวถึงเรื่องความเชื่อที่เกี่ยวกับการสาปแข่งในเพลงทยอยเดี่ยว ว่าดังนี้

“...ไม่เคยได้ยินครูผู้ใหญ่พูดเรื่องการแข่งอะไรไว้ในเพลงทยอยเดี่ยวนะ การแข่งที่มีอยู่ในดนตรีไทย เคยแต่ได้ยินแต่ในเพลงเรื่องชมสมุทร ที่ว่าห้ามเปลี่ยนตรงที่ขาดอยู่หน่อยหนึ่ง ซึ่งเมื่อฟังดูแล้วตรงที่ขาดนะมันก็ออกจะดีด้วยซ้ำไป จีนไปเติมให้เต็มซิจะฟังไม่เข้ากัน...” (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2550)

ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลทางเอกสารที่มีการกล่าวถึงเรื่องการสาปแข่งในเพลงทยอยเดี่ยว แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ต่างให้ความเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ไม่ปรากฏหรือเคยได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับการสาปแข่งในเพลงทยอยเดี่ยวด้วยกันทั้งนั้น

ในประเด็นของเรื่องราวในการสาปแข่งนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คงไม่มีการสาปแข่งแต่อย่างใด หากแต่ตามวัฒนธรรมของไทยนั้นมักมีกุศโลบายที่ซ่อนเร้นไว้เพื่อเป็นการปกป้องวัฒนธรรม ทั้งนี้ทั้งนั้นมักไม่กล่าวเป็นข้อเป็นกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติกันโดยตรง สิ่งที่เป็นของสูงค่ามักมีเรื่องราวของอาถรรพ์หรือการสาปแข่งแฝงอยู่ด้วยเสมอ เช่นกันเพลงทยอยเดี่ยวที่วงการดนตรีไทยให้ความสำคัญและถือกันว่าเป็นเพลงเดี่ยวสูงสุด หากจะมีเรื่องราวของการสาปแข่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นไปเพื่อรักษาและธำรงให้เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่มีคุณค่าสูง และเป็นจารีตในการถ่ายทอดต่อไปในหนหลัง

2.3.2 ข้อปฏิบัติในการสืบทอดเพลงทยอยเดี่ยว

จากการที่เพลงทยอยเดี่ยวนั้นถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงมักมีธรรมเนียมจารีตและข้อปฏิบัติอยู่มากเช่นกัน เพลงทยอยเดี่ยวนั้นเป็นเพลงเดี่ยวที่ต้องใช้ทักษะความสามารถสูงในการบรรเลง ท่วงทำนองแต่ละช่วงแต่ละส่วนของจังหวะมีเอกลักษณ์พิเศษสอดแทรกอยู่มากมาย มีกลเม็ดเด็ดพรายที่บรมครูทางดนตรีไทยสรรค์สร้างไว้อย่างบรรเจิด ผู้ที่จะสามารถได้รับการถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวนั้นจึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาและฝึกฝนทักษะทางดนตรีไทยในทุกๆด้านมาอย่างมากพอสมควรจึงจะเป็นผู้ที่ควรค่าแก่การถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวนั้น มักจะเป็นศิษย์ที่มีทักษะความสามารถและเป็นทีไว้ใจของครูบาอาจารย์ เมื่อได้รับการถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวไปแล้วต้องเป็นที่มั่นใจของครูว่าสามารถจะจดจำและบรรเลงเพลงทยอยเดี่ยวที่ครูได้ถ่ายทอดให้ได้อย่างดีครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ ดังนั้นเพลงทยอยเดี่ยวจึงมีข้อปฏิบัติในการถ่ายทอดที่แตกต่างจากเพลงเดี่ยวอื่นๆทั่วไป

ค่ากำนลของเพลงทยอยเดี่ยว

ค่ากำนลของเพลงทยอยเดี่ยวนั้นมีความแตกต่างและถือกันว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะไม่ปรากฏในเพลงเดี่ยวอื่นๆ กำนลของเพลงทยอยเดี่ยวนั้นมีการกำหนดวงเงินไว้สูงถึง 100 บาท ซึ่งในการศึกษาเพลงอื่นๆหรือแม้แต่เพลงหน้าพาทย์นั้นมีการกำหนดเงินกำนลไว้เพียง 6 บาท เท่านั้น ในการกำหนดค่ากำนลของเพลงทยอยเดี่ยวนั้น รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้อธิบายไว้ดังนี้

“...กำหนดเพลงทยอยเดี่ยวที่ตั้งไว้สูงถึง 100 บาทนั้น ครูท่านตั้งใจที่จะให้เพลงของท่านนั้นมีค่าสูง ผู้ที่ต้องการจะเรียนจริงๆต้องมีเงินจำนวนมากจริงๆจึงจะได้เรียน คนธรรมดาที่เป็นเรื่องยากที่จะได้เรียนกัน เงิน 100 บาท สมัยก่อนมีค่ามาก...”
(พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2550)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีไทยเกี่ยวกับเรื่องของกำหนดของเพลงทยอยเดี่ยว ซึ่งแต่ละท่านได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ของแต่ละท่านไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติและครูดนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักดนตรีไทยพาทยรัตน์ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่ากำหนดของเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“ค่ากำหนดร้อยนี้ปูไม่ได้ให้หрок เพราะว่าปูไม่มีจะให้ ถึงครูท่านเรียกปูก็คงไม่มีจะให้แล้วก็คงไม่ได้ต่อหрок นี้ครูท่านไม่ได้เรียกถึงได้ต่อ สิ่งที่ปูให้ก็คือความเคารพนับถือที่มีให้ครูท่าน ทุกวันนี้ปูทำบุญปูก็อุทิศบุญกุศลที่ปูได้ทำให้ครูท่านด้วยความเคารพนับถือโดยตลอด” (สำราญ เกิดผล, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2551)

ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและครูดนตรีไทยคนสำคัญของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่ากำหนดของเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“ครูสมัยก่อนท่านไม่ได้ต้องการอะไรจากศิษย์หрок ท่านให้ท่านก็ให้ของท่านเองด้วยความเต็มใจ จะมาเรียกร้อยอะไรจากศิษย์ไม่มีหрок แล้วเงินตั้งร้อยบาทมีค่าไม่ใช่น้อยจะไปหาที่ไหนมาให้” (พินิจ นายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 28 ตุลาคม 2550)

ครูสมชาย คุริยประณีต ครูดนตรีผู้มีชื่อเสียงในด้านฆ้องวงใหญ่และเป็นครูดนตรีคนสำคัญของสำนักดนตรีบ้านคุริยประณีต ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับค่ากำนลของเพลงทยอยเดี่ยวไว้ดังนี้

“ตอนครูต่อครูท่านก็ไม่ได้เรียกอะไร ถึงท่านไม่ได้เรียกอะไรแต่เรารู้ว่าครูท่านชอบอะไรเราก็นำไปฝากไปให้เสมอ อย่างครูท่านชอบสุบยาจุน เวลาเราไปต่อก็เอายาจุนไปฝากท่าน” (สมชาย คุริยประณีต, สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2551)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีไทยหลายท่าน ต่างก็บอกเล่าและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่ากำนลของเพลงทยอยเดี่ยวที่ตรงกัน ครูแต่ละท่านไม่มีครูท่านใดที่มีการให้กำนลในการต่อเพลงทยอยเดี่ยวในจำนวน 100 บาท สิ่งที่คุณครูแต่ละท่านให้แก่ครูบาอาจารย์ของท่านนั้น ก็คือความเคารพนับถือและบูชาพระคุณของครูท่านอย่างสูงและสม่าเสมอ โดยตลอดไม่ว่าในช่วงเวลาที่ครูของท่านยังมีชีวิตอยู่หรือล่วงลับไปแล้ว

ซึ่งในส่วนของผู้วิจัยที่ได้รับการถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวจากครูพิณิจ นายสุวรรณในครั้งนี้ ก่อนที่จะได้รับการถ่ายทอดผู้วิจัยได้สอบถามถึงเรื่องกำนลในการต่อเพลงทยอยเดี่ยวกับครูครูไม่ได้เรียกเงินค่ากำนลแต่อย่างใด แต่ถึงกระนั้นในงานวันทำพิธีไหว้ครูที่บ้านของครูพิณิจ นายสุวรรณ ตำบลบ้านนา อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันพฤหัสบดีที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งในงานนั้นครูพิณิจ นายสุวรรณเป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูด้วยตัวท่านเอง ในช่วงที่นำพานดอกไม้ธูปเทียนเข้าไปไหว้ครู ผู้วิจัยได้ใส่เงินจำนวน 100 บาทไปในพานดอกไม้ธูปเทียน จากนั้นครูได้ทำการเจิมที่หน้าผากและครอบเศียรครูพระฤๅษีให้แก่ผู้วิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ไปหาครูและได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวเรื่อยมาเป็นระยะจนจบเพลงสมบูรณ์ในที่สุด

2.4 การถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ของครูพิณิจ นายสุวรรณ

การถ่ายทอดเพลงเดี่ยวของแต่ละสำนักนั้นล้วนมีรูปแบบ ลีลา ท่วงทำนอง กลวิธีพิเศษ ที่มีลักษณะเฉพาะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสายสำนักของครูแต่ละท่าน เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ เป็นทางของครูสอน วงฆ้อง ซึ่งผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดจากครูพิณิจ นายสุวรรณ ซึ่งเป็นศิษย์ผู้หนึ่งและได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ จากครูสอน วงฆ้อง ซึ่งครูสอน วงฆ้องนั้น เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องเป็นอย่างมากในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีความแม่นยำในบทเพลงต่างๆ สามารถจดจำและสืบทอดบทเพลง

ต่างๆที่ท่านได้รับการถ่ายทอดมาจากครูของท่านได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ไม่มีการแปรเปลี่ยนแต่อย่างใด และท่านยังสามารถถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์ของท่านในเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆนอกจากฆ้องวงใหญ่ได้อีกหลายชนิด ดังที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณได้เคยบอกเล่าให้ผู้วิจัยไว้ว่า

“ครูสอนท่านเป็นคนจำแม่นแล้วก็จำอย่างไม่มีเปลี่ยน เดียวนี้ท่านได้ทุกอย่างแล้วก็ต่อให้ได้ทุกชิ้น มีเยอะที่ไปต่อไม่ใช่แต่ฆ้อง ปี่ กระจับปี่ กระจับปี่ กระจับปี่ กระจับปี่ ท่านต่อให้ได้ทั้งนั้น” (พินิจ ฉายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

สายการสืบทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง

เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวที่ผู้วิจัยนำมาทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้เป็นเพลงทยอยเดี่ยวสายตรงที่ลงมาจากครูสอน วงฆ้องที่ได้ถ่ายทอดให้แก่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ และผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดจากครูพินิจ ฉายสุวรรณอีกชั้นหนึ่ง ในส่วนของบุคคลท่านอื่นที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ในระดับชั้นของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ครูได้ให้คำตอบว่า

“ครูก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทางนี้มีใครได้บ้าง เพราะครูต่อแล้วก็เก็บไม่ได้เคยเอาไปตีที่ไหนเลย เลยไม่รู้ว่ามีเหมือนกับใครบ้าง” (พินิจ ฉายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ซึ่งได้กล่าวถึงบุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวจากครูสอน วงฆ้องไว้ดังนี้

“...นอกจากฉันแล้วคนอื่นๆเขาก็คงจะได้กันเพราะลูกศิษย์ของท่านก็มีอยู่ นิกرهاคงจะได้ พวกบ้านครุฑประณีตเขาก็คงจะได้ อย่างสมชายเขาก็น่าจะได้ ...” (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2550)

ในส่วนระดับชั้นของผู้วิจัยที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวจากครูพินิจ ฉายสุวรรณนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ซึ่งครูได้ให้คำตอบว่า

“ยังไม่เคยได้ต่อให้ใครก็ฟังจะมีเรานี้แหละที่ต่อให้ ที่ กทม.ก็ไม่ได้ต่อให้ใคร ที่มหิดลก็ไม่ได้ต่อให้ใคร” (พินิจ นายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

จากการศึกษาค้นคว้าและสัมภาษณ์ในเรื่องของสายการสืบทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องที่กล่าวมาข้างต้นนั้น บุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวจากครูสอน วงฆ้องที่สามารถระบุได้แน่ชัดมีดังนี้ คือ ครูนิกร จันทรศร ครูสมชาย คุริยประณีต รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี และครูพินิจ นายสุวรรณ ส่วนผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวจากครูพินิจ นายสุวรรณ มีเพียงผู้วิจัย เท่านั้นที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูพินิจ นายสุวรรณ

ความเหมือนและความแตกต่างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง

เพลงเดี่ยวถึงแม้ว่าจะเป็นเพลงเดี่ยวเพลงเดียวกันหากเป็นเพลงเดี่ยวที่ต่างสำนักต่างครูบาอาจารย์กันย่อมมีความแตกต่างกันไปบ้างไม่มากก็น้อย บรรมครูทางดนตรีแต่ละท่านได้สรรค์สร้างบทเพลงเพื่อเกิดความไพเราะบันเทิงมีคุณค่าและแสดงถึงเอกลักษณ์อันเฉพาะตนที่ท่านได้ประดิษฐ์ปรุงแต่งลงไปในบทเพลง ยิ่งเป็นเพลงประเภทเพลงเดี่ยวแล้ว ความละเอียด ประณีต เข้มซ้อยในการสร้างสรรค์ยังเป็นสิ่งมหัศจรรย์ในเสียงดนตรีที่ได้สร้างขึ้นมาเป็นอย่างยิ่ง เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวนั้น เป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงครูแต่ละท่านจึงมีความละเอียดและใช้ทักษะชั้นสูงในการสร้างสรรค์เพลงเดี่ยวเพลงนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นบทเพลงที่มีคุณค่าสูงยิ่ง

เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ถึงแม้ว่าจะเป็นทางเดี่ยวที่ถูกถ่ายทอดโดยครูสอน วงฆ้อง เช่นกัน แต่ทางเดี่ยวแต่ละเพลงนั้นก็มิโอกาสที่จะมีความผิดแผกแตกต่างกันไปได้อันมีสาเหตุบางประการดังนี้

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงประเภททยอย

เพลงทยอยเดี่ยวดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นว่าเป็นเพลงเดี่ยวประเภทเพลงทยอย ตามลักษณะของเพลงประเภทนี้ไม่มีการกำหนดอัตราความยาวของเพลงหรือจังหวะไว้ตายตัว เนื้อทำนองมีความยืดหยุ่นอยู่ในตัวสามารถยืดขยายได้อย่างอิสระแต่อยู่ภายใต้หน้าทับหรือกฎเกณฑ์ของเพลงประเภททยอย จึงเป็นสาเหตุให้เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ที่ถูกถ่ายทอดต่อมาในภายหลังอาจเกิดความคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงขึ้นได้ ในที่นี้มิได้เป็นไปด้วยการหลู่ครูหรือศิษย์ผู้นั้น ได้แต่งทำนองทางเดี่ยวเพิ่มขึ้นเองแต่อย่างใด

แต่เป็นไปตามการสิ้นไหลของทำนองเพลงในเพลงเดี่ยวประเภททยอย ดังที่ครูพินิจ นายสุวรรณ ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“ทำนองเพลงทยอยเดี่ยวมันมีช่วงเปิดอยู่ ใครมีความรู้ความสามารถความคล่อง ก็อาจมีการเพิ่มเติมขึ้นได้มันมีช่วงให้ทำได้ออยู่ ไม่งั้นเขาจะแต่งกันขึ้นมาใหม่ได้ อย่างไร จะมีทางเดี่ยวเครื่องอื่นๆเกิดขึ้นได้อย่างไร ที่มันอาจจะผิดแปลกกันบ้าง ก็เกิดขึ้นจากตรงนี้ แต่ตรงเนี่ยเปลี่ยนไม่ได้ครูท่านทำไว้ของท่านดีแล้ว”

(พินิจ นายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2551)

จากการให้ความคิดเห็นของครูพินิจ นายสุวรรณที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ เพลงทยอยเดี่ยวแต่ละทางมีความผิดแปลกคลาดเคลื่อนกันนั้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นสาเหตุมาจากเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวประเภทเพลงทยอย ซึ่งทำนองบางช่วงมีการเปิดโอกาสให้นักดนตรีสามารถเพิ่มเติมทำนองบางส่วนได้ซึ่งมักจะอยู่ในช่วงทำนอง “โยน” แต่ในช่วงทำนองที่ถือว่าเป็น “เนื้อ” นั้นยังคงยึดหลักที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากครูบาอาจารย์เป็นสำคัญอยู่ และด้วยสาเหตุดังกล่าวยังเป็นเหตุให้ครูดนตรีผู้มีความรู้ความสามารถและมีความถึงพร้อมได้คิดค้นประดิษฐ์ทำนองทางเพลงทยอยเดี่ยวสำหรับเครื่องดนตรีชนิดต่างๆขึ้นมาได้

การถ่ายทอดเพลงให้แก่ลูกศิษย์โดยยึดทักษะความสามารถของลูกศิษย์เป็นหลัก

ครูอาจารย์ทางดนตรีไทยในสมัยก่อนนั้นเมื่อจะถ่ายทอดบทเพลงต่างๆให้แก่ลูกศิษย์ของตนนั้น ย่อมวิเคราะห์ถึงบริบทหรือองค์ประกอบหลายอย่างก่อนที่จะถ่ายทอดบทเพลงนั้นๆให้แก่ลูกศิษย์ นอกจากความรักและการคาดการณ์ในอนาคตว่าลูกศิษย์จะสามารถสืบทอดบทเพลงที่ครูท่านถ่ายทอดให้แล้วลูกศิษย์สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะตัวของลูกศิษย์แต่ละคนก็เป็นเรื่องสำคัญที่ครูแต่ละท่านจะพิจารณาถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นเพลงทยอยเดี่ยวที่ถือกันว่าเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงแล้ว การพิจารณาถึงทักษะความรู้ความสามารถของลูกศิษย์ยังเป็นเรื่องที่ครูแต่ละท่านคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ทางเดี่ยวทางนั้นเป็นทางเดี่ยวที่สมบูรณ์ที่สุดและลูกศิษย์ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดสามารถปฏิบัติได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด ในประเด็นดังกล่าวนี้ ครูสมชาย คุริยประณีต ครูดนตรีผู้มีชื่อเสียงในด้านฆ้องวงใหญ่และเป็นครูดนตรีคนสำคัญของสำนักดนตรีบ้านคุริยประณีต ได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

“แต่ละทางได้ไม่เหมือนกันหรอก ครูท่านต่อให้ไม่เหมือนกันหรอก อย่างครูเนี่ยะครูท่านต่อให้เป็นสถานีๆ ท่านไม่ได้ต่อให้เป็นเพลงๆทีเดียวหรอก ก่อนจะต่อท่านต่อให้เป็นมือๆเป็นสถานีๆก่อน ตอนนั้นเรายังไม่รู้ว่าเป็นเพลงอะไรหรอก แต่ท่านต่อให้เราที่ดี เหมือนท่านสำรวจเราก่อนว่ามีแบบนี้เราทำได้ไหมเราทำได้ไหม จากนั้นทีหลังท่านถึงจะมาต่อให้ทั้งเพลง” (สมชาย คุริยประณี, สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2551)

จากการให้ความเห็นของครูสมชาย คุริยประณี ในประเด็นของการที่ศิษย์แต่ละคนของครูสอน วงฆ้องจะได้รับการถ่ายทอดเพลงทยอยเดียวแต่ละทางตามทักษะความสามารถของศิษย์แต่ละคน จึงอาจเป็นสาเหตุให้เด็กวงฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดียวแต่ละทางที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูสอน วงฆ้อง จึงมีความเป็นเอกเทศเฉพาะของแต่ละทางจึงทำให้เด็กวงฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดียวทางครูสอน วงฆ้องมีความแตกต่างกัน

จากการกล่าวถึงสายการสืบทอดและประเด็นที่ทำให้เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดียวทางครูสอน วงฆ้องแต่ละทางมีความแตกต่างกันนั้น ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดียวที่ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดและนำมาทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ ในระดับชั้นครูพินิจ นายสุวรรณที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูสอน วงฆ้องนั้น มีบุคคลท่านอื่นที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดียวจากครูสอน วงฆ้องอยู่เช่นกัน แต่ทางเดี่ยวแต่ละทางนั้นอาจมีความแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามบริบทที่กล่าวมาในข้างต้น ส่วนในระดับชั้นของผู้วิจัยนั้นมีเพียงผู้วิจัยคนเดียวเท่านั้นที่ได้รับการถ่ายทอดทางเดี่ยวเพลงนี้จากครูพินิจ นายสุวรรณ ครูยังไม่ได้เคยถ่ายทอดเพลงนี้ให้แก่ผู้ใดมาก่อนแต่อย่างใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 8 ครูพินิจ นายสุวรรณ ขณะกำลังถ่ายทอดเพลงทยอยเดี่ยวให้แก่ผู้วิจัย ณ บ้านพัก
ตำบลบ้านนา อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

พินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง

การพินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศิษย์ผู้หนึ่งของครูสอน วงฆ้อง และยังเป็นครูคนสำคัญของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้จากครูพินิจ นายสุวรรณ พร้อมทั้งยังได้รับคำแนะนำแนวทางในการวิเคราะห์ทำให้ผู้วิจัยเกิดความเข้าใจและสามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างลุล่วงสมบูรณ์

ในการพินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพินิจทำนองเดี่ยวที่ละบรรทัดตามประเด็นต่างๆ ดังจะมีรายละเอียดดังนี้

3.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกโน้ต

ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง นอกจากมีการบรรเลงตามปกติแล้วยังมีการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงอยู่มากมาย เป็นการประดับตกแต่งทำนองให้เกิดความไพเราะตามความวิจิตรบรรจงของทำนองเพลง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทำนองเพลง ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้เพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจไว้ดังนี้

	หมายถึง	สะบัด
	หมายถึง	การตีไขว้มือ
	หมายถึง	กรอ
	หมายถึง	การตีคู่เสียง
	หมายถึง	การตีกวาดเสียง

3.2 นิยามศัพท์เฉพาะทางดนตรีไทย (ศัพท์สังคีต)

การพินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจผู้วิจัยจึงขอนิยามศัพท์เฉพาะทางดนตรีไทย (ศัพท์สังคีต) ที่ใช้ในการพินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ดังต่อไปนี้

1. **สะบัด** หมายถึง การบรรเลงที่แทรกเสียงเข้ามาในเวลาบรรเลงทำนองปกติอีก 1 พยางค์เสียง การบรรเลงสะบัดนี้จะบรรเลง 3 ลูกติดกัน สำหรับเครื่องดนตรีประเภทตีที่มี

การตีสลับมือซ้ายและมือขวา เช่น ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก การสับที่ไล่ระดับเสียงขึ้นจะใช้มือซ้ายบรรเลง 1 พยางค์เสียง มือขวาบรรเลง 2 พยางค์เสียง การสับที่ไล่ระดับเสียงลงจะใช้มือขวาบรรเลง 1 พยางค์เสียง มือซ้ายบรรเลง 2 พยางค์เสียง การสับแบบ “เลี้ยว” จะใช้มือขวาบรรเลง 2 พยางค์เสียง มือซ้ายบรรเลง 1 พยางค์เสียง ซึ่งแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นสมควรว่าควรจะสอดแทรกอยู่ตรงไหนหรือเป็นไปตามแบบแผนการถ่ายทอดจากครู

ตัวอย่างการดำเนินงานด้วยการสับ

การสับไล่เสียงขึ้น

- - (ล)ทุ	- - (ร)ม	(-ล)ทุ (ร)ม	ซ - (-ร)ม
- - ซ -	- - - ด -	ซ - - ด -	- - ทุ -

การสับไล่เสียงลง

- - (ท) -	- - (ล) -	- - (ซ) -	- - (ม) -
- - - ลซ	- - - ซม	- - - มร	- - - รทุ

การสับแบบเลี้ยว

(ทล) ล -	(ลซ) ซ -	(ทล) ล -	(ลซ) ม -
- - - ล -	- - - ม -	- - - ล -	- - - ร -

2. การตีไขว้มือ หมายถึง การใช้มือขวาตีขึ้นหนึ่งเสียงและใช้มือซ้ายตีอีกหนึ่งเสียงเป็น คู่เสียงสลับกับมือขวา แล้วยกมือซ้ายข้ามมือขวาในลักษณะของกากบาท (X) ให้ได้คู่ต่างๆ หรือในทางกลับกัน คือ ตีขึ้นเสียงมือหนึ่งและตีเดินเสียงอีกมือหนึ่ง

ตัวอย่างการดำเนินงานด้วยการตีไขว้มือ

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซ	- - - ล	- - - ล	- - - ท	- - - ทุ

3. กรอ หมายถึง การทำให้เสียงมีความยาวต่อเนื่องด้วยการตีลงสองมือผลิตเสียงสลับมือซ้ายและมือขวา

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการกรอ

- - - รี่	— — — มี่	- มี่ มี่ มี่	— รี่ — ท	— — — มี่	— รี่ — ท	— (รม) — (ลช) — มช
- - - ร	— — — ม	- ลช ม	— ร — ทุ	— — — ม	— ร — ทุ	— คุ - - - ร - ทุ

4. การตีคูดเสียง หมายถึง การบรรเลงด้วยการใช้มือใดมือหนึ่งบรรเลงให้เกิดเสียงแล้วใช้อีกมือบรรเลงห้ามเสียงลงไปทันที

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีคูดเสียง

มีรี่	- -	- - - -	ล ทุ รม	ร - - ช
- ท ลช	ฟ ม ร ท	ช - คุ -	- ทุ - -	ช - -

ท - รี่ -	- - - -	- - - -	- - - -
- ล - คี่	- ท - ล	- ช - ม	- ร - คุ

5. การตีกวาดเสียง หมายถึง การผลิตทำนองโดยการ ใช้มือใดมือหนึ่งบรรเลงลากกวาดเสียงขึ้นหรือลงทีละหลายๆเสียง

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีกวาดเสียง

- - - → รี่	- - → มี่	มี - มี -	มี - รี่ -
- ร - -	- ม - -	- ช - ม	- ร - ทุ

6. การตีลงทีละเสียง หมายถึง การผลิตเสียงด้วยมือใดมือหนึ่งขึ้นมาทีละเสียงตรงๆในลักษณะเสียงโดด ไม่มีการใช้กลวิธีใดๆ ประยุกต์แต่งการผลิตเสียง

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีลงทีละเสียง

ท ล - -	ช - ช ล	ท ล - ล	รี่ - ท คี่	- มี - -	- ท - -	ช - ช ล	- - ท คี่
- - ช ร	- ร - -	- - ช -	- ล - -	- - รี่ คี่	- ล - ล	- ร - -	ช ล - -

7. การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ หมายถึง การบรรเลงที่ใช้การตีลงสองมือลงไปพร้อมกันเป็นคู่ต่างๆ

- คู่ 8 คือ การตีลงสองมือที่เสียงที่ผลิตด้วยมือขวาและมือซ้ายมีระยะห่างกัน 8 เสียง
- คู่ 5 คือ การตีลงสองมือที่เสียงที่ผลิตด้วยมือขวาและมือซ้ายมีระยะห่างกัน 5 เสียง
- คู่ 4 คือ การตีลงสองมือที่เสียงที่ผลิตด้วยมือขวาและมือซ้ายมีระยะห่างกัน 4 เสียง
- คู่ 3 คือ การตีลงสองมือที่เสียงที่ผลิตด้วยมือขวาและมือซ้ายมีระยะห่างกัน 3 เสียง
- คู่ 2 คือ การตีลงสองมือที่เสียงที่ผลิตด้วยมือขวาและมือซ้ายมีระยะห่างกัน 2 เสียง

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8

- ร - ม	ร ค ี ท ล	ซ ล ท ล	ซ ฟ ม ร
- ร - ม	ร ค ุ ท ล	ซ ล ุ ท ล	ซ ฟ ุ ม ร

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 5

ซ - ม -	ทุ ล - -	ร ม - ร	- - - ม
- ค ุ ร ซ	- ซ - ร	ค - - ซ	- ร - ร

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -	ล ท - ล	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -
- ทุ - -	ซ ทุ - ซ	- ทุ - ซ	- ล - -	ซ - ล -	ซ ทุ - ซ	- ทุ - ซ	- ล - -

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 3

ซ ล ท ค ี	ล ซ - -	ซ ซ ม ร	ร ม ซ -
- - - -	- ม - ค ุ	- ม - ค ุ	- - - ร

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2

- ล - -	- ซ - ล	ท ล - ล	- ร ี - ค ี	- ม - -	- ท - -	ซ - ซ ล	- - ท ค ี
- ซ - ร	- ฟ - -	- - ซ -	- - ค ุ -	- - ร ี ค ี	- ล - ล	- ร - -	ซ ล - -

8. ลูกเสี้ยว หมายถึง การบรรเลงโดยมือหนึ่งคีย์ขึ้นเสียงอยู่กับที่และใช้อีกมือหนึ่งผลิตเสียงให้เกิดเสียงประสาน หรือการบรรเลงที่ต้องการใช้เสียงสูงเกินลูกยอดขึ้นไปของฆ้องวงใหญ่ซึ่งไม่มีเสียงเป็นคู่ 8 ใช้การทนมมือหรือทคเสียงขึ้นไปเพื่อผลิตเสียง

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการตีเลี่ยมมือ

		ริ - ริ	ริ - ริ	ริ - ริ	ริ - ริ	ริ - ริ	ริ - ริ	ริ - ริ
		ทุ - ร	ม - ซ	ทุ - ล	ทุ - ร	ม - ซ	ม - ซ	ม - ซ

มิ - มิ	มิ มิ - มิ	ริ - ริ	- - - ท				
ซ - ท	ล ซ - ม	ร - ทุ	- - - -				

9. ลูก่อ่ง หมายถึง การบรรเลงที่ใช้การตีลงสองมือพร้อมกัน โดยมีระยะห่างของเสียงที่เกิน 8 เสียงขึ้นไปในลักษณะ “ถ่างคู่” หรือการดำเนินทำนองที่ละมือติดกันที่มีการสลับช่วงเสียงห่างกันเกิน 8 เสียงขึ้นไปในลักษณะ “ถ่างเก็บ”

ตัวอย่างการดำเนินทำนองในลักษณะถ่างคู่

- ท - มิ	- ริ - ท	- ล - ล	- - - -
- ฟ - ม	- ร - ทุ	- ล - ซ	- - - ซ

ตัวอย่างการดำเนินทำนองในลักษณะถ่างเก็บ

ลซ	ซ - มร	ร - ซล	ล - - -	ซล	ล - - -	ล - - -	ล - - -
- ซ - ม	- ทุ - ม	- - -	ทุ ล ซ ม	- - -	ล ทุ ล ร	- - -	ทุ ล ร ม

10. การเดินตึงเนง หมายถึง การบรรเลงที่ใช้การตีลงทีละเสียงของมือซ้ายและมือขวามีระยะห่างของเสียงเป็นคู่ 8

ตัวอย่างการดำเนินทำนองด้วยการเดินตึงเนง

ลท - ร	- ม - ซ	- ร - ม	- ซ - ล	ลท	ท - ล	- ซ - ม	- ร - ม	- ซ -
ซ - ร	- ม - ซ	- ร - ม	- ซ - ล	- ทุ	ล - ซ	- ม - ร	- ม - ซ	- ล

11. เนื้อ หมายถึง ท่วงทำนองเพลงที่มีการกำหนดไว้อย่างแน่นอน ไม่สามารถเพิ่ม - ลด หรือตัดแปลงให้แตกต่างกันได้ เป็นส่วนที่เป็นแกนหลักหรือเป็นเนื้อหาสาระของเพลงนั้นๆ มีประโยคเพลงหรือกระสวนจังหวะที่เด่นชัดสามารถนำมาเปรียบเทียบวัดได้

12. โยน หมายถึง ท่วงทำนองช่วงหนึ่งที่มีเนื้อทำนองยืนอยู่เพียงเสียงเดียว มีลักษณะคล้าย “เท่า” แต่โยนไม่บังคับจำนวนจังหวะเหมือนเท่า อาจมี 2 - 3 จังหวะ หรือ 10 - 20 จังหวะก็ได้ ทำนองมีการเคลื่อนที่พลิกแพลงไปมาแต่เมื่อสิ้นสุดการพลิกแพลงแล้วจะมาอยู่ที่เสียงที่มีความประสงค์จะโยนในช่วงนั้นๆ

13. โอด หมายถึง วิธีการดำเนินทำนองอย่างหนึ่งซึ่งดำเนินไปโดยแซมช้อยเชื่อมซ้ำ โหยหวาน หวานและโสกซึ้ง

14. พัน หมายถึง วิธีการดำเนินทำนองอย่างหนึ่งซึ่งดำเนินไปโดยการแทรกแซงเสียงให้ดีขึ้นไป ที่เรียกกันว่าทางเก็บ

15. สัททมูล หมายถึง กลุ่มของเสียง กลุ่มของทำนอง การที่ทำนองแต่ละวรรคประกอบรวมกันเข้าเป็นกลุ่มทำนอง

3.3 รายละเอียดการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องครั้งนี้ มีรายละเอียดในส่วนต่างๆของการวิเคราะห์ดังนี้

3.3.1 จังหวะ

จังหวะ ประกอบด้วย จังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ
จังหวะฉิ่ง

ในการวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ จังหวะฉิ่งที่ใช้จะตีเปิด-ปิด ธรรมดา ใช้จังหวะฉิ่งในอัตราจังหวะสามชั้นกำกับการบรรเลงทำนองในเที่ยวโอดนับตั้งแต่เริ่มต้น เพลงทำนองในบรรทัดที่ 1 ไปจนถึงทำนองในบรรทัดที่ 25 และจะใช้อัตราจังหวะสองชั้นกำกับ การบรรเลงทำนองในเที่ยวพันนับตั้งแต่ทำนองในบรรทัดที่ 26 ไปจนถึงจบทำนองของเพลงนี้คือ ทำนองในบรรทัดที่ 112 อัตราจังหวะฉิ่งของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีดังนี้

อัตราจังหวะสามชั้น

- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ทับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ทับ
---------	------------	---------	-----------	---------	------------	---------	-----------

อัตราจังหวะสองชั้น

- - - ฉิ่ง	- - - ทับ	- - - ฉิ่ง	- - - ทับ	- - - ฉิ่ง	- - - ทับ	- - - ฉิ่ง	- - - ทับ
------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------

จังหวะหน้าทับ

เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่ใช้หน้าทับทยอยหรือหน้าทับสองไม้บรรเลงกำกับจังหวะ สำหรับการบรรเลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีที่สังกัดอยู่ในวงปี่พาทย์จะใช้กลองสองหน้าบรรเลงกำกับจังหวะ การใช้กลองสองหน้าบรรเลงจังหวะหน้าทับทยอยหรือหน้าทับสองไม้กำกับทำนองเพลงมีการใช้อัตราจังหวะ 2 อัตราจังหวะด้วยกันคือ หน้าทับทยอยในอัตราจังหวะสามชั้น บรรเลงกำกับทำนองในทิวโถดนับตั้งแต่เริ่มต้นเพลงทำนองในบรรทัดที่ 1 ไปจนถึงทำนองในบรรทัดที่ 25 และหน้าทับทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นบรรเลงกำกับทำนองในทิวพันนับตั้งแต่ทำนองในบรรทัดที่ 26 ไปจนถึงจบทำนองของเพลงในบรรทัดที่ 112 จังหวะหน้าทับของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีดังนี้

อัตราจังหวะสามชั้น

- - - พลิ้ง	- พลิ้ง-ปะ	- - - -	ติงติ - ติง	- - - -	- - - ปะ	- - - ตู๊ป	- - - พลิ้ง
-------------	------------	---------	-------------	---------	----------	------------	-------------

อัตราจังหวะสองชั้น

- - - ปะ	- ตู๊ป - ติง	- - - ปะ	- ตู๊ป-พลิ้ง
----------	--------------	----------	--------------

3.3.2 สังคัตลักษณ์

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวประเภทเพลงท่อนเดี่ยว โดยใช้จังหวะหน้าทับสองไม้ในการบรรเลงกำกับจังหวะ เมื่อทำการวิเคราะห์สังคัตลักษณ์ของทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง สามารถเขียนสัญลักษณ์แทนได้ดังนี้

I / II /

I หมายถึง ท่วงทำนองของเพลงในทิวโถด (อัตราจังหวะสามชั้น)

II หมายถึง ทำนองในทิวพัน (อัตราจังหวะสองชั้น)

/ หมายถึง เส้นกั้นแบ่งระหว่างทำนองเพลง

ท่อน I คือ ทำนองในทิวโถด (อัตราจังหวะสามชั้น) มีสังคัตลักษณ์ในท่อนอันประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

(A B C D E)

ลำดับที่	รายละเอียด	บรรทัดที่	สัญลักษณ์แทน
1	ทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอย	1 - 8	A
2	ทำนองโยนลงเสียงมี โดยใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 (--- ซ/- ซ - ซ/- ท - ล /- ซ - ม/)	9 - 11	B
3	ทำนองโยนลงเสียงลาและเสียงซอล โดยใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 (---- /- ร - ม /- ซ - ล /ล ล - ซ /)	12 - 15	C
4	ทำนองโยนลงเสียงซอล โดยใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 (- ร - ม /- ร - ท / ท ท - ล / ล ล - ซ / - ร - ม /- ซ - ล /- ซ - ล / ล ล - ซ /)	16 - 23	D
5	ทำนองปิดท้ายเที่ยวโอดด้วยกระสวนเพลงทยอย	24 - 25	E

ท่อน II ทำนองในเที่ยวพัน (อัตราจังหวะสองชั้น) มีสังคีตลักษณะในท่อนอันประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

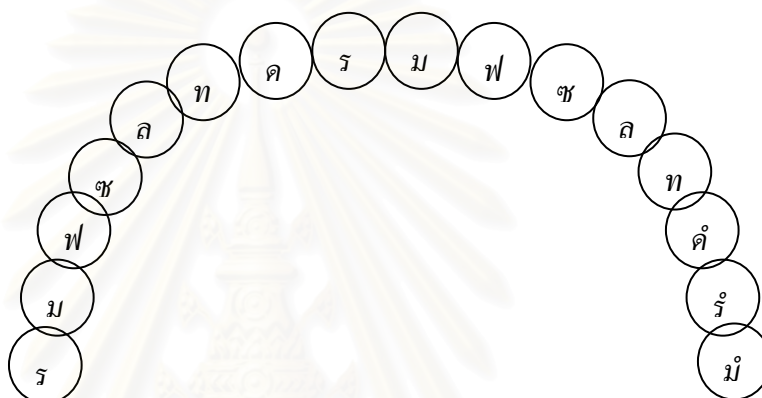
(F G H I J K)

ลำดับที่	รายละเอียด	บรรทัดที่	สัญลักษณ์แทน
1	ทำนองในสัททมูลที่ 1	26 - 52	F
2	ทำนองในสัททมูลที่ 2	53 - 59	G
3	ทำนองในสัททมูลที่ 3	60 - 70	H
4	ทำนองในสัททมูลที่ 4	71 - 78	I
5	ทำนองในสัททมูลที่ 5	79 - 94	J
6	ทำนองในสัททมูลที่ 6	95 - 99	K
7	ทำนองในสัททมูลที่ 7	100 - 112	L

3.3.3 ช่วงเสียง

ช่วงเสียงของเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ เป็นการยึดเสียงเรียงลำดับจากเสียงเริ่มต้นคือเสียง “เร” ซึ่งเป็นลูกทวนของฆ้องวงใหญ่และทำการไล่เสียงเรียงไปหาลูกยอดเสียงสุดท้ายของฆ้องวงใหญ่คือเสียง “มี” ดังนี้

แผนผังช่วงเสียงของฆ้องวงใหญ่

ช่วงเสียงต่ำ	ได้แก่เสียง	ร ม ฟ ซ ล ท ค
ช่วงเสียงกลาง	ได้แก่เสียง	ร ม ฟ ซ ล ท
ช่วงเสียงสูง	ได้แก่เสียง	ค ุ ุ มี

3.3.4 บันไดเสียง

ในการดำเนินการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของบันไดเสียงขึ้นเพื่อเป็นการชี้แจงนัยหมายและเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งในการกำหนดบันไดเสียงต่างๆในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตามที่ครุมนตรี ตรีโมทที่ได้กล่าวไว้ในคำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ซึ่งมีการกำหนดบันไดเสียงต่างๆดังนี้

บันไดเสียงทางเพียงออล่าง	มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ฟ ซ ล X ค ร X
บันไดเสียงทางใน	มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X
บันไดเสียงทางกลาง	มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ล ท ค X ร ม X
บันไดเสียงทางเพียงออบน	มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ท ค ร X ฟ ซ X
บันไดเสียงทางนอก	มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ค ร ม X ซ ล X

การพินิจสำนวนเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง

เดี่ยวโอด

บรรทัดที่ 1

- - - ริ	— ม	- มิ มิ มิ	— ริ — ท	— ม	— ริ — ท	— (ร ม)	(ล ช) - ช
- - - ร	— ม	- ล ช ม	— ร — ทุ	— ม	— ร — ทุ	— ทุ -	- - - ม ร ช

ทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 1 เป็นทำนองในส่วนของการขึ้นต้นทำนองเพลง ทำนองอยู่ในช่วงทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอย คือทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 1 ถึงบรรทัดที่ 8 เป็นทำนองที่นำกระสวนสำคัญของเพลงทยอยนำมาสร้างเป็นทำนองเดี่ยว ซึ่งกระสวนของเพลงทยอยที่นำมาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยวมีลักษณะทำนองดังนี้

- ช ล ท	- ริ - มิ	- ช - มิ	- ริ - ท	- ริ - มิ	- ริ - ท	- - - ล	- - - ช
---------	-----------	----------	----------	-----------	----------	---------	---------

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 1 ในห้องเพลงที่ 1 เริ่มต้นด้วยการตีกรอเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีกรอเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงมิ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีไล่เสียงลง 3 เสียงด้วยลูกเดี่ยวที่เสียงลา ซอล และติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมิ แล้วต่อด้วยการกรอเสียงในระยะสั้นด้วยคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงทีในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีกรอเสียงที่เสียงมิ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีกรอเสียงในระยะสั้นที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มิในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การสะบัดไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล แล้วข้ามไปที่เสียงมิในช่วงเสียงกลาง จากนั้นติลงทีละเสียงในเสียงที่ติดกันลงมาที่เสียงเร แล้วจึงปิดทำนองด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 1 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ช ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 1 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 1 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงสูง โดยเป็นการไล่เสียงขึ้นทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 จากนั้นเป็นการไล่เสียงลง 3 เสียงในห้องเพลงที่ 3 และไล่เสียงลงทีละเสียงโดยเป็นการข้ามเสียง จากนั้นเริ่มไล่เสียงลงจากเสียงมีลงมาหาเสียงทีในห้องเพลงที่ 5 และห้องเพลงที่ 6

และระดับไล่เสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงกลางในห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 เป็นการระดับไล่เสียงลงแล้วย้อนขึ้นไปจบทำนองเพลงที่เสียงซอลด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 1 มีการติกรอเสียงใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 การติเลี้ยวมือในห้องเพลงที่ 3 การระดับแบบเรียงเสียง ในห้องเพลงที่ 7 การระดับแบบเฉียวในห้องเพลงเพลงที่ 8 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ใน ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 และพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 2

- ล ท ท	- - รื ม	มื มืมืมืมื	- รื - ม	_____ ท	_____ ซ	ลท - ล ม	รื ท - ท
- ซ - ฟ	- - ร ม	ซ ทลซม	- ร - ม	_____ ท	_____ ซ	ลท - ล ม	ร ท - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 2 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การระดับไล่เสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงกลางแล้วติลงคู่ 4 ที่พยางค์เสียงสุดท้ายของการระดับ ห้องเพลงที่ 2 เป็นการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การติเลี้ยวมือที่เสียงซอลแล้วระดับไล่เสียงลงติดกัน 3 เสียงต่อเนื่องจากการที่ติเลี้ยวมืออยู่ คือเสียง ที ลา ซอล แล้วติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมี โดยเสียงมีเป็นการกรอข้อยังหว่าจจากห้องเพลงที่ 4 ไปลงทำนองเสียงทีในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการติลั่นรวบเสียงคล้ายการระดับด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงซอล ลา ที กับเสียงมี เร ที โดยมีเสียงลาคั่นระหว่างกลาง แล้วปิดทำนองของบรรทัดนี้ด้วยการติกรอเป็นคู่ 2 ที่เสียงทีกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 2 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 2 ลูกตกองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี แต่เสียงมีนั้นเป็นเสียงของลูกตกที่ไม่แท้ เสียงแท้ควรจะเป็นเสียงทีในห้องเพลงที่ 5 เนื่องจากการดำเนินทำนองในช่วงนี้เป็นการกรอข้อยังหว่าจ ส่วนลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 2 เริ่มต้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางด้วยการระดับแล้วย่ำพยางค์เสียงสุดท้ายด้วยคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นทีละเสียง ห้องเพลงที่ 3 เป็นการไล่เสียงลงติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงสูงด้วยการระดับด้วยลูกเลี้ยวมือ ห้องเพลงที่ 4 เป็นการไล่เสียงลงโดยมีการข้อยังหว่าจฝากทำนองลงไปยังห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

3 เสียงแล้วย้อนลงด้วยเสียงระหว่างกลางที่ไล่ขึ้นไปแล้วข้ามเสียง 4 เสียงขึ้นไปไล่เสียงลงแล้วลงข้ามเสียงที่ไล่ลงมาด้วยการตีกรอเสียงเป็นคู่ 2 ในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 2 ใช้การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสลับด้วยลูกเสี้ยวในห้องเพลงที่ 3 การตีคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 การตีเสี้ยวมือในห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การกรอในห้องเพลงที่ 5 และห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 3

_____	_____	_____	- ล ท	_____	มีมีมี รื ท	ล ท ลซล	- ล - ซ
_____	_____	_____	ล - - ล	_____	ลขม ร ท	ล ท ลซล	- ซ - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 3 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นทำนองว่างในลักษณะการกรอที่ต่อเนื่องมาจากพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8 ในบรรทัดที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีกวาดเสียงโดยเริ่มกวาดที่เสียงลาตั้งแต่ท้ายห้องเพลงที่ 3 ไปถึงห้องเพลงที่ 4 แล้วตีลงข้ามเสียงที่กวาดด้วยการตีกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงที่และเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วกรอเสียงลากทำนองต่อไปในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 เป็นการไล่เสียงลง 3 เสียงด้วยการสลับด้วยลูกเสี้ยวมือที่เสียงลา ซอล มี แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที่ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ไล่เสียงขึ้นติดกัน 1 เสียงที่เสียงลาและเสียงที่แล้วต่อด้วยการตีรวบ 3 เสียงย้อนขึ้นลงที่เสียงลา ซอล ลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกถ่วงคู่ 9 โดยมีมือขวาตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางมือซ้ายตีลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ แล้วต่อด้วยการตีปิดทำนองด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 3 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญามูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 3 ลูกตกกรอในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 3 เริ่มต้นด้วยการตีกวาดลากเสียงซึ่งเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางอย่างรวดเร็วในห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 และห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 3 ใช้การกรอในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 5 การตีกวาดเสียงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีกรอเสียงเป็นคู่ 2 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 การตีเสี้ยวมือในห้องเพลงที่ 6 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 และห้องเพลงที่ 7 การตีลูกต่างในห้องเพลงที่ 8 และการตีลงทีละเสียงในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 4

- ล ท ท	- - ร ี ม	มี มีมีมี มี	— ร — ท	————— มี	- ร ี - ท	- - ลซ	ซ - ม ซ
- ซ - ฟ	- - ร ม	ซ ทลซม	— ร — ท	————— มี	- ร - ท	- - - ม	- ร - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงคู่ 4 ที่พยางค์เสียงสุดท้ายของการสะบัด ห้องเพลงที่ 2 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีเสี้ยวมือที่เสียงซอล แล้วสะบัดไล่เสียงลงติดกัน 3 เสียงต่อเนื่องจากการที่ตีเสี้ยวมืออยู่ คือเสียงที ลา ซอล แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 5 และห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี เร ที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีสะบัดไล่เสียงลง 3 เสียงที่เสียงลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงซอล เร มี แล้วปิดทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 4 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมุม คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 4 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 4 เริ่มต้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางด้วยการสะบัดแล้วย้ำพยางค์เสียงสุดท้ายด้วยคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงสูงทีละเสียง ห้องเพลงที่ 3 เป็นการไล่เสียงลงติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงสูงด้วยการสะบัดในลูกเสี้ยวมือ ห้องเพลงที่ 4 เป็นการไล่เสียงลงในช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 และห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่เสียงในช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 เป็นการสะบัดไล่เสียงลง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 4 เสียงแล้วย้อนขึ้นไปตีลงพร้อมกันสองมือเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 4 ใช้การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 1 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 และพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8 การตีเสี้ยวมือในห้องเพลงที่ 3

บรรทัดที่ 5

- - ลท	มีรี	รีมี	มี มี มี มี	—รี—มี	—ท	—ลท รี	ลท มีรีท	- ล - ท
- - ซ	- ท - ม	ซ ล ซ ม		—ร—ม	—ท	- ซ - ร	ซ - มรท	- ล - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 5 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลง 3 เสียงที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงสูงและข้ามมาที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง แล้วไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงสูงด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงเรและตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกเสี้ยวที่เสียงซอล ลา ซอล แล้วตีกรอเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีกรอเสียงด้วยคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมีแล้วตีกรอเสียงมีต่อเนื่องในลักษณะข้อยังหวะไปลงเสียงทีในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที แล้วต่อเนื่องด้วยการตีสะบัดเป็นคู่ 8 ไล่เสียงลง 3 เสียงที่เสียงมี เร ที ห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาจากนั้นจึงลงมาตีกรอเสียงด้วยคู่ 2 ในช่วงเสียงต่ำที่เสียงทีและเสียงลา

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 5 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 5 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี แต่เสียงมีนั้นเป็นเสียงของลูกตกที่ไม่แท้ เสียงแท้ควรจะเป็นเสียงทีในห้องเพลงที่ 5 เนื่องจากการดำเนินทำนองในช่วงนี้เป็นกรอเสียงข้อยังหวะ ส่วนลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 5 เริ่มต้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางด้วยการสะบัดในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงของช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางด้วยการสะบัดจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางแล้ว

ย้อนขึ้นไปเคลื่อนที่ในช่วงเสียงสูงต่อจนถึงห้องเพลงที่ 4 จากนั้นจึงเป็นการกรอข้อยังหว่าไปยังห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางด้วยการสะบัดแล้วขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงด้วยการตีคู่ 8 ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดไล่เสียง 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 เป็นการลงทำนองของบรรทัดนี้ด้วยการตีลงคู่ 8 แล้วไปเน้นทำนองด้วยการกรอคู่ 2 ในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 5 ใช้การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การสะบัดแบบเดี่ยวในห้องเพลงที่ 2 การสะบัดเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 7 การตีเสี้ยวมือในห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8 การตีกรอเสียงข้อยังหว่าในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 6

- ลุฑุร	รม ช -	ลท - -	- - - ท	_____	มีมีมี รื ท	ล ท ลซล	- ล - ช
- ชุ - รุ	ดุ - ม	ซ ม -	- ล - ล	_____	ลซม ร ท	ล ท ลซล	- ชุ - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 6 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงต่ำที่เสียงซอล ลา ที แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง แล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอลและเสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที แล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียวที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการกรอคู่ 2 ในช่วงเสียงกลางที่เสียงทีและเสียงลาแล้วกรอต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีสะบัดเสี้ยวมือไล่เสียงลง 3 เสียงที่เสียงลาและเสียงซอล ต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี แล้วไล่เสียงลงมาด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในช่วงเสียงกลางที่เสียงลา ทีแล้วต่อด้วยการตีสะบัด 2 เสียงเป็นคู่ 8 ขึ้นลงติดกันที่เสียงลา ซอล ลา ห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกด่างคู่ 9 มือขวาตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางมือซ้ายตีลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ แล้วลงทำนองด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 6 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 6 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 6 เริ่มต้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงต่ำด้วยการสับไล่แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงจากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางแล้วเคลื่อนที่ต่อในช่วงเสียงกลางไปจนถึงห้องเพลงที่ 3 จากนั้นจึงต่อด้วยการสับข้ามช่วงเสียงในห้องเพลงที่ 4 ระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางด้วยการตีรวบเสียงคล้ายการสับไล่ ห้องเพลงที่ 7 เป็นการเคลื่อนที่ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 มีการใช้การผสมช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำด้วยลูกถ่างแล้วปิดทำนองในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 6 ใช้การสับไล่แบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การสับไล่ด้วยลูกเกี่ยวมือในห้องเพลงที่ 6 การสับไล่เป็นคู่ 8 ขึ้นลงติดกัน 2 เสียงในห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 8 การตีกรอลากเสียงจากพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 5 การตีลูกถ่างในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 7

ล ทุ ร	ซ - (ร ม ซ ท ล) -	- - - ร	_____	ม ม ม ร ท	- ล ซ ล	- ล - ซ
ซ - - ทุ	- ทุ ค	ร - ซ ม	ร ทุ - ทุ	_____	ล ซ ม ร ทุ	ล - ซ ล - ซ - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 7 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงต่ำที่เสียงซอล ลา ที ต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 3 เสียงระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงกลางกับเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 6 เสียงระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการสับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงซอล ต่อด้วยการสับไล่แบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงที่ ลา

ซอลในช่วงเสียงกลาง แล้วตีลงทีละเสียงทีละเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงทีละเสียงเรในช่วงเสียงกลางและเสียงทีในช่วงเสียงต่ำจากนั้นใช้การตีกรอคู่ 3 ทีเสียงเรในช่วงเสียงสูงและเสียงทีในช่วงเสียงกลางแล้วกรอลากเสียงต่อเนื่องไปยังห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดด้วยลูกเสี้ยวไล่เสียงลง 3 เสียงทีเสียงลา ซอล มี แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ทีเสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงในลักษณะลูกคิงเนงเนงทีเสียงลา แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ทีเสียงซอล ลา ห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีลูกถ่างคู่ 9 มือขวาตีทีเสียงลาในช่วงเสียงกลางมือซ้ายตีทีเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วลงทำนองด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวทีเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 7 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 7 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 7 เริ่มต้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงต่ำด้วยการสะบัดแล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 3 เสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 เป็นการข้ามเสียง 6 เสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำแล้วเคลื่อนที่เสียงขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางโดยใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้น ห้องเพลงที่ 3 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงกลางลงมาหาช่วงเสียงต่ำไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 แล้วพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 ข้ามไปกรอเสียงในช่วงเสียงกลางแล้วต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่ลงของเสียงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางด้วยการไล่เรียงเสียงและข้ามเสียง ห้องเพลงที่ 7 และห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่ในช่วงเสียงกลางในห้องเพลงที่ 7 เป็นการเคลื่อนที่ขึ้นลง 1 เสียง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การผสมช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำด้วยลูกถ่างแล้วปิดทำนองในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 3 การสะบัดด้วยลูกเสี้ยวในห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 3 การตีเสี้ยวมือในห้องเพลงที่ 6 การตีลูกถ่างในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 8

- - - รั	- - - มี่	มี - มี -	มี - รั -	มีรั	- - - -	ล ุ ฑ ุ ร ม	ร - - ษ
- รั - -	- ม - -	- ษ - ม	- รั - ฑ	- ฑ ุ ษ	ฬ ม ร ฑ	ษ - คุ -	- ษ - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีกวาดลากเสียงแล้วลงทำนองด้วยมือซ้ายที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีกวาดลากเสียงแล้วลงทำนองด้วยมือซ้ายที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง แล้วส่งต่อไปยังห้องเพลงถัดไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ด้วยการเดินดิ่งเนงเป็นลูกเสี้ยวที่เสียงซอล เดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี เร ที่ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงสูงและข้ามมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงกลาง แล้วตีไล่เรียงเสียงติดกันลงมาที่ละเสียงด้วยการตีคู่เสียงจาก เสียงลา ในช่วงเสียงกลางมาจนถึงเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำไปหาเสียงมีในช่วงเสียงกลาง โดยใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงติดกัน 3 เสียง 2 ครั้ง ครั้งแรกที่เสียงซอล ลา ที่ในช่วงเสียงต่ำ ครั้งที่สองที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ และเสียงเร มี ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 5 เสียงจากเสียงเร ในช่วงเสียงกลางมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วสลับข้ามไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 8 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน เสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 6 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการตีคู่เสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 8 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงทำนองบรรทัดที่ 8 เริ่มต้นด้วยการกวาดเสียงแล้วไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันทีละเสียงในช่วงเสียงกลางในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 จากนั้นเป็นการเคลื่อนที่เสียงลง โดยใช้การตีสลับช่วงเสียงระหว่างมือซ้ายในช่วงเสียงสูงกับมือขวาในช่วงเสียงกลางในห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาถึงช่วงเสียงต่ำโดยใช้การสะบัดแล้วไล่เรียงเสียงติดกันลงมาที่ละเสียงห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางโดยใช้การตีสะบัดเรียงเสียง 3 เสียงติดกัน 2 ครั้ง แล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 8 ใช้การตีกวาดเสียงใน
ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 5 การตีสะบัดแบบเรียงเสียงใน
ห้องเพลงที่ 7 การตีเดินดิ่งเนงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การตีคู่เสียงในห้องเพลงที่ 6 ถึง
ห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 9

ลท	รึมิ	รึ - รึ -	ลท - ล	- ซ - คิ	- รึ - คิ	- ท - ล	- ท - ล	- ซ - ม
ซ - คิ -	- ท - ล	ซ - ล -	ซ - ล -	ร - ล -	ท - ล -	ท - ล -	ซ - ม -	

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 9 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัด
แบบเรียงเสียง 2 ครั้งติดกัน ครั้งแรกเป็นการสะบัดไล่เรียงเสียงติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางที่
เสียงซอล ลา ที ครั้งที่ 2 เป็นการสะบัดไล่เรียงเสียงติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงสูงซึ่งเป็นการเรียง
เสียงต่อจากการสะบัดในครั้งที่เสียงโด เร มี ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง
3 เสียงและ 4 เสียงระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลางที่เสียงเร ที เร ลา ห้องเพลงที่ 3 เป็นการ
สะบัดไล่เรียงเสียงติดกัน 3 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที แล้วต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงที่
เสียงลา ในห้องเพลงที่ 4 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเดินทำนองด้วยการตีเดินดิ่งเนงโดยตลอด
ห้องเพลงที่ 4 เป็นการเดินดิ่งเนงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงซอลไปเสียงโด ห้องเพลงที่ 5 ถึง
ห้องเพลงที่ 8 เป็นการเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงติดกันทีละ 4 เสียงคือเสียงเร โด ที ลา และเสียงที ลา
ซอล มี การดำเนินทำนองของบรรทัดนี้มีการใช้การเดินดิ่งเนงติดต่อกันหลายห้องเพลงจึงมีการใช้
การบรรเลงในลักษณะประคบบมือสอดแทรกเข้าไปเพื่อเพิ่มเติมทำนองให้มีอรรถรสมากยิ่งขึ้น
โดยมือซ้ายบรรเลงประคบบมือในลักษณะ “เสียงตะ” มือขวาบรรเลงประคบบมือในลักษณะเสียง
“หนับ”

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 9 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูม คือ
ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 เสียงโด 2 เสียง
ในห้องเพลงที่ 4 และห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันและเป็น
ส่วนหนึ่งในการตีเดินดิ่งเนงระหว่างสองมือ

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 9 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงโด ลูกตกหลักใน
ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 9 เริ่มต้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้น
จากช่วงเสียงกลางไปหาช่วงเสียงสูงด้วยการสะบัด 2 ครั้งติดกันในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2

ทำนองเคลื่อนที่สลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 เคลื่อนที่ในช่วงเสียงกลางด้วยการสลับเรียงเสียงลง 3 เสียงแล้วย้ายเสียงกลางในการสลับด้วยการตีเดินดิ่งเนงห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8 ทำนองเคลื่อนที่ด้วยการเดินดิ่งเนงไปโดยตลอดซึ่งเป็นการสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 โดยแบ่งเป็นการเคลื่อนที่ข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงในห้องเพลงที่ 4 การเคลื่อนที่เสียงลงที่ละ 4 เสียงในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 9 ใช้การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 2 การตีเดินดิ่งเนงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8 การตีประคบบมือระหว่างมือซ้ายเสียงตะกับมือขวาเสียงหนับในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 10

- ล ท ค	รี - ม ม	รี ค ท ล	ซ - ม -	- - - -	- - - ร	มร	- -	- - - ม
ซ - - -	- ม - -	- - - -	- ม - ม	ทุ ล ซ ฟ	ม ร - -	- ค ทุ ล	ซ ม - -	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันทีละเสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางไปหาเสียงมีในช่วงเสียงสูงโดยเมื่อถึงเสียงมีใช้การตีทีละเสียงสลับกันเป็นคู่ 8 ข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลาง 1 เสียงกับช่วงเสียงสูง 2 เสียง ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันทีละเสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงสูงลงไปหาเสียงมีในช่วงเสียงกลาง โดยเมื่อถึงเสียงมีใช้การตีลงทีละเสียงสลับกันเป็นคู่ 8 ข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำ 1 เสียงกับช่วงเสียงกลาง 2 เสียง ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันทีละเสียงในช่วงเสียงต่ำจากเสียงท็ลงไปหาเสียงเรเมื่อถึงเสียงเรใช้การตีสลับเสียงเป็นคู่ 8 ข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำ 1 เสียงกับช่วงเสียงกลาง 1 เสียง ห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการไล่เสียงลงจากช่วงเสียงกลางลงไปหาช่วงเสียงต่ำโดยเริ่มด้วยการสลับแบบเถียวที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ แล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันทีละเสียงไปถึงเสียงมี เมื่อถึงเสียงมีใช้การตีสลับเสียงเป็นคู่ 8 ข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำ 1 เสียงกับช่วงเสียงกลาง 1 เสียง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3

ห้องเพลงที่ 7 เสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกันทีละเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10 เป็นการเคลื่อนที่ด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นลง 4 ช่วง ช่วงละ 6 เสียงหรือ 2 ห้องเพลง ในการเคลื่อนที่แต่ละช่วงเมื่อถึงเสียงสุดท้ายที่เคลื่อนที่ไปถึงจะใช้การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในการจบช่วงย่อยของทำนองทำนองการเคลื่อนที่ในช่วงแรกห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่ด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้น นอกจากนั้นที่เหลืออีก 3 ช่วงเป็นการเคลื่อนที่ด้วยการไล่เรียงเสียงลงโดยตลอด

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกันในห้องเพลงที่ 1 ถึงพยางค์เสียงที่ 2 ของห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ถึงพยางค์เสียงที่ 2 ของห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ถึงพยางค์เสียงที่ 2 ของห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ถึงพยางค์เสียงที่ 2 ของห้องเพลงที่ 8 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8 การสะบัดแบบเช็ดในห้องเพลงที่ 7

บรรทัดที่ 11

ลช	ซ -	มร	ร -	ซ ล ท ตั	- - - -	ซ ล ท ตั	- - - -	ล ท ตั รุ	- - - -
-	ซ - มุ	-	ท - มุ	- - - -	ทุ ล ซ มุ	- - - -	ล ทุ ดุ ร	- - - -	ทุ ดุ ร ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 11 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียง 2 เสียงแรกอยู่ในช่วงเสียงกลางที่เสียงลา ซอล เสียงที่ 3 อยู่ในช่วงเสียงต่ำที่เสียงซอล แล้วต่อด้วยการข้ามไปใช้ช่วงเสียงกลางด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและเสียงมีในช่วงเสียงต่ำ ลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวนี้ถือเป็นลักษณะเฉพาะของการดำเนินทำนองของห้องวงใหญ่ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางและข้ามไปที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงเรและเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การดำเนินทำนองลักษณะเดียวกันตลอดคือใช้การตีลงทีละเสียง มีละ 4 เสียงหรือ 1 ห้องเพลงไล่เรียงขึ้นลงสลับช่วงเสียงกันในลักษณะของลูกถ่างเก็บ ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวามือเดียวตีไล่เรียงขึ้นติดกัน 4 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางไปถึงเสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือซ้ายมือเดียวตีไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงต่ำติดกัน 3 เสียงที่เสียงที ลา ซอล แล้วข้าม 1 เสียงไปที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ

ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวามือเดียวตีไล่เสียงขึ้นติดกัน 4 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางไปถึงเสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือซ้ายมือเดียวตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 4 เสียงจากเสียงลาในช่วงเสียงต่ำไปถึงเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวามือเดียวตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 4 เสียงจากเสียงลาในช่วงเสียงกลางไปถึงเสียงเรในช่วงเสียงสูง ซึ่งเสียงที่ใช้ในห้องเพลงที่ 7 นั้นเป็นโน้ตเสียงเดียวกันกับที่ใช้ในห้องเพลงที่ 6 แต่สลับมาใช้ช่วงเสียงที่มือขวาเพื่อสามารถดำเนินทำนองได้สะดวก ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือซ้ายมือเดียวตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 4 เสียงจากเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำไปถึงเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นลักษณะการดำเนินทำนองที่เป็นลักษณะเฉพาะของการดำเนินทำนองของฉ่อยวงใหญ่ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนที่ต่อเนื่องปราดเปรียวสอดแทรกด้วยความขอกย้อนวากวน

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 11 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกันทีละ 4 เสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 11 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 11 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการในช่วงเสียงกลางสลับกับช่วงเสียงต่ำ โดยใช้การสะบัดแบบเถียวสอดแทรกด้วยการตีลงทีละเสียง ห้องเพลงที่ 3 เป็นการเคลื่อนที่ทีละ 4 เสียงด้วยการสลับมือขวากับมือซ้ายและสลับช่วงเสียง มือขวาเคลื่อนที่เสียงขึ้นติดกันจากช่วงเสียงกลางไปหาช่วงเสียงสูง มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงลงในช่วงเสียงต่ำและเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 11 ใช้การตีสะบัดแบบเถียวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีด้วยมือขวามือเดียวตีไล่เสียงติดกัน 4 เสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 การตีด้วยมือซ้ายมือเดียวตีไล่เสียงติดกัน 4 เสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 12

ลซ	- ม	- ร - ดุ	- ดุ - ดุ	- ทุ - ลุ	ทุ ลุ - ม	- ร - ดุ	ร - ร ดุ	- - - ลุ
	- ม ร -	ดุ - ทุ -	ซุ - ทุ -	ลุ - ซุ -	- - ซุ -	ดุ - ทุ -	- ลุ - -	ทุ ลุ ซุ -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 12 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง แล้วย้อนเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงสลับกันระหว่างมือซ้ายกับมือขวาไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันทีละ 2 เสียงแล้วย้อนลงไปไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันมาใหม่ โดยเริ่มที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำแล้วไล่เสียงขึ้นติดกันที่เสียงเรแล้วย้อนลงมาที่เสียงทีแล้วไล่ขึ้นไปทีเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงสลับกันระหว่างมือซ้ายกับมือขวาไล่เรียงเสียงขึ้นทีละ 2 เสียงแล้วย้อนลงไปไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันมาใหม่ต่อเนื่องและคล้ายคลึงกับการดำเนินทำนองในห้องเพลงที่ 2 หากแต่คู่แรกเป็นการตีข้ามเสียง 4 เสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำข้าม 4 เสียงไปที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ จากนั้นต่อด้วยเสียงทีและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 ยังเป็นทำนองที่ต่อเนื่องและลักษณะเดียวกันกับห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 3 และเป็นการเคลื่อนที่สลับย้อนขึ้นลงในช่วงเสียงต่ำตลอดที่เสียงลา ที ซอล ลา ห้องเพลงที่ 5 เป็นการไล่เรียงเสียงลงมาเพื่อจะสร้างทำนองย้อนขึ้นไปไล่เรียงเสียงสลับขึ้นลงมาใหม่อีกครั้งใช้การตีลงทีละเสียงทีเสียงทีลา ซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วย้อนขึ้นไปทีเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงสลับกันไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันทีละ 2 เสียงแล้วย้อนลงไปไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันมาใหม่ โดยเริ่มที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำแล้วไล่ขึ้นติดกันไปที่เสียงเรแล้วย้อนลงมาที่เสียงทีแล้วไล่ขึ้นไปทีเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีข้ามเสียง 4 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงกลางลงไปทีเสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วย้อนขึ้นไปไล่เสียงลงติดกันที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางกับเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 เป็นการปิดทำนองของบรรทัดนี้ด้วยการตีด้วยมือซ้ายมือเดียวไล่เสียงลงติดกัน 3 เสียงที่เสียงที ลา ซอล ในช่วงเสียงต่ำ แล้วปิดทำนองด้วยการตีมือขวามือเดียวที่เสียงลา การเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้เป็นการเคลื่อนที่ในลักษณะเดียวกันเกือบทั้งบรรทัดด้วยการเคลื่อนที่ไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกันย้อนขึ้นย้อนลงสลับกับการตีข้ามเสียง 4 เสียงแล้วตีไล่เรียงเสียงลงติดกันปิดทำนองในตอนท้าย การไล่เรียงเสียงในลักษณะดังกล่าวมีการสอดแทรกการตีแบบประคบบมือเข้าไป คือ “การตีกรอดเสียง” มีลักษณะสปริงข้อมือระหว่างมือซ้ายและมือขวาเปิดปิดกดเสียงซัดกัน ซึ่งให้ความรู้สึกพลิ้วไหวต่อเนื่องสอดแทรกด้วยความยกย่อนวนวน

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 12 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 2 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงย้อนขึ้นย้อนลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 12 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 12 เป็นการไล่เสียงลงด้วยการตีไล่เรียงเสียงขึ้นเป็นช่วงๆ 4 ช่วง ช่วงละ 2 ห้องเพลง เป็นการสลับใช้ช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำสอดแทรกด้วยการตีข้ามเสียง 4 เสียงของช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 12 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 1 การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงย้อนขึ้นย้อนลงในพยางค์เสียงที่ 3 และพยางค์เสียงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 13

- ลุทุ ร -	ซ - รรม	ลซ - ซ -	ม - ซ -	มร	ร -	ซ - ล -	ท - รี่ -	ท - ล -
ซ - - ทุ	- ทุ ด	- ซ - ม	- ซ - ซ	- ทุ - ซ	- ล - ทุ	- ร - ทุ	- ล - ซ	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 13 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการตีข้ามเสียง 3 เสียงที่เสียงเร ในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีข้ามเสียง 6 เสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสะบัดเรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดแบบเฉียวสลับข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ แล้วตีสลับมือซ้ายกับมือขวาในลักษณะเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ที่เสียง มี ซอล ลา โดยหมดทำนองที่เสียงลาในท้ายห้องเพลงที่ 4 ด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียว ห้องเพลงที่ 5 เป็นทำนองช่วงหลังของบรรทัดนี้โดยเริ่มที่การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและข้ามไปที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง จากนั้นทำนองใช้การตีสลับมือซ้ายและมือขวาตีเดินดิ่งเนงคู่ 8 จากท้ายห้องเพลงที่ 5 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงซอล ลา ที เร ที ลา ซอล โดยในเสียงซอลในท้ายห้องเพลงที่ 8 เป็นการปิดทำนองด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียว

บันไดเสียงของทำนองเฉียวในบรรทัดที่ 13 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมุมคือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดเรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเฉียวบรรทัดที่ 13 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเตี้ยวบรรทัดที่ 13 เป็นการไล่เสียงขึ้นจาก ช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ด้วยการสลับเรียงเสียงขึ้น สอดแทรกกับการตีข้ามเสียง 3 เสียงและ 6 เสียง จากนั้นการเคลื่อนที่ของเสียงเป็นลักษณะของ คู่ขนานระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลางด้วยการตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไปโดยตลอดจนถึง ห้องเพลงที่ 8 สอดแทรกด้วยการสลับแบบเฉี้ยวไล่เสียงลง ในส่วนของเสียงลงตกของท่านองจะ อยู่ที่เสียงลงตกของมือซ้าย

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเตี้ยวบรรทัดที่ 13 ใช้การสลับแบบเรียงเสียง ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การสลับแบบเฉี้ยวในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 การตีข้ามเสียง 3 เสียงในห้องเพลงที่ 1 การตีข้ามเสียง 6 เสียงในห้องเพลงที่ 2 การตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ใน ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 14

ลุฑุ ร -	ร ร ร -	- ลุฑุ ร -	ม ม ม -	รม ฆ -	ฆ ฆ ฆ -	- รม ฆ -	ล ล ล -
ซุ - - ม	- - - รุ	ซุ - - ฆ	- - - มุ	ดุ - - ล	- - - ฆุ	ดุ - - ท	- - - ลุ

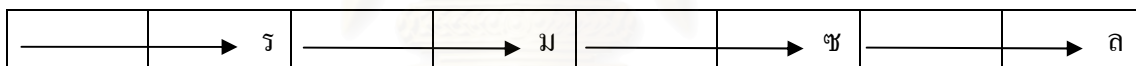
ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเตี้ยวบรรทัดที่ 14 ใช้การตีสลับแบบเรียงเสียงไล่ เรียงเสียงขึ้นแล้วต่อด้วยการตีไขว้มือข้ามเสียงเป็นหลักในการดำเนินทำนองของบรรทัดนี้ โดยแบ่ง การดำเนินทำนองดังกล่าวเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 2 ห้องเพลง ช่วงที่ 1 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง ห้องเพลงที่ 2 เริ่มด้วยการตีสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อ ด้วยการตีเสียงเรโนในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงมิแล้วต่อเนื่องไปถึง ห้องเพลงที่ 2 ด้วยการใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายกลับไปลงเสียงเรโนในช่วงเสียงต่ำ ช่วงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีใน ช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการตีเสียงเรโนในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียง ซอลเป็นการข้ามเสียง 4 เสียงแล้วต่อเนื่องไปถึงห้องเพลงที่ 4 ด้วยการใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมิ 3 ครั้ง แล้วไขว้มือซ้ายกลับไปลงเสียงมิในช่วงเสียงต่ำ ช่วงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ใช้การตี สลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการ ตีเสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงลาแล้วต่อเนื่องไปถึง ห้องเพลงที่ 6 ด้วยการใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอล 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายกลับไปลงที่เสียงซอลใน ช่วงเสียงต่ำ ช่วงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโด ในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีเสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วย

มือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงที่เป็นการข้ามเสียง 3 เสียงแล้วต่อเนื่องไปถึงห้องเพลงที่ 8 ด้วยการไขว้มือขวาตีขึ้นเสียงลา 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายไปลงที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองในบรรทัดนี้ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วและมีระบบ สอดแทรกด้วยความคมคายในการดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 14 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสับดไล้เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 14 ลูกตรกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 14 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางแต่ว่าทำนองลงตกแต่ละช่วงทำนองตกลงในช่วงเสียงต่ำอันเกิดจากการตีไขว้มือ เสียงที่เคลื่อนที่ขึ้นเป็นเสียงที่อยู่ติดกันค่อยๆเคลื่อนที่ขึ้นทีละเสียงโดยใช้การสับดไล้เรียงเสียงขึ้นกับการตีไขว้มือเป็นส่วนสำคัญในการเคลื่อนที่ของเสียง ทิศทางการเคลื่อนที่ของเสียงพอจะสังเกตได้ดังนี้

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 14 ใช้การตีสับดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 การตีไขว้มือมีการใช้อยู่ในทุกห้องเพลงของบรรทัดนี้เป็นส่วนที่ต่อเนื่องจากการสับดไล้เรียงเสียงขึ้นติดกัน

บรรทัดที่ 15

ฟม	ม -	ซฟ	ฟ -	ลซ	ซ -	ทล	ล -	-	มมม	-	ร	-	ท	-	ล	-	ล	-	-	-	ซ	
-	ร	-	ฟ	-	ม	-	ซ	-	ล	-	ท	-	ล	-	ซ	-	ล	-	ซ	-	-	-

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 15 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีสับดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปตีเสียงมีในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายตีลงเสียงฟาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีสับดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงซอล ฟา มี ในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปตีเสียงฟาในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายตีลงเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีสับด

แบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอล ฟาในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปตีเสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วใช้มือซ้ายตีลงเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปตีเสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วใช้มือซ้ายตีลงเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ การดำเนินทำนองในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 มีลักษณะของกลอนที่เรียกว่า “กลอนไต่ลวด” เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันด้วยการม้วนเสียงทีละ 3 เสียง ดังนี้

ฟ ร ม ฟ	ซ ม ฟ ซ	ล ฟ ซ ล	ท ซ ล ท
---------	---------	---------	---------

ในห้องเพลงที่ 5 เป็นการดำเนินทำนองในช่วงเสียงสูงด้วยการใช้ลูกเฉี่ยวที่เสียงลา ซอล แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 6 การดำเนินทำนองมีความห่างมากขึ้น ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาและใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นลูกต่างคู่ 11 ระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 เป็นการหมดทำนองของบรรทัดนี้ด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองของบรรทัดนี้มีลักษณะพุ่งขึ้นมาใน 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัด จากนั้นทำนองมาผ่อนคลายลงในช่วง 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัด

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 15 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 2 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 เสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกันและการไล่เรียงเสียงขึ้น

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 15 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 15 ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นทีละเสียงในช่วงเสียงกลางแต่ทำนองลงท้ายของแต่ละห้องเพลงใช้การลงทำนองในช่วงเสียงต่ำด้วยการดำเนินทำนองของมือซ้ายเป็นไปตามทำนองสาร์ตละดังนี้

- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ท
---------	---------	---------	---------

ส่วนทำนองใน 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางโดยการดำเนินทำนองของการตีลงสองมือพร้อมกันด้วยการตีลูกเดี่ยว การตีคู่ 8 การตีลูกต่างและปิดทำนองด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 15 ใช้การตีสะบัดแบบเดี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 8 การใช้ลูกเดี่ยวในห้องเพลงที่ 5 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การใช้ลูกต่างในห้องเพลงที่ 7

บรรทัดที่ 16

ทล	ล ท	- ร - ม	ม ม ม ม	- ร - ท	- ท - ม	- ร - ท	- - ลช	ช - ม -
- ช - ฟ	- ร - ม	ช ล ช ม	- ร - ท	- ฟ - ม	- ร - ท	- - - ม	- ร - ช	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 16 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีสะบัดแบบเดี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปตีเสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงที่ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลูกเดี่ยวที่เสียงซอล ลา ซอลแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที่ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงที่แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที่ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเดี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงตีข้ามเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางตีข้าม 4 เสียงจากเสียงซอลมาที่เสียงเรแล้วไล่ขึ้นติดกันที่เสียงมีแล้วข้าม 3 เสียงมาที่เสียงซอล หากเปรียบเทียบทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้กับบทบาทของเพลงทยอยในด้านการเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบอาภักภริยาโสภเสวรัที่มีเคลื่อนที่ ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวของบรรทัดนี้สามารถเปรียบได้กับการหยุดอยู่กับที่คร่ำครวญสะอึกสะอื้นหลังจากโสภเสวรัและเดินทางเคลื่อนที่มาก่อนหน้านี้นั้นก่อนที่จะโสภเสวรัและดำเนินการเคลื่อนที่ต่อไปในทำนองเดี่ยวบรรทัดต่อไป

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 16 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ช ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด มีเสียงฟาเกิดขึ้นในห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 5 แต่เสียงฟานั้นเป็นเสียงประสานในการดำเนินทำนองคู่ 4 ของเสียงที่เท่านั้นไม่ถือเป็นเสียงหลักที่เกิดขึ้นในการดำเนินทำนองแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 16 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักใน ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 16 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง ห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 3 ถึง ห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่ที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง ในห้องเพลงที่ 5 ถึง ห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่ที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง โดยใช้เสียงที่อยู่ใน ช่วงเสียงกลางเป็นตัวเชื่อมแล้วข้ามเสียงขึ้นไป 4 เสียงแล้วจึงเคลื่อนที่ลงมา

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 16 ใช้การตีระดับแบบเฉี่ยวใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การตีลูกเสี่ยวในห้องเพลงที่ 3 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 17

- ลุท ร -	ซ - รม - ซ ลซ	- ม ซล	รม - ซ	- ซ ลท	มีรี	รี -	ท - ล -
ซ - - ท	- ท ด	ซ - - ม	ร - ฟ -	ด - ซ -	ร - ซ	- ร - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 17 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่ เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการตีข้ามเสียง 3 เสียงที่เสียงเร ในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีข้ามเสียง 6 เสียงที่เสียงซอล ในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโด ในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่ เสียงซอลแล้วตีระดับแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเรและเสียงมีแล้วสะบัดไล่เรียงเสียง ขึ้นติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงฟา ซอล ลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่ เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มี ในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็น คู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีข้ามเสียง 4 เสียงที่เสียงเรไปหาเสียงซอลแล้วต่อด้วยการ สะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัด แบบเฉี่ยวที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงสูงแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงที ลา ซอล ลงท้ายทำนองห้องเพลงที่ 8 ด้วย การลงทำนองด้วยมือซ้ายที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ใช้การสะบัดอยู่มาก

ถึง 7 ครั้งสลับกับการตีข้ามเสียง 3 เสียง 6 เสียง และตีเดินดิ่งเนง ทำให้ทำนองคูมิกลเค็ดเค็ดเม็ดพราย ให้ความรู้สึกคมคายลึกล้ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 17 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 และเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 4 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 17 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 17 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางโดยใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นสอดแทรกกับการตีข้ามเสียง 3 เสียง 6 เสียง และการตีสลับข้ามเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เป็นการย้อนลงเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางอีกครั้ง และในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีเดินดิ่งเนง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 17 ใช้การตีสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 7 การตีข้ามเสียง 3 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 7 การตีข้ามเสียง 4 เสียงในห้องเพลงที่ 6 การตีข้ามเสียง 6 เสียงในห้องเพลงที่ 2 การตีเดินดิ่งเนงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 18

รึ มึ - รึ	- ล ท -	- รึ - -	ทล) ล -	ทล) ล -	ลซ) ซ -	ทล) ล -	ลซ) ม -
- - ร -	ซ - - ร	- - - ซุ	- ซ - ทุ	- ล - ม	- ม - ล	- ล - ร	- ร - ซุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 18 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีที่เสียงเรและเสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร การดำเนินทำนองลักษณะนี้เป็นลักษณะการก้าวทำนองด้วยการก้าวเสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที แล้วย้อนลงข้ามเสียง 6 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางห้องเพลงที่ 3 เป็นทำนองต่อเนื่องจากห้องเพลงที่ 2 ด้วยการตีลงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วใช้มือซ้ายตีข้ามเสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองของทำนอง 4 ห้องเพลงแรกด้วยการตีสลับแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลง 3 เสียงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วใช้มือขวาตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางสลับด้วยการใช้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงทีใน

ช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวที่เสียงที่ ลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีสลับมือข้าม ช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วย้อนกับขึ้นไปเป็นคู่ 8 ตีเสียงลาในช่วงเสียงกลาง แล้วตีข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง แล้วตีข้ามเสียง 3 เสียงไปที่เสียงซอลแล้วตีข้ามเสียง 7 เสียงลงไปที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวที่เสียงที่ ลา ในช่วงเสียงกลางแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วย้อนกับขึ้นไปเป็น คู่ 8 ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสะบัด แบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีลงที่เสียงมี แล้วตีข้ามเสียง 6 เสียงลงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ลักษณะการดำเนินทำนองของบรรทัดนี้ ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกมีลักษณะการทำวทำนองต่อด้วยการไล่เรียงเสียงติดกันทำนองมีทั้งความถี่ และความห่าง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังทำนองดำเนินด้วยการตีสะบัดแบบร่อนโฉบเฉียวข้าม ช่วงเสียงและเรียงเสียงสลับกับการตีข้ามเสียงขึ้นลงไปมาทำให้ทำนองให้ความรู้สึกฉงนทวน เปรียบได้กับความเศร้าที่เกิดจากความทุกข์ทรมานระคนใจ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 18 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 18 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 18 ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกใช้การ ทำวทำนองในช่วงเสียงสูงแล้วเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงซึ่งเป็นเสียงที่ ทำวเสียงไว้แล้วสลับมาลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการสลับใช้ ช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำด้วยการตีสะบัดข้ามช่วงเสียงกับการตีข้ามช่วงเสียงสลับสอดแทรกกัน ไปมา

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 18 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียว ในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงที่ละเสียงใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 พยางค์เสียงสุดท้าย ของห้องเพลงที่ 2 กับห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การตีข้ามเสียง 12 เสียงใน ห้องเพลงที่ 3 การตีข้ามเสียง 3 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 8 การตีข้ามเสียง 4 เสียงใน ห้องเพลงที่ 5 การตีข้ามเสียง 6 เสียงในห้องเพลงที่ 7

บรรทัดที่ 19

ซ - รม	- ล - -	ท ล ซ -	ฟ ซล	รม - ซ	ล ท ค ร์	ม ร์ จ ์ ท	- ล - ซ
- ท ค -	ร - ซ ม	- - ร -	ม ร ม ฟ	ค ซ -	ล ท ค ร	- ร - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 19 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีข้ามเสียง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีข้ามเสียง 5 เสียงในช่วงเสียงกลางจากเสียงเรไปที่เสียงลาแล้วตีไล่เสียงลงมาในเสียงติดกันที่เสียงซอลแล้วข้ามเสียง 3 เสียงมาที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 เป็นการไล่เรียงเสียงลงติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงที ลา ซอล และในเสียงซอลนั้นเป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ห้องเพลงที่ 4 เป็นการสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงฟา มี เร แล้วตีไล่เสียงขึ้นในเสียงที่ติดกันคือเสียงมีแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงฟา ซอล ลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงลา ที โด เร ห้องเพลงที่ 7 เป็นการสะบัดแบบเฉี่ยวที่เสียงมีเรในช่วงเสียงสูงแล้วตีสลับข้ามเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วตีสลับย้อนขึ้นไปเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงอีกครั้งแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันที่เสียงลาและเสียงซอล

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 19 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 และเสียงฟา 2 เสียงในห้องเพลงที่ 4 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงติดกัน 3 เสียงและการตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันในลักษณะของคู่ 8

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 19 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 19 ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นแล้วเคลื่อนที่เสียงลงต่อด้วยการย้อนเคลื่อนที่เสียงลงแล้วจึงเคลื่อนที่เสียงขึ้นโดยใช้การตีสะบัดและการตีข้ามเสียง ในการดำเนินทำนองในช่วง 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการตีสะบัดเสียงและการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 แล้วจึงเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีสะบัด และการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 เช่นกัน

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 19 ใช้การตีสะบัดแบบเรียงเสียง ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเดี่ยวในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงที่ละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 20

- มี - มี	มี มี - มี	- รี่ - รี่	- - - ท	- - - รม	ซ ล ท รี่	- - ท -	ท รี่ - -
- ซ - ท	ล ซ - ม	- ร - ทุ	- - - -	- - - คุ	- - - ท	- - - ล	- ท - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 20 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกเสี้ยวขึ้นเสียงขึ้นไปแล้วไล่เสียงลงมาที่เสียงซอล ที ลา ซอล แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกถ่างคู่ 10 มือขวาอยู่ที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง มือซ้ายอยู่ที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองของ 4 ห้องเพลงแรกด้วยการตีลงมือขวามือเดียวที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 เป็นการตีสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 เป็นการไล่เสียงขึ้น 4 เสียงด้วยการใช้มือขวามือเดียวติดกัน 3 เสียงที่เสียงซอล ลา ที และข้าม 3 เสียงไปตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 3 ที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 และห้องเพลงที่ 8 เป็นการไล่เสียงลงและขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันที่เสียงที ลา ที แล้วข้ามเสียง 3 เสียงขึ้นไปตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 3 ที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงทีในช่วงเสียงกลาง แล้วตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 20 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 20 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 20 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกเสี้ยวและตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ใน

4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงต่ำผ่านช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง แล้วตีข้ามเสียงลงมาจบทำนองของบรรทัดนี้ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 20 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกัน เป็นลูกเสี้ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การสับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงด้วยมือขวามือเดียว 4 เสียงในห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 21

- -	ลฎ	- -	รม	ลฎ	รม	ลช	ช -	ช -	-รม	-	ช	ล	ท	มริ	ริ	ท	-	ล	-	ช	
- -	ช	-	-	ค	-	ช	-	ค	-	-	ม	-	ล	-	ท	ค	ช	-	ล	ท	ช

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 21 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสับได้เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสับได้เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 เป็นการนำการดำเนินทำนองด้วยการสับในห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2 มารวมอยู่ในห้องเพลงเดียวกันจึงทำให้เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 6 เสียงด้วยการสับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 2 ครั้งจากเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำถึงเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การสับแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลาซอล และข้ามลงไปทีเสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 3 เสียงขึ้นไปทีเสียงซอลแล้วข้ามช่วงเสียงมาลงทำนองด้วยมือซ้ายมือเดียวที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 เป็นการตีข้ามเสียง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงไปทีเสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 เป็นการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ทีเสียงซอลแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ทีเสียงลาและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสับแบบเฉียวข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ทีเสียงมี เรในช่วงเสียงสูงแล้วสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปทีเสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วย้อนข้ามช่วงเสียงขึ้นไปทีเสียงเรในช่วงเสียงสูงอีกแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ทีเสียงที ห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ทีเสียงลาและเสียงซอล ทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้มีการใช้การสับถึง 7 ครั้งทำให้อรรถรสของเสียงมีความปราดเปรียวและรวดเร็วและยังมีการไล่เสียงขึ้นลงเป็นช่วงๆ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 21 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในท้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสับัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 21 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 21 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางด้วยการสับัดเสียงย้อนขึ้นและลง แต่ทำนองลงพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงต่ำไปหาช่วงเสียงกลางและเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 21 ใช้การตีสับัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสับัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 22

- ม - ร	- ล ท -	ด	ท -	ท ท ท -	ทล	ล -	ล ล ล -	ลซ	ซ -	ซ ซ ซ -
- - ร -	ซ - - ร	- ล - ร	- - - ทุ	- ซ -	ท - - - ล	- ฟ	- ล - - - ซ			

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 22 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาติลงที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร การดำเนินทำนองลักษณะนี้เป็นลักษณะการท้าวทำนองด้วยการท้าวเสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีไล่เรียงเสียงติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที แล้วย้อนข้ามเสียงลง 6 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสับัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงสูง เสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วต่อการติลงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีเสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วต่อเนื่องไปถึงห้องเพลงที่ 4 ด้วยการไขว้มือซ้ายขึ้นเสียงที 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายกลับไปลงเสียงทีในช่วงเสียงต่ำห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เป็นการใช้การดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกับห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 แต่เลื่อนเสียงที่ใช้ในการดำเนินทำนองลงมา 1 เสียง โดยเริ่มด้วยการสับัดแบบเฉียว

ไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีลงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีเสียงลาด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางแล้วต่อเนื่องไปถึงห้องเพลงที่ 6 ด้วยการใช้นิ้วมือขวาดียืนเสียงลา 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายกลับไปลงเสียงลาในช่วงเสียงต่ำห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการใช้นิ้วการดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกับห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 แต่เลื่อนเสียงที่ใช้ในการดำเนินทำนองลงมา 1 เสียง โดยเริ่มด้วยการสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอล ฟาในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีลงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีเสียงซอลด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วต่อเนื่องไปถึงห้องเพลงที่ 8 ด้วยการใช้นิ้วมือขวาดียืนเสียงซอล 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายกลับไปลงเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนที่อย่างคมคายด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงลงแล้วตีไขว้มือข้ามช่วงเสียง อีกทั้งทำนองยังคู่มือการเคลื่อนที่อย่างมีระเบียบด้วยการตีสะบัดไล่เรียงเสียงลงแล้วต่อด้วยการตีไขว้มือเป็นช่วงๆ ช่วงละ 2 ห้องเพลงและใช้เสียงในการดำเนินทำนองเคลื่อนที่ลงมา ช่วงละ 1 เสียง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 22 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้นิ้วนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 และเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 22 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 22 ใช้นิ้วทำวเสียงขึ้นมา 1 เสียงแล้วเคลื่อนที่ไล่เสียงไปหาเสียงที่ต่ำขึ้นไว้แล้วจึงต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงแล้วตีไขว้มือข้ามเสียงไปมาและไปลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ โดยดำเนินทำนองในลักษณะนี้เป็น 3 ช่วง ใช้เสียงในการดำเนินทำนองเคลื่อนที่เรียงลงมาช่วงละ 1 เสียง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 22 ใช้นิ้วการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 2 การสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 การตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8 โดยเป็นส่วนต่อของการตีสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกัน

บรรทัดที่ 23

(- ลุทุ - ร - ร - ม	(- ร ม - ซ - ซ - ล	(- ร ม - ซ ลซ) - - มีริ) รั - ท - ล -
ซุ - ุ - ุ - ม -	ค - ซุ - ซุ - ล -	ค - ซุ - - ม ร ทุ - ร - ทุ - ล - ซุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 23 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ เสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลและเสียงลา ห้องเพลงที่ 5 มีลักษณะเช่นเดียวกับห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ เสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง แล้วใช้มือซ้ายตีข้ามเสียงลง 3 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางไปหาเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงสูงแล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนกลับเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงที ลา ซอล ซึ่งเสียงซอลเป็นการลงทำนองบรรทัดนี้ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8 เป็นการลงทำนองด้วยมือซ้ายมือเดียว ลักษณะทำนองเดี่ยวของบรรทัดนี้ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกให้ความรู้สึกสะอึกสะอื้น ยกย่อนอันเกิดจากการตีสะบัดไล่เรียงเสียงแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 แล้วมีการย้อนลงมาไล่ทำนองไล่เสียงขึ้นไปใหม่ ส่วนทำนองในช่วง 4 ห้องเพลงหลังมีลักษณะคลี่คลายและกระจ่างขึ้น

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 23 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 23 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 23 ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในการเคลื่อนที่เสียงขึ้น 2 ช่วง ช่วงละ 2 ห้องเพลง ในช่วง 4 ห้องเพลงหลังมีการไล่เสียงขึ้นและไล่เสียงลงโต้ตอบกันในห้องเพลงที่ 4 กับห้องเพลงที่ 5 แล้วจึงเคลื่อนที่เสียงลงมาในตอนท้ายด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 23 ใช้การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 24

- มี่ - มี่	มี่ มี่ - มี่	- รี่ - รี่	- - - ท	- ท - มี่	- รี่ - ท	- ล - ล	- - - -
- ซ - ท	ล ซ - ม	- ร - ฑ	- - - -	- ฟ - ม	- ร - ฑ	- ล - ซ	- - - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 24 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกเสี้ยวขึ้นเสียงขึ้นไปแล้วไล่เสียงลงมาที่เสียงซอล ที ลา ซอล แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือในลักษณะของลูกต่างคู่ 10 มือขวาอยู่ที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง มือซ้ายอยู่ที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองของ 4 ห้องเพลงแรกด้วยการตีลงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงทีแล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา แล้วต่อด้วยการตีลูกต่างคู่ 9 มือขวาอยู่ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางมือซ้ายอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 เป็นการลงทำนองของบรรทัดนี้ด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียวที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ การดำเนินทำนองในบรรทัดนี้มีความห่างมากขึ้นจากทำนองบรรทัดก่อนหน้านี้ ทำนองมีลักษณะให้ความรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 24 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 24 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 24 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลง 2 ช่วง ช่วงละ 4 ห้องเพลง ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นลูกเสี้ยวและตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 และใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 โดยใช้คู่ 4 ซึ่งเป็นเสียงลงทำนองของ 4 ห้องเพลงแรกเป็นตัวเชื่อมและไปลงท้ายทำนองด้วยลูกต่างและการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียวในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 24 ใช้การตีลูกเสี้ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 5 การตีลูกต่างในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 25

- ร - ร	_____ม	- ม ม ม	- ร - ท	- ท - ม	- ร - ท	- ล - ล	- - - -
- ร - ร	_____ม	- ล ช ม	- ร - ท	- ฟ - ม	- ร - ท	- ล - ช	- - - ช

ลักษณะการดำเนินงานของท่านเองของท่านเองเดี่ยวบรรทัดที่ 25 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรเป็นการแตะเสียงแล้วต่อด้วยการกรอที่เสียงเรไปจนถึงห้องเพลงที่ 2 แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลูกเสี้ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงที แล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาแล้วต่อด้วยการตีลูกต่างคู่ 9 มือขวาอยู่ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางมือซ้ายอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 เป็นการลงทำงานเองของบรรทัดนี้ด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียวที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ การดำเนินงานในบรรทัดนี้เป็นทำงานเองบรรทัดสุดท้ายของท่านเองในเทียวโอดจึงมีลักษณะฉายและมีความกระฉ่างชัดมากขึ้น การดำเนินงานใน 4 ห้องเพลงหลังมีลักษณะการชักจูงให้ทอดช้าลงเพื่อเป็นการลงจบของท่านเองในเทียวโอดนี้

บันไดเสียงของท่านเองเดี่ยวบรรทัดที่ 25 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของท่านเองเดี่ยวบรรทัดที่ 25 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านเองเดี่ยวบรรทัดที่ 25 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลง 2 ช่วง ช่วงละ 4 ห้องเพลงเช่นเดียวกับท่านเองในบรรทัดที่ 24 การเคลื่อนที่ของเสียงในช่วง 4 ห้องเพลงแรกเริ่มจากการกรอไล่เสียงขึ้นไปด้วยคู่ 8 แล้วจึงไล่เสียงลงมาด้วยลูกเสี้ยวแล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 และใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 โดยใช้คู่ 4 ซึ่งเป็นเสียงลงทำงานเองของ 4 ห้องเพลงแรกเป็นตัวเชื่อมและไปลงท้ายท่านเองด้วยลูกต่างและการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียวในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินงานของท่านเองเดี่ยวบรรทัดที่ 25 ใช้การกรอในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 7 การตีลูกเสี้ยวในห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 5 การตีลูกต่างในห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 8

เที่ยวพัน

บรรทัดที่ 26

- - - -	- ล - ล	- ม ี ร ี ค ี่	- ล - ซ	- ซ ล ท	ค ี่ ร ี ม ี่ -	ม ร ร ม	ฟ - - ซ
- - - ล	- - - -	- ม ร ค ู	- ล - ซ	ร - ซ	- - - ร	- ค ู - -	- ซ - -

ทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 26 เป็นทำนองเดี่ยวช่วงแรกของทำนองในเที่ยวพันเนื้อทำนองมีลักษณะฉายให้เห็นที่มาของทำนองที่มาจากทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 1 โดยเฉพาะทำนองใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นลักษณะของทำนองเนื้อร้องที่ไม่มีกรตกแต่งทำนองแต่อย่างใด

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 26 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการตีตึงเนงเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 3 เป็นการตีตึงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 รวบเสียง 3 เสียงที่เสียงมี เร โด ห้องเพลงที่ 4 เป็นการตีตึงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาและเสียงซอล ห้องเพลงที่ 5 เป็นการตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงต่อจากเสียงที่สะบัดมาในห้องเพลงที่ 5 ที่เสียงโด เร มีในช่วงเสียงสูงแล้วตีข้ามช่วงเสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำแล้วตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเร มี ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงฟา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 26 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 และเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันและการสะบัดไล่เสียงลง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 26 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 26 ในช่วง 4 ห้องเพลงแรกใช้การข้ามเสียงอยู่ใน 2 ห้องเพลงแรกแล้วเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีตึงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้น 2 ช่วง ช่วงแรกห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง ช่วงที่สองห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 26 ใช้การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีสะบัด แบบเรียงเสียงใน ห้องเพลงที่ 5 การตีสะบัดแบบเฉียวใน ห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกัน เป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4

บรรทัดที่ 27

- ค มร	ร ม ฟ -	ฟ ม - -	ม ร - -
ซุ - -ค	- - - ซุ	- - รค	- - ค ซุ

ท่านองเดี่ยวในบรรทัดนี้ผู้วิจัยทำการบันทึกเพียงครึ่งบรรทัดเท่านั้นเนื่องจากกระสวนของ ทำนองมีความหมดลงเพียงเท่านี้ไม่ได้ไปผูกพันกับทำนองในช่วงต่อไปและเพื่อให้ทำนองใน บรรทัดต่อไปไม่ถูกตัดขาดออกจากกันผู้วิจัยจึงตัดช่วงทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ให้หมดลงที่ ครึ่งบรรทัด

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 27 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลง ทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงซอลไปที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำต่อการสะบัดแบบเฉียว ไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การ ตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงที่เสียงเร มี ฟาในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงลงมา 7 เสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 4 เสียงที่ เสียงฟา มี เรในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 ใช้การไล่เสียงลง 4 เสียง ที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำแล้วข้ามเสียง 4 เสียงลงไปที่เสียงซอลใน ช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 27 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญญามูล คือ ค ร ม X ซ ล X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการตีไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 27 ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 27 มีลักษณะการตีข้ามเสียงขึ้นไป สะบัดเสียงม้วนเสียงลงมาแล้วเคลื่อนที่เสียงขึ้น จากนั้นจึงเคลื่อนที่เสียงลงมาทีละ 4 เสียง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 27 ใช้การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 1

บรรทัดที่ 28

ลช	ช -	รม ช --	ล - ท ล	- - - ช	ล ช - ช	ลท ร -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	ค	ช --	ล - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 28 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสลับแบบเฉี่ยข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางและเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ แล้วข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ และเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลในลักษณะลัดจังหวะส่ง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาในลักษณะลัดจังหวะรับ รับจังหวะที่ลัดจังหวะส่งมาในห้องเพลงที่ 2 โดยเพิ่มเติมการประคบมือในลักษณะ “เสียงเตะ” ด้วยมือซ้าย และ “เสียงหนีบ” ด้วยมือขวา แล้วตีลงทีละเสียงตามปกติที่เสียงที่ ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 3 ที่เสียงซอลและข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงลา ซอล แล้วตีข้ามเสียงลงและขึ้น 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรแล้วกลับขึ้นไปเสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลและข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 28 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ช ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 28 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 28 มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 28 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียงใน ห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเรียงเสียงใน ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับข้ามช่วงเสียง เป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 29

ลช	ช -	ทล	ล -	- ลุทุ - ร	- ม - ช	ลช	- ช	ลท ร -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	- ล - ล	ช - ร -	ม - ช -	- ม - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -			

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 29 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียงข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางและเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ แล้วข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 1 แต่เคลื่อนเสียงในการดำเนินทำนองขึ้นไป 1 เสียง ใช้การสะบัดแบบเฉียงข้ามช่วงเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำต่อกับการตีเคาะคิงเนงเป็นคู่ 8 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ที่เสียงเร มี ซอล ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉียงไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลและข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 29 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ช ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 29 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 29 เนื่องจากทำนองมีลักษณะเป็นคู่กันกับทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 28 ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงจึงมีลักษณะการเคลื่อนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 29 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเรียงเสียงใน ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 30

- - - ล	- - - ท	รม - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	ค - ซ -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 30 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 5 เสียงไปที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 6 เสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มี ในช่วงเสียงกลางต่อการตีข้ามเสียง 3 เสียงจากเสียงซอลไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 4 เสียง 2 ครั้งจากเสียงมีไปหาเสียงลาในช่วงเสียงกลางและเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 มีลักษณะเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 6 เสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 4 เสียง 2 ครั้งจากเสียงฟาไปหาเสียงทีในช่วงเสียงกลางและเสียงมีไปหาเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลและข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 30 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นและตีไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกคกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 30 ลูกคกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกคกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 30 ใช้มือซ้ายดำเนินทำนองเคลื่อนที่เสียงไปมาทั้งการไล่เรียงเสียงลงการตีข้ามเสียงและใช้มือขวาดำเนินเสียงที่เป็นทำนองลงในแต่ละห้องเพลงของทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ การเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางเป็นหลัก โดยมีการไล่เรียงเสียงลง การตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียง 4 เสียง 5 เสียงและ 6 เสียง ซึ่งล้วนแต่อยู่ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 30 ใช้การตีลงทีละเสียงอยู่ในทุกห้องเพลง โดยเป็นการตีไล่เรียงเสียงลง การตีข้ามเสียง สอดแทรกด้วยการตีสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 3

บรรทัดที่ 31

- - - ล	- - - ท	- ฟ - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	- ม - -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 31 เนื่องจากทำนองมีลักษณะเป็นคู่กันกับทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 30 ลักษณะการดำเนินทำนองบางห้องเพลงจึงมีความคล้ายคลึงกันในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 5 เสียงไปที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 6 เสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ให้มีลักษณะกรอดเสียงที่เสียงฟาและเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 4 เสียง 2 ครั้ง จากเสียงมีไปหาเสียงลาในช่วงเสียงกลางและเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 มีลักษณะกรดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน 3 เสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง

6 เสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 4 เสียง 2 ครั้งจากเสียงฟาไปหาเสียงทีในช่วงเสียงกลางและเสียงมีไปหาเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกัน คือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลและข้ามไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 31 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกันและการตีข้ามเสียง 4 เสียง

ลูกคกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 31 ลูกคกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกคกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 31 ใช้มือซ้ายดำเนินทำนองเคลื่อนที่เสียงไปมาทั้งการไล่เรียงเสียงลงการตีข้ามเสียงและใช้มือขวาดำเนินเสียงที่เป็นทำนองลงในแต่ละห้องเพลง การเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางเป็นหลักโดยมีการไล่เรียงเสียงลงการตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียง 4 เสียง 5 เสียงและ 6 เสียงซึ่งล้วนแต่อยู่ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 31 ใช้การตีลงทีละเสียงอยู่ในทุกห้องเพลง โดยเป็นการตีไล่เรียงเสียงลง การตีข้ามเสียง สอดแทรกด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 3

บรรทัดที่ 32

ลซ	ซ -	ทล	ล -	ล	ท	ร	ม	ลซ	ม -	ลซ	- ซ	ล	ท	ร	-	ท	ล	-	ล	-	-	-	ซ			
- ซ	- ซ	- ล	- ล	ซ	-	ล	-	-	ร	-	ซ	-	ม	ร	-	ซ	-	-	ล	-	-	ซ	-	ซ	ร	-

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 32 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ แล้วข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 1 แต่เคลื่อนเสียงในการดำเนินทำนองขึ้นไป 1 เสียง ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ แล้วข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 2 ครั้งที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำและเสียง

โศใน ช่วงเสียงต่ำกับเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วตีลงโนเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปเสียงมีแล้วตีข้ามเสียงลง 6 เสียงลงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียง 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลและข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 32 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 32 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 32 มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการใช้การสะบัดแล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง มีการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 32 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 33

- ล - ซ	ล ท - ล	ซ - รม	ล - ซ -	ล ซ - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซุ - -	- ลุ - -	- ทุ -	- ซุ - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 33 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกต่างคู่ 9 มือขวาอยู่ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางและมือซ้ายอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำต่อการตีลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีตะเสียงด้วยมือขวาที่เสียงลาต่อการตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกต่างคู่ 9 มือขวาอยู่ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางมือซ้ายอยู่ที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำต่อการตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวา ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำต่อการตีลงการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงที่ละเสียงสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงที่ละเสียงที่เสียงลา ซอล แล้วตีข้ามเสียงลงและขึ้น 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรแล้วกลับขึ้นไปเสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงที่ละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงที่ละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลและข้ามเสียงลง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นข้ามเสียง 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 33 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 33 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 33 มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการใช้ลูกต่างแล้วลงทำนองในช่วงเสียงกลาง การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง มีการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 33 ใช้การตีด้วยลูกต่างในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 4 การตีลงที่ละเสียงในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 34

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- ซ - ซ	- - - ท	- - - ล	- ค - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 34 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีข้ามเสียงลง 5 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วไขว้มือซ้ายไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงและเสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงลาและเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ให้ความรู้สึกลงถึงการดำเนินทำนองที่มีระเบียบด้วยการตีไขว้มือและข้ามเสียงแล้วไล่เรียงเสียงลง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 34 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไขว้มือไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 34 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 34 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงโดยการใช้มือขวาตีขึ้นเสียงที่เสียงเรโดยตลอดแล้วไขว้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง ใน 4 ห้องเพลงแรกมือขวาเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงต่ำด้วยการข้ามเสียงและไล่เรียงเสียงลง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังไขว้มือซ้ายเคลื่อนที่ไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปไล่เรียงเสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 34 ใช้การตีขึ้นเสียงด้วยมือขวา แล้วตีลงทำนองด้วยมือซ้ายในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีไขว้มือใน ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 35

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ซุ	- - - ท	- - - ล	- ซุ - ซ	- - - ท	- - - ล	- ต - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 35 เนื่องจากเป็นทำนองที่มีลักษณะ เป็นคู่กันกับทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 34 ทำให้ลักษณะการดำเนินทำนองในบางห้องเพลงจึงมีความ คล้ายคลึงกันในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เรในช่วงเสียงกลาง ด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีขึ้นเสียง เคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เรในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงทีในช่วง เสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เรในช่วง เสียงกลางด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 4 ใช้การ ตีขึ้นเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงจาก เสียงเรในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วไขว้มือไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงลา ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วย มือขวาสลับกับ การตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงและเสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การ ตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงลาและ เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ให้ความรู้สึกถึงการดำเนิน ทำนองที่มีระเบียบด้วยการตีไขว้มือและข้ามเสียงแล้วไล่เรียงเสียงลง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 35 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาจุมล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้น้ดนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งในการไขว้มือไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 35 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 35 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เรในช่วงเสียงกลาง ส่วนใน

ห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงโดยการใช้มือขวาตีขึ้นเสียงที่เสียงเร โดยตลอดแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง ใน 4 ห้องเพลงแรกมือซ้ายเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงต่ำ ด้วยการข้ามเสียงและไล่เรียงเสียงลง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมือซ้ายเคลื่อนที่ไล่เสียงลงใน ช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปไล่เรียงเสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 35 ใช้การตีขึ้นเสียงด้วยมือขวา แล้วตีลงทำนองด้วยมือซ้ายในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีไขว้มือใน ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 36

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- (ช ล	- ล - -	ริ คิ - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 36 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละ เสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอล ฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียง ไล่เสียงขึ้นติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ลา และไล่เรียงเสียงลงติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ฟาใน ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ลักษณะการดำเนินทำนองมีความคล้ายคลึงกับห้องเพลงที่ 2 คือ ใช้ การตีลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ลา และไล่เรียงเสียงลงติดกัน 2 เสียงที่ เสียงซอล ฟาในช่วงเสียงกลาง หากแต่เสียงฟาที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงนี้เป็นการตีลง สองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงฟา ซอล ลาใน ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ที่เสียงลากับเสียงซอลใน ช่วงเสียงกลางแล้วตีลงทีละเสียงที่เสียงฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การไล่เรียงเสียงลง ติดกัน 4 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงสูงลงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลง ทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการตีข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลง มาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะ การดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดนี้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงที่ผ่านมาใน บรรทัดก่อนหน้าทำให้ทำนองมีอรรถรสที่ไพเราะแปลกแตกต่างออกไป

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 36 นี้ อยู่ในบันไดเสียงทางเพียงออล่าง มี กลุ่มเสียงปัญญาจุมล คือ ฟ ช ล X ค ร X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงที่ 1 เสียงใน ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 36 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 36 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลาง โดยมีเสียงฟาและเสียงลาเป็นเสียงหลักในการเคลื่อนที่เข้าหากัน ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมีการเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงกลางด้วยเสียงลาและเสียงฟาอีก จากนั้นจึงเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาที่ช่วงเสียงกลางโดยปิดทำนองบรรทัดนี้ที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 36 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 3 การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 4 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 37

- ล ช -	ช ล - -	ช ทล	มฟ ชล	รม - ช	ลช	- ล	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - มฟ	ร - ชร	ร - - -	ด - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 37 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอล ฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงขึ้นติดกันทีละ 2 เสียงที่เสียงซอล ลาในช่วงเสียงกลาง และเสียงมี ฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางต่อการสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางและต่อการตีลงทีละเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเร มี ฟาในช่วงเสียงกลางต่อการตีลงทีละเสียงด้วยมือขวาที่เสียงซอล ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มี ในช่วงเสียงกลางต่อการตีสลบมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีสลบมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอล แล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการตีข้ามเสียง 4 เสียงจากเสียงซอลไปที่เสียงเร แล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 37 ใน 4 ห้องเพลงแรกอยู่ในบันไดเสียงทางเพิงออล่าง มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ฟ ซ ล X ค ร X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงมี 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 เสียงที่ 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงลงติดกันและสลับไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังอยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 37 ลูกตกกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 37 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางโดยมีเสียงฟาและเสียงลาเป็นเสียงหลักในการเคลื่อนที่เข้าหากัน ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางและยังมีการสลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินท่านองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 37 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในพยางค์เสียงแรกของห้องเพลงที่ 2 การตีสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การสลับแบบเถี่ยวในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 38

- - - ซ	- ม - -	- ล ท ล	- - - ซ	- ร - ซ	ล ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - -	- ท - -	ล - - -	ซ ร - -	- ล - ซ	- ท - -	- - ซ -	ซ ร - -

ลักษณะการดำเนินท่านองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 38 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางซึ่งเป็นการลงจังหวะกลางห้องเพลงทำให้ท่านองมีลักษณะล็กจังหวะ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาต่อการตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงติดกันที่เสียงที่ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางต่อการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีและเสียงลาด้วยมือขวาแล้วกระทุ้งด้วยการตี

ลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงที่แล้วมาลงเสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยการตีลงด้วยมือขวา มือเดียว ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการตีข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 38 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาผล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 38 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 38 ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงมาหาเสียงซอลที่เป็นลูกตรองและลูกตกหลัก ใน 4 ห้องเพลงแรกมีการสลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลางแล้วเคลื่อนที่เสียงมาลงทำนองที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ใน 4 ห้องเพลงหลังมีการใช้คู่ 4 และคู่ 8 ที่มีเสียงในช่วงเสียงต่ำเป็นคู่ประสานอยู่แล้วปิดทำนองด้วยการเคลื่อนที่เสียงมาปิดทำนองที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 38 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 39

ลซ	ซ -	ทล	ล -	รม	ซ -	ลซ	ม -	ลซ	-ซ	ลท	ร -	ท	ล -	ล	- - -	ซ
-	ซ -	ซ	-	ล	-	ล	ล	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 39 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสลับแบบเฉียงข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีสลับข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 1 แต่เคลื่อนเสียงในการดำเนินทำนองขึ้นไป 1 เสียงใช้การสลับแบบเฉียงข้ามช่วงเสียงที่เสียงที่ ลา ในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามไปที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีสลับข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสลับไล่เรียงเสียง

ขึ้นติดกันที่เสียงโคในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 3 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลาซอล และข้ามไปที่เสียงเร แล้วตีลงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปเสียงมีแล้วตีข้ามเสียงลง 6 เสียงลงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลาซอล และข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ที่เสียงซอลแล้วข้ามเสียงลง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของท่านองเด็วบรรทัดที่ 39 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโค 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของท่านองเด็วบรรทัดที่ 39 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็วบรรทัดที่ 39 มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ท่านองมีการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการใช้การสะบัดแล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง มีการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินท่านองของท่านองเด็วบรรทัดที่ 39 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 40

- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -
- - ซ -	- ซ - ท	- - ท -	- ล - ซ	- - ท -	- ท - ล	- - ล -	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี้ยวบรรทัดที่ 40 ใช้การตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วไขว้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง ลักษณะทำนองที่ผลิต แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 2 ห้องเพลง และในแต่ละช่วงไขว้มือซ้ายผลิตทำนอง 3 เสียง โดยใน พยางค์เสียงแรกของแต่ละช่วงมีลักษณะล็กจังหวะก่อนที่จะลงจังหวะในห้องเพลงต่อไป ในห้องเพลงที่ 1 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วย ลักษณะล็กจังหวะลงจังหวะก่อนหมดห้องเพลง ห้องเพลงที่ 2 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้าย ไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลและเสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วยการลงตรงตามจังหวะของห้องเพลง ห้องเพลงที่ 3 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วย ลักษณะล็กจังหวะลงจังหวะก่อนหมดห้องเพลง ห้องเพลงที่ 4 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้าย ไขว้ข้ามไปตีที่เสียงลาและเสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วยการลงตรงตามจังหวะของห้องเพลง ห้องเพลงที่ 5 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางด้วย ลักษณะล็กจังหวะลงจังหวะก่อนหมดห้องเพลง ห้องเพลงที่ 6 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้าย ไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วยการลงตรงตามจังหวะของห้องเพลง ห้องเพลงที่ 7 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางด้วย ลักษณะล็กจังหวะลงจังหวะก่อนหมดห้องเพลง ห้องเพลงที่ 8 ไขว้มือขวาคีขึ้นเสียงเรแล้วไขว้มือซ้าย ไขว้ข้ามไปตีที่เสียงลาและเสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วยการลงตรงตามจังหวะของห้องเพลง ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี้ยวบรรทัดนี้มีลักษณะล็กหันจังหวะและลงตรงตามจังหวะ เปรียบได้กับออร์มส์ตราที่มีอาการสะอึกสะอื้นคร่ำครวญ

บันไดเสียงของท่านองเดี้ยวบรรทัดที่ 40 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของท่านองเดี้ยวบรรทัดที่ 40 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี้ยวบรรทัดที่ 40 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตี ไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด มือขวาคีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางโดยตลอด และไขว้มือซ้ายเคลื่อนที่ ผลิตทำนองอยู่ในช่วงเสียงกลางทั้งบรรทัดด้วยการข้ามเสียงขึ้นไปแล้วไล่เสียงลงติดกัน

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี้ยวบรรทัดที่ 40 ใช้การตีไขว้มือตลอด ทั้งบรรทัด มือขวาคีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วไขว้มือซ้ายคอยเคลื่อนที่ผลิตทำนองอยู่ใน ช่วงเสียงกลางโดยตลอด

บรรทัดที่ 41

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

ลักษณะการดำเนินงานของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 41 ใช้การดำเนินงานด้วยการตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 แล้วต่อด้วยการตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงทีละเสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปตีเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 41 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 41 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 41 ใช้การดำเนินงานด้วยการตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางโดยตลอด และใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตท่านองอยู่ในช่วงเสียงกลางด้วยการตีลงท่านองห้องเพลงละ 1 เสียง ซึ่งล้วนแต่อยู่ในช่วงเสียงกลางโดยตลอดและเสียงที่ลงท่านองนั้นมีการข้ามเสียง 3 เสียงระหว่างเสียงซอลกับเสียงทีและเคลื่อนที่เสียงลงในเสียงที่อยู่ติดกันลงมา ส่วนในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 ก็เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงที่อยู่ในช่วงเสียงกลางด้วยเช่นกัน

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินงานของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 41 ใช้การตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 42

ลช	ช -	รม ช -	- ล ท ล	- - - ช	ล ช - ช	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	ค - ช -	ล - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 42 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียงข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางและเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลในลักษณะลัดจังหวะ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาแล้วตีลงทีละเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 3 ด้วยการข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปทีเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงลา ซอล แล้วตีข้ามเสียงลงและขึ้น 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรแล้วกลับขึ้นไปทีเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมา 4 เสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปทีเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 42 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมุม คือ ช ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 42 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 42 มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 42 ใช้การสะบัดแบบเฉียงในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็น

คู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 43

- ล - ซ	- ร - ล	- - ท ล	- - - ซ	ลซ	- ซ	ลท ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - -	- ล - ล	- - - -	ซ ร - -	- ม ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 43 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกต่างคู่ 9 มือขวาอยู่ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางและมือซ้ายอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการตีลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวามือเดียว ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงที่เสียงซอลมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามข้ามเสียง 4 เสียงกลับไปอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลาซอล และข้ามไปที่เสียงมิในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที่ในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลง 4 เสียงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงไปอยู่ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 43 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 43 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 43 มีการใช้เสียงซอลในช่วงเสียงกลางเป็นศูนย์กลาง ทำนองมีการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการใช้ลูกต่างแล้วลงทำนองในช่วงเสียงกลาง การใช้คู่ 4 และคู่ 8 ต่อเนื่องกัน มีการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง การเคลื่อนที่ขึ้นลงอยู่ในเสียงที่ติดกันหรือใกล้เคียงกันกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 43 ใช้การตีด้วยลูกถ่างใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีสะบัดแบบเฉียวใน ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเรียงเสียงใน ห้องเพลงที่ 6 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 2 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 44

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ซุ	- - - ทุ	- - - ลุ	- ซุ - ซ	- - - ท	- - - ล	- ตี - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 44 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีขึ้น เสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ในห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้ว ตีลงทำนองที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ทีละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียง ซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตี ขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปตีที่เสียงลา ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางทีละเสียงด้วยมือขวาสลับกับ การตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงและเสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การ ตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางทีละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงลาและ เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ให้ความรู้ถึงการดำเนิน ทำนองที่มีระเบียบด้วยการตีไขว้มือและข้ามเสียงแล้วไล่เรียงเสียงลง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 44 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไขว้มือไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 44 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 44 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงโดยการใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร โดยตลอดแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง ใน 4 ห้องเพลงแรก มือซ้ายเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงต่ำด้วยการข้ามเสียงและไล่เรียงเสียงลง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลัง มือซ้ายเคลื่อนที่ไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปไล่เรียงเสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 44 ใช้การตีขึ้นเสียงด้วยมือขวา แล้วตีลงทำนองด้วยมือซ้ายในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 45

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ซุ	- - - ทุ	- - - ลุ	- ซุ - ซุ	- - - ท	- - - ล	- ตุ - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 45 เนื่องจากเป็นทำนองที่มีลักษณะเป็นคู่กันกับทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 44 ทำให้ลักษณะการดำเนินทำนองในบางห้องเพลงจึงมีความคล้ายคลึงกัน ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เร ในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เร ในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เร ในช่วงเสียงกลางด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงจากเสียงเร ในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วไขว้มือซ้ายไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีขึ้นเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งด้วยมือขวาแล้วไขว้มือซ้ายไปที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงและเสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลางที่ละเสียงด้วยมือขวาสลับกับการตีไขว้มือของมือซ้ายที่เสียงลาและเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ให้ความรู้ถึงการดำเนินทำนองที่มีระเบียบด้วยการตีไขว้มือและข้ามเสียงแล้วไล่เรียงเสียงลง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 45 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้น้้นนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไขว้มือไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 45 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 45 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีขึ้นเสียงเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันที่เสียงเร มี เร ในช่วงเสียงกลาง ส่วนในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงโดยใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเร โดยตลอดแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง ใน 4 ห้องเพลงแรกมือขวาเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงต่ำด้วยการข้ามเสียงและไล่เรียงเสียงลง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมือซ้ายเคลื่อนที่ไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนขึ้นไปไล่เรียงเสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 45 ใช้การตีขึ้นเสียงด้วยมือขวาแล้วตีลงทำนองด้วยมือซ้ายในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 46

- ล ซ -	ซ ล - -	ซ ล ซ ฟ	- ซล	- ล - -	ริ คี - -	ท ล - ล	- - - ซ
- - - ฟ	- - ซ ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ซ - ฟ	- - ท ล	- - ซ -	ซ ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 46 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอล ฟา ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงขึ้นติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ลา และไล่เรียงเสียงลงติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ฟา ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ลักษณะการดำเนินทำนองมีความคล้ายคลึงกับห้องเพลงที่ 2 คือ ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงขึ้นติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ลา และไล่เรียงเสียงลงติดกัน 2 เสียงที่เสียงซอล ฟา ในช่วงเสียงกลาง หากแต่เสียงฟาที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงนี้เป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงฟา ซอล ลา ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ที่เสียงลากับเสียงซอล ในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงทีละเสียงที่เสียงฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การไล่เรียงเสียงลงติดกัน 4 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงสูงลงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เรียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8

ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการตีข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลง มาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปทีเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดนี้มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากบันไดเสียงที่ผ่านมา ในบรรทัดก่อนหน้าทำให้ทำนองมีอรรถรสที่ไพเราะแปลกแตกต่างออกไป

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 46 อยู่ในบันไดเสียงทางเพียงออล่าง มีกลุ่มเสียง ปัญจมูล คือ ฟ ซ ล X ค ร X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงที่ 1 เสียงในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 46 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 46 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลาง โดยมีเสียงฟาและเสียงลาเป็นเสียงหลักในการเคลื่อนที่ เข้าหากัน ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมีการเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงกลางด้วยเสียงลาและเสียงฟาอีก จากนั้นจึงเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาที่ช่วงเสียงกลางโดยปิดทำนองบรรทัดนี้ที่เสียงซอล ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 46 ใช้การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 3 การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 4 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 47

- ล ซ -	ซ ล - -	ซ ทล	-	มฟ ซล	รม -ซ	ลซ	- ล	ท ล - ล	- - - ซ
- - - ฟ	- - มฟ	ร - ซร	ร - - -	ค - ซ -	- ม ล -	- - ซ -	ซ ร - -		

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 47 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลง ทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอล ฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลง ทีละเสียงไล่เสียงขึ้นติดกันทีละ 2 เสียงที่เสียงซอล ลาในช่วงเสียงกลางและเสียงมี ฟาใน ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางต่อ ด้วยการสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางและต่อการ ตีลงทีละเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเร มี ฟาในช่วงเสียงกลางต่อการตีลงทีละเสียงด้วยมือขวาที่เสียงซอล ลาในช่วงเสียงกลาง

ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีสลับแบบเฉียงไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ด้วยการตีข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงกลับไปเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 47 ใน 4 ห้องเพลงแรกอยู่ในบันไดเสียงทางเพียงออล่าง มีกลุ่มเสียงปัญญาผล คือ ฟ ซ ล X ค ร X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงมี 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 เสียงที่ 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงลงติดกันและสลับไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังอยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาผล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 47 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลาลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 47 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางโดยมีเสียงฟาและเสียงลาเป็นเสียงหลักในการเคลื่อนที่เข้าหากัน ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางและยังมีการสลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินท่านองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 47 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในพยางค์เสียงแรกของห้องเพลงที่ 2 การสลับแบบเฉียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 48

ซ - รม	ลซ	ซ -	ล - ร	ร -	ท - ล -	ซ - รม	ลซ	ซ -	ซ ล ท ร	ร -	ร -	-
- ทุ คุ -	- ม - ลุ	-	- ร -	-	- ลุ - ซุ	- ทุ คุ -	- ม - ลุ	-	- - - -	-	-	ร - ท ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 48 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การติลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและนับจาก พยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 2 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีเคาะดังเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา เร ที ลา ซอล ในเสียงซอลที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองด้วยการ ติลงด้วยมือซ้ายมือเดียว ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงซอลจากนั้นตีข้ามเสียงลง 9 เสียงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การติลงทีละเสียงด้วยมือขวามือเดียวไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรต่อด้วยการติลงทีละเสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 48 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาผลคือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 48 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองบรรทัดที่ 48 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการใช้การตีข้ามเสียง การตีสะบัดและการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นโดยใช้การสลับช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการสลับช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 7 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการตีข้ามเสียงและสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นไปจนถึงช่วงเสียงสูงจากนั้นจึงเคลื่อนที่ลงมาหมดทำนองของบรรทัดนี้ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองบรรทัดที่ 48 ใช้การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีสะบัดแบบเรียงเสียง

ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 การตีสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 การเดินดิ่งเนง
ในท้ายห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 49

- มี่ - รี่	- ล ท -	รี่ - มี่ -	รี่ - ท -	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -
- - ร -	ซ - - ร	- ม - ร	- ท - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 49 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีลงที่
เสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลง
ทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ที และนับจากพยางค์เสียงสุดท้าย
ในห้องเพลงที่ 2 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร มี เร ที ลา ในเสียง
ลาที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียว
ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการดำเนินทำนองด้วยการใช้เสียงลาเป็นหลัก โดยมีการ
สะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ แล้วข้าม
ช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำดำเนินทำนองใน
ลักษณะนี้ 4 ครั้ง

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 49 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ
ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 49 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลัก
ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 49 ใน 4 ห้องเพลงแรกมีการทำ
เสียงขึ้นแล้วขย้อนลงมาเคลื่อนที่ไปหาเสียงนั้นแล้วเคลื่อนที่กลับลงมาโดยใช้การตีสลับมือข้าม
ช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงสูงและมีบางคู่ที่เป็นช่วงเสียงกลางกับ
ช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมีการเคลื่อนที่เสียงอยู่กับที่ตลอดทั้ง 4 ห้องเพลง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 49 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียง
เป็นคู่ 8 มีอยู่ทุกห้องเพลงตั้งแต่ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 การเดินดิ่งเนงในท้ายห้องเพลงที่ 2
ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 2 การตีสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 5
ห้องเพลง 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 50

ทล	ล -	ม ฟ ช -	มีรี	รี -	ล - ท -	ท ล - ล	ท ค รี มี	- ค	ทล	-	ช - ฟ	
- ล	- ร	- - - ล	- ร - ล	-	ท - ร	- - -	ช -	- - -	ม	ล -	-	ช

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเตียวบรรทัดที่ 50 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงจากเสียงที่ ลา ในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง แล้วข้ามเสียงลง 5 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 เป็นการตีไล่เรียงเสียงขึ้นต่อจากห้องเพลงที่ 1 ที่เสียงมี ฟา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 7 เสียงไปที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงสูงและเสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 กลับไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง และจากพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงที่ 3 ไปถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีเคาะดังเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ที เร โดยในเสียงเรเป็นการลงทำนองด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียว ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีไล่เรียงเสียงลงมาที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้นที่อยู่ติดกันที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันต่อจากห้องเพลงที่ 5 ที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง และเสียงโด เร มี ในช่วงเสียงสูงโดยในเสียงมีเป็นการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียง จากเสียงลาในช่วงเสียงกลางไปที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การไล่เสียงลงด้วยการตีลงทีละเสียงย้อนเสียงขึ้นที่เสียงฟา ซอล มี ฟา ในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของท่านองเตียวบรรทัดที่ 50 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมุม คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 เสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 เสียงฟา 2 เสียงในห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของท่านองเตียวบรรทัดที่ 50 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงฟา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองในบรรทัดที่ 50 ใน 4 ห้องเพลงแรกใช้การสะบัดข้ามช่วงเสียงแล้วเคลื่อนที่เสียงขึ้นต่อด้วยการเคลื่อนที่เสียงลงมาด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงมาด้วยการตีไล่เรียงเสียงในช่วงเสียงกลางแล้วเคลื่อนที่ขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงด้วยการตีไล่เรียงเสียงติดกันทีละเสียงแล้วเคลื่อนที่เสียงลงมาสู่ช่วงเสียงกลางในตอนท้าย

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองในบรรทัดที่ 50 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียงใน
ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5
ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีเดินดิ่งเนงในท้ายห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4
การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 51

ซ ล ท ค	ลซ - -	ซ ซ มร	ร ม ซ -	ซ - ม -	ทล - -	รม - ร - - - ม
- - - -	- ม - ค	- ม - ค	- - - ร	- ค รซ	- ซ - ร	ค - - ซ - ร - ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 51 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีไล่เรียง
เสียงขึ้นทีละเสียงด้วยมือขวามือเดียวจากช่วงเสียงกลางไปหาช่วงเสียงสูงที่เสียงซอล ลา ทีใน
ช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดแบบเฉียงไล่เสียงลงที่เสียงลา
ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางและเว้นจังหวะ 1 พยางค์เสียงในห้องเพลงต่อด้วยการตีลง
ทีละเสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 3 ตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลใน
ช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 3 มือขวาอยู่ที่เสียงซอล มือซ้ายอยู่ที่เสียงมี
ในช่วงเสียงกลางจากนั้นใช้การสะบัดแบบเฉียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลาง
และเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นที่เสียงเร มีแล้วข้ามเสียง
ขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงซอลและย้อนข้ามเสียงลง 4 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้
การตีข้ามเสียงลง 5 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการ
สะบัดแบบเฉียงไล่เสียงลงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงลง 6 เสียงมาที่เสียงซอลใน
ช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที ลา ซอลใน
ช่วงเสียงต่ำแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงต่ำซึ่งเป็นลูกทวนของห้องวงใหญ่
ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีใน
ช่วงเสียงกลางแล้วเว้น 1 พยางค์เสียงแล้วต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 5 มือขวาอยู่ที่
เสียงเรในช่วงเสียงกลาง มือซ้ายอยู่ที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงที่
เสียงเรในช่วงเสียงต่ำและต่อด้วยการตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงมีและเสียงเรใน
ช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองของบรรทัดนี้มีลักษณะสับสนวุ่นวายไปมาด้วยการตีไล่
เรียงเสียงขึ้นลง การตีสะบัดแบบเฉียงและการข้ามช่วงเสียงไปมาระหว่างช่วงเสียงกลางกับ
ช่วงเสียงต่ำเปรียบเทียบกับอารมณ์ที่สับสนกังวลใจในปัญหาที่ทำให้เกิดความ โศกเศร้า

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 51 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ค ร ม X ซ ล X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงที่ 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 6 ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 51 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 51 ในห้องเพลงที่ 1 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 3 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางลงมาหาเสียงต่ำที่เสียงโดเหมือนกันทั้ง 2 ห้องเพลง ห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงในช่วงเสียงกลาง ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 7 เป็นการเคลื่อนที่เสียงอยู่ในช่วงเสียงต่ำด้วยการสลับและตีข้ามเสียงก่อนที่จะมาลงท้ายทำนองด้วยการกรอเสียงในช่วงเสียงกลางที่ห้องเพลงที่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 51 ใช้การตีสลับแบบเถียวในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 3 ในห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 5 ในห้องเพลงที่ 7 การตีกรอเสียงในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 52

								- ม - -
								- ร - ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 52 เป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องจากห้องเพลงที่ 8 ของทำนองในบรรทัดก่อนหน้า กรอเสียงยาวต่อเนื่องจนถึงห้องเพลงที่ 7 แล้วจึงมีการดำเนินทำนองในห้องเพลงที่ 8 ด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 มือขวาอยู่ที่เสียงมีและมือซ้ายอยู่ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีลงทีละเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ลักษณะการดำเนินทำนองของบรรทัดนี้มีลักษณะลอยจังหวะคือไม่มีการลงจังหวะที่ตายตัวการดำเนินทำนองอาจะกรอเสียงยาวไปมากกว่านี้ต่อไปอีกก็เป็นได้แล้วจึงลงทำนองการลอยจังหวะดังทำนองในห้องเพลงที่ 8 ข้อแม้สำคัญในการลอยจังหวะคือเมื่อดำเนินทำนองลงจังหวะแล้วต้องไม่ไปขวางจังหวะหน้าทับที่กำกับจังหวะอยู่ซึ่งก็คือหน้าทับทยอยสองชั้น

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 52 มีเสียงที่ผลิตเพียง 2 เสียงเท่านั้นคือเสียงเรและเสียงมีเท่านั้น ไม่มีเสียงครบ 5 เสียงตามระบบกลุ่มเสียงปัญญามูลจึงไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าทำนองจะอยู่ในบันไดเสียงใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 52 มีการผลิตทำนองอยู่เพียงห้องเพลงเดียวคือในห้องเพลงที่ 8 จึงถือเป็นลูกตกหลักของทำนองเดี่ยวบรรทัดนี้คือเสียงเร ส่วนในลูกตกรองของบรรทัดนี้เนื่องจากลักษณะการดำเนินทำนองเป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องจากห้องเพลงที่ 1 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 7 จึงไม่สามารถระบุลูกตกรองของห้องเพลงนี้จึงขอกว่าถึงแต่เพียงลูกตกหลักคือเสียงเรเท่านั้น

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองบรรทัดที่ 52 ทำนองใช้การกรอเสียงยาวต่อเนื่องมีการผลิตทำนองเพิ่มเติมในห้องเพลงที่ 8 เท่านั้น การเคลื่อนที่ของเสียงจึงมีการเคลื่อนที่ขึ้นลงติดกันในช่วงสั้นๆของช่วงเสียงกลางเพียงเท่านั้น

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองบรรทัดที่ 52 ใช้การกรอเสียงยาวต่อเนื่องในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 8 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 53

ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ทล - ซ	ล ท ค ร์
- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- ซ ร์ -	- - - ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 53 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 มีลักษณะการดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกัน คือการเคลื่อนที่ขึ้นลงในช่วงเสียงกลาง ด้วยการตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงจากเสียงมีไปที่เสียงซอลและเคลื่อนที่เสียงลงในเสียงที่อยู่ติดกันที่เสียงมีและเสียงเร ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงในช่วงเสียงกลางจากเสียงเรขึ้นไปหาเสียงซอล ห้องเพลงที่ 8 เป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงที่เสียงลา ที โด และต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร การดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดนี้เป็นการดำเนินทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนองโยนเสียงเร

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 53 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญามูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 53 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักใน
ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 53 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง
ห้องเพลงที่ 6 มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันตลอด เป็นการเคลื่อนที่อยู่ในช่วงเสียงกลาง
ในแต่ละห้องเพลงใช้การเคลื่อนที่เสียงขึ้น 2 เสียงและลง 2 เสียง ส่วนในห้องเพลงที่ 7 ถึง
ห้องเพลงที่ 8 ใช้การสลับและเคลื่อนที่เสียงลงมาแล้วจึงเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไป
หาช่วงเสียงสูง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 53 ใช้การตีลงทีละเสียงใน
ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 สอดแทรกด้วยการสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 7 และการตีลง
สองมือพร้อมกันในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 54

- ท - ร	มี ร มี -	มี - มี มี	ร ท - ร	ลท ร มี	ร ท - ล	ท ล - ล	- - ซ -
- ฟ - ร	ม ร ซ -	ม - ซ ม	ร ท - ร	ซ - ร ม	ร ท - ล	- - ซ -	ซ ม - ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 54 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลง
สองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่
เสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมีและเสียงเร และต่อด้วยการตี
สองมือพร้อมกันในลักษณะเสี้ยวมือที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันที่เสียงมี
ในลักษณะการลัดจังหวะที่เป็นการเชื่อมจังหวะมาจากห้องเพลงที่ 2 ต่อด้วยการตีลงสองมือ
พร้อมกันในลักษณะเสี้ยวมือที่เสียงซอลและการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี
ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันคี่เป็นคู่ 8 ที่เสียงเร และข้ามเสียงลง 3 เสียงมาที่เสียงที
และข้ามเสียงขึ้นกลับไปเสียงเร ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงซอล ลา ทีใน
ช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ไล่เสียงขึ้นที่เสียงเร มี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การ
ตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและข้ามเสียงลง 3 เสียงมาที่เสียงทีและไล่เสียงลงในเสียงที
อยู่ติดกันที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลแล้วไล่เสียงขึ้น
ในเสียงที่อยู่ติดกันคือเสียงลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงต่อจากห้องเพลงที่ 7
ด้วยการข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียง
กลับไปเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 54 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 54 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 54 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การเคลื่อนที่ด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 และคู่ 8 ในลักษณะเคลื่อนที่เสียงขึ้นสลับด้วยการเคลื่อนที่ขึ้นลง ในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการสะบัดเสียงไล่เรียงเสียงขึ้น การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 และเคลื่อนที่เสียงลงมาด้วยการติลงทีละเสียงในช่วงท้าย

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 54 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การติลงสองมือพร้อมกันด้วยลูกเสี้ยวในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การติสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 55

- ท - ร	ม ม - ม	- - ม ม	ร ท - ร	ลท ม -	ร ค ๓ ล	ซ ล ๓ ล	ซ ฟ ม ร
- ฟ - ร	ม ซ -ม	- - ซ ม	ร ๓ - ร	ซ - ม -	ร ค ๓ ล	ซ ล ๓ ล	ซ ฟ ม ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 54 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 2 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมีและการติลงสองมือพร้อมกันในลักษณะลูกเสี้ยวที่เสียงซอลแล้วกลับมาติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันในลักษณะเสี้ยวมือที่เสียงซอลต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 4 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร และข้ามเสียงลง 3 เสียงมาที่เสียงทีและข้ามเสียงขึ้นกลับไปเสียงเร ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ไล่เรียงเสียงลงติดกัน 4 เสียงที่เสียงเร โด ที ลา ห้องเพลงที่ 7 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ไล่เรียงเสียงขึ้นลงทีละ 2 เสียงที่เสียงซอล ลา และที ลา ห้องเพลงที่ 8 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ไล่เรียงเสียงลงติดกัน 4 เสียงที่เสียงซอล ฟา มี เร การดำเนิน

ทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันโดยตลอดทั้งคู่ 4 คู่ 8 และเดี่ยวมือ ใน 4 ห้องเพลงหลังใช้การไล่เรียงเสียงลงด้วยคู่ 8 อย่างรวดเร็วทำให้ทำนองมีความหนาแน่นของเสียง ให้ความรู้สึกที่มีพลังและปราดเปรียว

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 55 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 6 เสียงฟา 1 เสียง ในห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 55 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักใน ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 55 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การเคลื่อนที่ด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 และคู่ 8 ในลักษณะเคลื่อนที่ เสียงขึ้นสลับด้วยการเคลื่อนที่ขึ้นลง ส่วนในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียง ขึ้นด้วยการสับไล่เรียงเสียงขึ้น การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 และเคลื่อนที่เสียงลงมาอย่าง รวดเร็วด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 เต็ม 4 พยางค์เสียงในห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 55 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกัน เป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลง สองมือพร้อมกันด้วยลูกเดี่ยวมือในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีสับแบบเรียงเสียงใน ห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 56

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ล	- - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- ล - -	ซ ฟ ม ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 56 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการ ตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 มีลักษณะ การดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้ง แล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวา

ตีขึ้นเสียงทีโน ช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงทีโนช่วงเสียงกลาง
 ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีโนช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงลาใน
 ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีกวาดเสียงระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงต่ำกับเสียงลาใน
 ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันด้วยมือซ้ายมือเดียวที่เสียง
 ซอล ฟา มี เร ในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 56 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ
 ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นการ
 ไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 56 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักใน
 ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 56 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง
 ห้องเพลงที่ 6 ทำนองเคลื่อนที่ด้วยการตีไขว้มือ มือขวาตีขึ้นเสียงอยู่ที่เสียงทีโนช่วงเสียงต่ำโดย
 ตลอดแล้วไขว้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง เคลื่อนที่เสียงขึ้นลงไปมาอยู่ในช่วงเสียงกลาง จากนั้นใน
 ห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การกวาดเสียงเคลื่อนที่เสียงขึ้นระหว่างช่วงเสียงต่ำกับ
 ช่วงเสียงกลางแล้วเคลื่อนที่เสียงไล่เรียงติดกันลงมาทีละเสียงในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 56 ใช้การตีไขว้มือใน
 ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 การตีกวาดเสียงในห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 57

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	- - - ท	ลท - ล	ท ล ซ ฟ	ม - ร -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- ท - -	ซ - ล -	- - - -	- รุ - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 57 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการ
 ตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีโนช่วงเสียงต่ำ
 3 ครั้งแล้วตีลงทำนองด้วยมือซ้ายที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีโน
 ช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 มีลักษณะ
 การดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีโนช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วไขว้
 มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีโนช่วงเสียงต่ำ
 3 ครั้งแล้วไขว้มือซ้ายตีลงทำนองที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีกวาดเสียง
 ระหว่างเสียงทีโนช่วงเสียงต่ำกับเสียงทีโนช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีสะบัดไล่เรียงเสียง

ขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที่ในช่วงเสียงกลางต่อการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา
ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีไล่เรียงเสียงลงทีละเสียงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงที่ ลา ซอล ฟาใน
ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีไล่เรียงเสียงต่อจากห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงมีต่อการตี
สลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร

บันไดเสียงของท่านองเด็วบรรทัดที่ 57 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ
ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นการ
ไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของท่านองเด็วบรรทัดที่ 57 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักใน
ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็วบรรทัดที่ 57 ในห้องเพลงที่ 1 ถึง
ห้องเพลงที่ 4 ท่านองเคลื่อนที่ด้วยการตีไขว้มือ มือขวาตีขึ้นเสียงอยู่ที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำโดย
ตลอดแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตท่านองเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงไปมาอยู่ในช่วงเสียงกลาง จากนั้นใน
ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การกวาดเสียงเคลื่อนที่เสียงขึ้นระหว่างช่วงเสียงต่ำกับ
ช่วงเสียงกลางแล้วเคลื่อนที่เสียงไล่เรียงติดกันลงมาทีละเสียง ในช่วงท้ายใช้การตีสลับมือข้ามเสียง
ระหว่างช่วงเสียงต่ำกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินท่านองของท่านองเด็วบรรทัดที่ 57 ใช้การตีไขว้มือใน
ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีกวาดเสียงในห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเรียงเสียงใน
ห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 7 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ใน
ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 58

ทล	ลท	ดี - รี้ -	ท ล ซ ฟ	ม ม - -	ทล	ลท	ด - ร -	- ซ	ลท	ดี - รี้ -
- ซ	--	- ร - -	- - - -	- ร - ร	- ซ	--	- ร - -	ร - ซ -	-	- ร - -

ลักษณะการดำเนินท่านองของท่านองเด็วบรรทัดที่ 58 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัด
แบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วไล่เรียงเสียงขึ้นด้วยการตีลง
ทีละเสียงที่เสียงลา ที่ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงสูง
ซึ่งเป็นการไล่เรียงเสียงต่อจากห้องเพลงที่ 1 ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรใน
ช่วงเสียงกลางกับเสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกัน
ด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงที่ ลา ซอล ฟาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงที่

เสียงมีในช่วงเสียงกลางซึ่งเป็นการไล่เรียงเสียงต่อจากห้องเพลงที่ 3 ต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ที่เสียงมีกับเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วไล่เรียงเสียงขึ้นด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงลา ทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำซึ่งเป็นการไล่เรียงเสียงต่อจากห้องเพลงที่ 5 ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรในช่วงเสียงต่ำกับเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงซึ่งเป็นการไล่เรียงเสียงต่อจากห้องเพลงที่ 7 ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางกับเสียงเรในช่วงเสียงสูง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 58 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 58 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 58 แบ่งการเคลื่อนที่ของเสียงออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 2 ห้องเพลง ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 58 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 การสลับแบบเรียงเสียง ในห้องเพลงที่ 7 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 59

- - - ม				ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -
- - - ร				- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 59 ในห้องเพลงที่ 1 เป็นทำนองลง ฝากจากทำนองเดี่ยวในบรรทัดก่อนหน้านี้ใช้การติลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงมีและเรในช่วงเสียงกลางกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกันซึ่งเป็นลูกโยนพักเสียงและมีสำเนียงเสียงที่มีการเปลี่ยนบันไดเสียงใช้การติลงทีละเสียงด้วยมือขวาติลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งและมือซ้ายติลงทำนองที่เสียงฟาในช่วงเสียงกลาง 1 ครั้ง ดำเนินทำนองในลักษณะนี้ด้วยกัน 4 ครั้ง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 59 ในห้องเพลงที่ 1 มีลักษณะของทำนองที่ลงฝากจากทำนองเดี่ยวในบรรทัดก่อนหน้านี้แล้วกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 จึงถือว่าอยู่ในบันไดเสียงเดียวกับทำนองเดี่ยวในบรรทัดก่อนหน้านี้ซึ่งก็คือ บันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปี่จุมูลคือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง ส่วนในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีการเปลี่ยนบันไดเสียงขึ้นไปอยู่ในบันไดเสียงทางเพ็ชงอบนมีกลุ่มเสียงปี่จุมูลคือ ท ด ร X ฟ ซ X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 59 ลูกตรกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงเร ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงฟา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 59 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องอยู่กับที่ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่ขึ้นลงในเสียงที่อยู่ติดกันในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 59 ใช้การติกรอเสียงยาวต่อเนื่องในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 60

มร	ร -	ซ - ล -	ท - มี -	ริ - ท -	ซ ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี ริ	-	ท - ล					
-	ริ - ซ	-	ล - ทุ	-	ม - ร	-	ทุ - ล	-	-	ร -	ซ - ทุ -	-	ม - ร	-	ทุ - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 60 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียงข้ามช่วงเสียงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางกับเสียงเรในช่วงเสียงต่ำแล้วใช้การตีเดินดิงเนงเป็นคู่ 8 ต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ที่เสียงเร ซอล ลา ที มี เร ที ลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การติลงทีละเสียงที่เสียงซอลแล้วข้ามเสียงลง 3 เสียงไปที่เสียงมี แล้วข้ามเสียงขึ้น 6 เสียงจากเสียงเรไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการติสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัด

แบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงระหว่างเสียงมีในช่วงเสียงสูงกับเสียงมีในช่วงเสียงกลาง แล้วกลับไปเสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 8 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงทีและเสียงลา

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 60 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงแต่อย่างใด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 60 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 60 ใช้การเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำและช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงสูง เคลื่อนที่เสียงขึ้น 2 ห้องเพลงและเคลื่อนที่เสียงลงอีก 2 ห้องเพลงจากนั้นมีการสอดแทรกการสะบัดแล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงและเคลื่อนที่เสียงลงอีกด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 60 ใช้การตีสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 7 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 6 การตีเดินดิ่งเนงในทำนองห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 5 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 61

ร ม - ซ	ล ซ - ท	ล ท ร มี	ร ท - ล	ซ ม - ท	ล ท - ท	มี มี -	ร - ท -
ค - ซ -	- ม ท -	ซ - ร ม	ร ท - ล	- - ร -	ซ - ท -	- ม - ร	- ท - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 61 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงทีห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 4 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันที่เสียงเรและเสียงทีแล้วเว้น 1 พยางค์เสียงแล้วจึงติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การติลงทีละเสียงที่เสียงซอลแล้วข้ามเสียงลง 3 เสียงไปที่เสียงมี แล้วข้ามเสียงขึ้น 6 เสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัด

แบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงกับเสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วกลับไปเสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีเคาะดังเนงเป็นคู่ 8 ต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงเร ที และเสียงลา ซึ่งเป็นเสียงลงทำนองของห้องเพลงที่ 8 ด้วยมือซ้ายมือเดียว

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 61 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโค 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 เพื่อเป็นการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 61 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 61 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการตีสะบัดและต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 แล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 เคลื่อนที่เสียงลงมา ส่วนในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีลงทีละเสียงเคลื่อนที่เสียงลงแล้วข้ามเสียงขึ้นไปสะบัดเสียงต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 เคลื่อนที่เสียงลงมา

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 61 ใช้การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 7 การตีเคาะดังเนงในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 62

ร ร ร -	ร ร ร -	ล ล ล -	ล ล ล -	ร ร ร -	ร ร ร -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ม	- - - ุ	- - - ท	- - - ล	- - - มี	- - - ร	- - - ท	- - - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 62 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงสูง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมีในช่วงเสียง

ช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงสูง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ใช้การตีไขว้มือโดยใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนองข้ามไปมาระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ ทำให้ทำนองมีลักษณะการกวัดแกว่งไปมาของช่วงเสียงและมีการหักเหที่เกิดจากการเคลื่อนที่มือขวาไปตีขึ้นเสียงในช่วงเสียงสูงก่อนที่จะกลับมาขึ้นเสียงในช่วงเสียงกลางเช่นเดิม

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 62 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาจุมล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 62 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 62 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงห้องเพลงละ 1 เสียง เคลื่อนที่สลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำและช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 62 ใช้การตีไขว้มือเพียงอย่างเดียวตลอดทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ 63

ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- - - ร	- - - ร	- - - ท	- - - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 63 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้

มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 63 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 63 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 63 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงห้องเพลงละ 1 เสียง เคลื่อนที่สลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ และช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 63 ใช้การตีไขว้มือเพียงอย่างเดียวตลอดทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ 64

ล ล ล -	ล ท ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ซ ล ท ค	- - - -	รี ท ล ซ	- - - -
- - - ท	- - - ล	- - - ท	- - - ล	- - - -	ร ค ท ล	- - - -	ท ล ซ ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 64 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงลาในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ส่วนในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีลงทีละมือ มือละ 4 เสียงหรือ 1 ห้องเพลง ในห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวาตีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 4 เสียงที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือซ้ายตีไล่เรียงเสียงลงติดกัน 4 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางและเสียงโด ที ลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีไล่เรียงลง 4 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้าม 3 เสียงมาที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือซ้ายตีไล่เรียงลง 4 เสียงที่เสียงที ลา ซอลแล้วข้าม 3 เสียงลงไปที่เสียงมิในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 64 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญามูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 64 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 64 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การเคลื่อนที่เสียงด้วยการตีไขว้มือ โดยใช้มือขวาขึ้นเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงข้ามไปมาระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ ส่วนในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การเคลื่อนที่เสียงห้องเพลงละ 4 เสียงโดยเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปในช่วงเสียงสูงในห้องเพลงที่ 5 การเคลื่อนที่เสียงลงจากจากช่วงเสียงกลางลงไปหาช่วงเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 6 การเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางในห้องเพลงที่ 7 และการเคลื่อนที่เสียงลงในช่วงเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 64 ใช้การตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีไล่เรียงเสียงขึ้นลงทีละมือในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 65

ลซ	- ม	- ร - ดุ	- - - ดุ	รม ซ -	ลซ ซ -	ล - ท -	ดัม	ท -	ดัม - ร -
-	ม ร -	ดุ - ท -	ทุ ล ซ -	ดุ - - - ม	- ซ - ล	- ท - ดุ	-	ทุ - ด	- ร - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 65 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงสลับมือไล่เสียงขึ้นที่เสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงสลับกันไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันทีละ 2 เสียงแล้วย้อนลงไปไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันมาใหม่ โดยเริ่มที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำแล้วไล่ขึ้นติดกันไปที่เสียงเรแล้วย้อนลงมาที่เสียงทีแล้วไล่ขึ้นไปเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงติดกันที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงไปที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียง 3 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉียวข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางและเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำแล้วกลับไปตีลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไปถึงห้องเพลงที่ 6 ที่เสียง ลา ที โด ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัด

แบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงโคในช่วงเสียงสูง เสียงทีในช่วงเสียงกลางและข้ามไปที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วกลับไปตีสองที่เสียงทีในช่วงเสียงกลาง ต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไปถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียง โค เร มี

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 65 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโค 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8 เสียงโค 2 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกันและการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 65 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 65 แบ่งการเคลื่อนที่ของเสียงออกเป็นช่วงๆ ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงกลางลงไปหาช่วงเสียงต่ำ ในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 65 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 2 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การตีเดินดิ่งเนงในท้ายห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ท้ายห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 66

ลท - มี	- ริ - คี	- ท - ล	- ซ - ม	ลซ	- ม	- ร - คี	- คี - คี	- - - -
ซ - คี -	ล - ซ -	ฟ - ม -	ร - ทุ -	- ม ร -	คี - ทุ -	ซุ - ทุ -	ทุ ล ซุ ม	

ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 66 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงจากเสียงโคไปที่เสียงมีในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 เป็นการไล่เสียงลงด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงต่อเนื่องกันจากเสียงลาในช่วงเสียงกลางไปหาเสียงเรในช่วงเสียงสูง เสียงซอลในช่วงเสียงกลางไปหาเสียงโคในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 3 เป็นการไล่เสียงลงด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงต่อเนื่องกันในช่วงเสียงกลางจากเสียงฟาไปหาเสียงที เสียงมีไปหาเสียงลา ห้องเพลงที่ 4 เป็นการไล่เสียงลงด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงต่อเนื่องกันจากเสียงเร

ไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง เสียงทีในช่วงเสียงต่ำไปหาเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วย้อนเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเรและเสียงมี ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงด้วยการสลับมือไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันทีละ 2 เสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำแล้วไล่ขึ้นติดกันไปที่เสียงเรแล้วย้อนลงมาที่เสียงทีแล้วไล่ขึ้นกลับไปทีเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงด้วยการตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงซอลไปหาเสียงโดในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันที่เสียงทีและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือซ้ายมือเดียวไล่เสียงลงในช่วงเสียงต่ำที่เสียงที ลา ซอลแล้วข้ามไปที่เสียงมี

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 66 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 เสียงโด 2 เสียงในห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงลงติดกันและการข้ามเสียงขึ้น 4 เสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 66 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 66 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปในช่วงเสียงสูงแล้วเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีข้ามเสียงขึ้นทีละ 4 เสียง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงกลางลงไปหาช่วงเสียงต่ำด้วยการสลับแล้วไล่เสียงขึ้นทีละ 2 เสียงในเสียงที่อยู่ติดกัน

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 66 ใช้การตีสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 5 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 โดยแบ่งเป็นการตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงในห้องเพลงที่ 1 การตีไล่เสียงในเสียงที่อยู่ติดกันในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 67

ซุ ซุ ซุ -	ซุ ซุ ซุ -	ซุ ซุ ซุ -	ซุ ซุ ซุ -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - รุ	- - - คุ	- - - รุ	- - - ม	- - - รุ	- - - ซุ	- - - รุ	- - - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 67 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วใช้

มือซ้ายตีลงที่เสียงเรในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้ง แล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมิในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ย้ายมือขวาไปตีขึ้นเสียงที่เสียงมิในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีลงที่เสียงเรในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมิในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมิในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมิในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมิในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 67 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูลคือ ค ร ม X ซ ล X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 67 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมิ ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 67 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงห้องเพลงละ 1 เสียง โดยใน 4 ห้องเพลงแรกใช้มือขวาตีขึ้นเสียงในช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังใช้มือขวาตีขึ้นเสียงในช่วงเสียงกลาง โดยใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงสลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำและช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 67 ใช้การตีไขว้มือเพียงอย่างเดียวตลอดทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ 68

ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - ค	- - - ค	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ซ	- - - ร	- - - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 68 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายลงตีที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงมิในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงมิในช่วงเสียงกลาง

ช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 5 ย้ายมือขวาไปตีขึ้นเสียงที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 68 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญญาผลคือ ค ร ม X ซ ล X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 68 นี้ ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 68 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงห้องเพลงละ 1 เสียง เคลื่อนที่สลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำและช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 68 ใช้การตีไขว้มือเพียงอย่างเดียวตลอดทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ 69

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ล ซ - -	ม ม ม -	ล ซ - -	ม ม ม -
- - - ร	- - - ซ	- - - ร	- - - มุ	- - - มร	- - - มุ	- - - มร	- - - มุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 69 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีลงตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วตีลงด้วยมือซ้ายที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ 1 ครั้ง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วตีลงด้วยมือซ้ายที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ 1 ครั้ง

บันไดเสียงของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 69 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ค ร ม X ซ ล X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 69 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 69 ใน 4 ห้องเพลงแรกใช้มือขวาตีขึ้นเสียงแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงห้องเพลงละ 1 เสียง เคลื่อนที่สลับข้ามช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ ใน 4 ห้องเพลงหลังเคลื่อนที่เสียงลงแล้วย้ายเสียงด้วยการสลับข้ามช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 69 ใช้การตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 70

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -
- - - ร	- - - ซ	- - - ร	- - - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 70 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีลงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาไปตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงมีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีลักษณะการดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกันใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วต่อด้วยการตีข้ามเสียงลง 3 เสียงจากเสียงซอลมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางสลับกันไปมาจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 70 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ค ร ม X ซ ล X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของท่านองเด็ยบรรทัดที่ 70 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 71 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักใน ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที่

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 71 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการ เคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงเคลื่อนที่ผ่านช่วงเสียงกลางจนลงไปถึงช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางจนถึงช่วงเสียงสูง และลงทำนองในตอนท้ายด้วยการตีกรอเป็นคู่ผสมระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 71 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 6 การตีกรอเสียงเป็นคู่ 3 ในห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 72

		- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้
		- ทุ - ุ	- ม - ุ	- ทุ - ุ	- ทุ - ุ	- ม - ุ	- ม - ุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 72 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการกรอเสียงต่อเนื่องจากพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองในบรรทัดก่อนหน้า จากนั้นในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการดำเนินทำนองด้วยการใช้คู่ผสมด้วยการใช้ มือขวาตีขึ้นเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงและใช้มือซ้ายผลิตทำนองด้วยการเคลื่อนที่ขึ้นลงใน เสียงต่างๆ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ผสมคู่ 11 ระหว่างเสียงเรในช่วง เสียงสูงกับเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำและคู่ 8 ที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ผสมคู่ 7 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงมี ในช่วงเสียงกลางและคู่ 5 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงซอลในช่วงเสียงกลางห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ผสมคู่ 11 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ และคู่ 12 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือ พร้อมกันเป็นคู่ผสมคู่ 11 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำและคู่ 8 ที่เสียงเร ในช่วงเสียงสูงกับเสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือ พร้อมกันเป็นคู่ผสม คู่ 7 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงมีในช่วงเสียงกลางและคู่ 5 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูง กับเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ผสมคู่ 7 ระหว่าง

เสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงมีในช่วงเสียงกลางและคู่ 11 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงสูงกับเสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 72 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 72 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 72 เป็นการเคลื่อนที่ด้วยการใช้คู่ผสมในการเคลื่อนที่โดยตลอด ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงโดยตลอดและใช้มือซ้ายดำเนินทำนองเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงจากช่วงเสียงต่ำไปที่ช่วงเสียงกลาง และจากช่วงเสียงกลางลงมาหาช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 72 ใช้คู่ผสมดำเนินทำนองตลอดทั้งบรรทัดได้แก่คู่ 11 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 คู่ 12 ในห้องเพลงที่ 4 คู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 8 คู่ 7 ในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 คู่ 5 ในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 73

ริ - ท -	- - ล -	- - ซ -	- - ม -
ร - ลซ)	- - ซม)	- - มร	- - รท)

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 73 ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้เพียงครึ่งบรรทัดเท่านั้นเพื่อให้ทำนองมีการหมดช่วงของทำนองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการบันทึกโน้ตของทำนองในบรรทัดถัดไป การดำเนินทำนองใช้การสะบัดไล่เสียงลงห้องเพลงละ 1 ครั้งโดยตลอดในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในลักษณะล็กจังหวะแล้วรีบต่อด้วยการสะบัดไล่เสียงเสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดไล่เสียงลงในช่วงเสียงกลางที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงมาที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เสียงลงในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอลและข้ามเสียงมาที่เสียงมี เร ห้องเพลงที่ 4 ใช้การสะบัดไล่เสียงลงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 73 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 73 มีการบันทึกโน้ตเพียงครึ่งบรรทัดจึงถือเอาลูกตกใน
ห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักของทำนองในบรรทัดนี้ซึ่งก็คือเสียงที่

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 73 เป็นการเคลื่อนที่ด้วยการ
สะบัดไล่เสียงลงห้องเพลงละ 3 เสียงจากช่วงเสียงกลางลงมาจนถึงช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 73 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกัน
เป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเรียงเสียงไล่เสียงลงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4

บรรทัดที่ 74

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซุ	- - - ล	- - - ลุ	- - - ท	- - - ทุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 74 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการ
ตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้
มือซ้ายตีลงที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้ว
ใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงมิในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรใน
ช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้
มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับมาตีที่เสียงซอลใน
ช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไป
ตีที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้
มือซ้ายไขว้ข้ามกลับมาตีที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงเรใน
ช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงที่ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวา
ตีขึ้นเสียงเรในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับมาตีที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 74 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ
ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 74 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลัก
ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที่

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 74 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการ
ตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด มือขวาตีขึ้นเสียงอยู่ที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่
ผลิตทำนองข้ามเสียงไปมาโดยในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำ

ไปหาช่วงเสียงกลาง จากนั้นในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลาง ลงมาหาช่วงเสียงต่ำโดยเสียงที่เคลื่อนที่ลงเป็นการเคลื่อนที่ลงในลักษณะของคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 74 ใช้การตีไขว้มือเพียง อย่างเดียวตลอดทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ 75

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซุ	- - - ล	- - - ลุ	- - - ท	- - - ทุ

ทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 75 มีลักษณะเดียวกันกับทำนองในบรรทัดที่ 74 เป็นการซ้ำ ทำนองกัน ดังนั้นลักษณะการดำเนินทำนอง บันไดเสียง ลูกตก ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงและ กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองจึงมีลักษณะตรงกันทุกประการกับทำนองในบรรทัดที่ 74

บรรทัดที่ 76

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - ร	- - - ล	- - - ทุ	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- - - ทุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 76 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการ ตีไขว้มือตลอดทั้งบรรทัด การดำเนินทำนองใน 4 ห้องเพลงแรกมีลักษณะการดำเนินทำนองเป็น เช่นเดียวกันกับการดำเนินทำนองใน 4 ห้องเพลงหลัง ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงที่ใน ช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้น เสียงที่ในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงห้องเพลงที่ 3 ใช้ มือขวาตีขึ้นเสียงที่ในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามกลับมาตีที่เสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงที่ในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายไขว้ข้ามไปตีที่เสียงที่ใน ช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับการดำเนิน ทำนองในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการซ้ำทำนองระหว่างกันภายในบรรทัด

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 76 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 76 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักใน ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที่

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 76 มีการใช้เสียงเพียง 3 เสียง คือ เสียงลา ทีและเร แต่ดำเนินทำนองในช่วงเสียงต่างๆ คือ การเคลื่อนที่ของเสียงใน 4 ห้องเพลงแรก มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการเคลื่อนที่ของเสียงใน 4 ห้องเพลงหลัง มีการเคลื่อนที่โดยใช้มือมือขวา ดียืนเสียงอยู่ที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางโดยตลอดแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนเสียงตีสลงทำนองห้องเพลงละ 1 เสียงเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางไปหาช่วงเสียงสูงแล้วข้ามลงมาที่ช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 76 ใช้การตีไขว้มือเพียง อย่างเดียวตลอดทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ 77

ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	ริ มริ -	ทล)ล -	ริ มริ -
- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 77 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการตีสลงทีละเสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 7 เสียงลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีสลงทีละเสียงที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางซึ่งเป็นการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงต่อเนื่องมาจากห้องเพลงที่ 1 ต่อด้วยการตีสลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการตีสลงทีละเสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 7 เสียงลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสลงทีละเสียงที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางซึ่งเป็นการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงต่อเนื่องมาจากห้องเพลงที่ 1 ต่อด้วยการตีสลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการตีสลงทีละเสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 7 เสียงลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีสลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นลงในช่วงเสียงสูงด้วยมือขวาที่เสียงเร มี เรแล้วตีสทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการตีสลงทีละเสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 7 เสียงลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นลงในช่วงเสียงสูงด้วยมือขวาที่เสียงเร มี เรแล้วตีสทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำด้วยมือซ้าย

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 77 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 77 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที่

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 77 ใน 4 ห้องเพลงแรกเคลื่อนที่เสียงด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วลงทำนองในช่วงเสียงต่ำแล้วเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางลงมาหาช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเคลื่อนที่ด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ และเคลื่อนที่ขึ้นลงในช่วงเสียงสูงแล้วลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในกาดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 77 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 การติสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 1 กับพยางค์เสียงแรกของห้องเพลงที่ 2 พยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 3 กับพยางค์เสียงแรกของห้องเพลงที่ 4

บรรทัดที่ 78

ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	ริ - ริ -	ริ - ริ -	ริ - ริ -	ริ - ริ -
- ซ - ท	- ซ - ท	- ซ - ท	- ซ - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 78 มีลักษณะการดำเนินทำนองอยู่ 2 ช่วงที่เป็นการดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกัน คือ ใน 4 ห้องเพลงแรกและ 4 ห้องเพลงหลังในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการติลงทีละเสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลง 7 เสียงลงมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ดำเนินทำนองในลักษณะนี้ 4 ครั้งจนถึงห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การติลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงสูงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วต่อการตีข้ามเสียงลง 3 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงสูงมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงกลางสลับกันไปมาจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 78 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 78 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที่ ลูกตกหลัก
ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที่

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 78 ใน 4 ห้องเพลงแรกมีลักษณะ
การเคลื่อนที่ของเสียงอยู่กับที่ด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วลงทำนองใน
ช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมีการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการตีข้ามเสียง 3 เสียงและ
4 เสียงระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลางสลับกันไปมา

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 78 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวใน
ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึง
ห้องเพลงที่ 8 โดยในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีข้ามเสียงลง 3 เสียงและ 4 เสียง
สลับกันไปมา

บรรทัดที่ 79

มริ	- -	ลช	- -	ท - ร	-	ท - ล -	ค	ท -	ทล	ล -	ลช	ช -	ชม	ม -	
-	ท ลช	-	ม ร ทุ	-	ร - ทุ	-	ล - ช	-	ทุ - ทุ	-	ล - ล	-	ช - ช	-	ม - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 79 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัด
แบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงสูงและข้ามเสียงมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการ
ตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัด
แบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลง
ทีละเสียงที่เสียงเรและข้ามเสียงไปที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียง
ที่ในช่วงเสียงกลางซึ่งเป็นการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ต่อเนื่องมาจากห้องเพลงที่ 2 ต่อด้วย
การตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ที่เสียงเร ที ลา ซอล โดยในเสียงซอลซึ่ง
เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองด้วยมือซ้าย ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัด
แบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงโคในช่วงเสียงสูงและเสียงที่ในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามช่วงเสียงเป็น
คู่ 8 ไปที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ที่เสียงที่ใน
ช่วงเสียงกลางและช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที่ ลาใน
ช่วงเสียงกลางแล้วข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีสลับมือข้าม
ช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางและช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัด
แบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงซอลใน
ช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและ

ช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 ใช้การสะกดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงซอล มีในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางและช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 79 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะกดข้ามช่วงเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 79 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 79 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เคลื่อนที่เสียงด้วยการสะกดแล้วไล่เสียงลง ในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 เคลื่อนที่ด้วยการสลับข้ามช่วงเสียงไล่เสียงมาลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เคลื่อนที่เสียงด้วยการสะกดข้ามช่วงเสียงแล้วตีสลับข้ามช่วงเสียงเคลื่อนที่เสียงไล่เรียงลงมาห้องเพลงละ 1 เสียง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 79 ใช้การสะกดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 การตีเดินดิ่งเนงในท้ายห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 80

- ลุทุ ร -	ซ - - รรม	- ซ ลซ	- ม ซล	ทล	ล -	ท - รี่ -	ล - ท -	ล - ซ -
ซ - - ทุ	- ทุ ดุ	ซ - - ม	ร - ฟ -	- ซ - ทุ	- ร - ลุ	- ทุ - ลุ	- ซ - มุ	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 80 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะกดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงต่ำที่เสียงซอล ลา ที ต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 3 เสียงระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 6 เสียงระหว่างเสียงซอลในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำต่อการสะกดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลต่อการตีสะกดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอล แล้วข้ามเสียงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงเร มีในช่วงเสียงกลางต่อการสะกดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงฟา ซอล ลาใน

ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลใน ช่วงเสียงกลางแล้วใช้มือขวาตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางสลับด้วยการใช้มือซ้ายตีลงทำนองที่ เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางซึ่งเป็นการตีสลับมือข้าม ช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ต่อจากพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 5 จากนั้นใช้การตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไป โดยตลอดจนถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงเร ลา ที ลา ซอล มี ซึ่งเสียงมีที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายใน ห้องเพลงที่ 8 เป็นการลงทำนองด้วยมือซ้ายมือเดียว

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 80 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆด คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 เสียงฟา 1 เสียง ในห้องเพลงที่ 4 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้น

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 80 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 80 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการ เคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นและการตี ข้ามเสียงสอดแทรกด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการ เคลื่อนที่ของเสียงด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 และมีการข้ามเสียงของคู่ 8 นั้นมีทั้งการ ข้ามเสียงและไล่เสียงลง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 80 ใช้การสะบัดแบบเรียงเสียง ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 การสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การเดินดิ่งเนงใน ทำนองห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 3

บรรทัดที่ 81

ซ ม - -	ล ซ - -	ท ล - -	รี ท - -
- - ร ทุ	- - ม ร	- - ซ ม	- - ล ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 81 ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้ เพียงครั้งบรรทัดเท่านั้นเพื่อให้ทำนองมีการหมดช่วงของทำนองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการ บันทึกโน้ตของทำนองในบรรทัดถัดไป โดยดำเนินทำนองเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการไล่เสียงลง ห้องเพลงละ 4 เสียง ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงซอลแล้วข้ามเสียงมาที่ เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละ

เสียงไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลและข้ามเสียงไปที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงมาที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 81 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆฏ คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 81 นี้ ถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 81 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการตีไล่เสียงลงห้องเพลงละ 4 เสียงอยู่ในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 81 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4

บรรทัดที่ 82

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -	ลท - ล	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -
- ท - -	ซุ ท - ซุ	- ท - ซุ	- ล - -	ซ - ล -	ซุ ท - ซุ	- ท - ซุ	- ล - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวในบรรทัดที่ 82 ในห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางด้วยการลงจังหวะกลางห้องเพลง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลแล้วกลับมาลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีแล้วย้อนกลับไปตีคู่ 8 ที่เสียงซอลอีก ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลแล้วกลับมาลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีแล้วย้อนกลับไปตีคู่ 8 ที่เสียงซอลอีก ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 82 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆฏ คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 82 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 82 ใน 4 ห้องเพลงแรกเคลื่อนที่เสียงด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 สลับกับคู่ 8 เคลื่อนที่เสียงขึ้นลงด้วยการข้ามเสียง 3 เสียงไปมาก่อนจะลงทำนองในตอนท้ายด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ใน 4 ห้องเพลงหลังเคลื่อนที่เสียงด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นในช่วงเสียงกลางแล้วใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 สลับกับคู่ 8 เคลื่อนที่เสียงขึ้นลงด้วยการข้ามเสียง 3 เสียงไปมาก่อนจะลงทำนองในห้องเพลงที่ 8 ด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 82 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 8 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 83

ล ทุ - ร	- ม - ซ	- ร - ม	- ซ - ล	ริ ทุ ล ซ	- - - -	ม ทุ	ร -	ม - ซ -
ซ - ทุ -	ม - ซ -	ร - ม -	ซ - ล -	- - - -	ทุ ล ซ ม	- ทุ -	ม -	ซ - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 83 ในห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำต่อการตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 จากห้องเพลงที่ 1 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 โดยเป็นการไล่เสียงขึ้น 2 ช่วง ที่เสียงเร มี ซอล และเร มี ซอล ลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงด้วยมือขวามือเดียวที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงและข้ามเสียงมาที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงด้วยมือซ้ายมือเดียวในช่วงเสียงต่ำที่เสียงที ลา ซอลและข้ามเสียงไปที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเดี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไปที่เสียงเรในช่วงเสียงต่ำแล้วกลับไปเสียงเรในช่วงเสียงกลางอีก ต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงมี ซอล ลา โดยในเสียงลาซึ่งเป็นพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงที่ 4 เป็นการตีลงทำนองด้วยมือซ้ายมือเดียว

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 83 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆม คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 83 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 83 ใน 4 ห้องเพลงแรกใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นในช่วงเสียงต่ำแล้วเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ไล่เรียงเสียงขึ้น ส่วนในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงห้องเพลงละ 4 เสียงด้วยการตีที่ละมือมือละ 4 เสียงสลับกันระหว่างการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางกับการเคลื่อนที่ลงในช่วงเสียงต่ำ ในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 83 ใช้การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 7 การตีเดินดิ่งเนงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 และห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงทีละมือแบ่งเป็นมือละ 4 เสียงในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 84

ซ ล - ซ	ล ท - ล	ท คํ - ท	คํ รํ - คํ
- - ซุ -	- - ลุ -	- - ทุ -	- - คุ -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 84 ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้เพียงครึ่งบรรทัดเท่านั้นเพื่อให้ทำนองมีการหมดช่วงของทำนองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการบันทึกโน้ตของทำนองในบรรทัดถัดไป ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงซอล ตาในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงลา ที่ในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงที่ในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงที่ ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงโด เรในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงโด

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 83 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 เสียงโด 3 เสียงในห้องเพลงที่ 4 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 84 ถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงโด

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 84 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันทีละ 2 เสียงแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 เคลื่อนที่เสียงขึ้นติดกันห้องเพลงละ 1 เสียง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 84 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 2 เสียงแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในเสียงที่เป็นเสียงนำพยางค์เสียงแรกของในแต่ละห้องเพลง ดำเนินทำนองในลักษณะนี้โดยตลอด เคลื่อนที่ขึ้นห้องเพลงละ 1 เสียง

บรรทัดที่ 85

มีรี	ริ -	ดี - ท -	ล - ซ -	ล - ท -	ดี - ริ -	ดี - ท -	ล - ริ -	ท - ล -
- ร -	ดู -	ทุ - ล	- ซุ - ล	- ทุ - ดู	- ร - ดู	- ทุ - ล	- ร - ทุ	- ล - ซุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 85 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตีเดินดิ่งเนงตลอดทั้งบรรทัด โดยในห้องเพลงที่ 1 สอดแทรกการสะบัดแบบเฉียวข้ามช่วงเสียงเป็นการนำทำนอง โดยแบ่งการดำเนินทำนองเป็นช่วงๆ คือ ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงที่เสียงเร โด ที ลา ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงขึ้นที่เสียงซอล ลา ที โด ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงที่เสียงเร โด ที ลา ห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงที่เสียงเร ที ลา ซอล

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 85 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 เสียงโด 2 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงขึ้นลง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 85 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงโด ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 85 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการตีเดินดิ่งเนงตลอดทั้งบรรทัด กระสวนทำนองในการเคลื่อนที่เป็นการเคลื่อนที่ทีละ 4 เสียง โดยเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงแล้วย้อนเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากนั้นจึงเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงอีก 2 ครั้ง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 85 ใช้การตีเดินดิ่งเนงตลอดในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 โดยมีการสอดแทรกการสะบัดแบบเฉียวในห้องเพลงที่ 1

บรรทัดที่ 86

ทล) ล -	ลช) ม -	ทล) ล -	ม ฟ ช -	ทล) ล -	ลช) ม -	ทล) ล -	ม ฟ ช -
- ล - ร	- ร - ช	- ล - ร	- - - ล	- ล - ร	- ร - ช	- ล - ร	- - - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 86 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที่ ลา ในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วย้อนกับขึ้นไปตีเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงลง 4 เสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วไล่เสียงขึ้นที่อยู่ติดกันที่เสียงมีแล้วข้ามเสียงลง 6 เสียงมาที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที่ ลา ในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำแล้วย้อนกับขึ้นไปตีเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงลงมา 5 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน 3 เสียงที่เสียงมีฟา ซอลในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีลักษณะการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับการดำเนินทำนองในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการซ้ำทำนองกันภายในระหว่างบรรทัด การดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้ใช้การสะบัดแบบโฉบเฉี่ยวไปมาแล้วไล่เรียงเสียงขึ้นสลับกับการลงทำนองในช่วงเสียงต่ำทำให้ทำนองคูมีความเข้มข้นโฉบเฉี่ยวไปมาและหนักแน่น

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 86 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 4 และห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นที่อยู่ติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 86 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 86 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงอยู่ 2 ลักษณะ ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 มีลักษณะการเคลื่อนที่ด้วยการสะบัดข้ามช่วงเสียงแล้วข้ามเสียงลงต่อด้วยการสะบัดไล่เสียงลงแล้วลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ ส่วนในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 และห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 มีลักษณะการเคลื่อนที่ด้วยการสะบัดข้ามช่วงเสียงแล้วข้ามเสียงลงต่อด้วยการไล่เรียงเสียงขึ้นแล้วลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 86 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีลง

ทีละเสียงข้ามเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 87

ท ล - -	ซ - ซ ล	ท ล - ล	รี - ท คิ	- มี - -	- ท - -	ซ - ซ ล	- - ท คิ
- - ซ ร	- ร - -	- - ซ -	- ล - -	- - รี คิ	- ล - ล	- ร - -	ซ ล - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 87 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที่ ลา ซอลและข้ามเสียงลง 4 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลและข้ามเสียงลง 4 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วข้ามกลับไปทีเสียงซอลแล้วไล่ขึ้นไปทีเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลแล้วไล่ขึ้นไปทีเสียงลา ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงเรในช่วงเสียงสูงลงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วไล่เสียงขึ้นไปทีเสียงทีในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันในช่วงเสียงสูงที่เสียงมี เร โด ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ทีเสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงทีเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลและข้ามเสียงลง 4 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง แล้วข้ามกลับไปทีเสียงซอลแล้วไล่ขึ้นไปทีเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงสูง

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 87 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 และห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นลงที่อยู่ติดกัน

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 87 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงโด ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงโด

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 87 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงขึ้นลงอยู่ในช่วงเสียงกลางเป็นหลัก สอดแทรกด้วยการข้ามเสียงระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลางและการเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 87 ใช้การตีลงทีละเสียงเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงโดยตลอดทั้งบรรทัดมีการสอดแทรกการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 7

บรรทัดที่ 88

ท - - มี่	- - - -	ท ล - -	- ซ - -	ซ - รม	ลซ ซ -	ล - รั -	ท - ล -
- ล ซ -	รั คื ท ล	- - ซร	- ร - -	- ท ค -	- ม - ล	- ร - ท	- ล - ซ

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 88 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลและข้ามเสียงขึ้น 6 เสียงไปที่เสียงมีในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงเร โดในช่วงเสียงสูงและเสียงที ลา ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลและข้ามเสียงลง 4 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงซอล ในช่วงเสียงกลางในลักษณะการลงจังหวะกลางห้องเพลง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสับดีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสับดีแบบเฉียงไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและนับจากพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 6 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีเดินดิ่งเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา เร ที ลา ซอล ในเสียงซอลที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8 เป็นการลงทำนองด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียว

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 88 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงลงติดกันและสับดีไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 88 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 88 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วข้ามขึ้นไปเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาที่ช่วงเสียงกลาง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่ขึ้นจากช่วงเสียงต่ำด้วยการสับดีไล่เรียงเสียงขึ้นจากนั้นเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีเดินดิ่งเนงและลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 88 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 4 การตีสับดีแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 การตีสับดีแบบเฉียงในห้องเพลงที่ 6 การตีเดินดิ่งเนงในท้ายห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 89

ซ - รม	ลซ	ซ -	ซ ล ท ร	- ร	- -	- ม	- ร	- ล ท -	- ม	- ร	- ท - ล
- ท - ล	- -	- -	- - - -	ร - ท ล	- -	ร -	ซ - -	ร -	- -	ร -	- - ล -

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 89 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสับคไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลางห้องเพลงที่ 2 ใช้การสับคแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงซอลจากนั้นตีลงที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงด้วยมือขวามือเดี่ยวลไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีดึงเนงที่เสียงเรต่อด้วยการตีลงทีละเสียงด้วยมือซ้ายที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้มือขวาตีที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีดึงเนงที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล ลา ทีและข้ามเสียงลง 6 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางห้องเพลงที่ 7 ใช้มือขวาตีที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีดึงเนงที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 8 ใช้มือขวาตีที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีดึงเนงที่เสียงลา

บันไดเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 89 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสับคไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 89 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 89 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำด้วยการสับคไล่เรียงเสียงขึ้นแล้วสับคมาลงทำนองในช่วงเสียงต่ำจากนั้นจึงเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงแล้วมาลงทำนองในช่วงเสียงกลาง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมีการตั้งเสียงที่ช่วงเสียงสูงแล้วเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงแล้วจึงเคลื่อนที่ลงมาที่ช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเดี่ยวบรรทัดที่ 89 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสับคแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสับคแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 2 การตีดึงเนงในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 90

- มี่ - รั	- มี่ - รั	- มี่ - รั	- ท - ล	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -
- - ร -	- - ร -	- - ร -	- - ล -	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 90 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาตีตะโคงที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีคิ่งเนงที่เสียงเร ส่วนในห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีตะโคงที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีคิ่งเนงที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการดำเนินทำนองด้วยการใช้เสียงลาเป็นหลัก โดยใช้การสลับแบบเฉี้ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที ลา ในช่วงเสียงกลางแลเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ แล้วตีข้ามช่วงเสียงไปมาเป็นคู่ 8 ระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงกลางกับเสียงลาในช่วงเสียงต่ำดำเนินทำนองในลักษณะนี้ 4 ครั้งไปจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 90 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 90 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 90 ใช้การเคลื่อนที่ด้วยการตีตะโคงแล้วตีคิ่งเนงใน 4 ห้องเพลงแรก โดยเป็นการย้ายเสียงอยู่ที่เสียงเร 3 ครั้งจากนั้นจึงเคลื่อนที่ข้ามเสียงลงมาที่เสียงลาแล้วย้ายที่เสียงลาอีก 4 ครั้งใน 4 ห้องเพลงหลัง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 90 ใช้การตีตะโคงแล้วตีคิ่งเนงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การสลับแบบเฉี้ยวข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 แล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 91

ซ ล ท ค	- - - -	รั ท ล ซ	- - - -	- - - -	- - ลท	ล ร ม ซ	- - - ซ
- - - -	ร ค ท ล	- - - -	ท ล ซ ม	- - - -	- - ซ -	- - - -	- - - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 91 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การสลับมือกันดำเนินทำนองมือละ 1 ห้องเพลง ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาดีคิ่งที่เสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือซ้ายตีคิ่งที่เสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางและเสียงโด ที ลา ในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้มือขวาดีคิ่งที่เสียงไล่เรียงเสียงลงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงและข้าม

เสียงลงมาที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือซ้ายตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลและข้ามไปที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 เป็นการเว้นว่างทำนองในส่วนของการลอยจังหวะ ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีประคบมือคู่เสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีแล้วข้ามไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 3 ที่เสียงซอลกับเสียงมีในช่วงเสียงกลาง กรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 2 ของทำนองในบรรทัดถัดไป

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 91 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 6 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 91 ลูกตกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงมี ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 91 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงด้วยการสลับกันดำเนินทำนองระหว่างมือขวา กับมือซ้ายมือละ 4 เสียง มือขวาเคลื่อนที่ขึ้นในช่วงเสียงกลางไปหาช่วงเสียงสูงและเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลาง มือซ้ายเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงกลางลงไปหาช่วงเสียงต่ำและเคลื่อนที่เสียงลงในช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการไล่เรียงเสียงเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางโดยในตอนท้ายมีการกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงทำนองในบรรทัดถัดไป

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 91 ใช้การตีลงทีละเสียงมือละ 4 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 6 การตีประคบมือคู่เสียงในห้องเพลงที่ 7 การตีลงสองมือกรอเสียงยาวต่อเนื่องในห้องเพลงที่ 8 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 2 ของทำนองในบรรทัดถัดไป

บรรทัดที่ 92

		ท ล - ล	ท ค ร ม				
		- - ซ -	- - - ม				

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 92 มีลักษณะทำนองลอยจังหวะไม่มีการลงจังหวะที่เฉพาะเจาะจงตายตัว การลงทำนองอาจมีความคาดเคลื่อนแตกต่างไปจากนี้ได้แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องถือการลงจังหวะหน้าทับทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นเป็นสำคัญ ต้องไม่เป็นการ

ขวางหน้าทับแต่อย่างใด ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นทำนองว่างด้วยการกรอเสียงยาว ต่อเนื่องจากทำนองในบรรทัดก่อนหน้านี้ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลแล้วไล่เรียงเสียงขึ้นไปทีละเสียงลา ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางและเสียงโด เร มีในช่วงเสียงสูงโดยในเสียงมีซึ่งเป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 8 ขวาต่อเนื่องลอยจังหวะไปจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 92 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 4 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 92 เนื่องจากทำนองเป็นการลอยจังหวะมีการผลิตทำนองในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 ส่วนในห้องเพลงอื่นเป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องลอยจังหวะ จึงถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 92 มีการผลิตทำนองอยู่เพียงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 การเคลื่อนที่ของเสียงเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางไล่เรียงขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 92 อยู่ในช่วงการลอยจังหวะมีการใช้การกรอเสียงยาวต่อเนื่องในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4

บรรทัดที่ 93

- - มี -	- - - -	- ซ - -	- - - ซ				
- - - รัศมี	ท ล ซ ม	- - ร -	- - - ม				

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 93 ยังคงอยู่ในช่วงการลอยจังหวะในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงมี เร โดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีประคบบมือคู่เสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันในช่วงเสียงกลางที่เสียงที ลา ซอลและเข้ามาที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางในลักษณะลักจังหวะลงกลางห้องเพลง ห้องเพลงที่ 4 เป็นการเว้นจังหวะแล้วตีกรอเสียงเป็นคู่ 3 ที่เสียงซอลและเสียงมีในช่วงเสียงกลางกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 93 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 93 เนื่องจากทำนองอยู่ในช่วงการลอยจังหวะมีการผลิตทำนองในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เท่านั้น จึงถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 93 ทำนองอยู่ในช่วงการลอยจังหวะมีการเคลื่อนที่ของเสียงน้อยมาก เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงไล่เรียงเสียงลงมาหาช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 93 ใช้การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การตีประคบบมือคู่เสียงในห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 3 ในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 94

ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -
- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 94 ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้เพียงครึ่งบรรทัดเท่านั้นเพื่อให้ทำนองมีการหมดช่วงของทำนองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการบันทึกโน้ตของทำนองในบรรทัดถัดไป ทำนองในบรรทัดนี้เป็นการปิดกระสวนการลอยจังหวะที่ดำเนินมาก่อนหน้านี้ การดำเนินทำนองในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 มีลักษณะเดียวกันใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วต่อด้วยการตีข้ามเสียงลง 3 เสียงจากเสียงซอลลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ตีสลับข้ามเสียงขึ้นลงไปมา 4 ครั้ง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 94 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 94 ถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 94 เป็นการเคลื่อนที่เสียงอยู่กับที่ในช่วงเสียงกลางด้วยการตีข้ามเสียงลง 4 เสียงและ 3 เสียงสลับกันไปมา

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 94 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้นลง 4 เสียงและ 3 เสียงสลับกันไปมา 4 ครั้ง

บรรทัดที่ 95

ลช) ซ ล	คํ ล - -	ล ซ - -	ลช) - -	ลฎ) - ร	มร) ร -	ลช) ซ -	ทล) ล -
- ม - -	- - ซ ม	- - ม ร	- ม ร ค	ซ - ร -	- ค - ม	- ม - ล	- ซ - ฑ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 95 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงทีละเสียงลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงซอล ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลง 4 เสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงสูงและข้ามเสียงมาที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงในช่วงเสียงกลางที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมี เร ห้องเพลงที่ 4 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงทีละเสียงลา ซอลและข้ามเสียงมาที่เสียงมีต่อด้วยการตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงติดกันที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการตีลงทีละเสียงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปคือเสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงทำนองที่เสียงมีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงทีละเสียงลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้นไปทีละเสียงซอลในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงทำนองที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปคือเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 95 ใน 4 ห้องเพลงแรกอยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ค ร ม X ซ ล X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังอยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง คือ เสียงโด 1 เสียงใน ห้องเพลงที่ 6 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 95 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงโด ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 95 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการสลับไล่เสียงลงแล้วเคลื่อนที่เสียงขึ้น จากนั้นเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงผ่านช่วงเสียงกลางลงไปหาช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงด้วยการสลับแล้วตีสลับช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำเคลื่อนที่เสียงขึ้น ห้องเพลงละ 1 เสียง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 95 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การสลับแบบเรียงเสียง ในห้องเพลงที่ 5 การตีลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นลงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีข้าม ช่วงเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 96

ทล	ล -	ท - ร -	มี - มี -	มี - ร -	ท - ร -	ท - ล -	ฟ	ม ซ	ล ท - ร
-	ล - ทุ	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ทุ	- ร - ทุ	- ล - ซ	มร - ซ	- ทุ - ทุ	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 96 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวข้าม ช่วงเสียงต่อการตีเดินดิ่งเนง ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสลับ แบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ แล้วตีเดินดิ่งเนงไป จนถึงห้องเพลงที่ 6 โดยใช้เสียงดังนี้ ไล่เสียงขึ้นในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ที่เสียงลา ที เร มี ไล่เสียงลงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 ที่เสียงซอล มี เร ที ไล่เสียงลงในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ที่เสียงเร ที ลา ซอล โดยในเสียงซอลที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายในห้องเพลงที่ 6 เป็นการตีลงทำนองด้วยมือซ้ายมือเดียว ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงฟา มี เร ในช่วงเสียงกลางและตีลงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีเสียงมีแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่ เสียงซอล ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีตะเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่ เสียงที่ต่อการตีลงสองมือกรอเสียงด้วยคู่ 3 ระหว่างเสียงเรในช่วงเสียงกลางกับเสียงทีในช่วงเสียงต่ำกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ของทำนองในบรรทัดถัดไป

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 96 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆคือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 7 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสลับไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 96 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 96 เป็นการเคลื่อนที่ด้วยการตีเคาะดังเนงเคลื่อนที่เสียงขึ้นในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เคลื่อนที่เสียงลงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 6 ในห้องเพลง 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงเป็นคู่ 8 ก่อนจะลงทำนองในตอนท้ายด้วยการกรอเสียงเป็นคู่ 3 ระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 7 การตีเคาะดังเนงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การกรอเสียงเป็นคู่ 3 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 97

				ลุฑ - ร	- มุ - ช	ลช - ช	ทล -
				ช - รุ -	มุ - ช -	- มุ - ร -	- ช - ทุ

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 97 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องมาจากพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8 ในบรรทัดก่อนหน้านี้ไม่มีการผลิตทำนองเพิ่มขึ้น การดำเนินทำนองของบรรทัดนี้เริ่มขึ้นที่ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงต่ำต่อการตีเคาะดังเนงไปจนถึงห้องเพลงที่ 6 ที่เสียงเร มี ซอล ห้องเพลงที่ 7 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมีต่อการตีข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงเรไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการตีลงทีละเสียงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปคือเสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีลงทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 97 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆอล คือ ช ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 97 เนื่องจากทำนองใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องมาจากทำนองในตอนท้ายของทำนองในบรรทัดก่อนหน้านี้ไม่มีการผลิตทำนองเพิ่มขึ้น จึงมีเพียงลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 ซึ่งก็คือเสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 97 ใน 4 เพลงแรกไม่มีการเคลื่อนที่ของเสียงเนื่องจากการกรอเสียงยาวต่อเนื่องมาจากทำนองในบรรทัดก่อนหน้า การ

เคลื่อนที่ของเสียงเกิดขึ้นในห้วงเพลงที่ 5 ถึงห้วงเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นในช่วงเสียงต่ำจากนั้นทำนองเคลื่อนที่ด้วยการตีเดินดิ่งเนง แล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เสียงลงมาแล้วย้อนขึ้นในช่วงเสียงกลางก่อนจะลงทำนองในตอนท้ายในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 97 ใช้การกรอเสียงยาวต่อเนื่องในห้วงเพลงที่ 1 ถึงห้วงเพลงที่ 4 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้วงเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้วงเพลงที่ 7 ห้วงเพลงที่ 8 การตีเดินดิ่งเนงในห้วงเพลงที่ 5 ถึงห้วงเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้นและข้ามเสียงลงในห้วงเพลงที่ 7 ห้วงเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 98

ทล	ล -	ท - ร -	มี - มี -	มี - ร -	ท - ร -	ท - ล -	ฟ ม - ม	ฟ ซ ล -
-	ล - ท	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท	- ร - ท	- ล - ซ	- - ร -	- - - ท

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 98 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงในห้วงเพลงที่ 1 ถึงห้วงเพลงที่ 6 ในห้วงเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงที ลาในช่วงเสียงกลางและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำ จากนั้นใช้การตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงขึ้นลงไปจนถึงห้วงเพลงที่ 6 โดยแบ่งดำเนินทำนองดังนี้ ห้วงเพลงที่ 1 ถึงห้วงเพลงที่ 2 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงขึ้นที่เสียงลา ที เร มี ห้วงเพลงที่ 3 ถึงห้วงเพลงที่ 4 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงที่เสียงซอล มี เร ที ห้วงเพลงที่ 5 ถึงห้วงเพลงที่ 6 ตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงที่เสียงเร ที ลา ซอล ห้วงเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางที่เสียงฟา มี เรแล้วไล่เสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปคือเสียงมี ห้วงเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นในช่วงเสียงกลางที่เสียงฟา ซอล ลาแล้วลงทำนองที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 98 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงฟา 1 เสียงในห้วงเพลงที่ 7 และห้วงเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการไล่เรียงเสียงขึ้นลงที่อยู่ติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 98 ลูกตกรองในห้วงเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักในห้วงเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 98 เป็นการเคลื่อนที่ด้วยการตีเดินดิ่งเนงเคลื่อนที่เสียงขึ้นในห้วงเพลงที่ 1 ถึงห้วงเพลงที่ 2 เคลื่อนที่เสียงลงในห้วงเพลงที่ 3 ถึงห้วงเพลงที่ 6 ในห้วงเพลง 7 ถึงห้วงเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงและเคลื่อนที่เสียงขึ้นในช่วงเสียงกลางก่อนจะลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 98 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวใน ห้องเพลงที่ 1 การตีเดินดิ่งเนงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 99

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ริ - ริ -	ริ - ริ -	ริ - ริ -	ริ - ริ -
- - - ริ	- - - ลุ	- - - ริ	- - - ทุ	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 99 ใช้การดำเนินทำนองด้วยการตี ไขว้มือในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีไขว้มือข้ามไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีไขว้มือข้ามกลับมาที่เสียงลาในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้ มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีไขว้มือข้ามไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 4 ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงทีในช่วงเสียงกลาง 3 ครั้งแล้วใช้มือซ้ายตีไขว้มือข้ามกลับมาที่ เสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียง จากเสียงเรในช่วงเสียงสูงมาที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางสลับกับการตีข้ามเสียงลง 3 เสียงจากเสียงเร ในช่วงเสียงสูงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงกลางสลับกันไปมาจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 99 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 99 ลูกตรกรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงที ลูกตกหลักใน ห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงที

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 99 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการ เคลื่อนที่ของเสียงด้วยการตีไขว้มือใช้มือขวาตีขึ้นเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางใช้มือซ้ายเคลื่อนที่เสียง ข้ามช่วงเสียงไปมาห้องเพลงละ 1 เสียงระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลางและช่วงเสียงสูงกับ ช่วงเสียงต่ำ ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงอยู่กับที่ด้วยการข้ามเสียงลง 4 เสียงและ 3 เสียงสลับกันไปมาระหว่างช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 99 ใช้การตีไขว้มือใน ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงและ 3 เสียงสลับกันไปมาใน ห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 100

มริ	- -	ลช	- -	มริ	ริ -	ท -	ล -	ช -	รม	ช ล	ท ริ	-	ม -	ริ	ท ล	- -					
-	ท ล	ช	-	ม	ร	ท	-	ล	ช	-	ท	ล	-	-	-	ท -	ท -	-	-	ช	ม

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 100 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงสูงและข้ามเสียงลงมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงลา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสะบัดแบบเฉียวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงเรและข้ามเสียงไปที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดแบบเฉียวข้ามช่วงเสียงที่เสียงมี เรในช่วงเสียงสูงและเสียงเรในช่วงเสียงต่ำ ต่อด้วยการตีเดินดิ่งเนงไล่เสียงลงไปถึงห้องเพลงที่ 4 ที่เสียงเร ที ลา ซอล โดยในเสียงซอลซึ่งเป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 เป็นการตีลงทีละเสียงลงทำนองด้วยมือซ้ายมือเดียว ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงที่ในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงด้วยมือขวามือเดียวไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้น 4 เสียงจากเสียงที่ในช่วงเสียงกลางไปที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงจากเสียงที่ในช่วงเสียงกลางไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 8 เป็นการตีลงทีละเสียงไล่เสียงลง 4 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงที่ ลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมี

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 100 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆลุคือ ช ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 100 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 100 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงสูงผ่านช่วงเสียงกลางลงมาหาช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงด้วยการตีเดินดิ่งเนงและลงทำนองในช่วงเสียงต่ำ ในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำผ่านช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงและมีการข้ามเสียงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงสูงก่อนจะเคลื่อนที่มาลงทำนองในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 100 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 การสลับแบบเรียงเสียงโนห้องเพลงที่ 5 การตี เดนติงเนงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีลงทีละเสียงโนห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 101

ลช	- -	ล ช - -	ท ล - -	รื ท - -	ช - รม	- - ชล	ท - ลท	- ล - -
- ม ร ท	- - ม ร	- - ช ม	- - ล ช	- ท ด -	ร ม - -	- ช - -	ม - ช ม	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 101 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสลับ แบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลง ทีละเสียงที่เสียงเรแล้วข้ามเสียงลงไปทีเสียงทีในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงทีละเสียง ไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลง ทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงที ลา ซอลและข้ามเสียงลงไปทีเสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงแล้วข้ามเสียงลงมาที่เสียงที ลา ซอลใน ช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่ เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อด้วยการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและ เสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นที่เสียงเร มีและข้ามเสียง ขึ้นไปที่เสียงซอล ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงทีและข้ามเสียงลง มาไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียง ขึ้น 4 เสียงจากเสียงมีไปที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วไล่เสียงลงมาที่เสียงซอลและข้ามเสียงมาที่ เสียงมีในช่วงเสียงกลาง

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 101 อยู่ในบันไดเสียงทางโน มีกลุ่มเสียงปัญญาฆูล คือ ช ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งของการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 101 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงมี

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 101 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการ เคลื่อนที่เสียงขึ้นด้วยการไล่เสียงลงห้องเพลงละ 4 เสียงเคลื่อนที่เสียงขึ้นห้องเพลงละ 1 เสียง

ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่ของเสียงจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง สอดแทรกกับการข้ามเสียงขึ้นลงและลงทำนองในช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 101 ใช้การติลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นลงและข้ามเสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 โดยมีการสอดแทรกการสะบัดแบบเถียวในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 102

ซ ม - -	ร ม ซ -	ซ - ร ม	ล - ซ -
- - ร ค	- - - ร	- ค ค -	- ซ - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 102 ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้เพียงครึ่งบรรทัดเท่านั้นเพื่อให้ทำนองมีการหมดช่วงของทำนองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการบันทึกโน้ตของทำนองในบรรทัดถัดไป ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การติลงทีละเสียงไล่เสียงลงที่เสียงซอลแล้วข้ามลงมาที่เสียงมี เรในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 2 ใช้การติลงทีละเสียงไล่เสียงขึ้นที่เสียงเร มีแล้วข้ามเสียงไปที่เสียงซอลแล้วข้ามเสียงลง 4 เสียงกลับมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การติลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การติลงทีละเสียงตีตะเสียงที่เสียงลาในช่วงเสียงกลางแล้วตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 102 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปี่จุมลคือ ค ร ม X ซ ล X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 102 ถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 102 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงระหว่างช่วงเสียงกลางกับช่วงเสียงต่ำ โดยเป็นการไล่เสียงขึ้นลงห้องเพลงละ 4 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 สอดแทรกด้วยการสะบัดไล่เสียงขึ้นและตีสลับข้ามช่วงเสียงในห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 4

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 102 ใช้การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 3 การตีสลับข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 4

บรรทัดที่ 103

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -	ลท - ล	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -
- ท - -	ซุ ท - ซุ	- ท - ซุ	- ล - -	ซ - ล -	ซุ ท - ซุ	- ท - ซุ	- ล - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 103 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางด้วยการลงจังหวะกลางห้องเพลง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลแล้วกลับมาลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีแล้วย้อนกลับไปคู่ 8 ที่เสียงซอลอีก ห้องเพลงที่ 3 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 6 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอลแล้วกลับมาลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ที่เสียงมีแล้วย้อนกลับไปคู่ 8 ที่เสียงซอลอีก ห้องเพลงที่ 7 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ต่อด้วยการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 103 อยู่ในบันไดเสียงทางโน มีกลุ่มเสียงปัญจมูลคือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 103 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 103 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงด้วยการตีสลับกันไปมาระหว่างการติลงคู่ 4 กับคู่ 8 แล้วลงทำนองด้วยการตีสลับข้ามช่วงเสียง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังมีลักษณะคล้ายคลึงกันโดยมีการสอดแทรกการสะบัดแล้วตีคิงเนงเพิ่มเติมเข้ามา แล้วเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงด้วยการตีสลับกันไปมาระหว่างคู่ 4 กับคู่ 8 เช่นเดิม

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 103 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 104

ลท - ร	- ม - ซ	- ร - ม	- ซ - ล	ดํท	ท -	ล - ซ -	ม - ร -	ม - ซ -
ซ - ร -	ม - ซ -	ร - ม -	ซ - ล -	- ท -	ล -	ซ - ม -	ร - ม -	ซ - ล -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 104 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงต่ำต่อการตีเดินตึงเนงไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 โดยเป็นการไล่เสียงขึ้นที่เสียงเร มี ซอล และเร มี ซอล ลา ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสะบัดแบบเฉี่ยวข้ามช่วงเสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงสูง เสียงทีในช่วงเสียงกลางและเสียงทีในช่วงเสียงต่ำจากนั้นใช้การตีเดินตึงเนงไปจนถึงห้องเพลงที่ 8 โดยเป็นการไล่เสียงลงในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 ที่เสียงที ลา ซอล มี การไล่เสียงขึ้นในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เสียงเร มี ซอล ลา

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 104 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญมุล คือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 104 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 104 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการตีเดินตึงเนงตลอดทั้งบรรทัดโดยมีการสอดแทรกการสะบัดเป็นการนำทำนองแต่ละช่วงโดยแบ่งเป็นการเคลื่อนที่ช่วงละ 2 ห้องเพลง ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้น ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงต่อการเคลื่อนที่เสียงขึ้น

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 104 ใช้การตีเดินตึงเนงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 โดยสอดแทรกการสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 การสะบัดแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 105

- ล - -	- ซ - ล	ท ล - ล	- รี้ - คํ	- มํ - -	- ท - -	ซ - ซ ล	- - ท คํ
- ซ - ร	- ฟ - -	- - ซ -	- - คุ -	- - รี้ คํ	- ล - ล	- ร - -	ซ ล - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 105 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในช่วงเสียงกลางที่เสียงลาและเสียงซอลต่อการตีลงทีละเสียงที่เสียงเร ในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในช่วงเสียงกลางที่เสียงซอล

และเสียงฟาต่อด้วยการตีลงทีละเสียงในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีละเสียงลาในช่วงเสียงกลาง
 ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงในช่วงเสียงกลางที่เสียงที ลา ซอลและตีลงใน
 เสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีละเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงแต่เสียงเรใน
 ช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ทีเสียงโด ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลง
 ทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงติดกันในช่วงเสียงสูงที่เสียงมี เร โด ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงสองมือ
 พร้อมกันเป็นคู่ 2 ในช่วงเสียงกลางที่เสียงทีและเสียงลา ต่อด้วยการตีลงทีละเสียงในเสียงที่อยู่
 ติดกันลงมาที่เสียงลา ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 3 เสียงที่เสียงซอลลงมาที่
 เสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ในช่วงเสียงกลางและ
 เสียงโดในช่วงเสียงสูง

บันไดเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 105 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญจมูล
 คือ ค ร ม X ซ ล X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงที 1 เสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 6
 ห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงขึ้นลงติดกัน

ลูกตกของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 105 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงโด ลูกตกหลัก
 ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงโด

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 105 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการ
 เคลื่อนที่เสียงลงและขึ้นในช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงโดยมีการตีลงสองมือพร้อมกันเป็น
 คู่ 2 เป็นตัวเชื่อมในการเคลื่อนที่ของเสียง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงลงจาก
 ช่วงเสียงสูงลงมาหาช่วงเสียงกลางและเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 105 ใช้การตีลงทีละเสียงใน
 ห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 8 โดยสอดแทรกการตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 4
 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 106

- มี - -	- - คี -	ท ล - -	ซ - ม ซ
- - รั คี	- - ท ล	- - ซ ม	- ร - -

ลักษณะการดำเนินทำนองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 106 ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้
 เพียงครึ่งบรรทัดเท่านั้นเพื่อให้ท่านองมีการหมดช่วงของท่านองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการ
 บันทึกโน้ตของท่านองในบรรทัดถัดไป ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลง

ติดกันที่เสียงมี เร โคนในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสับดีไล้เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงโคนในช่วงเสียงสูงและเสียงที ลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงลงที่เสียงที ลา ซอลและข้ามลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงจากเสียงซอลมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางแล้วไล่เรียงเสียงขึ้นในเสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีเสียงมีและข้ามไปที่เสียงซอล

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 106 อยู่ในบันไดเสียงทางนอก มีกลุ่มเสียงปัญจมูลคือ ค ร ม X ซ ล X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงที่ 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงลงและการสับดีไล้เสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 106 ถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 4 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงซอล

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 106 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงสูงลงมาที่ช่วงเสียงกลาง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 106 ใช้การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 การสับดีไล้แบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 2

บรรทัดที่ 107

ซ - <u>รม</u> - <u>ลซ</u> - ซ -	ล - ร -	ท - ล -	ซ - <u>รม</u> - - ซล -	ล ท -	ร - ท ล
- ท ค -	- ม - ล	- ร - ท	- ล - ซ	- ท ค -	ร ม - - ซ - - ร - - - ล

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 107 ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อการสับดีไล้เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโคนในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การสับดีไล้แบบเจี้ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามลงมาที่เสียงมีในช่วงเสียงกลางแล้วตีข้ามเสียงขึ้น 3 เสียงไปที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและนับจากพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 2 ไปจนถึงห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีเดินดิ่งเนงที่เสียงลา เร ที ลา ซอล ในเสียงซอลที่เป็นพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 4 เป็นการลงทำนองด้วยการตีลงด้วยมือซ้ายมือเดียว ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีข้ามเสียงลง 6 เสียงจากเสียงซอลในช่วงเสียงกลางลงมาที่เสียงทีในช่วงเสียงต่ำแล้วต่อการสับดีไล้เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโคนในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มีในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงขึ้น 4 เสียงในช่วงเสียงกลางที่เสียงเร มีและข้ามไปที่เสียงซอลและเสียงลา ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เรียงขึ้นที่เสียงซอล ลา ทีในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงลง

6 เสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีลงทีละเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงซึ่ง เป็นเสียงที่ตีสลับมือกันเป็นคู่ 8 จากพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 7 จากนั้นตีตะเสียงที่ เสียงทีในช่วงเสียงกลางต่อการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลา

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 107 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาผล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 และห้อง เพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 107 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลัก ในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 107 ใน 4 ห้องเพลงแรกใช้การ สลับไล่เรียงเสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง จากนั้นเคลื่อนที่เสียงด้วยการ ตีเดินดิ่งเนงเคลื่อนที่เสียงลง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงด้วยการสลับ ไล่เรียงเสียงขึ้นจากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง จากนั้นเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงกลางไป หาช่วงเสียงสูงและลงทำนองด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 107 ใช้การตีลงทีละเสียงใน ห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การสลับ แบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 5 การสลับแบบเฉียงในห้องเพลงที่ 2 การตี เดินดิ่งเนงในห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 4 การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในพยางค์เสียง สุดท้ายของห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 108

- - - -	- - - ท			ท ร - -	- - - ท		
- - - -	- - - ล			ล - - ซ	- - - ล		

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 108 เป็นการลอยจังหวะก่อนที่จะ เข้าสู่ทำนองลงจบ ในห้องเพลงที่ 1 เป็นการเว้นว่างทำนอง เริ่มผลิตทำนองในห้องเพลงที่ 2 ด้วย การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำและกรอเสียงยาวต่อเนื่องไป จนถึงห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นที่เสียงลา ทีในช่วงเสียงต่ำและข้ามเสียง ไปที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางต่อการตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 6 ใช้ การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงต่ำและกรอเสียงยาวต่อเนื่องไป จนถึงห้องเพลงที่ 2 ของทำนองในบรรทัดถัดไป การดำเนินทำนองเดี่ยวในบรรทัดนี้มีลักษณะ

लयจังหวะ ผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำในจังหวะเป็นอย่างยิ่งต้องดำเนินทำนองเข้าออกให้ตรงตามจังหวะของหน้าทับที่กำลังอยู่

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 108 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูลคือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 108 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 108 ในห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 4 เป็นการเคลื่อนที่เสียงอยู่กับที่ด้วยการตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ในช่วงเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 5 ถึงห้องเพลงที่ 6 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลางและลงทำนองในช่วงเสียงต่ำต่อด้วยการกรอเสียงยาวต่อเนื่องในช่วงเสียงต่ำไปจนถึงห้องเพลงที่ 2 ของทำนองในบรรทัดถัดไป

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 108 ใช้การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 4 และห้องเพลงที่ 6 จนถึงห้องเพลงที่ 2 ของทำนองในบรรทัดถัดไป การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 5

บรรทัดที่ 109

		ล	- - - ท		ท รี่ - -	- - - ท	
	ล		- - - ล		ล - - ซ	- - - ล	

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 109 ยังคงอยู่ในช่วงการलयจังหวะโดยในห้องเพลงที่ 1 เป็นการกรอเสียงยาวต่อเนื่องมาจากทำนองในห้องเพลงที่ 6 ของทำนองในบรรทัดก่อนหน้านี้ ห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีกวาดเสียงระหว่างเสียงลาในช่วงเสียงต่ำและเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงกลางและกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสะบัดไล่เสียงขึ้นที่เสียงลา ทีในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ที่เสียงทีและเสียงลาในช่วงเสียงกลางและกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนถึงห้องเพลงที่ 8

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 109 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญจมูลคือ ซ ล ท X ร ม X ไม่มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียง

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 109 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลัก ถือเอาลูกตกในห้องเพลงที่ 7 เป็นลูกตกหลักซึ่งก็คือเสียงลา

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 109 ในห้องเพลง 2 ถึงห้องเพลงที่ 3 เป็นการเคลื่อนที่เสียงจากช่วงเสียงต่ำขึ้นมาที่ช่วงเสียงกลางด้วยการตีกวาดเสียงห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 5 เป็นการเคลื่อนที่เสียงอยู่กับที่ด้วยการตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ในช่วงเสียงกลาง ในห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 7 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงและลงทำนองในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการกรอเสียงยาวต่อเนื่องไปจนหมดทำนองของบรรทัดนี้

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 109 ใช้การตีกวาดเสียงในห้องเพลงที่ 2 ถึงห้องเพลงที่ 3 การตีลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 4 ถึงห้องเพลงที่ 5 และห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8 การตีสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 6

บรรทัดที่ 110

ท	ร	- -	- - -	ท	ท	ร	- -	- - -	ทุ	ท	-	ร	-	- - - -	- - - -	- - - -								
ล	- -	ซ	- - -	ล	-	ซ	- - -	ล	-	ล	-	ค	-	ท	-	ล	-	ซ	-	ม	-	ร	-	ค

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 110 เป็นการปิดกระสวนการลอยจังหวะและเชื่อมทำนองเข้าสู่การลงจบ ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การสะบัดไล่เสียงขึ้นที่เสียงลา ที่ในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในลักษณะประกบเสียงที่เสียงที่และเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสะบัดไล่เสียงขึ้นที่เสียงลา ที่ในช่วงเสียงกลางและข้ามเสียงไปที่เสียงเรในช่วงเสียงสูงต่อด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในลักษณะประกบเสียงที่เสียงที่และเสียงลาในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 5 ใช้การตีลงทีละเสียงไล่เสียงลงติดกันทีละ 2 เสียงที่เสียงที่ ลา ในช่วงเสียงกลางและเสียงเร โดในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8 ใช้การตีประกบมือคู่เสียงไล่เสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางข้ามเสียงมาที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ

บันไดเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 110 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญาผล คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 8 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 110 ลูกตรองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงลา ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงโด

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 110 ใน 4 ห้องเพลงแรกเป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูงและลงท่านองในช่วงเสียงกลาง ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลัง เป็นการเคลื่อนที่เสียงลงจากช่วงเสียงสูงผ่านช่วงเสียงกลางและลงมาหาช่วงเสียงต่ำด้วยการติลงทีละเสียงและตีประกบมือคู่เสียงไล่เสียงลงมา

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินท่านองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 110 ใช้การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 5 การตีประกบลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 2 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 การตีประกบมือคู่เสียงในห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 111

- - - ค	ร ม ฟ ซ	ทล	--	ซ ซ ม	ทล	ซ	ลท ค ร	มี - - -	- - - - -	ริ
- ซ - -	- - - -	- ซ - ร	-	ม ร ค	-	ซ ร -	ซ - - -	- ร - -	- - - -	- - - -

ลักษณะการดำเนินท่านองของท่านองเด็ยวบรรทัดที่ 111 ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 ใช้การติลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ จากนั้นข้ามเสียงขึ้นไป 4 เสียงแล้วตีประกบมือคู่เสียงไล่เรียงเสียงติดกันขึ้นไป 5 เสียงที่เสียงโดในช่วงเสียงต่ำและเสียงเร มี ฟา ซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ใช้การสลับแบบเฉี้ยวไล่เสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางและติลงทีละเสียงข้ามเสียงลง 4 เสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 4 ใช้การติลงทีละเสียงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและการติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 3 ที่เสียงซอลกับเสียงมีในช่วงเสียงกลางต่อการสลับไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงมี เร ในช่วงเสียงกลางและเสียงโดในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับแบบเฉี้ยวไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงที่ ลา ซอลในช่วงเสียงกลางต่อการติลงทีละเสียงข้ามเสียงขึ้นไป 4 เสียงจากเสียงเรไปหาเสียงซอลในช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 6 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงซอล ลา ที ในช่วงเสียงกลางต่อการติลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นติดกันที่เสียงโด เร ในช่วงเสียงสูง ห้องเพลงที่ 7 ใช้การติลงทีละเสียงที่เสียงมีในช่วงเสียงสูงและเสียงเรในช่วงเสียงกลางในลักษณะ

ลงจังหวะกลางห้องเพลง แล้วเว้นจังหวะไปถึงห้องเพลงที่ 8 ที่เป็นการปิดทำนองของบรรทัดด้วยการตีลงทีละเสียงที่เสียงเรในช่วงเสียงสูง การดำเนินทำนองในบรรทัดนี้เป็นการสร้างทำนองลงจบของเพลงมีการใช้ที่ฆะรัสสะของเสียง การผูกพันของทำนองสะท้อนถึงความแม่นยำในจังหวะก่อนที่จะคลี่คลายทำนองในตอนท้าย ดังพายุที่พัดโหมกระหน่ำมาก่อนหน้านี้ได้สงบลงดังทำนองของบรรทัดนี้

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 111 อยู่ในบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียงปัญญา คือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 6 และเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตีประคบบมือคู่เสียงไล่เรียงเสียงขึ้นและการสะบัดไล่เรียงเสียงลงติดกัน

ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 111 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงโด ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 111 มีการผูกพันของการเคลื่อนที่ของเสียงเป็นอย่างมาก ในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 เป็นการเคลื่อนที่จากช่วงเสียงต่ำขึ้นไปหาช่วงเสียงกลาง ห้องเพลงที่ 3 ถึงห้องเพลงที่ 5 เป็นการเคลื่อนที่ขึ้นลงไปมาในช่วงเสียงกลาง ด้วยการสะบัดแล้วเคลื่อนที่เสียงลงและการเคลื่อนที่เสียงลงต่อด้วยการสะบัด ห้องเพลงที่ 6 ถึงห้องเพลงที่ 8 เป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นจากช่วงเสียงกลางขึ้นไปหาช่วงเสียงสูง

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 111 ใช้การตีประคบบมือคู่เสียงในห้องเพลงที่ 1 ถึงห้องเพลงที่ 2 การตีสะบัดแบบเดี่ยวในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 การสะบัดแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 6 การตีลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 7 การตีสลับมือข้ามช่วงเสียงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 7 ถึงห้องเพลงที่ 8

บรรทัดที่ 112

- - มี่ มี่	- มี่ - รั	- มี่ - รั	- คี่ - ซ	ฟ) ม ซ	- ล - ท	คี่ รั คี่ -	ลซ) ซ รั
- ม - -	- ซ - รั	- ม - ร	- คี่ - ซ	- มร) - ซ	- ล - ท	- - - ซ	- ร) - ร

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 112 เป็นทำนองลงจบของทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ ในห้องเพลงที่ 1 ใช้การตีดึงเนงเนงเป็นคู่ 8 ที่เสียงมี ห้องเพลงที่ 2 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นลูกเสียงที่เสียงซอลต่อด้วยการตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงเร ห้องเพลงที่ 3 ใช้การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงมีและเสียงเร ห้องเพลงที่ 4 ใช้การตีลง

สองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงโดและเสียงซอล ห้องเพลงที่ 5 ใช้การสลับไล่เรียงเสียงลงติดกันที่เสียงฟา มี เรในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการติลงที่เสียงที่อยู่ติดกันขึ้นไปทีเสียงมิและติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงซอล ห้องเพลงที่ 6 ใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ที่เสียงลาและเสียงที ห้องเพลงที่ 7 ใช้การติลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นลงที่เสียงโด เร โดในช่วงเสียงสูงและติลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงต่ำ ห้องเพลงที่ 8 ใช้การสลับแบบเฉี่ยวไล่เสียงลงที่เสียงลา ซอลและข้ามเสียงมาที่เสียงเรในช่วงเสียงกลางต่อด้วยการติลงที่เสียงซอลในช่วงเสียงกลางและติลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 8 ที่เสียงเรเป็นอันจบทำนองของบรรทัดนี้และเป็นการลงจบของทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้

บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 112 อยู่ในบันไดเสียงทางโน มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ซ ล ท X ร ม X มีการใช้โน้ตนอกกลุ่มเสียงคือเสียงโด 1 เสียงในห้องเพลงที่ 4 เสียงโด 2 เสียงในห้องเพลงที่ 7 และเสียงฟา 1 เสียงในห้องเพลงที่ 5 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตีไล่เสียงลงด้วยคู่ 8 การติลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นลงและเป็นส่วนหนึ่งของการสลับไล่เรียงเสียงลงติดกัน ลูกตกของทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 112 ลูกตกครองในห้องเพลงที่ 4 อยู่ที่เสียงซอล ลูกตกหลักในห้องเพลงที่ 8 อยู่ที่เสียงเร

ลักษณะการเคลื่อนที่ของเสียงของทำนองบรรทัดที่ 112 เป็นการเคลื่อนที่ของเสียงด้วยการใช้ช่วงเสียง 2 ช่วงเสียงพร้อมกัน ทั้งการติลงพร้อมกันเป็นคู่ 8 และการติลงทีละเสียงสลับเสียงเป็นคู่ 8 ใน 4 ห้องเพลงแรกทำนองมีการเคลื่อนที่เสียงลงมาด้วยคู่ 8 ส่วนใน 4 ห้องเพลงหลังเป็นการเคลื่อนที่เสียงขึ้นสอดแทรกด้วยการตีสลับข้ามช่วงเสียงสูงกับช่วงเสียงต่ำ

กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองของทำนองบรรทัดที่ 112 ใช้การตีติงเนงเนงเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 1 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นลูกเดี่ยวในห้องเพลงที่ 2 การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 ในห้องเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 6 การสลับแบบเรียงเสียงในห้องเพลงที่ 5 การสลับแบบเฉี่ยวในห้องเพลงที่ 8 การติลงทีละเสียงในห้องเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 8 การติลงสองมือกรอเสียงเป็นคู่ 8 ในพยางค์เสียงสุดท้ายของห้องเพลงที่ 8

ในการบันทึกโน้ตเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกโน้ตไว้ทั้งหมด 112 บรรทัด โดยแบ่งเป็นทำนองในเทียวโอด (อัตราจังหวะสามชั้น) มีการบันทึกโน้ตอยู่ 25 บรรทัด ในทำนองขึ้นต้นเพลงบรรทัดที่ 1 ถึงทำนองลงจบของทำนองในเทียวพันบรรทัดที่ 25 ทำนองในเทียวโอดเป็นทำนองที่ใช้อัตราจังหวะสามชั้นกำกับทำนองเพลง หน้าทับทยอยในอัตราจังหวะสามชั้น 1 จังหวะมีความยาวเท่ากับ 1 บรรทัดการบันทึกโน้ต การบันทึกโน้ตในเทียวโอดจึงมีความลงตัวในการบันทึกทำนองเพลงที่สอดคล้องกับอัตราจังหวะที่กำกับทำนองเพลงอยู่ ส่วน

ทำนองเพลงในเที่ยวพัน (อัตราจังหวะสองชั้น) มีการบันทึกโน้ตอยู่ 87 บรรทัด นับแต่ทำนองขึ้นต้นเที่ยวพันบรรทัดที่ 26 ไปจนถึงทำนองลงจบบรรทัดที่ 112 ทำนองในเที่ยวพันผู้วิจัยได้มีการแบ่งทำการบันทึกโน้ตทำนองบางส่วนไว้เพียงครึ่งบรรทัดในทำนองบรรทัดที่ 27 บรรทัดที่ 73 บรรทัดที่ 81 บรรทัดที่ 84 บรรทัดที่ 94 บรรทัดที่ 102 บรรทัดที่ 106 ทั้งนี้เพื่อให้ทำนองมีการหมดช่วงของทำนองที่เหมาะสมไม่ไปขวางกับการบันทึกโน้ตของทำนองในบรรทัดถัดไป ทำนองในเที่ยวพันเป็นทำนองที่ใช้อัตราจังหวะสองชั้นกำกับทำนองเพลง หน้าทับทยอยในอัตราจังหวะสองชั้น 1 จังหวะมีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลงหรือครึ่งบรรทัดของการบันทึกโน้ต ดังนั้นการบันทึกโน้ตเพียงครึ่งบรรทัดในทำนองบางส่วนจึงไม่ได้เป็นการผิดหรือขวางต่อหน้าทับที่กำกับทำนองเพลงในเที่ยวพันต่ออย่างใด เป็นไปเพื่อประโยชน์และเอื้อต่อการวิเคราะห์ทำนองเพลงเป็นหลัก

ทำนองเพลงแต่ละบรรทัดเต็มเปี่ยมไปด้วยอรรถรสของทำนองเพลง ตามการดำเนินทำนองเพลงของฆ้องวงใหญ่ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ บันไดเสียงของเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีการใช้บันไดเสียงทางในเป็นบันไดเสียงหลัก มีการใช้บันไดเสียงทางนอกและบันไดเสียงทางเพียงอล่างเป็นบันไดเสียงรองเข้ามาแต่งเติมทำนองบางส่วน ลูกตกทั้งลูกตกรองและลูกตกหลักเป็นแก่นโครงสร้างหลักของทำนองเพลงที่สะท้อนถึงทำนองที่นำมาสร้างสรรค์เป็นทำนองเดี่ยวและกลุ่มทำนองโยนช่วงต่างๆของทำนองเพลงเดี่ยวทางนี้ กลวิธีที่ใช้ในการดำเนินทำนองใช้กลวิธีที่ฆ้องวงใหญ่สามารถผลิตทำนองออกมาได้อย่างครบถ้วนเป็นที่สุดทั้งการตีลงทีละเสียงไล่เรียงเสียงขึ้นลงตามช่วงเสียงต่างๆ การสะบัด การใช้คู่ประสานคู่ต่างๆ การตีกรอเสียง การตีกวาดเสียง การตีไขว้มือ การตีจุดเสียง การตีประคบบมือผลิตเสียงต่างๆที่ทำนองแต่ละช่วงเอื้อที่จะสามารถผลิตเสียงออกมาเป็นพิเศษตามลักษณะการผลิตเสียงของฆ้องวงใหญ่ ทำนองเพลงเดี่ยวแต่ละบรรทัดมีความสัมพันธ์คล้องจองประสานส่งต่อสอดรับระหว่างกันทั้งทำนองภายในบรรทัดและทำนองภายนอกบรรทัดกันเป็นอย่างดีจึงทำให้ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เป็นทำนองเดี่ยวที่มีความเป็นเลิศทางหนึ่ง

บทที่ 4

อภิปรายเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่มีลักษณะเฉพาะของบทเพลง มีความแตกต่างจากบทเพลงอื่นๆ ทั่วไปและถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เห็นและเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทำนองเพลง

เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้องนั้นนอกจากจะมีรูปแบบเฉพาะของทำนองเพลง ทั้งโครงสร้างในส่วนต่างๆการสร้างสรรค์ทำนองแต่ละช่วงทำนอง การสอดแทรกแนวคิดและกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการบรรเลง ซึ่งสะท้อนถึงอัตลักษณ์เฉพาะบทเพลงและอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลของครูสอน ฆ้อง ท่านเป็นนักดนตรีผู้หนึ่งที่ได้รับการยกย่องเป็นอย่างมากในวงการดนตรีไทยในเรื่องของการบรรเลงเครื่องดนตรีประเภทฆ้องวงใหญ่ ท่านได้บรรจงประดิษฐ์เรียบเรียงทำนองเพลงทยอยเดี่ยวด้วยทักษะความรู้ความสามารถของท่านจนเกิดเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวที่เป็นของสูงค่ายิ่งสำหรับวงการดนตรีไทยทางนี้ขึ้นมา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและทำการอภิปรายเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง ดังจะขอเสนอต่อไปนี้

4.1 ทำนองในทิวโอด

ทำนองในทิวโอดเป็นทำนองในส่วนต้นของทำนองเพลงทยอยเดี่ยวเป็นส่วนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทำนองมีกลวิธีในการสร้างสรรค์ทำนองซ่อนอยู่อย่างน่าอัศจรรย์ เป็นส่วนที่แสดงอัตลักษณ์สำคัญของเพลงทยอยเดี่ยว หากเป็นเครื่องดนตรีประเภทที่สามารถผลิตเสียงได้ยาวต่อเนื่อง เช่น ปี่ ขลุ่ย ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย ทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวในทิวโอดของเครื่องดนตรีเหล่านี้จะมีลักษณะครวญเสียง ลอยคอกลอยจังหวะลากเสียงยาว เกือบตลอดของทำนองในทิวโอด แต่เนื่องจากฆ้องวงใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่ผลิตเสียงแต่ละเสียงได้สั้นกว่าลักษณะทำนองในทิวโอดจึงมีลักษณะการดำเนินทำนองที่ถี่กว่า ใช้การดำเนินทำนองในลักษณะฉายทำนอง ทำนองทิวโอดของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีส่วนประกอบต่างๆที่สามารถแบ่งเป็นสัดส่วนและสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1.1 ทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอย

ทำนองช่วงนี้เป็นทำนองช่วงต้นของทำนองเพลงทยอยเดี่ยวนับตั้งแต่บรรทัดที่ 1 ถึง บรรทัดที่ 8 เป็นการนำกระสวนเพลงทยอยมาสร้างสรรค์เป็นทำนองเดี่ยว กระสวนเพลงทยอยที่นำมาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยวในช่วงนี้ได้แก่

- ซ ล ท	- รี่ - มี่	- ไซ้ - มี่	- รี่ - ท	- รี่ - มี่	- รี่ - ท	- - - ล	- - - ซ
---------	-------------	-------------	-----------	-------------	-----------	---------	---------

กระสวนเพลงทยอยเป็นกระสวนทำนองที่มีที่มาและสอดคล้องกับทำนองเพลงทยอยอัตรา จังหวะสองชั้น ซึ่งมีทำนองดังนี้

ทำนองเพลงทยอยอัตราจังหวะสองชั้น

- - - คุ	- - - ร	- ซ - ม	- ร - ซ	- ท ท ท	- ล - ท	- รี่ - ท	- ล - ซ
----------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------	---------

- - ล ซ	- ซ - ซ	- คี่ - -	ล ซ - ซ	- - ล ซ	- ซ - ซ	- คี่ - -	ล ซ - ซ
---------	---------	-----------	---------	---------	---------	-----------	---------

กระสวนเพลงทยอยดังกล่าวบรมครูทางดนตรีไทยมักนำกระสวนทำนองดังกล่าวนี้ไป สรรค์สร้างเป็นทำนองเพลงทยอยต่างๆขึ้น เช่น เพลงทยอยเขมร เพลงทยอยใน เพลงทยอยนอก

ทำนองเพลงทยอยเขมรสามชั้น ท่อนที่ 1

- ซ ล ท	- รี่ - มี่	- ไซ้ - มี่	- รี่ - ท	- ร - ซ	- ซ ล ท	- รี่ - ท	- ท ล ซ
---------	-------------	-------------	-----------	---------	---------	-----------	---------

ท รี่ ล	ท ล ซ ฟ	ม ร ม ฟ	ม ฟ ซ ล	- รี่ - ม	- รี่ - ท	- ล ล ล	- ท - รี่
---------	---------	---------	---------	-----------	-----------	---------	-----------

ทำนองเพลงทยอยในสามชั้น ท่อนที่ 1

- ซ ล ท	- ร - ม	- ล ซ ม	- ร - ท	- ร - ซ	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ล ท ดร	ค ท ดร	คร ม ร	ค ท ดร	- ท ล ซ	ล ท ล ท	ล ซ ล ท	ล ท ดร
--------	--------	--------	--------	---------	---------	---------	--------

กระสวนเพลงทยอยที่นำมาแสดงให้เห็นเป็นกระสวนทำนองที่เป็นสัญลักษณ์สำคัญของ เพลงทยอยเป็นทำนองที่เป็นต้นเค้าที่นำมาสร้างทำนองในทิวโศคนในช่วงทำนองทำขึ้นตาม กระสวนเพลงทยอยในบรรทัดที่ 1 ถึงบรรทัดที่ 8 ดังนี้

บรรทัดที่ 1

- - - รี่	_____มี	- มี มี มี	_____รี่	_____ท	_____มี	_____รี่	_____ท	_____รม	_____ลช	_____ช
- - - ร	_____ม	- ลช ม	_____ร	_____ทุ	_____ม	_____ร	_____ทุ	_____ค	-	- มรช

บรรทัดที่ 2

- (ลทท)	- - รี่ มี	มี มีมีมีมี	- รี่ - ม	_____ท	_____ช	ลท-ล มี	รี่ท - ทุ
-ช - ฟ	- - ร ม	ช ทลชม	- ร - ม	_____ทุ	_____ช	ลทุ-ล ม	รทุ - ล

บรรทัดที่ 3

			- ล	_____ท		มีมีมี รี่ท	ลทลชล	- ล - ช
			ล	- - ล		ลชม รทุ	ล ทุลชล	- ช - -

บรรทัดที่ 4

- (ลทท)	- - รี่ มี	มี มีมีมีมี	_____รี่	_____ท	_____มี	- รี่ - ท	- - ลช	ช - มช
-ช - ฟ	- - ร ม	ช ทลชม	_____ร	_____ทุ	_____ม	- ร - ทุ	- - - ม	- ร - ช

บรรทัดที่ 5

- - (ลท)	มีรี่	รี่มี	มี มีมีมี	_____รี่	_____มี	_____ท	_____ลท รี่	(ลท มีรี่ท)	- ล - ทุ
- - ช	- ท - ม	ชลชม	_____ร	_____ม	_____ทุ	_____ช	- ร	ช - มรทุ	- ล - ล

บรรทัดที่ 6

- (ลทุร)	_____รม	ช -	(ลท - -	- - - ท	_____	มีมีมี รี่ท	ลทลชล	- ล - ช	
- ช - ร	ค	- ม	ช	ม -	- ล - ล	_____	ลชม รทุ	ล ทุลชล	- ช - -

บรรทัดที่ 7

(ลทุ) ร	ช - (รม	ช ทล)	- - - -	_____รี่	_____	มีมีมี รี่ท	- ลล ชล	- ล - ช
ช - - ทุ	- ทุ ค	ร - ช ม	ร ทุ - ทุ	_____	_____	ลชม รทุ	ล - ชล	- ช - -

บรรทัดที่ 8

- - - รั	- - - รั	มี - มี -	มี - รั -	มี รั - -	- - - -	ล ทุ รม	ร - - ษ
- รั - -	- ม - -	- ษ - ม	- รั - ทุ	- ทุ ล ษ	พ รม ทุ	ษ - คุ -	- ษ - -

ทำนองในช่วงนี้เมื่อเปรียบเทียบกับทำนองที่เป็นกระสวนเพลงทยอยแล้วพบว่ามีกระสวนทำนองที่คล้ายคลึงกัน มีลูกตกรองคือเสียงที่และลูกตกหลักคือเสียงซอลที่ตรงกัน ทำนองบรรทัดที่ 2 และบรรทัดที่ 5 มีลูกตกที่คลาดเคลื่อนกันไปเนื่องจากลักษณะการดำเนินทำนองในช่วงนี้มีการลอยจังหวะ มีการกรอเสียงย่อยจังหวะฝากทำนองลง มีการปิดกระสวนทำนองหรือเริ่มกระสวนทำนองใหม่ที่มีความคาบเกี่ยวกันระหว่างทำนองแต่ละบรรทัด ทำนองในช่วงนี้มีการดำเนินทำนองทั้งการดำเนินทำนองลงตรงปกติตามจังหวะและการลอยจังหวะ และมีการปิดท้ายทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอยในบรรทัดที่ 8 สังกต่อไปยังทำนองช่วงต่อไป

4.1.2 ทำนองโยนลงเสียงมี โดยใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2

ทำนองในช่วงนี้ต่อเนื่องจากทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอย ได้แก่ทำนองในบรรทัดที่ 9 ถึงบรรทัดที่ 11 ทำนองมีลักษณะทำนองโยนลงที่เสียงมีโดยใช้ทำนองเค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 มาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว ทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 ที่เป็นเค้าโครงของทำนองเดี่ยวช่วงนี้มีดังนี้

- - - ษ	- ษ - ษ	- ทุ - ล	- ษ - ม
---------	---------	----------	---------

ทำนองเค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2

- - - ษ	- ษ - ษ	- ทุ - ล	- ษ - ม	- - - ษ	- ษ - ษ	- ทุ - ล	- ษ - ม
---------	---------	----------	---------	---------	---------	----------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 9

ล ทุ รั มี	รั - รั -	ล ทุ - ล	- ษ - คุ	- รั - คุ	- ทุ - ล	- ทุ - ล	- ษ - ม
ษ - คุ -	- ทุ - ล	ษ - ล -	ษ - คุ -	รั - คุ -	ทุ - ล -	ทุ - ล -	ษ - ม -

ทำนองเค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2

- - - ซ	- ซ - ซ	- ท - ล	- ซ - ม	- - - ซ	- ซ - ซ	- ท - ล	- ซ - ม
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10

- ล ท คี	รี - มี มี	รี คี ท ล	ซ - ม -	- - - -	- - - ร	มร	- - - -	- - - -	ม
ซ - - -	- ม - -	- - - -	- ม - ม	ทุ ล ซ ฟ	ม ร - -	- ค ทุ ล	ซ ม - -	- - - -	- - - -

ทำนองเค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2

- - - ซ	- ซ - ซ	- ท - ล	- ซ - ม	- - - ซ	- ซ - ซ	- ท - ล	- ซ - ม
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 11

ลซ	ซ -	มร	ร -	ซ ล ท คี	- - - -	ซ ล ท คี	- - - -	ล ท คี	รี	- - - -
- ซ - ม	- ท - ม	- - - -	- - - -	ทุ ล ซ ฟ	- - - -	ล ทุ ค ร	- - - -	ทุ ค ร	ม	- - - -

ทำนองในช่วงนี้ใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 จากทำนองเพียง 4 ห้องเพลงนำมาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยวขึ้นถึง 3 บรรทัด กระสวนทำนองมีการใช้เสียงซอลเป็นเสียงนำและใช้เสียงมีเป็นเสียงลงตกหลักของทำนองแต่ละกลุ่ม

4.1.3 ทำนองโยนลงเสียงลาและเสียงซอล โดยใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2

ทำนองโยนในช่วงนี้เป็นทำนองต่อเนื่องจากทำนองโยนเสียงมี ได้แก่ทำนองในบรรทัดที่ 12 ถึงบรรทัดที่ 15 ทำนองใช้เค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 ซึ่งต่อเนื่องจาก/ - - - ซ / - ซ - ซ / - ท - ล / - ซ - ม / คือ

- - - -	- ร - ม	- ซ	ล	ล	ซ
---------	---------	-----	---	---	---

ทำนองเดี่ยวช่วงนี้มีให้นำทำนองดังกล่าวมาสร้างสรรค์ทำนองโดยตรงหากแต่ นำทำนองดังกล่าวมาจัดระเบียบเสียงก่อนที่จะนำไปสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว ในการจัดระเบียบเสียงนั้นนำเสียงลาและเสียงซอลซึ่งเป็นเสียงสาระสำคัญนำมาจัดระเบียบดังนี้

- เสียงลาแบ่งส่วนครึ่งบรรทัด

				→ ล					→ ล
--	--	--	--	-----	--	--	--	--	-----

ทำนองที่ขยายจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - (ท)	- - - -	- - - ล	- - - -	- - (ซ)
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 16

ทล) ลท	- ร - มี	มี มี มี มี	- ร - (ท)	- ท - มี	- ร - ท	- - ลซ)	ซ - ม -
- ซ - ฟ	- ร - ม	ซ ล ซ ม	- ร - (ทุ)	- ฟ - ม	- ร - ทุ	- - - ม	- ร - (ซ)

ทำนองที่ขยายจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

- - - ร	- - - ม	- - - ซ	- - (ล)	- - - ซ	- - - ล	- ล - ล	- - (ซ)
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 17

(- ล) ทุ ร -	ซ - (รม)	- ซ ลซ	- ม (ซล)	(รม - ซ	- ซ (ลท)	มี ร	มี ร	- ท - ล -
ซ - - ทุ	- ทุ ดุ	ซ - - ม	ร - ฟ -	ดุ - ซ -	ร - ซ	- ร - ทุ	- ล - (ซ)	

ทำนองที่ขยายจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - (ท)	- - - -	- - - ล	- - - -	- - (ซ)
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 18

มี มี - มี	- ลท -	- มี - -	ทล) ล -	ทล) ล -	ลซ) ซ -	ทล) ล -	ลซ) ม -
- - ร -	ซ - - ร	- - - ซ	- ซ - (ทุ)	- ล - ม	- ม - ล	- ล - ร	- ร - (ซ)

ทำนองที่ขยายจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

- - - ร	- - - ม	- - - ซ	- - (ล)	- - - ซ	- - - ล	- ล - ล	- - (ซ)
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 19

ซ - (รม)	- ล - -	ท ล ซ -	ฟ) (ซล)	รม - ซ	ลท) ล) มี	มี ร	มี ร	- ท - (ซ)
- ทุ ดุ -	ร - ซ ม	- - ร -	มรม ฟ	ดุ) ซ -	ล ทุ) ล) ร	- ร - ทุ	- ล - (ซ)	

ทำนองที่ขยายจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - (ท)	- - - -	- - - ล	- - - -	- - (ซ)
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 20

- มี - มี	มี มี - มี	- มี - มี	- - - (ท)	- - - รม	ซ ล ท) มี	- - ท -	ท) มี -
- ซ - ท	ล ซ - ม	- ร - ทุ	- - - -	- - - ดุ	- - - ท	- - - ล	- ท - (ซ)

ทำนองกระสวนเพลงทยอย

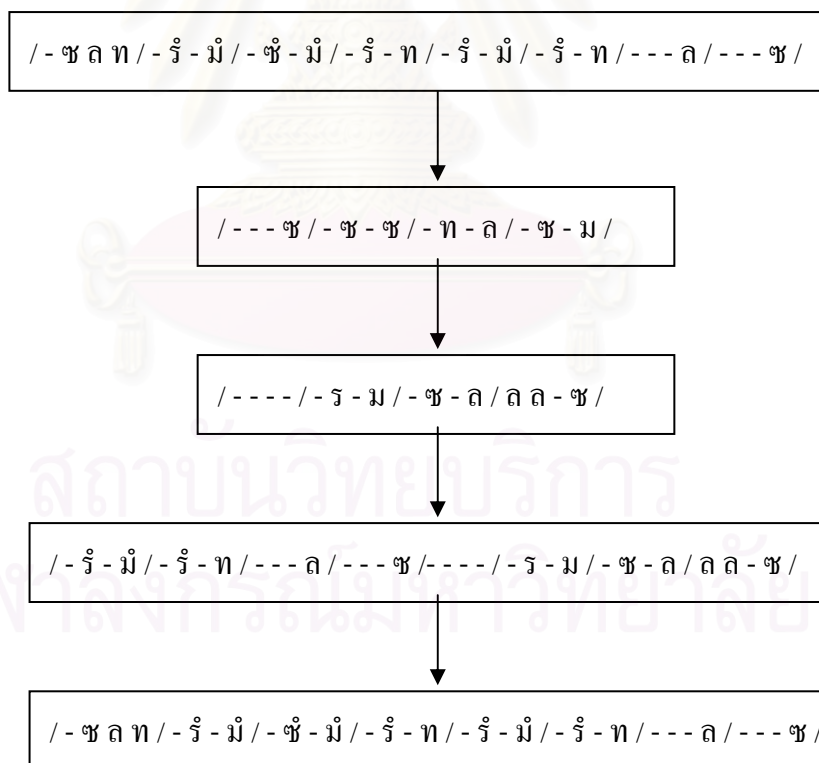
- ช ล ท	- รี่ - มี่	- ไซ้ - มี่	- รี่ - ท	- รี่ - มี่	- รี่ - ท	- - - ล	- - - ช
---------	-------------	-------------	-----------	-------------	-----------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 25

- รี่ - รี่	_____มี่	- มี่ มี่ มี่	- รี่ - ท	- ท - มี่	- รี่ - ท	- ล - ล	- - - -
- ร - ร	_____ม	- ล ช ม	- ร - ท	- ฟ - ม	- ร - ท	- ล - ช	- - - ช

จากทำนองเดี่ยวในเทียวโอดที่นำเสนอส่วนต่าง ๆ มานั้นประกอบไปด้วยทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอย จากนั้นจึงนำทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 มาจัดระเบียบแบ่งเป็นสัดส่วนในการสร้างสรรค์ทำนองออกเป็นโยนช่วงต่างๆ แล้วปิดท้ายทำนองด้วยกระสวนเพลงทยอยอีกครั้ง ดังมีโครงสร้างของทำนองในเทียวโอดดังต่อไปนี้

โครงสร้างทำนองเทียวโอดของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยว

4.2 ทำนองในทิวพัน

ทำนองในทิวพันของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เป็นทำนองที่เป็นช่วงต่อจากทำนองในทิวโอด โดยเมื่อมีการบรรเลงทำนองช่วงท้ายและทอดจังหวะลงจบของทำนองในทิวโอดจึงเริ่มตั้งจังหวะใหม่และเริ่มบรรเลงทำนองในทิวพัน ทำนองในทิวพันมีความกระชับมากขึ้น ทำนองมีกลวิธีพิเศษมากขึ้น มีการเคลื่อนที่ขึ้นลงของเสียงมากขึ้น ทำนองมีความปราดเปรียวและทิวความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น

ทำนองในทิวพันมีโครงสร้างของทำนองที่สลับซับซ้อนซ่อนเงื่อนไขทางดนตรีไว้มากมายหลายจุด การจะทำความเข้าใจในโครงสร้างของทำนองเพลงต้องมีการสร้างความเข้าใจวิเคราะห์โครงสร้างและแยกแยะเป็นส่วนต่างๆ ดังที่ผู้วิจัยจะอภิปรายถึงทำนองในทิวพันของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวดังต่อไปนี้

4.2.1 ทำนองที่มีเค้าโครงจากเพลงทยอยใน

ทำนองที่มีเค้าโครงจากเพลงทยอยในปรากฏอยู่ในทำนองในอัตราจังหวะสองชั้นนี้มีอยู่ 2 จุดด้วยกัน จุดแรกเป็นทำนองขึ้นต้นของทำนองในทิวพันคือทำนองในบรรทัดที่ 26 และบรรทัดที่ 27 เป็นทำนองที่ทำให้เห็นว่าเพลงทยอยเดี่ยวได้นำเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 1 มาเป็นส่วนประกอบของโครงสร้างของทำนอง ทำนองมีความคล้ายคลึงและเป็นทำนองเดียวกันกับทำนองของเพลงทยอยในในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 1 ซึ่งสามารถเปรียบเทียบทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 1 กับทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวในช่วงขึ้นต้นของทำนองทิวพันให้เห็นได้ดังนี้

ทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 1

-	ม	ม	ม	-	ซ	-	ร	-	ท	-	ร	-	ม	-	ซ	-	-	ร	ซ	-	ซ	ล	ท	-	ม	ร	ท	ร	ท	ล	ซ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 26 (ทำนองขึ้นต้นทิวพัน)

-	-	-	-	-	ล	-	ล	-	ม	ร	ค	-	ล	-	ซ	-	ซ	ล	ท	ค	ร	ม	-	ม	ร	ม	ฟ	-	-	ซ
-	-	-	ล	-	-	-	-	-	ม	ร	ค	-	ล	-	ซ	ร	-	ซ	-	-	-	ร	-	ค	-	-	-	ซ	-	-

ทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 1

ล ม ล ช	ล ท ล ช	ล ม ล ช	ล ท ล ช
---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 27

- ค ุ ม ร	ร ม ฟ -	ฟ ม - -	ม ร - -
ช - - ค ุ	- - - ช	- - ร ค ุ	- - ค ุ ช

จากการเปรียบเทียบระหว่างทำนองของเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 1 กับทำนองเดี่ยวในบรรทัดที่ 26 และบรรทัดที่ 27 พบว่าทำนองมีความคล้ายคลึงกันและมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้ว่าลูกตกกรองและลูกตกหลักของทำนองเพลงทยอยในกับทำนองเดี่ยวมีลูกตกที่เป็นเสียงเดียวกันคือเสียงซอล

จุดที่สองเป็นทำนองที่อยู่ในช่วงท้ายของทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวเพลงนี้ก่อนถึงช่วงทำนองลงจบ ทำนองมาเปิดเผยให้เห็นทำนองที่มาจากทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 ก่อนที่จะสร้างทำนองลงจบของเพลง ซึ่งจะเปรียบเทียบทำนองของเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 กับทำนองเดี่ยวในช่วงท้ายให้เห็นได้ดังนี้

ทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

				- - - ช	- ช - ช	- ท - ล	- ช - ม
--	--	--	--	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 10

				ช - ร ม	ช ล ท ร	- ม - ร	ท ล - -
				- ท ค ุ -	- - - -	ท - ท -	- - ช ม

ทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2

- - - -	- ร - ม	- ช - ล	ล ล - ช	- - - ช	- ช - ช	- ท - ล	- ช - ม
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 101

ลช - -	ล ช - -	ท ล - -	ร ท - -	ช - ร ม	- - ช ล	ท - ล ท	- ล - -
- ม ร ท	- - ม ร	- - ช ม	- - ล ช	- ท ค ุ -	ร ม - -	- ช - -	ม - ช ม

ทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้น

- - - -	- ร - ม	- ซ - ล	ล ล - ซ
---------	---------	---------	---------

ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 102

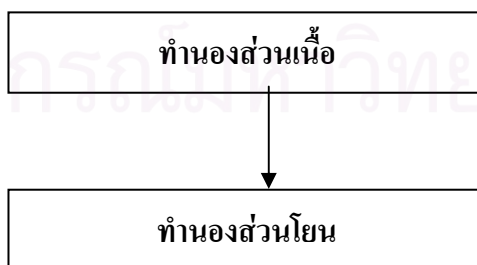
ซ ม - -	ร ม ซ -	ซ - ร ม	ล - ซ -
- - ร ดุ	- - - ร	- ดุ ดุ -	- ซุ - -

จากทำนองเดี่ยวของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวระหว่างบรรทัดที่ 100 ถึง บรรทัดที่ 102 เป็นทำนองที่มีที่มาจากทำนองที่อยู่ในเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 ทำนองทั้งสองส่วนเมื่อเทียบเคียงกันแล้วทำให้เห็นความสอดคล้องของกระสวนทำนองและลูกตก ทั้งลูกตกหลักและลูกตกรองได้ตรงกันโดยตลอด

4.2.2 ทำนองมีลักษณะเป็นสัททมูล

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงประเภทที่มีท่อนเดี่ยวไม่มีการแบ่งแยกทำนองออกเป็นท่อนๆ แต่ โครงสร้างของทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวในทิวพื้นมีลักษณะโครงสร้างของทำนองเป็นสัททมูล กล่าวคือทำนองในแต่ละสัททมูลประกอบด้วยทำนองส่วนเนื้อและทำนองส่วนโยน ทำนองในแต่ละสัททมูลเริ่มต้นด้วยทำนองส่วนเนื้อเมื่อหมดทำนองส่วนเนื้อจึงต่อเนื่องเข้าสู่ทำนองส่วนโยน เมื่อหมดทำนองส่วนโยนก็เป็นอันหมดทำนองของสัททมูลนั้นๆ ดำเนินทำนองสอดแทรกสลับกันไปมาระหว่างทำนองส่วนเนื้อกับทำนองส่วนโยน หมดทำนองโยนครั้งหนึ่งเริ่มขึ้นทำนองเนื้อ ครั้งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างทำนองดังนี้

โครงสร้างทำนองที่มีลักษณะเป็นสัททมูล

ทำนองที่มีลักษณะเป็นสัททมูลในทิวพื้นของทำนองเดี่ยวทางนี้มีความสลับซับซ้อนอยู่พอสมควร ทำนองมีทั้งนายโยนให้เห็นโดยชัดเจนและการซ่อนทำนองโยน การเปลี่ยนระดับเสียง

ที่สังเกตได้ชัดเจนและการเปลี่ยนระดับเสียงอย่างเนบเนียน ทำนองที่มีลักษณะเป็นสัททมูลที่ปรากฏอยู่ในเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวในเที่ยวพันมีดังนี้

สัททมูลที่ 1 ทำนองโยนเสียงซอล

เที่ยวพัน

บรรทัดที่ 26

- - - -	- ล - ล	- มี รื คื	- ล - ซ	- ซ (ลท)	คื รื มี -	มร (ม)	ร ม	ฟ - - ซ
- - - ล	- - - -	- ม ร ค	- ล - ซ	ร - ซ	- - - ร	- ค - -	- ซ - -	

บรรทัดที่ 27

- ค มร	ร ม ฟ -	ฟ ม - -	ม ร - -
ซ - - ค	- - - ซ	- - ร ค	- - ค ซ

บรรทัดที่ 28

ลซ	ซ -	ร ม ซ - -	ล - ท ล	- - - ซ	ล ซ - ซ	ลท รื -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	ค ซ - -	ล - - -	ซ ร - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -	

บรรทัดที่ 29

ลซ	ซ -	ทล ล -	- ลท - ร	- ม - ซ	ลซ - ซ	ลท รื -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	- ล - ล	ซ - ร -	ม - ซ -	- ม ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -	

บรรทัดที่ 30

- - - ล	- - - ท	ร ม - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	ค - ซ -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 31

- - - ล	- - - ท	- ฟ - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	- ม - -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 32

ลช -	ทล -	ลท รม	ลช ม -	ลช - ช	ลท รี่ -	ทล - ล	- - - ช
- ช - ช	- ล - ล	ช - ล -	- ร - ช	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 33

- ล - ช	ลท - ล	ช - รม	ล - ช -	ลช - ช	ลท รี่ -	ทล - ล	- - - ช
- ช - -	- ล - -	- ท ล -	- ช - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 34

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- ล - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 35

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- ล - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 36

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- (ช ล	- ล - -	รี่ ลี่ - -	ทล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ล	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ทล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 37

- ล ช -	ช ล - -	ช ทล	มฟ ชล	รม - ช	ลช - ล	ทล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - มฟ	ร - ช ร	ร - - -	ล - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 38

- - - ช	- ม - -	- ล ท ล	- - - ช	- ร - ช	ลท - ล	ทล - ล	- - - ช
- ช - -	- ท - -	ล - - -	ช ร - -	- ล - ช	- ท - -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 39

ลช) ช -	ทล) ล -	รม) ช -	ลช) ม -	ลช) - ช	ลท) ร์ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	- ล - ล	ล - - ม	- ร - ช	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 40

- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -
- - ช -	- ช - ท	- - ท -	- ล - ช	- - ท -	- ท - ล	- - ล -	- ล - ช

บรรทัดที่ 41

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 42

ลช) ช -	รม) ช -	- ล ท ล	- - - ช	ลช) - ช	ลท) ร์ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	ล - ช -	ล - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 43

- ล - ช	- ร - ล	- - ท ล	- - - ช	ลช) - ช	ลท) ร์ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - -	- ล - ล	- - - -	ช ร - -	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 44

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- ล - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 45

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- ล - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 46

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- ชล	- ล - -	รื คื - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 47

- ล ช -	ช ล - -	ช ทล	- มฟ ชล	รม - ช	ลช - ล	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ม ฟ	ร - ช ร	ร - - -	ค - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 48

ช - รม	ลช ช -	ล - รื -	ท - ล -	ช - รม	ลช ช -	ช ล ท รื	- รื - -
- ท ค -	- ม - ล	- ร - ท	- ล - ช	- ท ค -	- ม - ล	- - - -	ร - ท ล

บรรทัดที่ 49

- ม - รื	- ล ท -	รื - ม -	รื - ท -	ทล ล -	ทล ล -	ทล ล -	ทล ล -
- - ร -	ช - - ร	- ม - ร	- ท - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล

บรรทัดที่ 50

ทล ล -	ม ฟ ช -	มรื รื -	ล - ท -	ท ล - ล	ทคื รื ม	- คื ทล	- ช - ฟ
- ล - ร	- - - ล	- ร - ล	- ท - ร	- - ช -	- - - ม	ล - - ช	ฟ - ม -

บรรทัดที่ 51

ช ล ท ค	ลช - -	ช ช มร	ร ม ช -	ช - ม -	ทล - -	รม - ร	- - - ม
- - - -	- ม - ค	- ม - ค	- - - ร	- ค - รช	- ช - ร	ค - - ช	- ร - ร

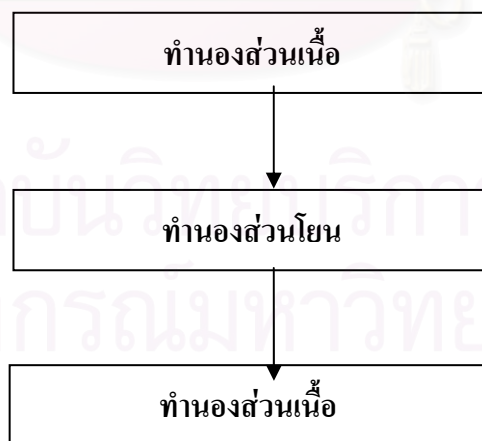
บรรทัดที่ 52

							- ม - -
							- ร - ร

สัททมูลที่ 1 ถือว่าเป็นกลุ่มทำนองกลุ่มใหญ่ของทำนองเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ เนื่องจากเป็นทำนองกลุ่มแรกของทำนองในเที่ยวพันและเมื่อแบ่งทำนองออกเป็นสัททมูลแล้วสัททมูลที่ 1 นี้

มีความยาวของทำนองมากที่สุดกว่าสัททมูลอื่นๆ ลักษณะของทำนองมีความแตกต่างจากลักษณะของทำนองในสัททมูลอื่นๆ คือทำนองมีส่วนทำนองที่เป็นส่วนเนื้ออยู่สองจุด จุดแรกคือทำนองส่วนแรกของสัททมูล จุดที่สองคือทำนองส่วนท้ายของสัททมูล ส่วนทำนองโยนเป็นทำนองที่อยู่ตรงกลางของสัททมูล ทำนองส่วนแรกของสัททมูลเป็นทำนองส่วนเนื้อคือทำนองในบรรทัดที่ 26 ถึงบรรทัดที่ 27 จากนั้นจึงต่อด้วยทำนองส่วนโยนเป็นทำนองโยนที่ตกลงที่เสียง “ซอล” โดยตลอดของทำนองโยน ได้แก่ทำนองในบรรทัดที่ 28 ถึงบรรทัดที่ 47 นอกจากนี้ทำนองในส่วนโยนยังมีลักษณะของทำนองที่มีการซ้ำหรือย้อนกลับของทำนอง เมื่อสังเกตและวิเคราะห์ทำนองส่วนโยนแล้วสามารถแบ่งทำนองออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกคือทำนองในบรรทัดที่ 28 ถึงบรรทัดที่ 37 ช่วงที่สองคือทำนองในบรรทัดที่ 38 ถึงบรรทัดที่ 47 กล่าวคือเมื่อทำนองทั้งสองช่วงนี้มีโครงสร้างและกระสวนทำนองที่เหมือนกัน ลักษณะการบรรเลงเมื่อบรรเลงทำนองโยนในช่วงแรกจากบรรทัดที่ 28 มาจนถึงบรรทัดที่ 37 แล้วมีลักษณะที่กลับไปย้อนเริ่มต้นบรรเลงทำนองที่มีลักษณะเดียวกันใหม่ซึ่งก็คือทำนองโยนในช่วงที่สองคือทำนองในบรรทัดที่ 38 ถึงบรรทัดที่ 47 เนื้อหาและรายละเอียดของทำนองมีทั้งที่เหมือนกันโดยตรงและคล้ายคลึงกัน จากนั้นเมื่อหมดทำนองส่วนโยนแล้วจึงต่อเนื่องด้วยทำนองส่วนเนื้อมาปิดท้ายสัททมูลคือทำนองในบรรทัดที่ 48 ถึงบรรทัดที่ 52 ซึ่งโครงสร้างของลักษณะทำนองในสัททมูลที่ 1 มีลักษณะโครงสร้างดังนี้

โครงสร้างทำนองสัททมูลที่ 1

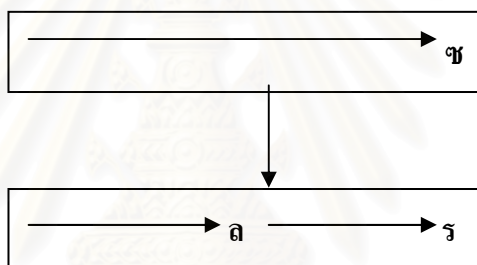
ทำนองในสัททมูลที่ 1 เป็นทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่เสียงมุ่งไปหาเสียงซอล ลูกศรองและลูกตกหลักของทำนองในแต่ละบรรทัดมีการตกลงที่เสียงซอล เมื่อวิเคราะห์ทำนองช่วงนี้พบว่า

มีกระสวนทำนองที่เป็นแก่นสำคัญของทำนองโยนในสัททมูลที่ 1 อยู่กระสวนหนึ่งที่ใช้ผลิตทำนองอยู่หลายบรรทัดและสามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน คือ

- ช ช ช	- ม - ล	- - ท ล	ช ร - ช	- ร - ช	ล ท - ล	- - ท ล	ช ร - ช
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ส่วนในทำนองช่วงท้ายและลงจบของสัททมูลเป็นทำนองปิดสัททมูลเพื่อจะเชื่อมโยงส่งต่อไปสู่สัททมูลต่อไปมีการเคลื่อนที่เสียงขึ้นไปทีเสียงลาและมีการลอยจังหวะก่อนที่จะลงจบสัททมูลนี้ที่เสียง “เร” โครงสร้างของการใช้เสียงของทำนองในสัททมูลที่ 1 มีลักษณะดังนี้

โครงสร้างการใช้เสียงของทำนองสัททมูลที่ 1

สัททมูลที่ 2 ทำนองโยนเสียงเร

บรรทัดที่ 53

ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ทล - ช	ล ท คํ ี
- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- ช ร -	- - - ร

บรรทัดที่ 54

- ท - ี	มี ี มี -	มี - มี มี	ี ท - ี	ลท ี มี	ี ท - ล	ท ล - ล	- - ช -
- ฟ - ร	ม ร ช -	ม - ช ม	ร ท - ร	ช - ร ม	ร ท - ล	- - ช -	ช ม - ร

บรรทัดที่ 55

- ท - ี	มี มี - มี	- - มี มี	ี ท - ี	ลท มี -	ี คํ ท ล	ช ล ท ล	ช ฟ มร
- ฟ - ร	ม ช -ม	- - ช ม	ร ท - ร	ช - ม -	ร คํ ท ล	ช ล ท ล	ช ฟ มร

บรรทัดที่ 56

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ล	- - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- ล - -	ช ฟ ม ร

บรรทัดที่ 57

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ท	ลท - ล	ท ล ช ฟ	ม - ร -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- ทุ - -	ช - ล -	- - - -	- รุ - -

บรรทัดที่ 58

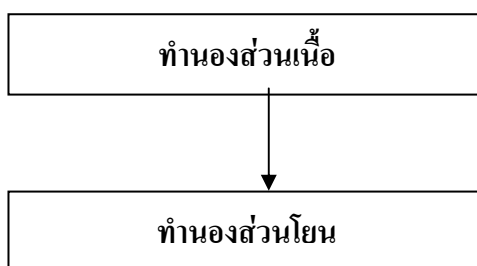
ทล	ลท	ดี - รี้ -	ท ล ช ฟ	ม ม - -	ทุ ล ทุ	ค - ร -	- ช (ลท)	ดี - รี้ -
- ช - -	- ร - -	- - - -	- ร - ร	- ช - -	- รุ - -	ร - ช -	- ร - -	

บรรทัดที่ 59

- - - ม				ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -
- - - ร				- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ

ในสัททมูลที่ 2 ทำนองประกอบด้วยทำนองส่วนเนื้อและทำนองส่วนโยน ทำนองในส่วนเนื้อได้แก่ทำนองในบรรทัดที่ 53 ถึงบรรทัดที่ 55 ซึ่งทำนองในส่วนแรกของทำนองส่วนเนื้อในบรรทัดที่ 53 ลักษณะทำนองมีลักษณะเป็นทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนองโยน ส่วนทำนองในส่วนโยนนั่นต่อเนื่องจากทำนองในส่วนเนื้อได้แก่ทำนองในบรรทัดที่ 56 ถึงบรรทัดที่ 59 ซึ่งใน 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 59 ทำนองมีการเปลี่ยนระดับเสียงเพื่อส่งต่อทำนองไปสู่สัททมูลต่อไป โครงสร้างของทำนองในสัททมูลที่ 2 มีลักษณะดังนี้

โครงสร้างทำนองสัททมูลที่ 2

ทำนองในสัททมูลที่ 2 เมื่อวิเคราะห์การใช้เสียงของทำนองในสัททมูลนี้จากลูกศรและลูกตกหลักของทำนองในแต่ละบรรทัดพบว่าทำนองของสัททมูลมีการใช้เสียง “เร” เป็นหลักของทำนองในสัททมูลนี้ทำนองขึ้นต้นในส่วนเนื้อใช้เสียง “เร” และในส่วนของทำนองส่วนโยนก็มีการใช้เสียง “เร” เป็นเสียงตกของทำนองส่วนโยนเช่นกัน ส่วนในทำนองช่วงท้ายและลงจบของสัททมูลเพื่อจะเชื่อมโยนส่งต่อไปสู่สัททมูลต่อไปมีการเปลี่ยนระดับเสียงไปลงทำนองที่เสียงฟา

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองโยนในสัททมูลที่ 2 มีลักษณะการใช้ทำนองทำขึ้นในช่วงต้นบรรทัดที่ 54 ถึงบรรทัดที่ 55 ดำเนินทำนองโดยใช้การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 คู่ 8 และสอดแทรกด้วยการสะบัด จากนั้นจึงดำเนินทำนองโยนด้วยการไขว้มือแล้วต่อด้วยการตีกวาดเสียงและตีไล่เรียงเสียงขึ้นลงและมีการกรอเสียงพักทำนองก่อนจะส่งต่อไปยังทำนองในสัททมูลต่อไป

สัททมูลที่ 3 ทำนองโยนเสียงลาและเสียงมี

บรรทัดที่ 60

มร	ร -	ช - ล -	ท - มี -	ริ - ท -	ช ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี ริ -	ท - ล
- รุ -	ช -	ล - ทุ	- ม - ร	- ทุ - ล	- - ร -	ช - ทุ -	- มี -	ร -	ทุ - ล

บรรทัดที่ 61

รม - ช	ลช - ท	ลท มีมี	ริ ท - ล	ช ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี -	ริ - ท -
ล - ช -	- ม ท -	ช - รม	ร ทุ - ล	- - ร -	ช - ทุ -	- มี -	ร -	ทุ - ล

บรรทัดที่ 62

ร ร ร -	ร ร ร -	ล ล ล -	ล ล ล -	ริ ริ ริ -	ริ ริ ริ -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ม	- - - รุ	- - - ท	- - - ล	- - - มี	- - - ร	- - - ท	- - - ล

บรรทัดที่ 63

ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- - - ริ	- - - ร	- - - ท	- - - ล

บรรทัดที่ 64

ล ล ล -	ล ท ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ช ล ท คํ	- - - -	รํ ี ท ล ช	- - - -
- - - ท	- - - ล	- - - ท	- - - ล	- - - -	ร ค ุ ท ล	- - - -	ท ล ช ม

บรรทัดที่ 65

ลช) - ม	- ร - ค	- - - ค	ร ม ช -	ลช) ช -	ล - ท -	คํ ี ท -	คํ - รํ -
- ม ร -	ค ุ - ท -	ท ล ช -	ค ุ - - ม	- ช - ล	- ท - ค	- ท - ค	- ร - ม

บรรทัดที่ 66

ลท - มํ	- รํ - คํ	- ท - ล	- ช - ม	ลช) - ม	- ร - ค	- ค ุ - ค	- - - -
ช - คํ -	ล - ช -	ฟ - ม -	ร - ท -	- ม ร -	ค ุ - ท -	ช - ท -	ท ล ช ม

บรรทัดที่ 67

ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - ร	- - - ค	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม

บรรทัดที่ 68

ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - ค	- - - คํ	- - - ม	- - - มํ	- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม

บรรทัดที่ 69

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ล ช - -	ม ม ม -	ล ช - -	ม ม ม -
- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม	- - - ม ร	- - - ม	- - - ม ร	- - - ม

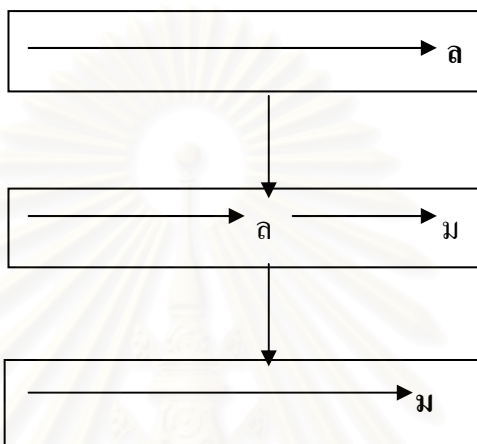
บรรทัดที่ 70

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -
- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

ทำนองในสัททมูลที่ 3 ประกอบด้วยทำนองโยน 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นทำนองโยนเสียงลา ได้แก่ทำนองเดี่ยวบรรทัดที่ 60 ถึงบรรทัดที่ 63 กลุ่มที่สองเป็นทำนองโยนเสียงมี ได้แก่ทำนอง

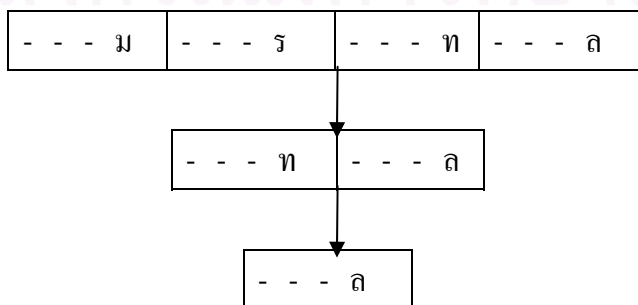
บรรทัดที่ 64 ถึงบรรทัดที่ 70 โดยทำนองในบรรทัดที่ 64 มีลักษณะเป็นสะพานเชื่อมทำนองโยนทั้งสองกลุ่มเข้าหากัน โครงสร้างการใช้เสียงของสัทพยางค์ที่ 3 มีดังนี้

โครงสร้างการใช้เสียงของทำนองสัทพยางค์ที่ 3

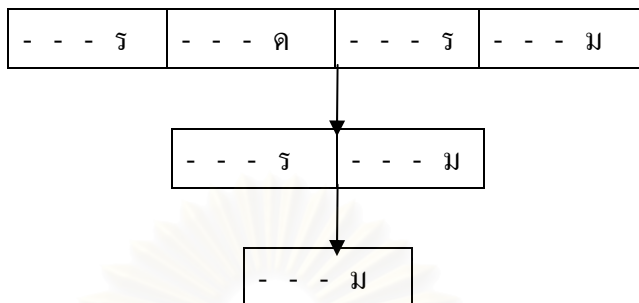

ลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองโยนในสัทพยางค์ที่ 3 ทำนองโยนทั้งสองกลุ่มมีลักษณะการดำเนินทำนองที่คล้ายคลึงกัน ทำนองโยนเสียงมีใช้ทำนองทำขึ้นในบรรทัดที่ 60 ถึงบรรทัดที่ 61 ด้วยการสะบัดข้ามช่วงเสียง การเดินดิ่งเนง การติลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 8 จากนั้นจึงดำเนินทำนองโยนด้วยการตีไขว้มือ ส่วนทำนองโยนเสียงลาใช้ทำนองทำขึ้นในบรรทัดที่ 65 ถึงบรรทัดที่ 66 ด้วยการสะบัด การไล่เรียงเสียงขึ้นลงในเสียงที่อยู่ติดกัน การไล่เรียงเสียงขึ้นลงด้วยการตีข้ามเสียง 4 เสียงและการเดินดิ่งเนง จากนั้นจึงดำเนินทำนองโยนด้วยการตีไขว้มือ นอกจากนี้ทำนองโยนทั้ง 2 กลุ่มยังพบการดำเนินทำนองในลักษณะการทอนทำนองซึ่งมีลักษณะดังนี้

การทอนทำนองของกลุ่มทำนองโยนเสียงลา

การทอนทำนองของกลุ่มทำนองโยนเสียงมี

สัททมูลที่ 4 ทำนองโยนเสียงที่

บรรทัดที่ 71

มีรี	- -	ท ล - -	ล ช - -	ลช	- -	ลทุ	รวม	- ช	ลช	- ช	ลท	-	รี	-	รี	
-	ท	ลช	-	-	ช	ม	-	-	ม	ร	-	ช	-	-	-	ท

บรรทัดที่ 72

		-	รี	-	รี	-	รี	-	รี	-	รี	-	รี	-	รี	-	รี
		-	ทุ	-	ร	-	ม	-	ช	-	ทุ	-	ล	-	ทุ	-	ร

บรรทัดที่ 73

รี	-	ท	-	-	-	ล	-	-	-	ช	-	-	-	ม	-
ร	-	ล	ช	-	-	ช	ม	-	-	ม	ร	-	-	ร	ทุ

บรรทัดที่ 74

ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-
-	-	-	ทุ	-	-	-	ม	-	-	-	ช	-	-	-	ช	-	-	-	ล

บรรทัดที่ 75

ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	ร	ร	-
-	-	-	ทุ	-	-	-	ม	-	-	-	ช	-	-	-	ช	-	-	-	ล

บรรทัดที่ 76

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - รื	- - - ล	- - - ฑ	- - - ล	- - - รื	- - - ล	- - - ฑ

บรรทัดที่ 77

ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	รื มื รื -	ทล)ล -	รื มื รื -
- ซ - ฑ	- ม ร ฑ	- ซ - ฑ	- ม ร ฑ	- ซ - ฑ	- - - ฑ	- ซ - ฑ	- - - ฑ

บรรทัดที่ 78

ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	รื - รื -	รื - รื -	รื - รื -	รื - รื -
- ซ - ฑ	- ซ - ฑ	- ซ - ฑ	- ซ - ฑ	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

ทำนองในสัททมูลที่ 4 นี้ประกอบด้วยทำนองส่วนเนื้อและทำนองส่วนโยน ทำนองเริ่มต้นจากทำนองในส่วนเนื้อได้แก่ทำนองในบรรทัดที่ 71 ถึงบรรทัดที่ 73 จากนั้นจึงต่อด้วยทำนองในส่วนโยนคือทำนองในบรรทัดที่ 74 ถึงบรรทัดที่ 78 โครงสร้างของทำนองในสัททมูลที่ 4 มีลักษณะโครงสร้างดังนี้

โครงสร้างทำนองสัททมูลที่ 4

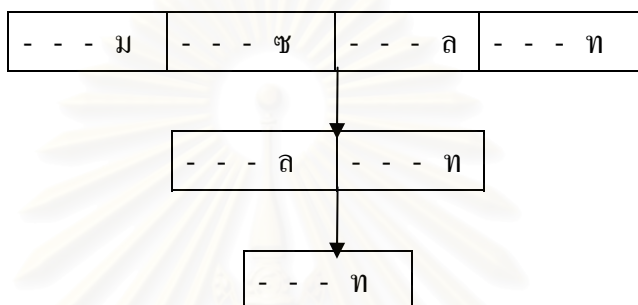

ทำนองในสัททมูลที่ 4 เป็นทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่ของเสียงมุ่งไปหาเสียงที่ เมื่อวิเคราะห์การใช้เสียงของทำนองในสัททมูลนี้จากลูกศรองและลูกศรคหลักของทำนองในแต่ละบรรทัดมีการใช้เสียงที่เป็นหลักของทำนองในสัททมูลนี้

ลักษณะการดำเนินทำนองโยนของสัททมูลที่ 4 มีการใช้ลักษณะการทำทำนองขึ้นในบรรทัดที่ 71 ถึงบรรทัดที่ 73 โดยใช้การสะบัดสอดแทรกด้วยการไล่เสียงขึ้นลงและมีการกรอเสียง

พักทำนองในช่วงสั้นๆแล้วต่อด้วยการตีเลี้ยวมือต่อเนื่องและสลับไล่เสียงลงในช่วงห่าง
ห้องเพลงละ 1 ครั้ง จากนั้นจึงดำเนินทำนองโยนด้วยการตีไขว้มือ ในทำนองโยนนั้นยังพบการ
ทอนทำนองของทำนองโยนเสียงที่ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

การทอนทำนองของกลุ่มทำนองโยนเสียงที่

สัทพยางค์ที่ 5 ทำนองโยนระคนเสียง

บรรทัดที่ 79

มริ	- -	ลซ	- -	ท - ร	-	ท - ล -	ด	ท -	ทล	ล -	ลซ	ซ -	ซม	ม -	
-	ท ลซ	-	ม ร ทุ	-	ร - ทุ	-	ล - ซ	-	ทุ - ทุ	-	ล - ล	-	ซ - ซ	-	ม - ม

บรรทัดที่ 80

-	ล ทุ	ร -	ซ -	รม	-	ซ ลซ	-	ม ซล	ทล	ล -	ท - ร	-	ล -	ท -	ล -	ซ -
ซ	- -	ทุ	-	ทุ	ด	ซ -	-	ม	ร -	ฟ -	-	ซ -	ทุ	-	ร -	ล

บรรทัดที่ 81

ซ	ม - -	ล	ซ - -	ท	ล - -	ร	ท - -
-	-	ร	ทุ	-	-	ม	ร
-	-	ซ	ม	-	-	ล	ซ

บรรทัดที่ 82

-	ม - -	ซ	ม - ซ	-	ม - ซ	-	-	ล -	ลท	ล	ซ	ม - ซ	-	ม - ซ	-	-	ล -
-	ทุ - -	ซ	ทุ - ซ	-	ทุ - ซ	-	ล - -	ซ -	ล -	ซ	ทุ - ซ	-	ทุ - ซ	-	ล - -	-	ล - -

บรรทัดที่ 83

ลฎ - ร	- ม - ช	- ร - ม	- ช - ล	รื ท ล ช	- - - -	มร	ร -	ม - ช -
ช - ร -	ม - ช -	ร - ม -	ช - ล -	- - - -	ท ล ช ม	- ร -	ม -	ช - ล

บรรทัดที่ 84

ช ล - ช	ล ท - ล	ท คื - ท	คื รื - คื
- - ช -	- - ล -	- - ท -	- - ค -

บรรทัดที่ 85

มร	รื -	คื - ท -	ล - ช -	ล - ท -	คื - รื -	คื - ท -	ล - รื -	ท - ล -
- ร -	ค -	- ท - ล	- ช - ล	- ท - ค	- ร - ค	- ท - ล	- ร - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 86

ทล	ล -	ลช	ม -	ทล	ล -	ม ฟ	ช -	ทล	ล -	ลช	ม -	ทล	ล -	ม ฟ	ช -
- ล -	ร -	- ร -	ช -	- ล -	ร -	- - -	ล -	- ล -	ร -	- ร -	ช -	- ล -	ร -	- - -	ล -

บรรทัดที่ 87

ท ล - -	ช - ช ล	ท ล - ล	รื - ท คื	- ม - -	- ท - -	ช - ช ล	- - ท คื
- - ช ร	- ร - -	- - ช -	- ล - -	- - รื คื	- ล - ล	- ร - -	ช ล - -

บรรทัดที่ 88

ท - -	ม - - - -	ท ล - -	- ช - -	ช -	รม	ลช	ช -	ล - รื -	ท - ล -
- ล ช -	รื คื ท ล	- - ช ร	- ร - -	- ท ค -	-	ม -	ล -	- ร - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 89

ช -	รม	ลช	ช -	ช ล ท รื	- รื - -	- ม - รื	- ล ท -	- ม - รื	- ท - ล
- ท ค -	-	ม -	ล -	- - - -	ร - ท ล	- - ร -	ช - - ร	- - ร -	- - ล -

บรรทัดที่ 90

- มี่ - รี่	- มี่ - รี่	- มี่ - รี่	- ท - ล	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -
- - ร -	- - ร -	- - ร -	- - ล -	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล

บรรทัดที่ 91

ซ ล ท ค	- - - -	รี่ ท ล ซ	- - - -	- - - -	- - ล) ล) (ล) ร ม ซ	- - - -	- - - -
- - - -	ร ค) ล) ล	- - - -	ล) ล) ซ) ม	- - - -	- - ซ -	- - - -	- - - -

บรรทัดที่ 92

		ท ล - ล	ท ค) รี่ มี่				
		- - ซ -	- - - -				

บรรทัดที่ 93

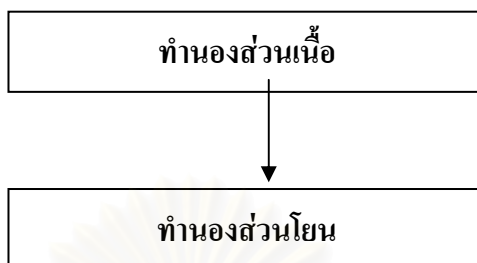
- - มี่ -	- - - -	- ซ - -	- - - -				
- - - รี่ ค	ท ล) ซ) ม	- - ร -	- - - -				

บรรทัดที่ 94

ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -
- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

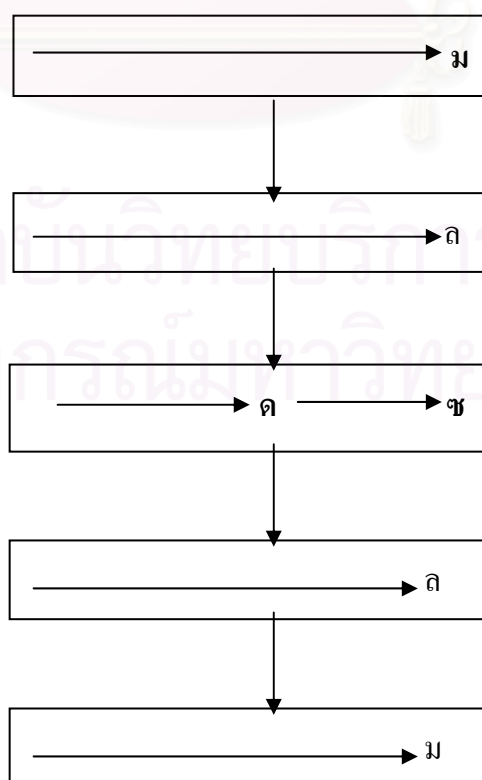
ทำนองในสัททมูลที่ 5 มีความพิเศษของทำนองที่แตกต่างจากสัททมูลอื่นๆ มีการดำเนินทำนองของส่วนเนื้ออยู่มากและหลายจังหวะ ส่วนทำนองในส่วนโยนมีลักษณะปรากฏไม่เด่นชัดเหมือนดังทำนองโยนในสัททมูลที่ผ่านมาก่อนหน้ามีทั้งการซ่อนทำนองโยนและการฉายทำนองโยนอย่างชัดเจน โครงสร้างของทำนองในสัททมูลที่ 5 มีลักษณะดังนี้

โครงสร้างทำนองสัททมูลที่ 5

การใช้เสียงของทำนองในสัททมูลที่ 5 มิได้มีการใช้เสียงใดเสียงหนึ่งเป็นหลักโดยตลอด เหมือนเช่นทำนองในสัททมูลก่อนหน้าที่ผ่านมา มีการใช้เสียงที่หลากหลายเสียงหลักที่ใช้ใน สัททมูลนี้มีการใช้เสียงมี ลา ซอด โด นอกจากนี้ในระหว่างท่วงทำนองยังมีการใช้เสียง ค ร ม X ซ ล X ซึ่งเป็นกลุ่มเสียงปัญญามูลของบันไดเสียงทางนอกเข้ามาปะปนระคนเสียงกันทำ ให้ทำนองเกิดความพลิกแพลงขึ้นมาสร้างความไพเราะให้กับทำนองได้อีกประการหนึ่ง โครงสร้าง ของการใช้เสียงของสัททมูลที่ 5 มีดังนี้

โครงสร้างการใช้เสียงของทำนองสัททมูลที่ 5

ลักษณะของทำนองในสัททมูลที่ 5 มีการดำเนินทำนองอย่างต่อเนื่องเคลื่อนที่ทำนองไปมา โดยตลอด กลวิธีในการดำเนินทำนองใช้การสลับสอดแทรกอยู่ในช่วงทำนองแต่ละช่วง การตีลงสองมือพร้อมกันเป็นคู่ 4 และคู่ 8 การเดินดิ่งเนง ทำนองมีลักษณะเคลื่อนที่ไปมาเป็นระยะแล้วมีการพักเสียงพักทำนองแล้วเคลื่อนที่ดำเนินทำนองไปมาอีกจนถึงช่วงทำนองโยนในช่วงท้ายที่มีการลอยจังหวะเคลื่อนที่ทำนองเป็นช่วงสั้นๆแล้วกรอพักเสียงสลับกันจนหมดทำนอง นอกจากนี้ยังพบทำนองที่มีความสำคัญและโดดเด่นอยู่ในทำนองสัททมูลนี้ คือ

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- ล - ล	- ม - ซ	- ล - ล	- - ท ล	ซ ม - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

สัททมูลที่ 6 ทำนองโยนเสียงที่ (ครั้งที่ 2)

บรรทัดที่ 95

ลซ) ซ ล	ดํ ล - -	ล ซ - -	ลซ) - -	ลฺุทฺ - ร	มร) ร -	ลซ) ซ -	ทล) ล -
- ม - -	- - ซ ม	- - ม ร	- ม ร ด	ซ - ร -	- ด - ม	- ม - ล	- ซ - ท

บรรทัดที่ 96

ทล) ล -	ท - ร -	ม - ม -	ม - ร -	ท - ร -	ท - ล -	ฟ) ม ซ	ล ท - ร
- ล - ท	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท	- ร - ท	- ล - ซ	มร - ซ	- ท - ท

บรรทัดที่ 97

				ลฺุทฺ - ร	- ม - ซ	ลซ) - ซ	ทล) ล -
				ซ - ร -	ม - ซ -	- ม ร -	- ซ - ท

บรรทัดที่ 98

ทล) ล -	ท - ร -	ม - ม -	ม - ร -	ท - ร -	ท - ล -	ฟ ม - ม	ฟ ซ ล -
- ล - ท	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท	- ร - ท	- ล - ซ	- - ร -	- - - ท

บรรทัดที่ 99

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	รํ - รํ -	รํ - รํ -	รํ - รํ -	รํ - รํ -
- - - รํ	- - - ล	- - - รํ	- - - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

ทำนองในสัททมูลที่ 6 เป็นทำนองโยนเสียงที่เป็นครั้งที่ 2 โดยมีการแบ่งทำนองการโยน ออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกบรรทัดที่ 95 ถึงบรรทัดที่ 96 ใช้การสลับเดินทำนองต่อด้วยการ เดินดิ่งเนงแล้วพักทำนองช่วงแรกด้วยการกรอเสียงยาวด้วยคู่ 3 จากนั้นจึงเริ่มทำนองการ โยนที่ เสียงที่อีกครั้งในลักษณะที่ได้เปรียบกับช่วงแรกด้วยการสลับเดินทำนองและการเดินดิ่งเนงปิดท้าย ด้วยการตีไขว้มือและตีสลับเสียงลงเสียงที่เป็นการปิดทำนองของสัททมูลนี้ โครงสร้างของสัททมูล นี้จึงเป็นเพียงทำนองโยนที่เสียงที่เท่านั้น

สัททมูลที่ 7 สัททมูลปลายทางลงจบ

บรรทัดที่ 100

มริ	- -	ลช	- -	มริ	ริ	-	ท -	ล -	ช -	รม	ช	ล	ท	ริ	-	ม	-	ริ	ท	ล	- -	
-	ท	ล	ช	-	ม	ร	ท	-	ล	ช	-	ท	ล	ช	-	ท	-	ท	-	-	ช	ม

บรรทัดที่ 101

ลช	- -	ล	ช	- -	ท	ล	- -	ริ	ท	- -	ช -	รม	- -	ช	ล	ท -	ล	ท	-	ล	- -						
-	ม	ร	ท	- -	ม	ร	- -	ช	ม	- -	ล	ช	-	ท	ล	ช	-	ร	ม	- -	-	ช	- -	ม	-	ช	ม

บรรทัดที่ 102

ช	ม	- -	ร	ม	ช	-	ช -	รม	ล	-	ช	-
- -	ร	ล	- - -	ร	-	ล	ล	-	-	ช	- -	

บรรทัดที่ 103

-	ม	- -	ช	ม	-	ช	-	ม	-	ช	- -	ล	-	ล	ท	-	ล	ช	ม	-	ช	-	ม	-	ช	- -	ล	-
-	ท	- -	ช	ท	-	ช	-	ท	-	ช	-	ล	- -	ช	-	ล	-	ช	ท	-	ช	-	ท	-	ช	-	ล	- -

บรรทัดที่ 104

ล	ท	-	ร	-	ม	-	ช	-	ร	-	ม	-	ช	-	ล	ท	-	ล	-	ช	-	ม	-	ร	-	ม	-	ช	-	
ช	-	ร	-	ม	-	ช	-	ร	-	ม	-	ช	-	ล	ท	-	ล	-	ช	-	ม	-	ร	-	ม	-	ช	-	ล	-

บรรทัดที่ 105

- ล - -	- ช - ล	ท ล - ล	- รี่ - คี่	- มี่ - -	- ท - -	ช - ช ล	- - ท คี่
- ช - ร	- ฟ - -	- - ช -	- - ค -	- - รี่ คี่	- ล - ล	- ร - -	ช ล - -

บรรทัดที่ 106

- มี่ - -	- - คี่ -	ท ล - -	ช - มช
- - รี่ คี่	- - ทล	- - ชม	- ร - -

บรรทัดที่ 107

ช - - รม	ลช	ช -	ล - รี่ -	ท - ล -	ช - - รม	- - ชล	- ล ท -	รี่ - ท ล
- ท ค -	- ม - ล	- ร - ท	- ล - ช	- ท ค -	ร ม - -	ช - - ร	- - - ล	

บรรทัดที่ 108

- - - -	- - - ท	_____	_____	ท ร - -	- - - ท	_____	_____
- - - -	- - - ล	_____	_____	ล - - ช	- - - ล	_____	_____

บรรทัดที่ 109

_____	_____	_____	ล	- - - ท	_____	ท รี่ - -	- - - ท	_____
_____	_____	ล	_____	- - - ล	_____	ล - - ช	- - - ล	_____

บรรทัดที่ 110

ท รี่ - -	- - - ท	ท รี่ - -	- - - ท	ท - รี่ -	- - - -	- - - -	- - - -
ล - - ช	- - - ล	ล - ช	- - - ล	- ล - คี่	ท - ล	- ช - ม	- ร - ค

บรรทัดที่ 111

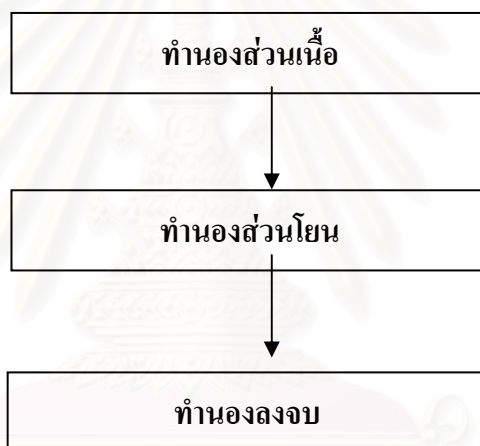
- - - ค	ร ม ฟ ช	ทล	- -	ช ช ม	ทล	ช	ลท คี่ รี่	มี่ - - -	- - - รี่
- ช - -	- - - -	- ช - ร	- ม ร ค	- ช ร -	ช - - -	- ร - -	- - - -	- - - -	- - - -

บรรทัดที่ 112

- - มี มี	- มี - รั	- มี - รั	- คิ - ซ	ฟ ม ซ	- ล - ท	คิ รั คิ -	ลซ ซ รั
- ม - -	- ซ - รั	- ม - ร	- คุ - ซ	- มร - ซ	- ลุ - ทุ	- - - ซ	- รั - ร

สัททมูลที่ 7 เป็นสัททมูลสุดท้ายของท่านองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ ท่านองมีความเข้มข้น อีกทั้งจังหวะยังมีความกระชับเป็นอย่างมากเนื่องจากการที่เป็นสัททมูลสุดท้าย ซึ่งมีโครงสร้างของท่านองดังนี้

โครงสร้างท่านองสัททมูลที่ 7

ทำนองส่วนเนื้อ ได้แก่ท่านองในบรรทัดที่ 100 ถึงบรรทัดที่ 106 ซึ่งท่านองระหว่าง 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 100 ถึง บรรทัดที่ 102 เป็นท่านองที่มีเค้าโครงมาจากท่านองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น เป็นการฉายท่านองที่มีเค้าโครงจากเพลงทยอยในสองชั้นท่อนที่ 2 อีกครั้งก่อนที่จะเข้าสู่ท่านองลงจบ นอกจากนั้นท่านองส่วนเนื้อ ยังมีการใช้ท่านองที่เคยปรากฏในสัททมูลที่ 5 คือ

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- ล - ล	- ม - ซ	- ล - ล	- - ท ล	ซ ม - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

มีการกลับมาซ้ำท่านองดังกล่าวอีกครั้งต่อจากนั้นจึงเป็นท่านองส่วนโยนลงที่เสียงลาในบรรทัดที่ 107 ถึง 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 110 โดยมีลักษณะการलयจังหวะและการสะบัดต่อเนื่องด้วยการกรอพักเสียงเป็นช่วงๆ ส่วน 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 110 ถึงบรรทัดที่ 112

เป็นการสร้างทำนองลงจบ ภาระสวนทำนองของการลงจบเป็นภาระสวนทำนองลงจบที่มีความคล้ายคลึงกันกับเพลงพญาโศก เมื่อเปรียบเทียบทำนองลงจบของเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้กับภาระสวนทำนองลงจบของเพลงพญาโศก มีลักษณะดังนี้

ทำนองลงจบของเพลงพญาโศก

- มี มี มี	- ซี่ - รั	- มี - รั	- คี่ - ซ	- ร - ซ	- ล - ท	- ล - ท	- คี่ - รั
------------	------------	-----------	-----------	---------	---------	---------	------------

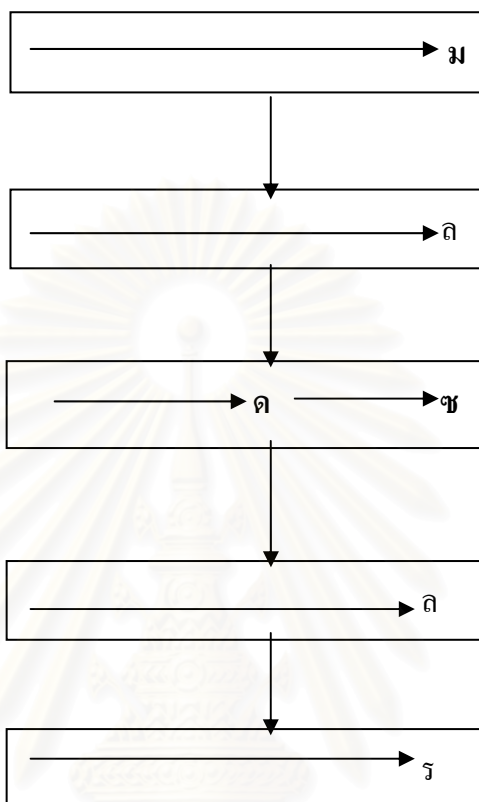
ทำนองลงจบของเพลงทยอยเดี่ยว

- - มี มี	- มี - รั	- มี - รั	- คี่ - ซ	ฟ ม ซ	- ล - ท	คี่ รั คี่ -	ลซ ซ รั
- ม - -	- ซ - รั	- ม - ร	- ค - ซ	- มร - ซ	- ล - ท	- - - ซ	- ร - ร

การใช้เสียงของทำนองในสัททมูลที่ 7 ในทำนองส่วนเนื้อเสียงลงตกคือเสียงมีซึ่งเป็นเสียงลงตกของทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 ส่วนในทำนองส่วนโยนเป็นการโยนลงเสียงลา นอกจากนี้ยังมีการใช้เสียง ค ร ม X ซ ล X ซึ่งเป็นกลุ่มเสียงปัญจมูลของบันไดเสียงทางนอกเข้ามาระคนสอดแทรกอยู่ในช่วงทำนองส่วนเนื้อของสัททมูลนี้ ส่วนทำนองลงจบเป็นการลงจบที่เสียงเรตามภาระสวนลงจบที่มีความคล้ายคลึงกับการลงจบของเพลงพญาโศก ลักษณะโครงสร้างการใช้เสียงของสัททมูลนี้มีลักษณะดังนี้

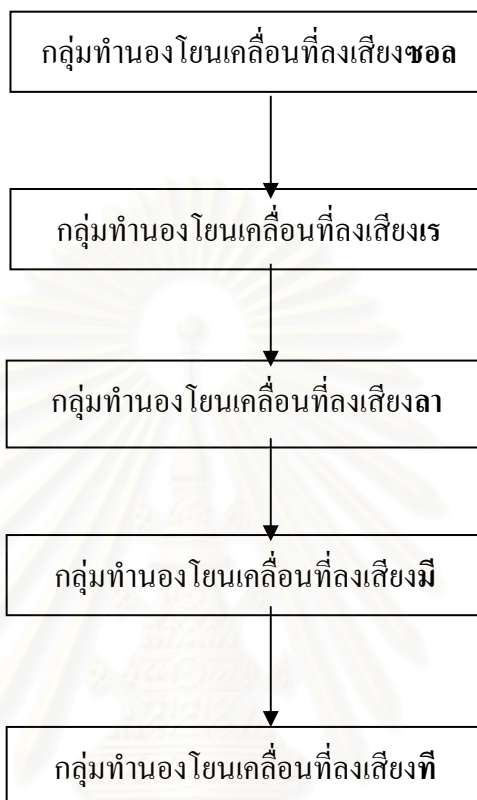
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างการใช้เสียงของทำนองสัทพยางค์ที่ 7

ทำนองในทิวพื้นประกอบด้วยกลุ่มทำนองโยนเสียงต่างๆดังที่ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มทำนองโยนเหล่านั้นออกเป็นสัทพยางค์ เสียงที่ใช้เป็นเสียงลงของทำนองโยนแต่ละกลุ่มนั้นเป็นไปตามเสียงสำคัญหรือกลุ่มเสียงพยัญมูลของบันไดเสียงหลักที่ใช้ในทำนองเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ คือ บันไดเสียงทางใน ซึ่งมีกลุ่มเสียงพยัญมูล คือ ช ด ท X ร ม X และการเคลื่อนที่เข้าหากันของทำนองโยนแต่ละกลุ่มเป็นการเคลื่อนที่ในลักษณะของคู่ 4 ทำให้แนวทางการเคลื่อนที่ของกลุ่มทำนองโยนในทิวพื้นมีลักษณะการเคลื่อนที่เข้าหากันดังนี้

การเคลื่อนที่เข้าหากันของกลุ่มทำนองโยนในทิวพัน

4.3 ทำนองมีลักษณะเป็นคู่

ทำนองที่มีลักษณะเป็นคู่ หมายถึง การที่กลุ่มทำนองกลุ่มหนึ่งมีกระสวนทำนองที่มีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับกลุ่มทำนองอีกกลุ่มหนึ่งที่มีทำนองต่อเนื่องกัน มีลูกตกรองและลูกตกหลักของเสียงที่ตรงกัน กระสวนทำนองมีความคล้ายคลึงกัน มีลักษณะทำนองเป็นคู่ๆ

ทำนองที่มีลักษณะเป็นคู่ของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ พบปรากฏชัดเจนอยู่ในทำนองเพลงเดี่ยวที่อยู่ในทิวพัน ทำนองสามารถเปรียบเทียบจับคู่กันได้อยู่หลายคู่ ทำนองที่มีลักษณะเป็นคู่ที่ปรากฏอยู่ในทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีอยู่ดังนี้

คู่มือ 1 บรรทัดที่ 28 กับบรรทัดที่ 29

บรรทัดที่ 28

ลช) ซ -	รม ซ - -	ล - ท ล	- - - ซ	ล ซ - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	ค ซ - -	ล - - -	ซ ร - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 29

ลช) ซ -	ทล ล -	ลท รี่ -	- ม - ซ	ลช) - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	- ล - ล	ซ - ร -	ม - ซ -	- ม ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

คู่มือ 2 บรรทัดที่ 30 กับบรรทัดที่ 31

บรรทัดที่ 30

- - - ล	- - - ท	รม - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	ค - ซ -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 31

- - - ล	- - - ท	- ฟ - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	- ม - -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

คู่มือ 3 บรรทัดที่ 32 กับบรรทัดที่ 33

บรรทัดที่ 32

ลช) ซ -	ทล ล -	ลท รี่ รม	ลช) ม -	ลช) - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	- ล - ล	ซ - ค -	- ร - ซ	- ม ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 33

- ล - ซ	ลท - ล	ซ - รม	ล - ซ -	ล ซ - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - -	- ล - -	- ท ค -	- ซ - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

คู่มือ 4 บรรทัดที่ 34 กับบรรทัดที่ 35

บรรทัดที่ 34

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ชุ	- - - ทุ	- - - ฤ	- ชุ - ช	- - - ท	- - - ฤ	- ฤ - ท	- ฤ - ช

บรรทัดที่ 35

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ชุ	- - - ทุ	- - - ฤ	- ชุ - ช	- - - ท	- - - ฤ	- ฤ - ท	- ฤ - ช

คู่มือ 5 บรรทัดที่ 36 กับบรรทัดที่ 37

บรรทัดที่ 36

- ฤ ช -	ช ฤ - -	ช ฤ ช พ	- (ช ฤ	- ฤ - -	ร ฤ - -	ท ฤ - ฤ	- - - ช
- - - พ	- - ช พ	- - - ฤ	- พ -	- ช - พ	- - ท ฤ	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 37

- ฤ ช -	ช ฤ - -	ช ท ฤ	(ม พ ช ฤ	(ร ม - ช	ฤ ช - ฤ	ท ฤ - ฤ	- - - ช
- - - พ	- - ม พ	ร - ช ร	ร - - -	ฤ - ช -	- ม ฤ -	- - ช -	ช ร - -

คู่มือ 6 บรรทัดที่ 38 กับบรรทัดที่ 39

บรรทัดที่ 38

- - - ช	- ม - -	- ฤ ท ฤ	- - - ช	- ร - ช	ฤ ท - ฤ	ท ฤ - ฤ	- - - ช
- ชุ - -	- ทุ - -	ฤ - - -	ช ร - -	- ฤ - ชุ	- ทุ - -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 39

ฤ ช -	ท ฤ - ฤ	(ร ม ช -	ฤ ช -	ม -	ฤ ช -	(ฤ ท ร ฤ -	ท ฤ - ฤ	- - - ช
- ชุ - ชุ	- ฤ - ฤ	ฤ - - -	ร - - -	ชุ -	- ม ร -	ช - - ฤ	- - ช -	ช ร - -

คู่มือ 7 บรรทัดที่ 40 กับบรรทัดที่ 41

บรรทัดที่ 40

- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -
- - ช -	- ช - ท	- - ท -	- ล - ช	- - ท -	- ท - ล	- - ล -	- ล - ช

บรรทัดที่ 41

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - ช -	ช ร - -

คู่มือ 8 บรรทัดที่ 42 กับบรรทัดที่ 43

บรรทัดที่ 42

ลช) ช -	รม ช -	- ล ท ล	- - - ช	ล ช - ช	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	ค - ช -	ค - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 43

- ล - ช	- ร - ล	- - ท ล	- - - ช	ลช) - ช	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - -	- ล - ล	- - - -	ช ร - -	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

คู่มือ 9 บรรทัดที่ 44 กับบรรทัดที่ 45

บรรทัดที่ 44

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- คี่ - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 45

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- คี่ - ท	- ล - ช

คู่ที่ 10 บรรทัดที่ 46 กับบรรทัดที่ 47

บรรทัดที่ 46

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- (ช ล	- ล - -	รื คื - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 47

- ล ช -	ช ล - -	ช ท ล -	(ม ฟ ช ล	(ร ม - ช	ล ช -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ม ฟ	ร - ช ร	ร - - -	ค - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -

คู่ที่ 11 บรรทัดที่ 54 กับบรรทัดที่ 55

บรรทัดที่ 54

- ท - รื	มื รื มื -	มื - มื มื	รื ท - รื	(ล ท รื มื	รื ท - ล	ท ล - ล	- - ช -
- ฟ - ร	ม ร ช -	ม - ช ม	ร ท - ร	ช - ร ม	ร ท - ล	- - ช -	ช ม - ร

บรรทัดที่ 55

- ท - รื	มื มื - มื	- - มื มื	รื ท - รื	(ล ท มื -	รื คื ท ล	ช ล ท ล	ช ฟ ม ร
- ฟ - ร	ม ช - ม	- - ช ม	ร ท - ร	ช - ม -	ร คื ท ล	ช ล ท ล	ช ฟ ม ร

คู่ที่ 12 บรรทัดที่ 56 กับบรรทัดที่ 57

บรรทัดที่ 56

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	- - - ล	- - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- ล - -	ช ฟ ม ร

บรรทัดที่ 57

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	- - - ท	(ล ท - ล	ท ล ช ฟ	ม - ร -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- ท - -	ช - ล -	- - - -	- ร - -

คู่มือที่ 13 บรรทัดที่ 60 กับบรรทัดที่ 61

บรรทัดที่ 60

มร	ร -	ซ - ล -	ท - มี่ -	รึ - ท -	ซ ม - ท	ลท - ท	มิมี่	มึ รึ	- ท - ล
- รุ - ซุ	- ลุ - ทุ	- ม - ร	- ทุ - ลุ	- - ร -	ซ - ทุ -	- ม - ร	- ทุ - ลุ		

บรรทัดที่ 61

รม - ซ	ลซ - ท	ลท รึ มี่	รึ ท - ล	ซ ม - ท	ลท - ท	มิมี่	มึ -	รึ - ท -
ลุ - ซุ -	- มท -	ซ - รม	ร ทุ - ลุ	- - ร -	ซ - ทุ -	- ม - ร	- ทุ - ลุ	

คู่มือที่ 14 บรรทัดที่ 62 กับบรรทัดที่ 63

บรรทัดที่ 62

รร ร -	รร ร -	ลลล -	ลลล -	รึ รึ รึ -	รึ รึ รึ -	ลลล -	ลลล -
- - - ม	- - - รุ	- - - ท	- - - ลุ	- - - มี่	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ

บรรทัดที่ 63

ลลล -	ลลล -	ลลล -	ลลล -	ลลล -	ลลล -	ลลล -	ลลล -
- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ	- - - รึ	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ

คู่มือที่ 15 บรรทัดที่ 67 กับบรรทัดที่ 68

บรรทัดที่ 67

ซุ ซุ ซุ -	ซุ ซุ ซุ -	ซุ ซุ ซุ -	ซุ ซุ ซุ -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - รุ	- - - ลุ	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ซ	- - - ร	- - - มุ

บรรทัดที่ 68

ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - ลุ	- - - ลุ	- - - ม	- - - มี่	- - - ร	- - - ซ	- - - ร	- - - มุ

คู่ที่ 16 บรรทัดที่ 69 กับบรรทัดที่ 70

บรรทัดที่ 69

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ล ช - -	ม ม ม -	ล ช - -	ม ม ม -
- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - มุ	- - มร	- - - มุ	- - มร	- - - มุ

บรรทัดที่ 70

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -
- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - มุ	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

คู่ที่ 17 บรรทัดที่ 74 กับบรรทัดที่ 75

บรรทัดที่ 74

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ช	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฤ	- - - ท	- - - ทุ

บรรทัดที่ 75

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ช	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฤ	- - - ท	- - - ทุ

คู่ที่ 18 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 76 กับ 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 76

4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 76

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - รั	- - - ล	- - - ทุ

4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 76

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - รั	- - - ล	- - - ทุ

คู่มือที่ 19 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 77 กับ 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 77

4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 77

บรรทัดที่ 77

ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	ท - - -
- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- ม ร ทุ

4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 77

ทล)ล -	ริ ม ริ -	ทล)ล -	ริ ม ริ -
- ซ - ทุ	- - - ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ

คู่มือที่ 20 บรรทัดที่ 82 กับบรรทัดที่ 83

บรรทัดที่ 82

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -	ลท - ล	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -
- ทุ - -	ซ ทุ - ซ	- ทุ - ซ	- ล - -	ซ - ล -	ซ ทุ - ซ	- ทุ - ซ	- ล - -

บรรทัดที่ 83

ลทุ - ร	- ม - ซ	- ร - ม	- ซ - ล	ริ ท ล ซ	- - - -	มร)ร -	ม - ซ -
ซ - ร -	ม - ซ -	ร - ม -	ซ - ล -	- - - -	ทุ ล ซ ม	- ร - ม	- ซ - ล

คู่มือที่ 21 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 95 ถึง 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 97 กับ 4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 97 ถึง 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 99

4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 95 ถึง 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 97

				ลทุ - ร	มร)ร -	ลซ)ซ -	ทล)ล -
				ซ - ร -	- ล - ม	- ม - ล	- ซ - ทุ

ทล)ล -	ท - ริ -	มิ - มิ -	มิ - ริ -	ท - ริ -	ท - ล -	ฟ)ม ซ	ล ท - ร
- ล - ทุ	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ทุ	- ร - ทุ	- ล - ซ	มร - ซ	- ทุ - ทุ

4 ห้องเพลงหลังของบรรทัดที่ 97 ถึง 4 ห้องเพลงแรกของบรรทัดที่ 99

				ลฺุฑ - ร	- มุ - ช	ลช - ช	ทล - ล -
				ช - รุ -	มุ - ช -	- ม ร -	- ช - ฑ

ทล - ล -	ท - รุ -	มิ - มิ -	มิ - รุ -	ท - รุ -	ท - ล -	ฟ ม - ม	ฟ ช ล -
- ล - ฑ	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ช	- - ร -	- - - ฑ

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - รุ	- - - ล	- - - รุ	- - - ฑ

คู่ที่ 22 บรรทัดที่ 103 กับบรรทัดที่ 104

บรรทัดที่ 103

- ม - -	ช ม - ช	- ม - ช	- - ล -	ลท - ล	ช ม - ช	- ม - ช	- - ล -
- ฑ - -	ช ฑ - ช	- ฑ - ช	- ล - -	ช - ล -	ช ฑ - ช	- ฑ - ช	- ล - -

บรรทัดที่ 104

ลท - ร	- ม - ช	- ร - ม	- ช - ล	ลฑ - ท	ล - ช -	ม - ร -	ม - ช -
ช - รุ -	มุ - ช -	รุ - มุ -	ช - ล -	- ฑ - ล	- ช - มุ	- รุ - มุ	- ช - ล

ทำนองที่มีลักษณะเป็นคู่ของทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ล้วนแต่ปรากฏอยู่ในทำนองเที่ยวพัน มีจำนวนคู่ของกลุ่มทำนองอยู่ถึง 22 คู่ ซึ่งทำนองที่มีลักษณะเป็นคู่ นั้นมีทั้งเป็นทำนองในลักษณะทำนองส่วนเนื้อและทำนองส่วนโยน มีทั้งทำนองที่เป็นคู่กันด้วยความเหมือนในลักษณะของการซ้ำทำนองระหว่างทำนองทั้งสองกลุ่ม มีทั้งทำนองที่เป็นคู่กันด้วยความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันของทำนองระหว่างทำนองทั้งสองกลุ่ม ทำนองอาจเป็นคู่กันด้วยทำนองที่มีความยาวเพียงครึ่งบรรทัด 1 บรรทัดหรือมีความยาวที่เป็นคู่กันถึง 2 บรรทัด

จากการศึกษาและวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างของทำนองเดี่ยวทางนี้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีและการวิเคราะห์โครงสร้างของทำนองเพลง

องค์ประกอบทางดนตรีของเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ในด้านสังคีตลักษณะเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เป็นเพลงท่อนเดี่ยวดำเนินทำนองตั้งแต่ต้นจนจบมีการแบ่งทำนองออกเป็นทำนองในเที่ยวโอดและทำนองในเที่ยวพัน ช่วงเสียงใช้เสียงตามศักยภาพของการผลิตเสียงของฆ้องวงใหญ่

ครบถ้วนทุกเสียงตั้งแต่เสียง “เร” ที่เป็นลูกทวนในช่วงเสียงต่ำไปจนถึงเสียง “มี” ที่เป็นลูกขอดในช่วงเสียงสูง บันไดเสียงใช้บันไดเสียงทางในเป็นบันไดเสียงหลัก และมีการใช้บันไดเสียงทางนอกและบันไดเสียงทางเพียงออล่างเป็นบันไดเสียงรองเข้ามาสอดแทรกในทำนองบางช่วง จังหวะมีการแบ่งทำนองเพลงออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ด้วยการใช้อัตราจังหวะสามชั้นกำกับทำนองในทิวโอดและอัตราจังหวะสองชั้นกำกับทำนองในทิวพัน

โครงสร้างของทำนองเพลงของเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีการแบ่งโครงสร้างของทำนองออกเป็นทำนองในทิวโอดและทำนองในทิวพัน ทำนองในทิวโอดในช่วงการขึ้นต้นเพลงเป็นการขึ้นต้นทำนองเพลงด้วยกระสวนทำนองของเพลงทยอย จากนั้นเป็นการนำทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 มาจัดระเบียบโครงสร้างออกเป็นทำนองแต่ละช่วงๆ และปิดท้ายทำนองทิวโอดด้วยการนำกระสวนทำนองเพลงทยอยที่ใช้ในช่วงต้นเพลงมาปิดท้ายทำนองทิวโอดอีกครั้ง ส่วนทำนองในทิวพันโครงสร้างของทำนองมีการแบ่งช่วงทำนองออกเป็น สัททมูลเป็นกลุ่มของทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่มุ่งหาเสียงโดเสียงหนึ่งเป็นหลัก เสียงที่ใช้ในการสร้างทำนองโยนแต่ละช่วงเป็นเสียงที่อยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท X ร ม X ของบันไดเสียงทางใน ซึ่งมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 7 สัททมูล และในรายละเอียดของกระสวนทำนองยังมีลักษณะทำนองเป็นคู่ระหว่างกันของทำนอง มีลักษณะเป็นคู่อยู่ 22 คู่ทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองมีการเริ่มจากการค่อยเป็นค่อยไปจากในช่วงต้นจากนั้นจึงค่อยๆ ทวีความเข้มข้นของทำนองจนไปถึงการสิ้นสุดทำนองเพลงด้วยทำนองลงจบจึงเป็นอันสิ้นสุดทำนองทางเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวของเพลงนี้

4.4 อัตลักษณ์เฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง

หากจะกล่าวถึงความโดดเด่นและความพิเศษของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ก็อาจกล่าวได้ว่ามีความโดดเด่นอยู่ตลอดทั้งเพลง ทั้งท่วงทำนอง จังหวะ สำนวนกลอน กลเม็ดเด็ดพราย กลวิธีพิเศษที่ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะและความโดดเด่นของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องไว้ดังนี้

“...หากจะมองหาความพิเศษความโดดเด่นของทยอยเดี่ยวทางนี้ต้องพูดว่าโดดเด่นทั้งเพลง โดดเด่นตั้งแต่ขึ้นมาเลย ตลอดทั้งเพลงถือว่าโดดเด่นหมดย่นจบมันเหมือนกับบทกลอนที่มันมีความไพเราะ มีความสัมผัสต่อเนื่องกันไปหมด”
(พินิจ ฉายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2552)

เพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในวงการดนตรีไทย ถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุดของบรรดาเพลงเดี่ยวต่างๆ อีกทั้งทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เป็นทางของครูสอน วงฆ้อง ผู้ซึ่งถือได้ว่าเป็นความเป็นเลิศในเรื่องของการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ของท่านจึงเต็มเปี่ยมไปด้วยกลเม็ดเด็ดพราย กลวิธีพิเศษต่างๆของฆ้องวงใหญ่ลีลากระสวนทำนองและกระแสเสียงที่ใช้ล้วนมีความวิจิตรประณีตงดงาม ซึ่งสะท้อนถึงจินตนาการและความมหัศจรรย์ในทักษะความสามารถและแนวคิดในการประพันธ์ของผู้ที่สร้างทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ทางนี้ขึ้นมาอันก่อเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะสำคัญที่มีอยู่ในทางนี้ ดังที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

4.4.1 กลวิธีพิเศษที่ใช้ในการบรรเลง

เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงอย่างหลากหลายและครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นการนำกลวิธีพิเศษจากศักยภาพของฆ้องวงใหญ่ได้อย่างเต็มตามศักยภาพที่ฆ้องวงใหญ่สามารถผลิตเสียงหรือใช้กลวิธีพิเศษใดๆได้ สิ่งเหล่านั้นมีปรากฏอยู่ในเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ ได้แก่

4.4.1.1 การใช้คู่ประสาน

นอกจากการบรรเลงทำนองเป็นคู่ประสานด้วยคู่ 4 และคู่ 8 อันเป็นทักษะพื้นฐานของการดำเนินทำนองของฆ้องวงใหญ่แล้ว เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ยังมีการใช้การดำเนินทำนองระหว่างสองมือเป็นทำนองคู่ประสานที่มีความพิเศษนอกเหนือไปจากการดำเนินทำนองด้วย คู่ 4 และคู่ 8 อยู่อีกดังปรากฏในทำนองเพลงดังนี้

การใช้คู่ประสานคู่ 2

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้คู่ประสานคู่ 2

ล	-	-	ช	-	ล	ท	ล	-	ล	-	ร	-	ค	-	ม	-	-	ท	-	-	ช	-	ช	ล	-	-	ท	ค	
ช	-	ร	พ	-	-	-	-	ช	-	-	-	ค	-	-	-	ร	ค	-	ล	-	ล	-	ร	-	-	ช	ล	-	-

การใช้คู่ประสานคู่ 3

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้คู่ประสานคู่ 3

-	-	-	ค	ร	ม	พ	ช	ท	ล	-	-	ช	ช	ม	ท	ล	-	ช	ล	ท	ค	ร	ม	-	-	-	-	-	ร
-	ช	-	-	-	-	-	-	ช	-	ร	-	-	ม	ร	ค	-	ช	ร	-	ช	-	-	-	-	ร	-	-	-	-

การใช้คู่ประสานคู่ 5

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้คู่ประสานคู่ 5

ซ ล ท ค	ลซ - -	ซ ซ มร	ร ม ซ -	ซ - ม -	ทล - -	ร ม - ร	- - - ม
- - - -	- ม - ค	- ม - ค	- - - ร	- ค รซ	- ซ - ร	ค - - ซ	- ร - ร

การใช้ลูกเดี่ยว

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้ลูกเดี่ยว

- ม - ม	ม ม - ม	- ร - ร	- - - ท	- ท - ม	- ร - ท	- ล - ล	- - - -
- ซ - ท	ล ซ - ม	- ร - ท	- - - -	- ฟ - ม	- ร - ท	- ล - ซ	- - - ซ

การใช้ลูกต่าง

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้ลูกต่าง

- ล - ซ	ล ท - ล	ซ - ร ม	ล - ซ -	ล ซ - ซ	ลท ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - -	- ล - -	- ท ค -	- ซ - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

การใช้คู่ประสานในการดำเนินทำนองเมื่อใช้คู่ประสานที่มีช่วงเสียงแคบ เช่น คู่ 2 คู่ 3 คู่ 5 ส่งผลให้อรรถรสของเสียงมีความนุ่มนวลกลมกล่อม ส่วนในการใช้คู่ประสานที่มีช่วงเสียงกว้าง คือ ลูกต่าง ส่งผลให้อรรถรสของเสียงดูมีพลังและเข้มแข็ง

4.4.1.2 การสับัด

การใช้กลวิธีพิเศษนี้ทำโดยการแทรกเสียงเข้ามาในเวลาบรรเลงทำนองปกติอีก 1 พยางค์เสียง การบรรเลงสับัดนี้จะบรรเลง 3 ลูกติดกัน สำหรับเครื่องดนตรีประเภทตีที่มีการตีสลับมือซ้ายและมือขวา เช่น ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก การสับัดที่ได้ระดับเสียงขึ้นจะใช้มือซ้ายบรรเลง 1 พยางค์เสียง มือขวาบรรเลง 2 พยางค์เสียง การสับัดที่ได้ระดับเสียงลงจะใช้มือขวาบรรเลง 1 พยางค์เสียง มือซ้ายบรรเลง 2 พยางค์เสียง การสับัดแบบ“เฉี่ยว” จะใช้มือขวาบรรเลง 2 พยางค์เสียง มือซ้ายบรรเลง 1 พยางค์เสียง ดังที่ปรากฏในเพลงดังนี้

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้การสับัด

ลซ	ซ -	ทล	ล -	ลท	ร ม	ลซ	ม -	ลซ	- ซ	ลท	ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	- ล - ล	ซ - ค -	- ร - ซ	- ม	ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -					

การสับัดที่สอดแทรกอยู่ในท่วงทำนองของเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เมื่อรวมเข้ากับบริบทของทำนองแวดล้อมทำให้การสับัดแต่ละช่วงเกิดลักษณะพิเศษขึ้นมาดังนี้

การสับัดแบบร่อนโฉบเฉียว

ลช) ช -	ทล) ล -	รม) ช -	ลช) ม -	ลช) - ช	ลท) รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	- ล - ล	ค - - ม	- ร - ช	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

การสับัดแบบเน้นหนักมั่นคง

รี่ - ท -	- - ล -	- - ช -	- - ม -
ร - ลช	- - ชม	- - มร	- - รท

การสับัดแบบปิดทำนองคลี่คลายทำนอง

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- (ชล)
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -

การสับัดย้าเสียง

ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -	ทล) ล -
- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล

การสับัดเดินทำนอง

มรี่) - -	ลช) - -	ท - รี่ -	ท - ล -	ค้ำท) ท -	ทล) ล -	ลช) ช -	ชม) ม -
- ท ลช	- ม ร ท	- ร - ท	- ล - ช	- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ม - ม

4.4.1.3 การตีไขว้มือ

การใช้กลวิธีพิเศษนี้ทำโดยการใช้มือซ้ายข้ามผ่านมือขวาไปผลิตเสียงที่อยู่เหนือถัดจากมือขวาขึ้นไปหรือในเสียงที่อยู่ล่างจากมือขวาลงมา หรือในทางกลับกันคือการใช้มือขวาข้ามผ่านมือซ้ายไปผลิตเสียงที่อยู่ล่างถัดจากมือซ้ายลงไปหรือเหนือมือขวาขึ้นมาดังที่ปรากฏในเพลงดังนี้

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้การตีไขว้มือ

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ล	- - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- ล - -	ช ฟ ม ร

4.4.1.4 การกรอ

การใช้กลวิธีพิเศษนี้ทำโดยการทำให้เสียงมีความยาวต่อเนื่องด้วยการตีลงสองมือ
ผลิตเสียงสลับมือซ้ายและมือขวาดังที่ปรากฏในเพลงดังนี้

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้การกรอ

- - - ร	— ม	- ม ม ม	— ร — ท	— ม	— ร — ท	— (ร ม) (ล ช) ม ช
- - - ร	— ม	- ล ช ม	— ร — ทุ	— ม	— ร — ทุ	— ล - - ร - ช

4.4.1.5 การตีคู่เสียง

การใช้กลวิธีพิเศษนี้ทำโดยการใช้มือใดมือหนึ่งบรรเลงให้เกิดเสียงแล้วใช้อีกมือ
บรรเลงห้ามเสียงลงไปในพื้นที่ดังที่ปรากฏในเพลงดังนี้

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้การตีคู่เสียง

- - - ร	- - - ม	ม - ม -	ม - ร -	ม ร	- - - -	ล ทุ ร ม	ร - - ช
- ร - -	- ม - -	- ช - ม	- ร - ท	- ทุ ช	ฟ ม ร ทุ	ช - ล - - ช - -	

4.4.1.6 การตีกวาดเสียง

การใช้กลวิธีพิเศษนี้ทำโดยการใช้มือใดมือหนึ่งบรรเลงลากกวาดเสียงขึ้นหรือลง
ทีละหลายๆเสียง ดังที่ปรากฏในเพลงดังนี้

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีการใช้การตีกวาดเสียง

—	—	—	- ล	ท	—	ม ม ม ร	ร ท	ล ท ล ช ล	- ล - ช
—	—	—	ล	-	ล	—	ล ช ม ร ทุ	ล ทุ ล ช ล	- ช - -

4.4.2 การประดับประดาท่อน

ท่อนท่อนเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของเพลงท่อนเดี่ยว เป็นกลุ่มท่อนท่อนที่ให้วรรคตของบทเพลงในท่อนท่อนเดี่ยว กลุ่มท่อนท่อนแต่ละช่วงในท่อนท่อนเดี่ยวเพลงท่อนเดี่ยวนี้ใช้การเรียงเรียงเสียงและกลวิธีพิเศษมากมายสร้างความวิจิตรในท่อนท่อนเพลง เปรียบได้กับจิตรกรที่แต่งแต้มเจดสีระบายลงไปบนผลงานศิลปะสร้างความงดงามขึ้นมา การใช้เสียงหลักในท่อนท่อนแต่ละช่วงอยู่ในกรอบของบันไดเสียงหลักที่ใช้ในท่อนท่อนเดี่ยวเพลงท่อนเดี่ยวทางนี้ ก็คือบันไดเสียงทางใน ซึ่งมี กลุ่มเสียงปัญจมูลดังนี้ ซ ล ท X ร ม X ดังนั้นกลุ่มท่อนท่อนจึงประกอบด้วยกลุ่มท่อนท่อนเสียงซอล กลุ่มท่อนท่อนเสียงลา กลุ่มท่อนท่อนเสียงที กลุ่มท่อนท่อนเสียงเร กลุ่มท่อนท่อนเสียงมี

ศิลปะการดนตรีเป็นศิลปะไร้ลักษณะการสำแดงอารมณ์ทางดนตรีเป็นเรื่องทางอัตวิสัย การที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะมีความรู้สึกต่อท่อนท่อนเพลงเป็นอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเข้าใจเฉพาะบุคคล ท่อนท่อนดนตรีเป็นสื่อที่ส่งไปถึงผู้ฟังเมื่อผู้ฟังแต่ละคนได้รับรู้ท่อนท่อนดนตรีย่อมมีความรู้สึกและเข้าใจความหมายแตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นแสดงความรู้สึกและอธิบายความหมายท่อนท่อนแต่ละท่อนท่อนที่ใช้ประดับประดาท่อนท่อนแต่ละกลุ่มเป็น ไปดังนี้

กลุ่มท่อนท่อนที่มีการเคลื่อนที่มุ่งไปหาเสียงซอล

บรรทัดที่ 28

ลซ	ซ -	รม ซ - -	ล - ท ล	- - - ซ	ล ซ - ซ	ลท ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	ค - ซ - -	ล - - -	ซ ร - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -	

บรรทัดที่ 29

ลซ	ซ -	ทล ล -	- ลท - ร	- ม - ซ	ลซ - ซ	ลท ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	- ล - ล	ซ - ร -	ม - ซ -	- ม - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -	

บรรทัดที่ 30

- - - ล	- - - ท	รม - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ	
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	ค - ซ -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -	

บรรทัดที่ 31

- - - ล	- - - ท	- ฟ - ท	- ล - ช	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ช
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	- ม - -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 32

ลช ช -	ทล ล -	ลท รม	ลช ม -	ลช - ช	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	- ล - ล	ช - ล -	- ร - ช	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 33

- ล - ช	ลท - ล	ช - รม	ล - ช -	ลช - ช	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - -	- ล - -	- ล ล -	- ช - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 34

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- ล - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 35

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- ล - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 36

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- ช ล	- ล - -	รื่ คื่ - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ล	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 37

- ล ช -	ช ล - -	ช ทล	มฟ ชล	รม - ช	ลช - ล	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ม ฟ	ร - ช ร	ร - - -	ล - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 38

- - - ซ	- ม - -	- ล ท ล	- - - ซ	- ร - ซ	ล ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - -	- ทุ - -	ล - - -	ซ ร - -	- ล - ซ	- ทุ - -	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 39

ลซ) ซ -	ทล) ล -	รม) ซ -	ลซ) ม -	ลซ) - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	- ล - ล	ค - - -	- ร - ซ	- ม ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 40

- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -
- - ซ -	- ซ - ท	- - ท -	- ล - ซ	- - ท -	- ท - ล	- - ล -	- ล - ซ

บรรทัดที่ 41

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ท ล - ล	- - - ซ
- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 42

ลซ) ซ -	รม) ซ -	- ล ท ล	- - - ซ	ลซ) - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - ซ	ค - ซ -	ล - - -	ซ ร - -	- - ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 43

- ล - ซ	- ร - ล	- - ท ล	- - - ซ	ลซ) - ซ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ซ
- ซ - -	- ล - ล	- - - -	ซ ร - -	- ม ร -	ซ - - ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 44

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- ซ - ซ	- - - ท	- - - ล	- ค - ท	- ล - ซ

บรรทัดที่ 45

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ซ	- - - ท	- - - ล	- ซ - ซ	- - - ท	- - - ล	- ค - ท	- ล - ซ

บรรทัดที่ 46

- ล ซ -	ซ ล - -	ซ ล ซ ฟ	- ซล	- ล - -	ร ค - -	ท ล - ล	- - - ซ
- - - ฟ	- - ซ ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ซ - ฟ	- - ท ล	- - ซ -	ซ ร - -

บรรทัดที่ 47

- ล ซ -	ซ ล - -	ซ ทล	- (มฟ ซล)	(รม - ซ)	ลซ - ล	ท ล - ล	- - - ซ
- - - ฟ	- - ม ฟ	ร - ซร	ร - - -	ค - ซ -	- ม ล -	- - ซ -	ซ ร - -

ทำนองกลุ่มโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองที่มีการเคลื่อนที่ไปหาเสียงซอล เป็นทำนองกลุ่มโยนกลุ่มใหญ่ที่สุดในทำนองเดี่ยวทางนี้ มีลักษณะย้อนกลับซ้ำทำนองอยู่ 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 บรรทัดที่ 28 ถึงบรรทัดที่ 31 ครั้งที่ 2 บรรทัดที่ 32 ถึงบรรทัดที่ 37 ครั้งที่ 3 บรรทัดที่ 38 ถึงบรรทัดที่ 41 ครั้งที่ 4 บรรทัดที่ 42 ถึงบรรทัดที่ 47 จากทำนองดังกล่าวพอจะสังเกตเห็นถึงทำนองที่เป็นแก่นสำคัญของทำนองโยนในกลุ่มนี้คือ

- ซ ซ ซ	- ม - ล	- - ท ล	ซ ม - ซ	- ม - ซ	ล ท - ล	- - ท ล	ซ ม - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองโยนใช้ทำนองดังกล่าวเป็นหลักในการสร้างทำนองมีการแปรทำนองออกไปอีกหลายทำนองและมีการสร้างทำนองอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับประสานสัมพันธ์กัน ทำนองกลุ่มโยนช่วงนี้มีการประดับทำนองโยนดังนี้

การประดับแบบร่อนโฉบเฉี่ยว

เป็นการดำเนินทำนองด้วยการใช้การประดับหลายครั้งเคลื่อนที่เสียงขึ้นลงไปมาอย่างรวดเร็ว ทำให้ทำนองดูมีความปราดเปรียวรวดเร็วและมีการเคลื่อนที่อย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างทำนองที่มีการสะบัดแบบร่อนโนบลิเยว

ลช	ช -	ทล	ล -	รม	ช -	ลช	ม -	ลช	- ช	ลท	ร็ -	ท	ล -	ล	- - -	ช						
- ช	- ช	-	ล -	ล	ล	ล	- -	ม	-	ร	-	ช	-	ม	ร -	ช	- -	ล	- -	ช -	ช	ร - -

การใช้ลูกต่างให้ความกังวานของช่วงเสียง

ทำนองโยนในกลุ่มนี้มีการใช้กลวิธีพิเศษดำเนินทำนองด้วยลูกต่าง ซึ่งเป็นการตีสองมือพร้อมกันเป็นคู่ประสานที่เกินคู่ 8 ขึ้นไป ทำให้การดำเนินทำนองในลักษณะนี้มีการใช้ช่วงเสียงที่กว้างทำให้รู้สึกถึงความมีพลังและกังวานของเสียง

ตัวอย่างทำนองที่มีการใช้ลูกต่างให้ความกังวานของช่วงเสียง

ล	-	ช	-	ม	-	ล	- -	ท	ล	- - -	ช	ลช	-	ช	ลท	ร็ -	ท	ล -	ล	- - -	ช
-	ช	- -	-	ท	-	ล	- - -	-	ช	ร - -	-	ม	ร -	ช	- -	ล	- -	ช -	ช	ร - -	

การตีขึ้นเสียงและการตีไขว้มือ

ทำนองโยนในกลุ่มนี้มีการใช้กลวิธีพิเศษด้วยการตีขึ้นเสียงและการตีไขว้มือ ทำให้ทำนองดูมีระเบียบในการเคลื่อนที่ของเสียงและความมั่นคงชัดเจนในการดำเนินทำนอง แสดงให้เห็นถึงลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองที่เคลื่อนที่อย่างมีระเบียบเรียบร้อย

ตัวอย่างทำนองที่มีการตีขึ้นเสียงและการตีไขว้มือ

ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ท	ล -	ล	- - -	ช
- - -	ช	- - -	ท	- - -	ล	- - -	ช	- - -	ท	- - -	ล	- -	ช -	ช	ร - -							

การลัดหลังจังหวะ

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองในลักษณะลัดหลังจังหวะมีการลงทำนองที่กลางห้องเพลงต่อด้วยการลงตรงจังหวะของห้องเพลงทำให้ทำนองดูมีที่เล่นที่จริงและหยอกล้อกับจังหวะ

ตัวอย่างทำนองที่มีการลัดหลังจังหวะ

-	ร	- -	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-	ร	-
- -	ช -	-	ช -	ท	- -	ท -	-	ล -	ช	- -	ท -	-	ท -	ล	- -	ล -	-	ล -	ช					

ความผ่อนคลาย

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองให้มีความผ่อนคลายสอดแทรกอยู่เพื่อเป็นการผ่อนคลายจากทำนองที่มีความเข้มข้นทั้งของเสียงและการดำเนินทำนองให้เกิดมีความรู้สึกผ่อนคลายขึ้นมาเพื่อเป็นการพัก ก่อนที่จะดำเนินทำนองในลักษณะต่างๆต่อไป

ตัวอย่างทำนองที่มีความผ่อนคลาย

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- ชล	- ล - -	รึ คึ - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

กลุ่มทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่มุ่งไปหาเสียงเร

บรรทัดที่ 56

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ล	- - - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- ล - -	ช ฟ ม ร

บรรทัดที่ 57

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ท	ลท - ล	ท ล ช ฟ	ม - ร -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- ท - -	ช - ล -	- - - -	- ร - -

บรรทัดที่ 58

ทล	ลท	คึ - รึ -	ท ล ช ฟ	ม ม - -	ทล	ลท	คึ - รึ -
- ช - -	- ร - -	- - - -	- ร - ร	- ช - -	- ร - -	ร - ช -	- ร - -

บรรทัดที่ 59

- - - ม			
- - - ร			

ทำนองโยนในกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองที่มีการเคลื่อนที่ทำนองมุ่งไปหาเสียงเร มีการประดับประดาลูกโยนที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่ไปหาเสียงซอล คือ การตีไขว้มือ แต่ในทำนองโยนกลุ่มนี้ยังมีลักษณะเฉพาะที่ใช้ในการประดับประดาลูกโยนเพิ่มเติมขึ้นมาคือ

การตีกวาดเสียงต่อเนื่องจากการตีไขว้มือ

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองด้วยการตีกวาดเสียงต่อเนื่องจากการตีไขว้มือ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นการตีไขว้มือมีลักษณะขึ้นเสียงและเคลื่อนที่ทำนองอย่างมีระเบียบให้ความรู้สึกมั่นคง แต่ในทำนองโยนกลุ่มนี้มีการใช้การตีกวาดเสียงต่อเนื่องจากการตีไขว้มือทำให้มีลักษณะกระตุกความรู้สึกขึ้นมาจากความมั่นคงเรียบร้อย

ตัวอย่างทำนองที่มีการตีกวาดเสียงต่อเนื่องจากการตีไขว้มือ

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ติ	- - - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- ติ - -	ซ ฟ ม ร

ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	ทุ ทุ ทุ -	- - - ท	ลท - ล	ท ล ซ ฟ	ม - ร -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- ทุ - -	ซ - ติ -	- - - -	- รุ - -

การหยอกล้อในตัว

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองในลักษณะที่มีการหยอกล้อในตัวอันเกิดจากการผลิตทำนองในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่มีการดำเนินทำนองต่อเนื่องกันในช่วงเสียงต่างกัน

ตัวอย่างทำนองที่มีการหยอกล้อในตัว

ทล	ลท	ติ - รุ -	ท ล ซ ฟ	ม ม - -	ทุ ติ ทุ	ตุ - รุ -	- ซ (ลท)	ติ - รุ -
- ซ - -	- รุ - -	- - - -	- รุ - รุ	- ซุ - -	- รุ - -	รุ - ซ -	- รุ - -	- รุ - -

ความสงบ

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองในลักษณะที่ให้ความรู้สึกสงบ คือทำนองไม่มีการเคลื่อนที่แต่ทำนองยังคงดำเนินอยู่

ตัวอย่างทำนองที่มีความสงบ

- - - ม			
- - - ร			

กลุ่มทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่มุ่งไปหาเสียงลา

บรรทัดที่ 60

มร	ร -	ซ - ล -	ท - มี่ -	รึ - ท -	ซ ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี รึ	- ท - ล
- รุ - ซุ	- ลุ - ทุ	- ม - ร	- ทุ - ลุ	- - ร -	ซ - ทุ -	- ม - ร	- ทุ - ลุ		

บรรทัดที่ 61

รม - ซ	ลซ - ท	ลท รึ มี	รึ ท - ล	ซ ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี -	รึ - ท -
ดู - ซุ -	- มท -	ซ - รม	ร ทุ - ลุ	- - ร -	ซ - ทุ -	- ม - ร	- ทุ - ลุ	

บรรทัดที่ 62

ร ร ร -	ร ร ร -	ล ล ล -	ล ล ล -	รึ รึ รึ -	รึ รึ รึ -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ม	- - - รุ	- - - ท	- - - ลุ	- - - มี	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ

บรรทัดที่ 63

ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ	- - - รึ	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ

บรรทัดที่ 64

ล ล ล -	ล ท ล -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ท	- - - ลุ	- - - ท	- - - ลุ

ทำนองโยนในกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองที่มีการเคลื่อนที่ทำนองมุ่งไปหาเสียงลา มีการประดับประดาลูกโยนที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มทำนองโยนที่ผ่านมา คือการตีไขว้มือ แต่ในทำนองโยนกลุ่มนี้ยังมีลักษณะเฉพาะที่ใช้ในการประดับประดาลูกโยนเพิ่มเติมขึ้นมาคือ

การหยอกล้อระหว่างกัน

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองในลักษณะที่มีการหยอกล้อระหว่างกัน อันเกิดจากการผลิตทำนองขึ้นมาในวรรคหนึ่งแล้วทำนองในวรรคต่อไปมีการเลียนแบบหรือหยอกล้อกับทำนองในวรรคแรก

ตัวอย่างทำนองที่มีการหยอกล้อระหว่างกัน

มร	ร -	ซ - ล -	ท - มี่ -	รึ - ท -	ซ ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี รึ -	ท - ล
- รุ - ซ	- ล - ท	- ม - ร	- ท - ล	- - ร -	ซ - ท -	- ม - ร	- ท - ล		

รม - ซ	ลซ - ท	ลท รี่ มี	รึ ท - ล	ซ ม - ท	ลท - ท	มีมี	มี -	รึ -	ท -
ล - ซ -	- ม - ท -	ซ - ร ม	ร ท - ล	- - ร -	ซ - ท -	- ม -	ร -	-	ท - ล

การไปแบบเป็นกลุ่มเป็นก้อน

ทำนอง โยนกุ่มนี้มีการดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือเคลื่อนที่ทำนอง หากแต่การไขว้มือในกลุ่มทำนองโยนก่อนหน้าเป็นการไขว้มือที่ใช้มือขวาตีขึ้นเสียงอยู่ที่เสียงใดเสียงหนึ่งโดยตลอดแล้วใช้มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนอง เหมือนกับการให้มือซ้ายเดินทางเพียงลำพังแต่มีมือขวายู่กับที่ ในทำนอง โยนกุ่มนี้มีการ ไขว้มือที่ข้ายมือทั้งมือขวาและมือซ้ายไปผลิตทำนองในเสียงอื่นๆด้วยกัน ทั้งสองมือ

ตัวอย่างทำนองที่มีการไปแบบเป็นกลุ่มเป็นก้อน

ร ร ร -	ร ร ร -	ล ล ล -	ล ล ล -	รึ รึ รึ -	รึ รึ รึ -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ม	- - - รุ	- - - ท	- - - ล	- - - มี	- - - ร	- - - ท	- - - ล

การทบทวนก่อนจะไป

หมายถึงการทำนองมีแนวโน้มที่จะดำเนินไปสู่ช่วงทำนองต่อไปแต่ก่อนที่จะไปนั้นมีการย้อนทบทวนทำนองที่เคยดำเนินมาก่อนหน้านี้เสียก่อนแล้วค่อยดำเนินไปสู่ในทำนองช่วงต่อไป

ตัวอย่างทำนองที่มีการทบทวนก่อนจะไป

ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ล	- - - รึ	- - - ร	- - - ท	- - - ล

ล ล ล -	ล ท ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ซ ล ท คั	- - - -	รึ ท ล ซ	- - - -
- - - ท	- - - ล	- - - ท	- - - ล	- - - -	ร คุ ท ล	- - - -	ท ล ซ ม

กลุ่มทำนองโยนที่มีการเคลื่อนที่มุ่งไปหาเสียงที่

บรรทัดที่ 74

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซุ	- - - ล	- - - ลุ	- - - ท	- - - ทุ

บรรทัดที่ 75

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซุ	- - - ล	- - - ลุ	- - - ท	- - - ทุ

บรรทัดที่ 76

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - รุ	- - - ล	- - - ทุ	- - - ล	- - - รุ	- - - ล	- - - ทุ

บรรทัดที่ 77

ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	ท - - -	ทล)ล -	รุ มุ รุ -	ทล)ล -	รุ มุ รุ -
- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ

บรรทัดที่ 78

ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	รุ - รุ -	รุ - รุ -	รุ - รุ -	รุ - รุ -
- ซ - ทุ	- ซ - ทุ	- ซ - ทุ	- ซ - ทุ	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

การกวัดแกว่ง

ทำนองโยนกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองด้วยการตีใจว่ามีมือเคลื่อนที่ทำนองที่ให้ความรู้สึกอีกลักษณะหนึ่งคือการกวัดแกว่ง เป็นการใช่มือขวาตีขึ้นเสียงอยู่กับที่แล้วใช่มือซ้ายเคลื่อนที่ผลิตทำนองข้ามกวัดแกว่งไปมาในเสียงเดียวกันแต่สลับช่วงเสียงไปมาตลอด

ตัวอย่างทำนองที่มีการกวัดแกว่ง

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซุ	- - - ล	- - - ลุ	- - - ท	- - - ทุ

การหักเห

เป็นการดำเนินทำนองด้วยการตีไขว้มือ ซึ่งในลักษณะหักเห้นั้นเป็นการหักเหจากทำนองที่ดำเนินมาด้วยการไขว้มืออยู่ที่เสียงใดเสียงหนึ่งแล้วมีการหักเหข้ามผ่านไปผลิตทำนองด้วยการตีไขว้มือที่เสียงอื่นอย่างจับพลัน

ตัวอย่างทำนองที่มีการหักเห

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ทุ	- - - ม	- - - ซ	- - - ซ	- - - ล	- - - ลุ	- - - ท	- - - ทุ

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - รั	- - - ล	- - - ทุ	- - - ล	- - - รั	- - - ล	- - - ทุ

จากทำนองตัวอย่างการหักเห หมายถึง ทำนองในบรรทัดล่างที่มีการย้ายเสียงที่ใช้ขึ้นเสียงในการไขว้มือข้ามผ่านขึ้นไปอย่างจับพลันจากเสียงที่ยืนอยู่ในบรรทัดแรกโดยไม่มีการตกแต่งทำนองอย่างอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ในที่นี้หมายถึงการหักเหจากเสียงเรไปที่เสียงที่

การกระจายจากจุดศูนย์กลาง

จากทำนอง โขน ในกลุ่มนี้หมายถึงการดำเนินทำนองที่มีการตั้งทำนองที่เป็นจุดศูนย์กลางแล้วมีการไปผลิตทำนองในลักษณะอื่นแล้วย้อนกลับมาหาทำนองที่เป็นจุดศูนย์กลางอีกครั้ง ใช้ทำนองที่เป็นจุดศูนย์กลางเป็นจุดเริ่มต้นในการผลิตทำนองอยู่เสมอ

ตัวอย่างทำนองที่มีการกระจายจากจุดศูนย์กลาง

ทล) ล -	ท - - -	ทล) ล -	ท - - -	ทล) ล -	รั ม รั -	ทล) ล -	รั ม รั -
- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- ม ร ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ	- ซ - ทุ	- - - ทุ

4.4.3 การลอยจังหวะ

ทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีการดำเนินทำนองในลักษณะการลอยจังหวะอยู่ในช่วงต้นของการขึ้นเพลงในทำนองเดี่ยวโอด เป็นการลอยจังหวะตามรูปลักษณะของเพลงทยอยเดี่ยวแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของเพลงทยอยเดี่ยวให้เป็นที่ปรากฏ การลอยจังหวะที่ปรากฏอยู่นั้นเป็นการดำเนินทำนองลอยจังหวะที่พอเหมาะพองามมิได้ยึดเชื้อคร่ำครวญจนเกินไป ถึงแม้ทำนองจะมี

ลักษณะलयจังหวะแต่ก็สอดคล้องลงตรงตามจังหวะหน้าทับทยอยในอัตราจังหวะสามชั้นที่ดีที่สุดกำกับอยู่ เมื่อทำนองलयจังหวะจนเข้ารูปलयของเพลงทยอยเดียวเรียบร้อยแล้วจึงดำเนินทำนองในลักษณะที่ฉายลงตรงจังหวะเคลื่อนที่สู่ช่วงทำนองช่วงต่อไปอย่างเหมาะสม

ทำนองที่มีการดำเนินทำนองในลักษณะการलयจังหวะ

- - - รี่	_____ มี	- มี มี มี	_____ รี่ - ท	_____ มี	_____ รี่ - ท	_____ รม	_____ ลช - ช
- - - ร	_____ ม	- ลช ม	_____ ร - ทุ	_____ ม	_____ ร - ทุ	_____ คุ -	- - มรช

- ลทท	- - รี่ มี	มี มีมีมีมี	- รี่ - ม	_____ ท	_____ ช	ลท - ล มี	รี่ ท - ทุ
- ช - ฟ	- - รม	ช ทลชม	- ร - ม	_____ ทุ	_____ ช	ลทุ - ล ม	ร ทุ - ล

_____	_____	_____	- ล ท	_____	มีมีมี รี่ ท	ล ท ลชล	- ล - ช
_____	_____	_____	- - ล	_____	ลชม ร ทุ	ล ทุ ลชล	- ช - -

- ลทท	- - รี่ มี	มี มีมีมีมี	_____ รี่ - ท	_____ มี	- รี่ - ท	- - ลช	ช - มช
- ช - ฟ	- - รม	ช ทลชม	_____ ร - ทุ	_____ ม	- ร - ทุ	- - - ม	- ร - ช

- - ลท	มีรี่	รี่ มี	มี มี มี มี	_____ รี่ มี	_____ ท	_____ ลท รี่	_____ ลท มีรี่ท	- ล - ทุ
- - ช	- ท - ม	ช ลชม	_____ ร - ม	_____ ทุ	_____ ทุ	_____ ช - ร	_____ ช - มรทุ	- ล - ล

- ลทุ ร	_____ รม ช -	_____ ลท - -	- - - ท	_____	_____ มีมีมี รี่ ท	_____ ลท ลชล	- ล - ช
- ช - รั	_____ คุ - ม	_____ ช ม -	- - ล - ล	_____	_____ ลชม ร ทุ	_____ ล ทุ ลชล	- ช - -

_____ ลทุ ร	_____ ช - รม	_____ ช ทล	- - - - รี่	_____	_____ มีมีมี รี่ ท	_____ - ลล ชล	- ล - ช
_____ ช - - ทุ	_____ - ทุ คุ	_____ ร - ช ม	_____ ร ทุ - ทุ	_____	_____ ลชม ร ทุ	_____ ล - ช ล	- ช - -

นอกจากนี้ยังพบการดำเนินทำนองในลักษณะการलयจังหวะสอดคล้องอยู่ในช่วงทำนองโยนซึ่งมักจะเป็นการลงทำนองโยนแต่ละช่วง ดังปรากฏในทำนองเพลงดังนี้

การलयจังหวะลงท้ายทำนองโยนด้วยเสียงเร

ซ ล ท คํ	ลซ) - -	ซ ซ ม ร)	ร ม ซ -	ซ - ม -	ทุล) - -	ร ม - ร	- - - ม
- - - -	- ม - ค	- ม - ค	- - - ร	- ค ร ซ	- ซ - ร	ค - - ซ	- ร - ร

							- ม - -
							- ร - ร

การलयจังหวะลงท้ายทำนองโยนด้วยเสียงมี

ซ ล ท คํ	- - - -	รํ ท ล ซ	- - - -	- - - -	- - - ลุท	ค ร ม ซ	- - - ซ
- - - -	ร ค ทุ ล	- - - -	ทุ ล ซ ม	- - - -	- - ซ -	- - - -	- - - ม

		ท ล - ล	ท คํ รํ ม				
		- - ซ -	- - - ม				

- - มี -	- - - -	- ซ - -	- - - ซ				
- - - รํค	ท ล ซ ม	- - ร -	- - - ม				

การलयจังหวะลงท้ายทำนองโยนด้วยเสียงที

- - - -	- - - ทุ			ทุ ร --	- - - ทุ		
- - - -	- - - ล			ล - ซ	- - - ล		

			ล	- - - ท		ท รํ --	- - - ท
		ล		- - - ล		ล - ซ	- - - ล

ท รํ --	- - - ท	ท รํ --	- - - ทุ
ล - ซ	- - - ล	ล - ซ	- - - ล

4.4.4 ดังกวีนิพนธ์ที่มีความงดงาม

ทำนองเพลงไทยนั้นสามารถเปรียบได้กับบทกวีนิพนธ์ที่เป็นการนำถ้อยคำมาร้อยเรียงเข้าด้วยกัน มีความสัมผัสและเป็นไปตามรูปแบบจันท์ลักษณะจนเกิดเป็นความงามทางภาษา ทำนองเพลงไทยก็เช่นกันที่เป็นการนำเสียงแต่ละเสียงมาเรียงร้อยประสานเข้าด้วยกันมีความสัมผัสทางเสียงเป็นไปตามจังหวะและรูปแบบของทำนองเพลงจนเกิดเป็นความงามทางเสียงขึ้นมา

เดี๋ยวม้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องทางนี้เปรียบได้ดั่งบทกวีนิพนธ์ที่มีความงดงามทางเสียง หากบทกลอนบทหนึ่งมีความงดงามสละสลวยในการใช้คำ ความแยบยล ความล้ำลึกคล้องจอง เดี๋ยวม้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เปรียบได้กับบทกลอนบทหนึ่งที่เกิดจากการประพันธ์ในขั้นสูงที่ต้องใช้ประสบการณ์และความสามารถของผู้ประพันธ์เป็นอย่างสูง ดังที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบดังนี้

สัมผัสใน

ในทางร้อยกรอง หมายถึง การสัมผัสคล้องจองของคำที่อยู่ในวรรคเดียวกัน จะมีหรือไม่มีก็ได้ เพราะไม่มีข้อบังคับไว้ แต่นิยมแต่งให้มีสัมผัสในเพราะจะช่วยให้อ่านบทกลอนไพเราะมากยิ่งขึ้น

ในทางดนตรี หมายถึง ทำนองเพลงในแต่ละวรรคหรือแต่ละบรรทัดที่มีการใช้เสียงสอดคล้องสัมพันธ์กัน ในทางดนตรีจะมีลักษณะการสัมผัสนี้อยู่ตลอดเนื่องจากทำนองในแต่ละท่วงทำนองต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นไปตามบันไดเสียงที่ใช้

ตัวอย่างคำประพันธ์ที่มีลักษณะการสัมผัสใน

 แสน วิ ตก ไร่ ออก ของ สร้อย ฟ้า

ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีลักษณะสัมผัสใน

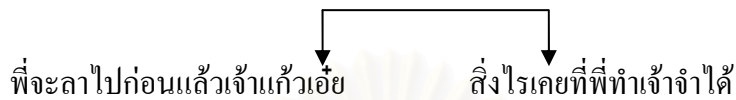
(ทล)	ล ท	-	ริ	-	มี	มี	มี	มี	-	ริ	-	ท	-	ท	-	มี	-	ริ	-	ท	-	-	ลช	ช	-	ม	-				
-	ช	-	ฟ	-	ร	-	ม	ช	ล	ช	ม	-	ร	-	ท	-	ฟ	-	ม	-	ร	-	ท	-	-	-	ม	-	ร	-	ช

สัมผัสนอก

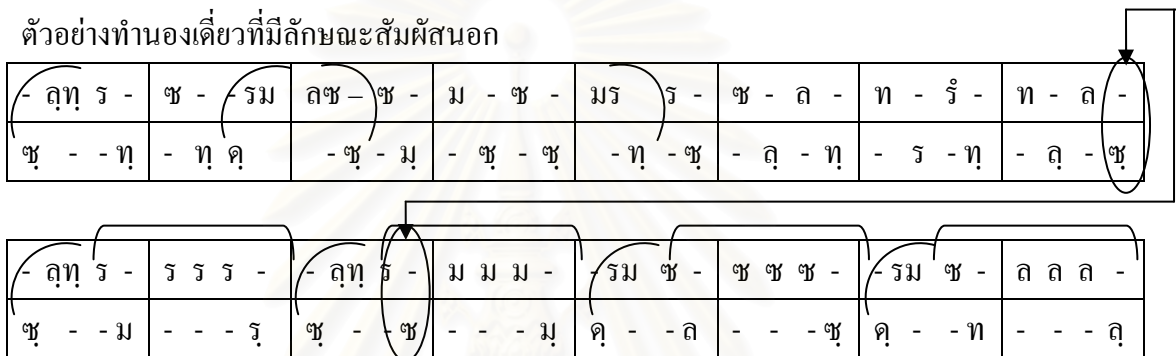
ในทางร้อยกรอง หมายถึง เป็นสัมผัสที่บังคับตามจันท์ลักษณะของคำประพันธ์และจะต้องมีตามที่กำหนดไว้

ในทางดนตรี หมายถึง เสียงที่อยู่ในทำนองเพลงวรรคหนึ่งไปมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับเสียงใดเสียงหนึ่งที่มีอยู่ในทำนองเพลงวรรคถัดๆ ไป

ตัวอย่างคำประพันธ์ที่มีลักษณะการสัมผัสนอก

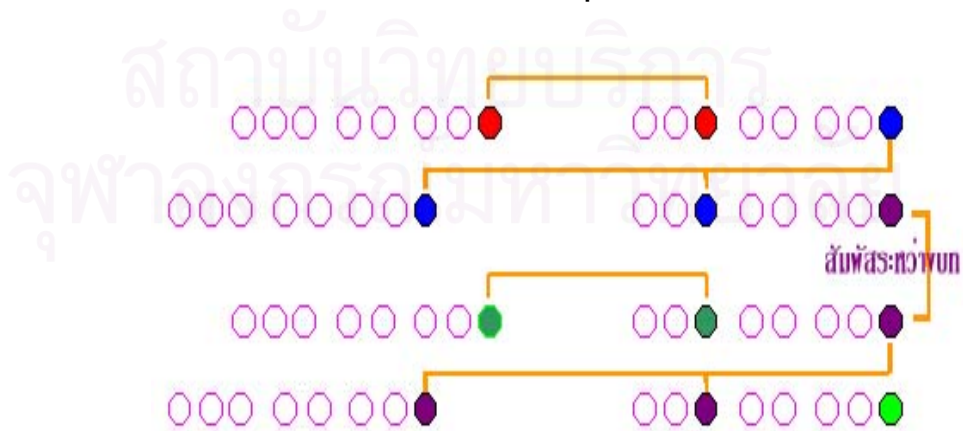
ตัวอย่างทำนองเดี่ยวที่มีลักษณะสัมผัสนอก

สัมผัสตามรูปแบบฉันทลักษณ์

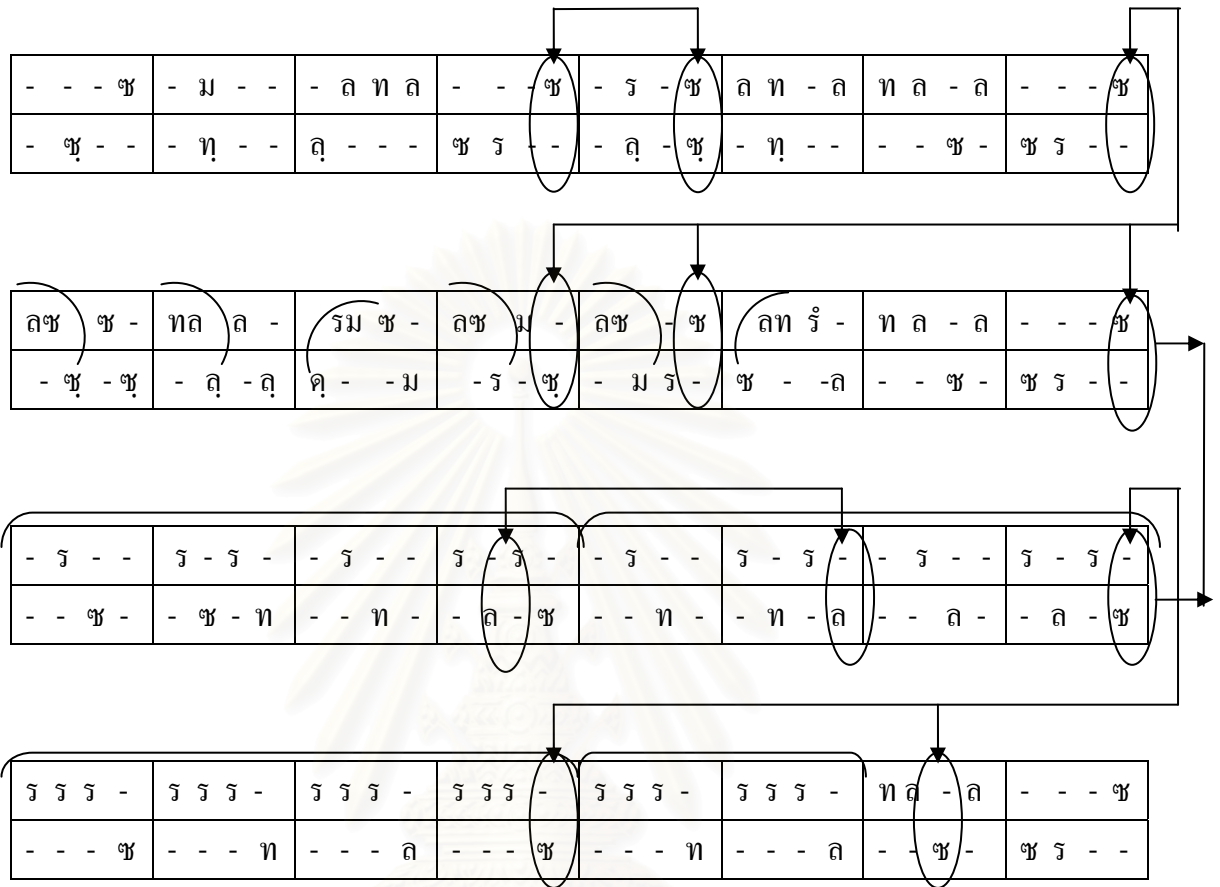
ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง เมื่อเปรียบเทียบกับทร้อยกรองกับทำนองเพลงเดี่ยวพบว่าสามารถเปรียบเทียบได้ตรงกันตามฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ ดังนี้

ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

(ซ่อประยงค์, 2548 : 24)

ตัวอย่างทำนองที่มีลักษณะการสัมผัสสอดคล้องกับฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวมีการสัมผัสคล้องจองและสัมพันธ์สอดคล้องในทำนองเพลงโดยตลอด แต่ละวรรคแต่ละทำนองมีกระสวนทำนองที่มีการส่งรับหากันอย่างเหมาะสม เสียงที่ใช้ในแต่ละท่วงทำนองมีความคมคายและสัมผัสสอดคล้องประสานกันเป็นอย่างดีทำให้ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวท่วงนี้เปรียบได้กับบทกวีนิพนธ์บทหนึ่งที่มีความงดงามทางเสียงอย่างน่าอัศจรรย์

4.4.5 การเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างทำนองแต่ละกลุ่ม

ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวประกอบด้วยกลุ่มทำนองหลายกลุ่มนำมาเรียงร้อยประกอบกันขึ้นอย่างกลมกลืนและลงตัวซึ่งเกิดจากการใช้ทำนองการเชื่อมโยงมาประสานทำนองแต่ละกลุ่มให้ประสานต่อกันได้อย่างสัมพันธ์และกลมกลืนเป็นที่สุด ดังปรากฏอยู่ในทำนองเพลงดังนี้

การจบทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอยเชื่อมโยงไปสู่การดำเนินทำนองในลักษณะเก็บ

ทำนองในลักษณะนี้เป็นการเชื่อมโยงจากทำนองในช่วงต้นของเพลงที่เป็นการใช้กระสวนเพลงทยอยในเทียวโอดที่มีการดำเนินทำนองที่มีการลอยจังหวะอยู่ การดำเนินทำนองยังไม่มีจังหวะที่มั่นคงทำนองยังคงดำเนินอยู่บนจังหวะที่ค่อนข้างล่องลอย ใช้ความสามารถในการเข้าใจจังหวะของผู้บรรเลงเป็นสำคัญ แต่เมื่อมีทำนองกลุ่มนี้เข้ามาทำให้เกิดการเชื่อมโยงทำนองไปสู่ทำนองช่วงต่อไปที่มีความมั่นคงในจังหวะและเปลี่ยนลักษณะการบรรเลงไปสู่การดำเนินทำนองแบบเก็บต่อไป ทำนองที่เชื่อมโยงไปสู่การดำเนินทำนองในลักษณะเก็บที่ปรากฏอยู่ คือ

- - - -	- - - -	มี - มี -	มี - มี -	มี - มี -	- - - -	- - - -	- - - -	ลู - ทุ - รัม	ร - - - ฆ
- - - -	- - - -	- ฆ - ม	- ร - ทุ	- ทุ - ล ฆ	ฟ - ม - ร - ทุ	ฆ - ทุ -	- ฆ - -	- ฆ - -	- ฆ - -

การใช้ทำนองกลุ่มเนื้อ

ในทำนองเดี่ยวทางนี้มีการใช้ทำนองกลุ่มเนื้อมาใช้เชื่อมโยงทำนองแต่ละกลุ่มเข้าหากันให้เกิดความสอดคล้องเหมาะสม ซึ่งมีการใช้ออกไปใน 2 ลักษณะ คือ

ทำนองกลุ่มเนื้อที่ใช้เป็นทำนองตั้งต้นในทำนองเดี่ยวเทียวพัน ทำนองกลุ่มนี้เป็นทำนองที่ต่อจากทำนองช่วงท้ายของทำนองในเทียวโอด มีการตั้งต้นจังหวะและทำนองขึ้นมาใหม่จากการทอดลงจังหวะของทำนองท้ายในเทียวโอด เมื่อตั้งต้นขึ้นมาใหม่ก็ส่งต่อสอดประสานไปยังทำนองอื่นๆต่อไปได้อย่างลงตัวซึ่งปรากฏในทำนองเดี่ยวดังนี้

- - - -	- ล - ล	- มี - มี -	- ล - ฆ	- ฆ - ล ทุ	ค - มี - รัม	ม - รัม	ฟ - - ฆ
- - - -	- - - -	- ม - ร - ทุ	- ทุ - ฆ	ร - ฆ	- - - -	- ทุ - -	- ฆ - -

- ทุ - รัม	ร - ม - ฟ -	ฟ - ม - -	ม - ร - -
ฆ - - ทุ	- - - ฆ	- - - ร ทุ	- - ทุ ฆ

ทำนองกลุ่มเนื้อที่เป็นทำนองเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มทำนองโยน ทำนองกลุ่มนี้จะสอดแทรกอยู่ระหว่างการหมดทำนองโยนแต่ละช่วง ถึงแม้ว่าทำนองกลุ่มโยนจะเป็นทำนองส่วนใหญ่และมีความสำคัญ แต่ทำนองเพลงเดี่ยวจะมีอยู่แต่เพียงทำนองโยนอย่างเดียวไม่ได้จะต้องมีการสอดแทรกทำนองกลุ่มเนื้อเป็นส่วนนำทำนองระหว่างกัน หมดทำนองกลุ่มโยนครั้งหนึ่งก็สอดแทรกด้วยทำนองกลุ่มเนื้อครั้งหนึ่งดังปรากฏอยู่ในทำนองเพลงดังนี้

ตัวอย่างทำนองกลุ่มเนื้อที่ใช้เชื่อมโยงทำนองกลุ่มโยนเข้าหากัน

- ท - ริ	มี ริ มี -	มี - มี มี	ริ ท - ริ	ลท ริ มี	ริ ท - ล	ท ล - ล	- - ซ -
- ฟ - ร	ม ร ซ -	ม - ซ ม	ร ทุ - ร	ซ - ร ม	ร ทุ - ล	- - ซ -	ซ ม - ร

- ท - ริ	มี มี - มี	- - มี มี	ริ ท - ริ	ลท มี -	ริ คื ท ล	ซ ล ท ล	ซ ฟ ม ร
- ฟ - ร	ม ซ -ม	- - ซ ม	ร ทุ - ร	ซ - ม -	ร คื ทุ ล	ซ ล ทุ ล	ซ ฟ ม ร

ทำนองโยนที่ต่อเนื่องจากการพักทำนองหรือพักเสียง

การใช้ทำนองในลักษณะนี้มักเป็นการสอดแทรกอยู่ในช่วงที่เป็นการหมดทำนองกลุ่มโยนด้วยการพักทำนองหรือพักเสียงแล้วจึงตั้งทำนองในกลุ่มต่อไปขึ้นใหม่ด้วยการใช้ทำนองลักษณะนี้เป็นทำนองเชื่อมโยง

ตัวอย่างการใช้ทำนองที่ต่อเนื่องจากการพักทำนองหรือพักเสียงในการเชื่อมโยงทำนองแต่ละกลุ่ม

ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ม ซ - -	ทล - ซ	ล ท คื ริ
- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- ซ ร -	- - - ร

การใช้ทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนอง

การใช้ทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนองเป็นการใช้ทำนองที่เป็นทำนองเชื่อมโยงระหว่างการหมดทำนองของทำนองกลุ่มหนึ่งกับการเริ่มต้นของทำนองในกลุ่มถัดไป อีกนัยหนึ่งก็สามารถเปรียบได้ว่าเป็นทำนองกลุ่มเนื้อเช่นกัน หากแต่ว่าทำนองกลุ่มนี้เป็นเพียงทำนองที่มีลักษณะการตกแต่งทำนองของกลุ่มทำนองโยนเท่านั้น

ตัวอย่างการใช้ทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนอง

ทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนองโยนเสียงลา

ม ร	ริ -	ซ - ล -	ท - มี -	ริ - ท -	ซ ม - ท	ลท - ท	มี มี	มี ริ	- ท - ล
- ริ	- ซ	- ล - ทุ	- ม - ร	- ทุ - ล	- - ร -	ซ - ทุ -	- ม -	- ร	- ทุ - ล

ทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนองโยนเสียงที่

มี ริ	- -	ท ล - -	ล ซ - -	ลซ - -	ล ทุ ร ม	- ซ ลซ	- ซ	ลท	- ริ - ริ
- ท ลซ	- -	ซ ม	- - ม ร	- ม ร ทุ	ซ - ล -	ซ - - ม	ร - ซ -	- - -	ท

ทำนองนำเข้าสู่กลุ่มทำนองโยนเสียงมี

มริ) - -	ลช) - -	ท - ริ -	ท - ล -	คิ) ท -	ทล) ล -	ลช) ช -	ชม) ม -
- ท ล ช	- ม ร ท	- ร - ท	- ล - ช	- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ม - ม

การพักทำนอง

การพักทำนองเป็นการดำเนินทำนองในช่วงที่เป็นการหมดทำนองโยนมาหยุดพักทำนองด้วยการพักเสียงของทำนองโยนในกลุ่มนั้นอยู่กับที่ก่อนที่จะตั้งทำนองขึ้นใหม่ไปสู่ทำนองในช่วงต่อไป

ตัวอย่างการใช้ทำนองที่มีการพักทำนอง

ทล) ล ท	คิ - ริ -	ท ล ช ฟ	ม ม - -	ทล) ล ท	คิ - ร -	- ช) ล ท	คิ - ริ -
- ช - -	- ร - -	- - - -	- ร - ร	- ช - -	- ร - -	ริ - ช -	- ร - -

- - - ม				ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -
- - - ร				- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ

4.4.6 การสะท้อนอารมณ์เศร้าในรูปแบบของเพลงทยอย

ทำนองเพลงทยอยเดี่ยวเมื่อมองดูอย่างผิวเผินแล้วอาจจะดูว่าทำนองมีความโลดโผน แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงสำนวนกลอนและกระแสเสียงที่ใช้แล้วจะแผ่วเร้นและสื่อถึงความโศกเศร้าซ่อนอยู่ ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบของเพลงทยอยที่เป็นเพลงที่สื่อถึงอารมณ์เศร้า และอีกประการหนึ่งของการที่เพลงทยอยในบทบาทของการเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบกิริยาอาการ โศกเศร้าที่มีการเดินทางเคลื่อนที่โศกเศร้า ดังนั้นเพลงที่อยู่ในกลุ่มเพลงทยอยต่างๆ เช่น เพลงทยอยนอก เพลงทยอยใน เพลงทยอยเขมร เพลงทยอยฉวน ทำนองโดยผิวเผินอาจจะดูมีความโลดโผน โจนทะยานอันเกิดจากทำนองโยน ลูกลื้อลูกซัดที่ใช้ประดิษฐ์ทำนอง แต่ทำนองเหล่านั้นมักจะแผ่วไว้ซึ่งความโศกเศร้าอยู่ในตัว ทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ก็เช่นกันมีการสะท้อนอารมณ์เศร้าในรูปแบบต่างๆ สอดแทรกอยู่ในการดำเนินทำนองโดยตลอด

ทำนองเพลงแต่ละทำนองจะสำแดงอารมณ์ออกมาเป็นลักษณะต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องอัตวิสัยของผู้ฟังที่จะรับรู้และมีความรู้สึกต่อการสำแดงอารมณ์ที่แตกต่างกันไป เช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้วในเรื่องราวของการประดับประดาลูกโยน ในส่วนของการสะท้อนอารมณ์เศร้าในรูปแบบ

ของเพลงทอยผู้วิจัยมีความรับรู้ต่อทำนองเพลงและขออธิบายความรู้สึกที่มีต่อทำนองเพลงในด้านการสะท้อนอารมณ์เศร้าตามรูปแบบของเพลงทอย ดังนี้

ความอาลัยอาวรณ์

ความอาลัยอาวรณ์ที่สอดแทรกอยู่ในทำนองเพลงทอยเดี่ยวนั้นเป็นความอาลัยอาวรณ์ที่ต้องพรัดพรากสูญเสียหรือต้องจำใจจากสิ่งที่เป็นที่รักและห่วงหา ทำนองมีสำเนียงที่โศกเศร้าโหยหาอันเกิดจากการผลิตทำนองที่มีความห่างมีการทอดเสียงหรือการกระทบเสียงเพื่อเป็นการสื่ออารมณ์ ทำนองลักษณะนี้ปรากฏอยู่ในทำนองช่วงต้นของเพลงเพื่อเป็นการฉายให้เห็นรูปลักษณะเฉพาะของเพลงให้เข้าใจก่อนที่จะดำเนินทำนองสู่ทำนองในลักษณะอื่นๆต่อไป

ตัวอย่างทำนองที่ให้ความรู้สึกอาลัยอาวรณ์

- - - รี่	— มี่	- มี่ มี่ มี่	— รี่ — ท	— มี่	— รี่ — ท	— (ร ม)	ล ช)	ม ช
- - - ร	— ม	- ล ช ม	— ร — ทุ	— ม	— ร — ทุ	— ด -	-	- ร - ทุ

ความคร่ำครวญ

ความคร่ำครวญเปรียบได้กับการที่คร่ำครวญครุ่นคิดอยู่กับความโศกเศร้าและปัญหาที่เกิดขึ้น ทำนองเดี่ยวที่แสดงอารมณ์ลักษณะดังกล่าวออกมาทำนองมีการขึ้นเสียงหลักอยู่เสียงหนึ่งแล้วมีการเคลื่อนที่ไปไม่ไกลจากเสียงนั้นหรือเคลื่อนที่ไปแล้วกลับมาหาเสียงที่ยืนอยู่เสมอทำนองมีลักษณะหมุนวนไปมา

ตัวอย่างทำนองที่ให้ความรู้สึกคร่ำครวญ

ลช)	ช -	(ร ม ช -	ล - ท ล	- - - ช	ล ช - ช	(ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ทุ - ทุ	ค - ทุ -	ล - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -	

ลช)	ช -	ทล)	ล -	(- ลทุ - ร	- ม - ช	ลช)	- ช	(ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ทุ - ทุ	- ล - ล	ช - ร -	ร -	ม - ช -	- ม - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -		

ความคลั่ง

ความคลั่งเปรียบได้กับความอัดอั้นในปัญหาที่นำพามาซึ่งความโศกเศร้าจนเกิดอาการคลุ้มคลั่งระบายความรู้สึกออกมา ทำนองเดี่ยวที่แสดงอารมณ์คลั่งออกมาเป็นทำนองที่มีความ

เข้มข้นต่อเนื่องกัน ใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงที่คมชัดและหนักแน่นรุนแรงทั้งการสับัดที่คมชัด และการบรรเลงที่เน้นเสียงหนักหน่วงต่อเนื่อง

ตัวอย่างทำนองที่ให้ความรู้สึกถึงความคลั่ง

- ม - -	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -	ลท - ล	ซ ม - ซ	- ม - ซ	- - ล -
- ท - -	ซุ ท - ซุ	- ท - ซุ	- ล - -	ซ - ล -	ซุ ท - ซุ	- ท - ซุ	- ล - -

ลท - ร	- ม - ซ	- ร - ม	- ซ - ล	ริ ท ล ซ	- - - -	มร	ร -	ม - ซ -
ซ - ร -	ม - ซุ -	รุ - ม -	ซุ - ล -	- - - -	ท ล ซุ ม	- ร -	ม -	ซ - ล

ซ ล - ซ	ล ท - ล	ท คิ - ท	คิ ริ - คิ
- - ซุ -	- - ล -	- - ท -	- - ล -

มิริ	ริ -	คิ - ท -	ล - ซ -	ล - ท -	คิ - ริ -	คิ - ท -	ล - ริ -	ท - ล -
- ร -	ล -	- ท - ล	- ซ - ล	- ท - ล	- ร - ล	- ท - ล	- ร - ท	- ล - ซ

ทล	ล -	ลซ	ม -	ทล	ล -	ม ฟ	ซ -	ทล	ล -	ลซ	ม -	ทล	ล -	ม ฟ	ซ -
- ล -	ร -	- ร -	ซ -	- ล -	ร -	- - -	ล -	- ล -	ร -	- ร -	ซ -	- ล -	ร -	- - -	ล -

ความโดดเด่นอย่างว่าง

ความโดดเด่นอย่างว่างเปรียบได้กับความโดดเด่นเดี่ยวดายและอ้างว้างในความรู้สึกภายในที่ไม่มีใครคอยป้อนโอบอุ้มต้องทุกข์ทนอยู่เพียงลำพัง ทำนองเดี่ยวที่แสดงอารมณ์ความโดดเด่นอย่างอ้างว้างเป็นทำนองที่มีการผลิตทำนองที่มีความห่าง มีการใช้ช่วงเสียงสูงหรือการใช้ลูกเดี่ยวเปรียบได้กับการแผดเสียงสูง ลูกเดี่ยวให้ความรู้สึกที่เปล่าเปลี่ยว

ตัวอย่างทำนองที่ให้ความรู้สึกโดดเด่นอย่างอ้างว้าง

- มิ - มิ	มิ มิ - มิ	- ริ - ริ	- - - ท	- ท - มิ	- ริ - ท	- ล - ล	- - - -
- ซ - ท	ล ซ - ม	- ร - ท	- - - -	- ฟ - ม	- ร - ท	- ล - ซ	- - - ซ

การสะอึกสะอื้น

การสะอึกสะอื้นเปรียบได้กับอาการของการร้องไห้คร่ำครวญสะอึกสะอื้น ทำนองเดียวที่แสดงอาการสะอึกสะอื้นออกมาเป็นทำนองที่มีการลักลั่นจังหวะลงจังหวะระหว่างกลางห้องเพลง สลับกับการลงตรงตามจังหวะห้องเพลงสลับกันไปมา

ตัวอย่างทำนองที่ให้ความรู้สึกถึงการสะอึกสะอื้น

- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -
- - ซ -	- ซ - ท	- - ท -	- ล - ซ	- - ท -	- ท - ล	- - ล -	- ล - ซ

ความท้อถอยสิ้นหวัง

ความท้อถอยสิ้นหวังเปรียบได้กับการที่เดินทางมาด้วยความโศกเศร้าแล้วเกิดความรู้สึกท้อถอยสิ้นหวังหมดกำลังใจ ทำนองเดียวที่แสดงอารมณ์ความท้อถอยสิ้นหวังออกมาเป็นทำนองที่มีการข้ำเสียดรเอียงและเคลื่อนที่ผลิตทำนองเป็นช่วงสั้นๆอย่างเชื่องช้าแล้วมีการพักเสียงเป็นระยะ

ตัวอย่างทำนองที่ให้ความรู้สึกท้อถอยสิ้นหวัง

ซ ล ท ค	- - - -	ร ท ล ซ	- - - -	- - - -	- - - -	ล ทุ	ทุ ร ม ซ	- - - ซ
- - - -	ร ค ทุ ล	- - - -	ทุ ล ซ ม	- - - -	- - ซ -	- - - -	- - - -	- - - ม

		ท ล - ล	ท ค ร ม				
		- - ซ -	- - - ม				

- - ม -	- - - -	- ซ - -	- - - ซ				
- - - รัค	ท ล ซ ม	- - ร -	- - - ม				

4.4.7 ความกลมกลืนของการใช้เสียง

ทำนองเดี่ยวเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีความกลมกลืนและสมดุลของการใช้เสียงเป็นอย่างมาก การใช้เสียงแต่ละเสียงล้วนมีความกลมกลืนและสัมพันธ์กัน บางช่วงมีการใช้เสียงที่อยู่นอกบันไดเสียงเข้ามาร่วมแต่ก็ไม่ได้รบกวนหรือทำลายอรรถรสของทำนองเพลง หากแต่เป็นการเพิ่มเติมช่วยประดับประดาอรรถรสให้ทำนองเพลงช่วงนั้นเพิ่มขึ้นมา

ตัวอย่างทำนองที่มีการใช้โน้ตนอกบันไดเสียงเข้ามาช่วยเพิ่มเติมอรรถรสของทำนอง

- - - ล	- - - ท	ร ม - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	ค - ซ -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

- - - ล	- - - ท	- ฟ - ท	- ล - ซ	- - - ท	- ท - ล	ท ล - ล	- - - ซ
ฟ ม ร -	ฟ ม ร -	- ม - -	ม - ร -	ฟ ม ร -	ฟ - ม -	- - ซ -	ซ ร - -

จากอัตลักษณ์เฉพาะต่างๆของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้เป็นทางเดี่ยวที่มีความเป็นเลิศทางหนึ่งทั้งกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการบรรเลง การประดับประดาลูกโยน ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของทำนอง กลวิธีในการดำเนินทำนอง กระแสเสียงและการสำแดงสำเนียง ตลอดจนจนถึงการถ่ายทอดอารมณ์และการสื่อความหมาย เมื่อก่อตัวเป็นภาพรวมแล้วเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้องจึงมีลักษณะเฉพาะที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสุขุมนุ่มนวลแต่สอดแทรกด้วยความคมคาย ซึ่งสอดคล้องกับเพลงเดี่ยวอื่นๆของครูสอน วงฆ้อง ดังที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติและผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะในเพลงเดี่ยวของครูสอน วงฆ้องไว้ดังนี้

“เพลงเดี่ยวของครูสอนดูเรียบร้อยสะอาดไปหมด บางทีดูเหมือนจะต้ง่ายๆ แต่พอดีแล้วมันมีความคมคาย” (พินิจ ฉายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2552)

นอกจากสำเนียงเพลงเดี่ยวของครูสอน วงฆ้องที่มีลักษณะเรียบร้อยสุขุมคมคายแล้วยังได้สะท้อนถึงบุคลิกของครูสอนในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ดังที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้เล่าถึงบุคลิกในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูสอน วงฆ้องไว้ว่า

“ครูสอนท่านตีฆ้องเรียบร้อย ท่านนั่งมากเวลาท่านตีตัวตรงเพิ่งไม่มียึกยักไปมาเหมือนพวกคนฆ้องเดี๋ยวนี้ จะกดจะกดจะตอดหนอดหน่องท่านก็ยั้งนั่งเวลาตี ลูกท่ายท่านใช้พลิกมือเอาดูเรียบไปหมด เคยเห็นครูเชือตีฆ้องมัยละนั่นแหละทรงเดียวกัน” (พินิจ ฉายสุวรรณ, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2552)

จากอัตลักษณ์เฉพาะของเพลงเดี่ยวของครูสอน วงฆ้องมีความสอดคล้องกับบุคลิกเฉพาะในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูสอน วงฆ้อง จึงนับได้ว่าเพลงทยอยเดี่ยวของครูสอน วงฆ้องเป็นเพลงเดี่ยวที่มีคุณค่าต่อวงการดนตรีไทยเป็นแหล่งสรรพวิชาในการศึกษาค้นคว้าการบรรเลงเพลงเดี่ยวในขั้นสูงและเป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรม ดนตรีไทยไปยังอนุชนในรุ่นต่อไป

จากการศึกษาโครงสร้างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง พบว่าเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ เป็นเพลงท่อนเดี่ยวมีการแบ่งทำนองออกเป็นทำนองในทึ่ยาวโอดและทำนองในทึ่ยาวพันซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะสำคัญของทำนองเพลงทยอยเดี่ยว ในด้านจังหวะใช้หน้าทับทยอยบรรเลงกำกับจังหวะและมีการแบ่งใช้อัตราจังหวะอยู่ 2 อัตราจังหวะด้วยกัน คือ อัตราจังหวะสามชั้นใช้กำกับทำนองในทึ่ยาวโอด อัตราจังหวะสองชั้นใช้กำกับทำนองในทึ่ยาวพัน บันไดเสียงที่ใช้มีการใช้บันไดเสียงทางในเป็นบันไดเสียงหลัก โดยมีการใช้บันไดเสียงทางนอกและบันไดเสียงทางเพียงออล่างเป็นบันไดเสียงรองเข้ามาช่วยแต่งเติมเสริมทำนองในบางช่วง ช่วงเสียงมีการแบ่งช่วงเสียงออกเป็น 3 ช่วงเสียง คือ ช่วงเสียงต่ำ ช่วงเสียงกลางและช่วงเสียงสูง การดำเนินทำนองใช้ช่วงเสียงทั้ง 3 ช่วงเสียงในการผลิตทำนองครบถ้วนสมบูรณ์อันเกิดจากลักษณะเฉพาะในการบรรเลงของฆ้องวงใหญ่ เช่น การไล่เสียงขึ้นลง การใช้คู่ประสาน การสลับในลักษณะต่างๆ

ทำนองในทึ่ยาวโอดเป็นการนำทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 นำมาเป็นโครงสร้างสำคัญในการสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยวในทึ่ยาวโอด โดยโครงสร้างของทำนองในทึ่ยาวโอดประกอบไปด้วยการนำกระสวนเพลงทยอยมาสร้างสรรค์ผลิตทำนองเดี่ยวในช่วงขึ้นต้นเพลงและทำนองสรุปปิดท้ายของทำนองในทึ่ยาวโอด การนำทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 ทำนองหนึ่งมาจัดสร้างผลิตทำนองต่อเนื่องกันออกไปอีกหลายทำนอง การนำทำนองทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 มาจัดระเบียบโดยนำเสียงสำคัญมาเป็นหลักในการสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว การนำทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 มาขยายทำนองขึ้นอีกเท่าตัวก่อนที่จะนำมาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว ทำนองเดี่ยวในทึ่ยาวโอดมีลักษณะโครงสร้างที่สามารถเปรียบเทียบวัดได้โดยตลอด โดยมีเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นท่อนที่ 2 เป็นต้นตอที่สำคัญในการสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว

ทำนองในทึ่ยาวพันเป็นการสร้างสรรค์ทำนองออกเป็นทำนองกลุ่มโยนกลุ่มต่างๆ ทำนองโยนแต่ละกลุ่มมีการเคลื่อนที่มุ่งไปหาเสียงใดเสียงหนึ่งเป็นหลัก เสียงที่เป็นเสียงหลักของทำนองโยนแต่ละกลุ่มในทึ่ยาวพันนั้นเป็นเสียงสำคัญหรือกลุ่มเสียงปัญจมูลของบันไดเสียงทางใน ซึ่งมีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X และการเคลื่อนที่เรียงต่อสอดประสานเข้าหากันของทำนองโยนแต่ละกลุ่มเคลื่อนที่เข้าหากันเป็นคู่ 4 จึงทำให้ทำนองโยนในทึ่ยาวพันประกอบด้วยทำนองโยนลงเสียงซอล ทำนองโยนลงเสียงเร ทำนองโยนลงเสียงลา ทำนองโยนลงเสียงมี

ทำนองโยนลงเสียงที่ โดยในช่วงต้นของทำนองที่เกี่ยวพันมีการนำทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 1 บางส่วนมาสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยวที่เกี่ยวพันในช่วงต้นจากนั้นจึงดำเนินทำนองเป็นช่วงๆของกลุ่มทำนองโยนและในช่วงท้ายทำนองมีการฉายให้เห็นที่มาจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 อีกครั้งก่อนเข้าสู่ทำนองลงจบซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับทำนองลงจบของเพลงพญาโศก

ลักษณะเฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวเนื่องจากฆ้องวงใหญ่มีธรรมชาติของการผลิตเสียงที่ผลิตเสียงออกมาได้ทีละเสียงในลักษณะเสียงโดด มีช่วงเสียงสั้นๆเป็นพยางค์ๆ จึงทำให้ทำนองเพลงทยอยเดี่ยวของฆ้องวงใหญ่จึงเป็นทำนองในลักษณะเฉพาะ ทำนองในทิวโอดของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวมีการขึ้นต้นที่มีลักษณะลากเสียงยาวและลอยจังหวะอยู่ในช่วงทำนองทำขึ้นตามกระสวนเพลงทยอย เป็นการลอยจังหวะตามรูปลอยของเพลงทยอยเดี่ยวเมื่อปิดกระสวนทำนองทำขึ้นก็เริ่มดำเนินทำนองในลักษณะเก็บต่อไป เป็นการลอยจังหวะที่พอเหมาะพอควรไม่มากมาจนเกินไปนัก หากเป็นเครื่องดนตรีในชนิดที่สามารถผลิตเสียงได้ยาวและต่อเนื่อง เช่น ปี่ใน ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย จะเข้ ทำนองในทิวโอดของเครื่องดนตรีเหล่านี้จะมีลักษณะของการลากเสียงยาวและลอยจังหวะอยู่มากหรือเกือบตลอดทั้งช่วงของทำนองทิวโอด ความแตกต่างของลักษณะการดำเนินทำนองจึงเป็นไปตามธรรมชาติของการผลิตเสียงของแต่ละเครื่องดนตรี ส่วนทำนองในทิวพันนั้นมีการแบ่งทำนองออกเป็นทำนองกลุ่มโยน ซึ่งในทำนองแต่ละกลุ่มโยนมีการใช้ทำนองเชื่อมสัมพันธ์นำเข้าสู่กลุ่มทำนอง การดำเนินทำนองโยนมีการทอนทำนองในลักษณะปรีมิดทรงกว่า สอดแทรกด้วยการลอยจังหวะในกลุ่มทำนองโยนบางกลุ่ม การส่งท้ายส่งต่อทำนองโยนกลุ่มหนึ่งไปยังทำนองโยนอีกกลุ่มหนึ่ง และทำนองลงจบ ซึ่งแนวทางการดำเนินทำนองมีที่ไปที่ไป มีแนวทางในการเคลื่อนที่ของทำนองที่ชัดเจน ทำนองมีความสัมพันธ์คล้องจองกันอย่างเหมาะสมทั้งภายในกลุ่มทำนองและภายนอกกลุ่มทำนอง

กลวิธีพิเศษที่ใช้ในการบรรเลงเป็นการใช้กลวิธีพิเศษของฆ้องวงใหญ่ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์เต็มศักยภาพ ทั้งการตีลงทีละเสียง การใช้คู่ประสานคู่ต่างๆ การกรอ การตีกวาดเสียง การตีไขว้มือ การสะบัดแบบเรียงเสียงขึ้น การสะบัดแบบเรียงเสียงลง การสะบัดแบบโฉบเฉี่ยว การตีคู่เสียง การตีประคบบมือของมือซ้ายและมือขวา กลวิธีพิเศษต่างๆเหล่านี้เมื่อก่อตัวรวมกันเข้าใช้ในการบรรเลงทำนองเดี่ยวแต่ละช่วงก่อเกิดเป็นอรรถรสทางทำนองเพลงขึ้นมาอย่างน่าอัศจรรย์

เอกลักษณ์เฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีลักษณะเฉพาะมากมายหลายด้านทั้งการประดับประดาลูกโยนที่ใช้กลวิธีพิเศษต่างๆเรียงเรียงสอดประสานเข้ากันจนเกิดเป็นอรรถรสทางทำนองที่หลากหลาย ทำนองมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมดังบทกวีนิพนธ์บทหนึ่งที่มีความงดงามเป็นอย่างมาก การสะท้อนอารมณ์เศร้าตามรูปแบบของเพลงประเภท

ทยอยออกมาได้อย่างหลากหลายทั้งความอาลัยอาวรณ์ ความคร่ำครวญ ความกลัง ความโศกเศร้า
อ้างว้าง การสะอึกสะอื้นและความท้อถอยสิ้นหวัง

ในท้ายที่สุดจากโครงสร้างและลักษณะเฉพาะ กลวิธีพิเศษที่ใช้ และลักษณะเฉพาะของ
เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ส่งผลสะท้อนถึงเอกลักษณ์เฉพาะของเพลงเดี่ยวอื่นๆของครูสอน วงษ์อึ้ง อัน
สอดคล้องกับบุคลิกภาพส่วนตัวที่เป็นคนสุภาพเรียบร้อยของครูสอน วงษ์อึ้ง ลักษณะเฉพาะของ
เพลงเดี่ยวต่างๆของครูสอน วงษ์อึ้ง ล้วนมีลักษณะสะอาดเรียบร้อย สุขุมแบบขลคมคาย เต็มไป
ด้วยกลเม็ดเมื่อดพราย สอดแทรกแนวคิดในเชิงปรัชญาชั้นสูง ทำให้เพลงเดี่ยวของครูสอน วงษ์อึ้ง
เป็นเพลงเดี่ยวที่มีความสำคัญและสูงค่าเป็นอย่างมากในวงการดนตรีไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้อง ในด้านของบริบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ นั่นเพลงทยอยเดี่ยวเป็นเพลงที่ประพันธ์ขึ้นโดยพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) จากนั้นครูดนตรีไทยผู้มีความสามารถและถึงพร้อมในเรื่องทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีประเภทต่างๆและมีความสามารถในการประพันธ์เพลงเดี่ยวได้ทำการประพันธ์เพลงทยอยเดี่ยวไว้สำหรับเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ ซึ่งครูสอน ฆ้องถือได้ว่าเป็นผู้หนึ่งที่มีความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ทางเดี่ยวของท่านแต่ละทางเป็นทางที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อวงการดนตรีไทย เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้องจึงเป็นเพลงเดี่ยวที่ควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าวิจัยเป็นที่สุด

สำนวนเพลงแต่ละบรรทัดของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ล้วนแต่มีความไพเราะเสนาะเสียงเป็นอย่างมาก ใช้กลวิธีในการบรรเลงของฆ้องวงใหญ่ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เสียงแต่ละเสียงเรียบเรียงเข้าด้วยกันอย่างผสมกลมกลืนเหมาะเจาะ การจัดวางทำนองแต่ละช่วงแต่ละตอนมีความไหลลื่นสอดประสานกันอย่างสมบูรณ์ ทำให้เพลงเดี่ยวทางนี้สำแดงสำเนียงและสร้างอารมณ์ของเพลงทยอยเดี่ยวออกมาได้อย่างวิจิตรงดงาม

โครงสร้างทำนองเพลงเดี่ยวทางนี้มีการแบ่งทำนองออกเป็น 2 ส่วนที่เป็นรูปแบบเฉพาะสำคัญของเพลงทยอยเดี่ยว คือ ทำนองในทิวโอดที่ดำเนินทำนองอยู่ในอัตราจังหวะสามชั้น และทำนองในทิวพันที่ดำเนินทำนองอยู่ในอัตราจังหวะสองชั้น เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ได้นำโครงสร้างของทำนองเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 มาเป็นเค้าโครงต้นตอสำคัญในการสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว ทำนองในทิวโอดตลอดทั้งช่วงสามารถนำเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบได้โดยตลอด ซึ่งประกอบไปด้วยการขึ้นต้นทำนองเพลงด้วยกระสวนทำนองเพลงทยอย การนำทำนองเพลงทยอยในกลุ่มหนึ่งมาสร้างสรรค์ทำนองให้แปลกแยกแตกต่างออกไปอีกหลายทำนอง การนำทำนองเพลงทยอยในมาจัดระเบียบเสียงตามเสียงตกสำคัญแล้วสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยวขึ้นมา การนำทำนองเพลงทยอยในมาขยายฉายขึ้นไปอีกเท่าตัวแล้วสร้างสรรค์ทำนองเดี่ยว และการปิดท้ายทำนองเดี่ยวด้วยกระสวนเพลงทยอยอีกครั้ง ส่วนทำนองในทิวพันเป็นทำนองที่มีลักษณะการดำเนินทำนองโยนเป็นช่วงๆ ดังที่ผู้วิจัยทำการแบ่งทำนองโยนเหล่านั้นออกเป็นสัทพมูล ทำนองโยนในแต่ละสัทพมูลประกอบไปด้วยทำนองที่มีลักษณะทำนองกลุ่มเนื้อและทำนองกลุ่มโยนบรรเลงสอดแทรกสลับกันไป เมื่อบรรเลงหมดทำนองกลุ่มโยนครั้งหนึ่งก็สอดแทรกด้วยทำนองกลุ่มเนื้อครั้งหนึ่ง การที่ทำนองโยนใช้เสียงต่างๆ

สร้างสรรค์ทำนองโยนแต่ละกลุ่มนั้นเป็นไปตามเสียงสำคัญหรือกลุ่มเสียงปัญจมูลของบันไดเสียงหลักของทำนองเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ คือ บันไดเสียงใน ซึ่งมีกลุ่มเสียงปัญจมูล คือ ซ ล ท X ร ม X และการเคลื่อนที่เข้าหากันของกลุ่มทำนองโยนแต่ละกลุ่มเคลื่อนที่เข้าหากันเป็นคู่ 4 ทำให้ทำนองโยนในเกี่ยวพันจึงประกอบไปด้วย

- ทำนองโยนลงเสียงซอล
- ทำนองโยนลงเสียงเร
- ทำนองโยนลงเสียงลา
- ทำนองโยนลงเสียงมี
- ทำนองโยนลงเสียงที

นอกจากนี้ทำนองในช่วงท้ายของเกี่ยวพันยังมีการปรากฏทำนองที่มีเค้าโครงจากเพลงทยอยในอัตราจังหวะสองชั้นตอนที่ 2 อีกครั้งก่อนที่จะเข้าสู่ทำนองลงจบที่มีลักษณะเดียวกับการลงจบของเพลงพญาโศก

อัตลักษณ์เฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางนี้มีความพิเศษและโดดเด่นอยู่หลายประการ ทั้งกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการบรรเลงที่มีลักษณะเฉพาะของทำนองแต่ละช่วง การประดับประดาลูกโยนที่นำองค์ประกอบทางดนตรีด้านต่างๆมาใช้ การสื่อความหมายทำนองเพลงในเชิงสุนทรียศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของทำนองเพลงที่เทียบได้กับบทกวีนิพนธ์บทหนึ่งที่มีความงดงาม การสะท้อนอารมณ์เศร้าของบทเพลงที่เป็นไปตามรูปแบบของเพลงทยอย อัตลักษณ์เฉพาะของเพลงทยอยเดี่ยวทางนี้ยังได้สะท้อนถึงอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลของครูสอน ฆ้องวง ที่ทางเดี่ยวของท่านมักจะมีอัตลักษณ์ที่สุ่มใสอาครีบบรรยากาศแต่แฝงไว้ด้วยกลเม็ดเด็ดพรายมีความลึกล้ำบรรเจิดเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน ฆ้องวงครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าในเรื่องราวของเพลงทยอยเดี่ยวที่ถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงของวงการดนตรีไทย และเพลงเดี่ยวทางนี้เป็นทางเดี่ยวของครูสอน ฆ้องวง ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไปว่าเป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ทั้งนี้ทั้งนั้นยังมีบรมครูทางดนตรีไทยอีกหลายท่านที่ได้สร้างสรรค์เพลงทยอยเดี่ยวไว้สำหรับเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ซึ่งยังไม่ได้ทำการค้นคว้าวิจัยกันเท่าใดนัก เป็นเรื่องน่าสนใจที่จะมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเพลงทยอยเดี่ยวใน

เครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ และทางเพลงทยอยเดี่ยวของบรมครูท่านอื่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษา
คันทวีวิจัยเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงทยอยเดี่ยวทางครูสอน วงฆ้อง ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อไป
ในกาลภายหน้าแก่ผู้ที่ทำการศึกษาคันทวีวิจัยในเรื่องราวของเพลงทยอยเดี่ยว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

- กาญจนา อินทรสุวานนท์. หน่วยที่ 10 นาฏศิลป์และดนตรีไทย. **ประมวลสาระชุดวิชาไทยศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.
- คณะกรรมการโครงการส่งเสริมการดนตรีไทย. **เกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2538.
- จำลอง เกิดผล. สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2549.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี **สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2542.
- ช่อประยงค์. กลอนและวิธีเขียนกลอน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมศาสตร์(197) จำกัด, 2548.
- ณรงค์ชัย พิภูลศรี. **สารานุกรมเพลงไทย**. สำนักพิมพ์เรือนแก้ว, 2528.
- ทรงวิทย์ แก้วศรี. **ดนตรีไทย โครงสร้าง อธิษฐานศัพท์ และสารสังเขป**. กรุงเทพฯ บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด, 2533.
- นริศรานูวัตติวงศ์, สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ, **สาส์นสมเด็จพระ 1**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- บุญช่วย โสวัตร. 2531. ลักษณะพิเศษของเพลงเดี่ยว. ใน **คู่มือปฏิบัติงานมหกรรมเดี่ยวเพลงไทย ชัยมงคล**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล กรมศิลปากรและสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย.
- บุญธรรม ตราโมท. **คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: ศิลปสนองการพิมพ์, 2541.
- พิชิต ชัยเสรี. รองศาสตราจารย์, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2549.
- พินิจ ฉายสุวรรณ. ศิลปินแห่งชาติ. สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2549.
- พูนพิศ อมาตยกุลและคณะ. **นามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 200ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือนแก้ว , 2532.
- พูนพิศ อมาตยกุล. **ดนตรีวิจัยกษณ์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสมัยจำกัด. 2538.
- มนตรี ตราโมท . “การบรรเลงเดี่ยว” ใน **คู่มือปฏิบัติงานมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคล** . กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล กรมศิลปากรและสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย , 2531.

มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลคั่นท์. **ฟังและเข้าใจเพลงไทย**. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ไทยเกษม, 2523.

มานพ วิสุทธิแพทย์. 2533. **ดนตรีไทยวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน 2542**. กรุงเทพมหานคร :

นานมีบุ๊คพับลิเคชัน, 2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. **สารานุกรมศัพท์ดนตรีภาคคีตะ - ดุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2540.

ราชบัณฑิตยสถาน. **สารานุกรมศัพท์ดนตรีภาคคีตะ - ดุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2540.

ราชบัณฑิตยสถาน. **สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคประวัตินักดนตรีและนักร้อง ฉบับ**

ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ทีพีลัม จำกัด, 2549.

ราชบัณฑิตยสถาน. **สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคประวัติเพลงเกร็ดและเพลงละครร้อง ฉบับ**

ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : หจก. ซี.วาย.ซี.เอ็ม.พรินติ้ง, 2540.

วิเชียร เกิดผล. สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2551.

วารสารณ์ เชิดชู. 2548. **การศึกษาเพลงทยอยเดี่ยวสำหรับซออุท่างครูล่วงไพเราะเสียงซอ**

(อุ้น ดูระชีวิน). วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาวิชาดุริยางค์ไทย

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดิตต์ วงษ์เทศ **ร้องรำทำเพลง ดนตรีและนาฏศิลป์ชาวสยาม**. กรุงเทพฯ :

บริษัท พิมพ์เศ พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด 2542

สำราญ เกิดผล. ศิลปินแห่งชาติ. สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2548.

สมชาย คุริยประณีต. สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2551.

อุดม อรุณรัตน์. **เชิดชูเกียรติพระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตตเสวิน)**. กรุงเทพมหานคร :

เรือนแก้วการพิมพ์, 2537.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. **ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย**. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพนายพุ่ม

บาปุยะวาทย์ ณ วัดธาตุทอง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร วันเสาร์ที่ 22 มิถุนายน

พ.ศ. 2511.

อดิศร เวชกร. 2549. **วิเคราะห์เดี่ยวจะเข้เพลงทยอยเดี่ยว: ทางครุฑศิษย์ นิลสุวรรณ**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาวิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติชีวิตครูสอน วงษ์อ่อง

ครูสอน วงษ์อ่อง เป็นบุตรนายขันและนางน้อม นามสกุลเดิม คือ นวีวรรณ เกิดวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2445 ที่บ้านเลียบบ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บิดามารดาของครูสอน วงษ์อ่อง มีอาชีพทำนา ด้วยความที่บิดามารดาชอบดนตรีจึงส่งลูกๆ ไปเรียนดนตรีกับครูทอง ฤทธิธรม ซึ่งเป็นครูเป่าพาทย์อยู่ในระแวกนั้น

ครูสอนได้เริ่มเรียนหนังสือชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนแห่งหนึ่งใกล้บ้านจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อสามารถอ่านออกเขียนได้ บิดามารดาได้ส่งตัวไปเรียนดนตรีกับครูทอง ฤทธิธรม ในระหว่างนั้นเองครูสอนได้เรียนและเล่นดนตรีเป็นอาชีพตลอดมาจนมีชื่อเสียง

ครั้งต่อมาได้เป็นศิษย์ของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) เจ้ากรมเป่าพาทย์หลวง ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครูสอนเป็นคนมีปฏิภาณไหวพริบและความเฉลียวฉลาดจึงได้วิชาความรู้ทางดนตรีจากพระยาเสนาะดุริยางค์มากที่สุด

ครูสอนได้มีการเปลี่ยนแปลงย้ายถิ่นฐานอยู่หลายครั้งด้วยกัน โดยนับแต่บ้านเกิดของครูสอนที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นครูสอนได้ย้ายมาอยู่กับเจ้าคุณครู (พระยาเสนาะดุริยางค์ แช่ม สุนทรวาทีน) ที่บางไส้ไก่ใกล้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แล้วก็ย้ายจากบ้านเจ้าคุณครูมาอยู่ห้องแถวในย่านคลองเทเวศร์ ต่อมาเข้ารับราชการในกรมมหรสพวังสวนกุหลาบ โดยได้พักอาศัยบ้านหลวงของทางราชการ

ครูสอนได้สมรสกับคุณยายเขื่อน วงษ์อ่อง (นามสกุลเดิม ชวลา) เมื่อแต่งงานได้ย้ายเข้ามาอยู่บ้านเจ้าพระยาธรรมมาธิกรณาธิบดี โดยคุณยายเขื่อนเข้ามาช่วยทำอาหารเป็นแม่ครัวและยังมี

โอกาสฝึกฝนวิชาการด้านดนตรีอีกด้วยโดยคุณยายเขื่อนได้เรียนการขับร้องเพลงไทย ครูสอนและคุณยายเขื่อนมีบุตรธิดาด้วยกัน 3 คน คือ

1. นางสาวหยุด ปัญจะ
2. นางพรทิพย์ แก้วดี
3. นายชูเกียรติ วงษ์อ่อง

ครูสอนได้เริ่มชีวิตการทำงานตั้งแต่บ้านเจ้าพระยาธรรมมาธิกรณาธิบดี เสนาบดีกระทรวงวัง ในรัชกาลที่ 6 ต่อจากนั้นได้เข้ารับราชการที่วังสวนกุหลาบ ในกรมมหรสพ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2470 หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองครูสอนได้ออมาสังกัดกองการสังคีตกรมศิลปากร

ครูสอนเป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทยว่าเป็นผู้มีฝีมือทางดนตรีไทยเป็นเลิศโดยเฉพาะฆ้องวงใหญ่ ครูสอนบรรเลงเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ได้อย่างดีและทุกเครื่องมือ

เมื่อครั้งมีการประชันปี่พาทย์ ณ วังบางขุนพรหม ในปี พ.ศ. 2466 ครูสอนเป็นผู้ตีฆ้องวงประจำวงเจ้าพระยาธรรมมาธิกรณาธิบดี (หม่อมราชวงศ์ป๋ม มาลากุล)

นามสกุล “วงษ์อ่อง” เป็นนามสกุลพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

“ครั้งหนึ่งครูสอน วงษ์อ่องได้มีโอกาสถวายการบรรเลงหน้าพระที่นั่งเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จพระราชดำเนินผ่าน ทรงตรัสถามครูสอนว่า เจ้ามีนามสกุลหรือยัง ครูสอนได้ตอบว่า ยังพระพุทธเจ้าคะ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตรัสต่อไปว่า เมื่อเจ้าตีฆ้องดีเจ้าก็นามสกุลวงษ์อ่องซะสิ” (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2552)

ในปี พ.ศ. 2518 กรมศิลปากร ได้เชิญครูสอนตีฆ้องเพลงเดี่ยวต่างๆ ทั่วประเทศมาไว้เป็นสมบัติของชาติ ซึ่งท่านได้ถึงแก่กรรมขณะกำลังเดี่ยวเพลงกราวในในการบันทึกเสียงเมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2518

ศิษย์ที่มีชื่อเสียงของครูสอน เช่น ม.ล.สุรภย์ สวัสดิกุล ครูชั้น ครูชั้น ครูสมชาย ครูชั้น ครูบุญส่ง กาหลง ครูสำรวม ฤทธิธณ ครูพินิจ ฉายสุวรรณ รศ.พิชิต ชัยเสรี อาจารย์นิกร จันทสร อาจารย์บุญช่วย โสวัตร

ครูสอน วงษ์อง ได้แต่งเพลงเดี่ยวไว้มาก เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เช่น เพลงนกขมิ้น เพลงต่อยรูป เพลงดอกไม้ไทร เพลงอาเฮีย เพลงสุดสงวน เพลงนารายณ์แปลงรูป เพลงนึ่งมู่ง เพลงทยอยเดี่ยว เดี่ยวระนาดเอก เช่น เพลงลาวแพน เพลงทยอยเดี่ยว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โน้ตเพลงทยอยเดี่ยว ทางห้องวงใหญ่

เดี่ยวโอด

บรรทัดที่ 1

- - - ริ	_____มี	- มี มี มี	—ริ—ท	_____มี	—ริ—ท	—(รม) (ลช) - ซ
- - - ริ	_____ม	- ล ช ม	—ร—ทุ	_____ม	—ร—ทุ	—ดุ - - ม ร ช

บรรทัดที่ 2

- (ลทท)	- - ริ มี	มี มีมีมีมี	- ริ - ม	_____ท	_____ซ	ลท-ล มี	ริท - ทุ
- ซ - ฟ	- - ร ม	ซ ทลชม	- ร - ม	_____ทุ	_____ซ	ลทุ-ล ม	รทุ - ล

บรรทัดที่ 3

_____	_____	_____	- ล ท	_____	มีมีมี ริท	ล ท ลชล	- ล - ซ
_____	_____	_____	- - ล	_____	ลชม ร ทุ	ล ทุ ลชล	- ซ - -

บรรทัดที่ 4

- (ลทท)	- - ริ มี	มี มีมีมีมี	—ริ—ท	_____มี	- ริ - ท	- - ลช	ซ - ม ซ
- ซ - ฟ	- - ร ม	ซ ทลชม	—ร—ทุ	_____ม	- ร - ทุ	- - - ม	- ร - ช

บรรทัดที่ 5

- - (ลท)	มีริ	ริ มี	มี มี มี มี	—ริ—มี	_____ท	—(ลท ริ)	(ลท มีริท)	- ล - ทุ
- - ซ	- ท - ม	ซ ล ช ม	_____	—ร—ม	_____ทุ	- ซ - ร	ซ - มรทุ	- ล - ล

บรรทัดที่ 6

- (ลทุ) ร	(รม) ซ -	(ลท) - -	- - - ท	_____	มีมีมี ริท	ล ท ลชล	- ล - ซ
- ช - ริ	ดุ - ม	ซ ม -	- ล - ล	_____	ลชม ร ทุ	ล ทุ ลชล	- ซ - -

บรรทัดที่ 7

(ลทุ) ร	ซ - (รม)	ซ ทล) -	- - - ริ	_____	มีมีมี ริท	- ลล ซ ล	- ล - ซ
ซ - - ทุ	- ทุ ดุ	ร - ซ ม	ร ทุ - ทุ	_____	ลชม ร ทุ	ล - ช ล	- ซ - -

บรรทัดที่ 8

- - - รั	- - - มี่	มี - มี -	มี - รั -	มีรั - -	- - - -	ล ทุ รม	ร - - ษ
- ร - -	- ม - -	- ษ - ม	- ร - ทุ	- ทุ ล ษ	พ รม ทุ	ษ - คุ -	- ษ - -

บรรทัดที่ 9

ล ทุ รั มี	รั - รั -	ล ทุ - ล	- ษ - คุ	- รั - คุ	- ทุ - ล	- ทุ - ล	- ษ - ม
ษ - คุ -	- ทุ - ล	ษ - คุ -	ษ - คุ -	ร - คุ -	ทุ - ล -	ทุ - ล -	ษ - ม -

บรรทัดที่ 10

- ล ทุ คุ	รั - มี มี	รั คุ ทุ ล	ษ - ม -	- - - -	- - - รั	ม รั - -	- - - ม
ษ - - -	- ม - -	- - - -	- มุ - มุ	ทุ ล ษ ฟู	มุ รั - -	- คุ ทุ ล	ษ มุ - -

บรรทัดที่ 11

ล ษ	ษ -	ม รั	ร -	ษ ล ทุ คุ	- - - -	ษ ล ทุ คุ	- - - -	ล ทุ คุ รั	- - - -
- ษ - มุ	- ทุ - มุ	- - - -	ทุ ล ษ มุ	- - - -	ล ทุ คุ รั	- - - -	ทุ คุ รั ม	- - - -	- - - -

บรรทัดที่ 12

ล ษ	- ม	- ร - คุ	- คุ - คุ	- ทุ - ล	ทุ ล - ม	- ร - คุ	ร - รั คุ	- - - คุ
- ม รั -	คุ - ทุ -	ษ - ทุ -	ล - ษ -	- - ษ -	คุ - ทุ -	- ล - -	ทุ ล ษ -	- - - -

บรรทัดที่ 13

- ทุ ทุ รั -	ษ - รม	ล ษ - ษ -	ม - ษ -	ม รั รั -	ษ - ล -	ทุ - รั -	ทุ - ล -
ษ - - ทุ	- ทุ คุ	- ษ - ม	- ษ - ษ	- ทุ - ษ	- ล - ทุ	- รั - ทุ	- ล - ษ

บรรทัดที่ 14

ล ทุ รั -	ร ร ร -	- ทุ ทุ รั -	ม ม ม -	รม ษ -	ษ ษ ษ -	- รม ษ -	ล ล ล -
ษ - - ม	- - - รั	ษ - - ษ	- - - มุ	คุ - - ล	- - - ษ	คุ - - ทุ	- - - คุ

บรรทัดที่ 15

ฟม) ม -	ซฟ) ฟ -	ลซ) ซ -	ทล) ล -	- ม่ม่ม	- รี้ - ท	- ล - ล	- - - ซ
- ร - ฟ	- ม - ซ	- ฟ - ล	- ซ - ท	- ลซม	- ร - ท	- ล - ซ	- - - -

บรรทัดที่ 16

ทล) ลท	- รี้ - ม	ม่ม่ม่ม	- รี้ - ท	- ท - ม	- รี้ - ท	- - ลซ	ซ - ม -
- ซ - ฟ	- ร - ม	ซลซม	- ร - ท	- ฟ - ม	- ร - ท	- - - ม	- ร - ซ

บรรทัดที่ 17

- ลท) ร -	ซ - ร) ม	- ซลซ	- ม) ซล	ร) ม - ซ	- ซ) ลท	ม) รี้) รี้ -	ท - ล -
ซ - - ท	- ท) ล	ซ - - ม	ร - ฟ -	ล) - ซ -	ร - ซ	- ร - ท	- ล - ซ

บรรทัดที่ 18

รี้) ม - รี้	- ลท -	- รี้ - -	ทล) ล -	ทล) ล -	ลซ) ซ -	ทล) ล -	ลซ) ม -
- - ร -	ซ - - ร	- - - ซ	- ซ - ท	- ล - ม	- ม - ล	- ล - ร	- ร - ซ

บรรทัดที่ 19

ซ - ร) ม	- ล - -	ทล) ซ -	ฟ) ซล	ร) ม - ซ	ลท) ล) รี้	ม) รี้) รี้) ท	- ล - ซ
- ท) ล -	ร - ซ) ม	- - ร -	ม) ร) ม) ฟ	ล) ซ -	ลท) ล) ร	- ร - ท	- ล - ซ

บรรทัดที่ 20

- ม - ม	ม่ม่ม่ม	- รี้ - รี้	- - - ท	- - - ร) ม	ซล) ล) รี้	- - ท -	ท) รี้ - -
- ซ - ท	ลซ) - ม	- ร - ท	- - - -	- - - ล	- - - ท	- - - ล	- ท - ซ

บรรทัดที่ 21

- - ล) ท	- - ร) ม	- ล) ท) ร) ม	ลซ) ซ -	ซ - ร) ม	- ซล) ลท	ม) รี้) รี้) ท	- ล - ซ
- - ซ -	- - ล -	ซ - ล -	- ม - ล	- ท) ล	ซ - ล) ท	- ร - ท	- ล - ซ

บรรทัดที่ 22

- มี่ - รี่	- ล ท -	ค้ำท) ท -	ท ท ท -	ทล) ล -	ล ล ล -	ลช) ช -	ช ช ช -
- - ร -	ช - - ร	- ล - รี่	- - - ฑ	- ช - ท	- - - ฤ	- ฟ - ล	- - - ฌ

บรรทัดที่ 23

- ฤท) - ร	- ร - ม	- ร ม - ช	- ช - ล	- ร ม - ช	ลช) -	มีรี่) รี่ -	ท - ล -
ช - ฤ -	รี่ - ม -	ค) - ฌ -	ช - ฤ -	ค) - ฌ -	- ม ร ฑ	- ร - ฑ	- ฤ - ฌ

บรรทัดที่ 24

- มี่ - มี่	มี มี - มี	- รี่ - รี่	- - - ท	- ท - มี	- รี่ - ท	- ล - ล	- - - -
- ช - ท	ล ช - ม	- ร - ฑ	- - - -	- ฟ - ม	- ร - ฑ	- ฤ - ฌ	- - - ฌ

บรรทัดที่ 25

- รี่ - รี่	_____มี	- มี มี มี	- รี่ - ท	- ท - มี	- รี่ - ท	- ล - ล	- - - -
- ร - ร	_____ม	- ล ช ม	- ร - ท	- ฟ - ม	- ร - ฑ	- ฤ - ฌ	- - - ฌ

เกี่ยวพัน

บรรทัดที่ 26

- - - -	- ล - ล	- มี รี่ ค้ำ	- ล - ช	- ช) ลท	ค้ำ รี่ มี -	มร) ร ม	ฟ - - ฌ
- - - ฤ	- - - -	- ม ร ค)	- ฤ - ฌ	ร - ฌ	- - - ร	- ค) - -	- ฌ - -

บรรทัดที่ 27

- ค) มร	ร ม ฟ -	ฟ ม - -	ม ร - -
ช) - - ค)	- - - ฌ	- - ร ค)	- - ค) ฌ

บรรทัดที่ 28

ลช) ช -	ร ม ช - -	ล - ท ล	- - - ฌ	ล ช - ฌ	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ฌ
- ฌ - ฌ	ค) ฌ - -	ฤ - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ฌ -	ช ร - -

บรรทัดที่ 29

ลช	ช -	ทล	ล -	- ลุ	- ร	- ม -	ช	ลช	- ช	ลท	ร -	ท	ล -	ล	- - -	ช
- ช	- ช	- ล	- ล	ช	- ร	- ม	- ช	-	ม	ร -	ช	- -	ล	- -	ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 30

- - -	ล	- - -	ท	รม	- ท	-	ล -	ช	- - -	ท	-	ท -	ล	ท	ล -	ล	- - -	ช			
ฟ	ม	ร -	ฟ	ม	ร -	ค	-	ช -	ม	-	ร -	ฟ	ม	ร -	ฟ	-	ม -	- -	ช -	ช	ร - -

บรรทัดที่ 31

- - -	ล	- - -	ท	-	ฟ -	ท	-	ล -	ช	- - -	ท	-	ท -	ล	ท	ล -	ล	- - -	ช	
ฟ	ม	ร -	ฟ	ม	ร -	-	ม - -	ม	-	ร -	ฟ	ม	ร -	ฟ	-	ม -	- -	ช -	ช	ร - -

บรรทัดที่ 32

ลช	ช -	ทล	ล -	ล	ท	รม	ลช	ม -	ลช	-	ช	ลท	ร -	ท	ล -	ล	- - -	ช			
-	ช	-	ช	-	ล	-	ล	-	ร	-	ช	-	ม	ร -	ช	- -	ล	- -	ช -	ช	ร - -

บรรทัดที่ 33

-	ล -	ช	ล	ท -	ล	ช -	รม	ล -	ช -	ล	ช -	ช	ลท	ร -	ท	ล -	ล	- - -	ช
-	ช	- -	-	ล	- -	-	ท	ค -	-	ช - -	- -	ร -	ช	- -	ล	- -	ช -	ช	ร - -

บรรทัดที่ 34

ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	-	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	-	ร -	ร -
- - -	ช	- - -	ท	- - -	ล	-	ช -	ช	- - -	ท	- - -	ล	-	ค	-	ท	-	ล -	ช		

บรรทัดที่ 35

ร	ม	ร -	ร	ม	ร -	ร	ม	ร -	ร	-	ร -	ร	ร	ร -	ร	ร	ร -	ร	-	ร -	ร -
- - -	ช	- - -	ท	- - -	ล	-	ช -	ช	- - -	ท	- - -	ล	-	ค	-	ท	-	ล -	ช		

บรรทัดที่ 36

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- (ช ล	- ล - -	รื คื - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 37

- ล ช -	ช ล - -	ช ท ล	(ม ฟ ช ล	(ร ม - ช	ล ช - ล	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ม ฟ	ร - ช ร	ร - - -	ค - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 38

- - - ช	- ม - -	- ล ท ล	- - - ช	- ร - ช	ล ท - ล	ท ล - ล	- - - ช
- ช - -	- ท - -	ล - - -	ช ร - -	- ล - ช	- ท - -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 39

ล ช -	ท ล -	(ร ม ช -	ล ช -	ล ช -	(ล ท รื -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	- ล - ล	ค - - ม	- ร - ช	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 40

- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -	- ร - -	ร - ร -
- - ช -	- ช - ท	- - ท -	- ล - ช	- - ท -	- ท - ล	- - ล -	- ล - ช

บรรทัดที่ 41

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 42

ล ช -	(ร ม ช -	- ล ท ล	- - - ช	ล ช - ช	(ล ท รื -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - ช	ค - ช -	ล - - -	ช ร - -	- - ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 43

- ล - ช	- ร - ล	- - ท ล	- - - ช	ลช - ช	ลท รี่ -	ท ล - ล	- - - ช
- ช - -	- ล - ล	- - - -	ช ร - -	- ม ร -	ช - - ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 44

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- คี่ - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 45

ร ม ร -	ร ม ร -	ร ม ร -	ร - ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร - ร -	ร - ร -
- - - ช	- - - ท	- - - ล	- ช - ช	- - - ท	- - - ล	- คี่ - ท	- ล - ช

บรรทัดที่ 46

- ล ช -	ช ล - -	ช ล ช ฟ	- ชล	- ล - -	รื่ คี่ - -	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ช ฟ	- - - ค	- ฟ -	- ช - ฟ	- - ท ล	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 47

- ล ช -	ช ล - -	ช ทล -	มฟ ชล	รม - ช	ลช - ล	ท ล - ล	- - - ช
- - - ฟ	- - ม ฟ	ร - ช ร	ร - - -	ค - ช -	- ม ล -	- - ช -	ช ร - -

บรรทัดที่ 48

ช - รม	ลช ช -	ล - รี่ -	ท - ล -	ช - รม	ลช ช -	ช ล ท รี่	- รี่ - -
- ท ค -	- ม - ล	- ร - ท	- ล - ช	- ท ค -	- ม - ล	- - - -	ร - ท ล

บรรทัดที่ 49

- มี่ - รี่	- ล ท -	รื่ - มี่ -	รื่ - ท -	ทล ล -	ทล ล -	ทล ล -	ทล ล -
- - ร -	ช - - ร	- ม - ร	- ท - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล

บรรทัดที่ 50

ทล	ล -	ม ฟ ช -	มีรี	รี -	ล - ท -	ท ล - ล	ท ค รี มี	- คื ทล	- ช - ฟ
- ล	- ร	- - - ล	- ร - ล	- ท - ร	- - ช -	- - - ม	ล - - ช	ฟ - ม -	

บรรทัดที่ 51

ช ล ท ค	ลช	- -	ช ช มร	ร ม ช -	ช - ม -	ทล	- -	ร ม - ร	- - - ม
- - - -	- ม - ค	- ม - ค	- - - ร	- ค - รช	- ช - ร	ค - - ช	- ร - ร		

บรรทัดที่ 52

									- ม - -
									- ร - ร

บรรทัดที่ 53

ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ม ช - -	ทล	- ช	ล ท ค รี
- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- - มร	- ช	ร -	- - - ร

บรรทัดที่ 54

- ท - รี	มี รี มี -	มี - มีมี	รี ท - รี	ลท รีมี	รี ท - ล	ท ล - ล	- - ช -
- ฟ - ร	ม ร ช -	ม - ช ม	ร ท - ร	ช - ร ม	ร ท - ล	- - ช -	ช ม - ร

บรรทัดที่ 55

- ท - รี	มี มี - มี	- - มี มี	รี ท - รี	ลท มี -	รี คื ท ล	ช ล ท ล	ช ฟ ม ร
- ฟ - ร	ม ช - ม	- - ช ม	ร ท - ร	ช - ม -	ร คื ท ล	ช ล ท ล	ช ฟ ม ร

บรรทัดที่ 56

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	- - - ล	- - - -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล	ล - - -	ช ฟ ม ร

บรรทัดที่ 57

ทุ ทุ ฑุ -	ทุ ฑุ ฑุ -	ทุ ฑุ ฑุ -	ทุ ฑุ ฑุ -	- - - ฑุ	ลท - ล	ท ล ซฟ	ม - ร -
- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- ฑุ - -	ซ - ลุ -	- - - -	- รุ - -

บรรทัดที่ 58

ทล	ลท	คํ - รํ -	ท ล ซฟ	ม ม - -	ทล	ลท	คุ - ร -	- ซ	ลท	คํ - รํ -
- ซ - -	- ร - -	- - - -	- ร - ร	- ซ - -	- รุ - -	ร - ซ -	- ร - -			

บรรทัดที่ 59

- - - ม				ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -	ซ ซ ซ -
- - - ร				- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ	- - - ฟ

บรรทัดที่ 60

มร	ร -	ซ - ล -	ท - มํ -	รํ - ท -	ซ ม - ท	ลท - ท	มํมํ	มํ รํ	- ท - ล
- รุ - ซุ	- ลุ - ฑุ	- ม - ร	- ฑุ - ลุ	- - ร -	ซ - ฑุ -	- ม - ร	- ฑุ - ลุ		

บรรทัดที่ 61

รม - ซ	ลซ - ท	ลท รํมํ	รํ ท - ล	ซ ม - ท	ลท - ท	มํมํ	มํ -	รํ - ท -
คุ - ซุ -	- มท -	ซ - รม	ร ฑุ - ลุ	- - ร -	ซ - ฑุ -	- ม - ร	- ฑุ - ลุ	

บรรทัดที่ 62

ร ร ร -	ร ร ร -	ล ล ล -	ล ล ล -	รํ รํ รํ -	รํ รํ รํ -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ม	- - - รุ	- - - ท	- - - ลุ	- - - มํ	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ

บรรทัดที่ 63

ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ล ล ล -
- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ	- - - รํ	- - - ร	- - - ท	- - - ลุ

บรรทัดที่ 64

ด ล ล -	ล ท ล -	ล ล ล -	ล ล ล -	ช ล ท คํ	- - - -	รํ ี ท ล ช	- - - -
- - - ท	- - - ล	- - - ท	- - - ล	- - - -	ร ค ุ ท ล	- - - -	ท ล ช ม

บรรทัดที่ 65

ลช) - ม	- ร - ค	- - - ค	ร ม ช -	ลช) ช -	ล - ท -	คํ) ท -	คํ - รํ -
- ม ร -	ค ุ - ท -	ท ล ช -	ค - - ม	- ช - ล	- ท - ค	- ท - ค	- ร - ม

บรรทัดที่ 66

ลท - มํ	- รํ - คํ	- ท - ล	- ช - ม	ลช) - ม	- ร - ค	- ค ุ - ค	- - - -
ช - คํ -	ล - ช -	ฟ - ม -	ร - ท -	- ม ร -	ค ุ - ท -	ช - ท -	ท ล ช ม

บรรทัดที่ 67

ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - ร	- - - ค	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม

บรรทัดที่ 68

ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -
- - - ค	- - - คํ	- - - ม	- - - มํ	- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม

บรรทัดที่ 69

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ล ช - -	ม ม ม -	ล ช - -	ม ม ม -
- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม	- - - ม ร	- - - ม	- - - ม ร	- - - ม

บรรทัดที่ 70

ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ม ม ม -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -
- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

บรรทัดที่ 71

มริ	- -	ท ล - -	ล ช - -	ลช - -	ลฤ รม	- ช ลช	- ช (ลท)	- รั - รั
- ท ลช	- - ชม	- - มร	- ม รท	ช - ฤ -	ช - - ม	ร - ช -	- - - ท	

บรรทัดที่ 72

		- รั - รั	- รั - รั	- รั - รั	- รั - รั	- รั - รั	- รั - รั
		- ฤ - ร	- ม - ช	- ฤ - ฤ	- ฤ - ร	- ม - ช	- ม - ฤ

บรรทัดที่ 73

ริ - ท -	- - ล -	- - ช -	- - ม -
ร - ลช	- - ชม	- - มร	- - รท

บรรทัดที่ 74

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ฤ	- - - ม	- - - ช	- - - ช	- - - ล	- - - ฤ	- - - ท	- - - ฤ

บรรทัดที่ 75

ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -	ร ร ร -
- - - ฤ	- - - ม	- - - ช	- - - ช	- - - ล	- - - ฤ	- - - ท	- - - ฤ

บรรทัดที่ 76

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -
- - - ล	- - - รั	- - - ล	- - - ฤ	- - - ล	- - - รั	- - - ล	- - - ฤ

บรรทัดที่ 77

ทล	ล -	ท - - -	ทล	ล -	ท - - -	ทล	ล -	รั มริ	รั -	รั -
- ช - ฤ	- ม รท	- ช - ฤ	- ม รท	- ช - ฤ	- - - ฤ	- ช - ฤ	- - - ฤ	- - - ฤ	- - - ฤ	

บรรทัดที่ 78

ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	ทล)ล -	รื - รื -	รื - รื -	รื - รื -	รื - รื -
- ช - ฑ	- ช - ฑ	- ช - ฑ	- ช - ฑ	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

บรรทัดที่ 79

มริ) - -	ลช) - -	ท - รื -	ท - ล -	คั)ท -	ทล)ล -	ลช)ช -	ชม)ม -
- ท ลช	- ม ร ฑ	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ฑ - ฑ	- ล - ล	- ฑ - ฑ	- ม - ม

บรรทัดที่ 80

ล)ฑ ร -	ช - ร)ม	- ช ลช	- ม)ชล	ทล)ล -	ท - รื -	ล - ท -	ล - ช -
ช - - ฑ	- ฑ ค	ช - - ม	ร - ฬ -	- ช - ฑ	- ร - ล	- ฑ - ล	- ฑ - ม

บรรทัดที่ 81

ช ม - -	ล ช - -	ท ล - -	รื ท - -
- - ร ฑ	- - ม ร	- - ช ม	- - ล ช

บรรทัดที่ 82

- ม - -	ช ม - ช	- ม - ช	- - ล -	ล)ท - ล	ช ม - ช	- ม - ช	- - ล -
- ฑ - -	ช ฑ - ฑ	- ฑ - ฑ	- ล - -	ช - ล -	ช ฑ - ฑ	- ฑ - ฑ	- ล - -

บรรทัดที่ 83

ล)ฑ - ร	- ม - ช	- ร - ม	- ช - ล	รื ท ล ช	- - - -	มริ)ร -	ม - ช -
ช - ร -	ม - ฑ -	ร - ม -	ช - ล -	- - - -	ฑ ล ช ม	- ร - ม	- ฑ - ล

บรรทัดที่ 84

ช ล - ช	ล ท - ล	ท คั - ท	คั รื - คั
- - ฑ -	- - ล -	- - ฑ -	- - ค -

บรรทัดที่ 85

มีรี	รี -	คํ - ท -	ล - ช -	ล - ท -	คํ - รี -	คํ - ท -	ล - รี -	ท - ล -
- ร -	ค -	ท - ล -	- ช - ล -	- ท - ค -	- ร - ค -	- ท - ล -	- ร - ท -	- ล - ช -

บรรทัดที่ 86

ทล	ล -	ลช	ม -	ทล	ล -	ลช	ม -	ทล	ล -	ม ฟ ช -
- ล -	ร -	- ร -	ช -	- ล -	ร -	- ร -	ช -	- ล -	ร -	- - - ล -

บรรทัดที่ 87

ท ล - -	ช - ช ล	ท ล - ล	รี - ท คํ	- มี - -	- ท - -	ช - ช ล	- - ท คํ
- - ช ร	- ร - -	- - ช -	- ล - -	- - รี คํ	- ล - ล	- ร - -	ช ล - -

บรรทัดที่ 88

ท - - มี	- - - -	ท ล - -	- ช - -	ช - ร ม	ลช	ช -	ล - รี -	ท - ล -
- ล ช -	รี คํ ท ล	- - ช ร	- ร - -	- ท ค -	- ม -	- ล -	- ร - ท -	- ล - ช -

บรรทัดที่ 89

ช - ร ม	ลช	ช -	ช ล ท รี	- รี - -	- มี - รี	- ล ท -	- มี - รี	- ท - ล
- ท ค -	- ม -	- ล -	- - - -	ร - ท ล	- - ร -	ช - - ร	- - ร -	- - ล -

บรรทัดที่ 90

- มี - รี	- มี - รี	- มี - รี	- ท - ล	ทล	ล -	ทล	ล -	ทล	ล -	ทล	ล -
- - ร -	- - ร -	- - ร -	- - ล -	- ล -	- ล -	- ล -	- ล -	- ล -	- ล -	- ล -	- ล -

บรรทัดที่ 91

ช ล ท คํ	- - - -	รี ท ล ช	- - - -	- - - -	- - - -	ล ท	ล ร ม ช	- - - -	ช
- - - -	ร ค ท ล	- - - -	ท ล ช ม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ม

บรรทัดที่ 92

		ท ล - ล	ท คํ ํ ร ํ ม ํ				
		- - ซ -	- - - ม				

บรรทัดที่ 93

- - ม ํ -	- - - -	- ซ - -	- - - - ซ				
- - - ร ํ ค ํ	ท ล ซ ม	- - ร -	- - - - ม				

บรรทัดที่ 94

ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -
- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม

บรรทัดที่ 95

ลซ) ซ ล	ค ํ ล - -	ล ซ - -	ลซ) - -	ล) ุ) - ร	มร) ร -	ลซ) ซ -	ทล) ล -
- ม - -	- - ซ ม	- - ม ร	- ม ร ุ	ซ - ร -	- ุ - ม	- ม - ุ	- ซ - ุ

บรรทัดที่ 96

ทล) ล -	ท - ร ํ -	ม ํ - ม ํ -	ม ํ - ร ํ -	ท - ร ํ -	ท - ล -	ฟ) ม ซ	ล ท - ร
- ุ - ุ	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ุ	- ร - ุ	- ุ - ซ	มร - ซ	- ุ - ุ

บรรทัดที่ 97

				ล) ุ) - ร	- ม - ซ	ลซ) - ซ	ทล) ล -
				ซ - ร -	ม - ซ -	- ม ร -	- ซ - ุ

บรรทัดที่ 98

ทล) ล -	ท - ร ํ -	ม ํ - ม ํ -	ม ํ - ร ํ -	ท - ร ํ -	ท - ล -	ฟ) ม - ม	ฟ) ซ ล -
- ุ - ุ	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ุ	- ร - ุ	- ุ - ซ	- - ร -	- - - ุ

บรรทัดที่ 99

ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	ท ท ท -	รึ - รึ -	รึ - รึ -	รึ - รึ -	รึ - รึ -
- - - รึ	- - - ล	- - - รึ	- - - ทุ	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท

บรรทัดที่ 100

มึ - -	ลช - -	มึ รึ -	ท - ล -	ช - รม	ช ล ท รึ	- มึ - รึ	ท ล - -
- ท ลช	- ม ร ทุ	- ร - ทุ	- ล - ทุ	- ทุ ค -	- - - -	ท - ท -	- - ชม

บรรทัดที่ 101

ลช - -	ล ช - -	ท ล - -	รึ ท - -	ช - รม	- - ชล	ท - ลท	- ล - -
- ม ร ทุ	- - ม ร	- - ชม	- - ลช	- ทุ ค -	ร ม - -	- ช - -	ม - ชม

บรรทัดที่ 102

ช ม - -	ร ม ช -	ช - รม	ล - ช -
- - ร ค	- - - ร	- ค ค -	- ทุ - -

บรรทัดที่ 103

- ม - -	ช ม - ช	- ม - ช	- - ล -	ลท - ล	ช ม - ช	- ม - ช	- - ล -
- ทุ - -	ทุ ทุ - ทุ	- ทุ - ทุ	- ล - -	ช - ล -	ทุ ทุ - ทุ	- ทุ - ทุ	- ล - -

บรรทัดที่ 104

ลท - ร	- ม - ช	- ร - ม	- ช - ล	ค้ท -	ล - ช -	ม - ร -	ม - ช -
ช - ร -	ม - ทุ -	ร - ม -	ทุ - ล -	- ท - ล	- ทุ - ม	- ร - ม	- ทุ - ล

บรรทัดที่ 105

- ล - -	- ช - ล	ท ล - ล	- รึ - ค	- มึ - -	- ท - -	ช - ชล	- - ท ค
- ช - ร	- ฟ - -	- - ช -	- - ค -	- - รึ ค	- ล - ล	- ร - -	ช ล - -

บรรทัดที่ 106

- มี่ - -	- - คี่ -)	ท ล - -	ซ - มซ
- - รี่ คี่	- - ทล	- - ซม	- ร - -

บรรทัดที่ 107

ซ -)รม	ลซ	ซ -	ล - รี่ -	ท - ล -	ซ -)รม	- - ซล	- ลท -	รี่ยี่ - ทล
- ทุ คี่ -	- ม - ล	- ร - ทุ	- ล - ซ	- ทุ คี่ -	ร ม - -	ซ - - ร	- - - ล	

บรรทัดที่ 108

- - - -	- - - ทุ	_____	_____	ทุ ร - -	- - - ทุ	_____	_____
- - - -	- - - ล	_____	_____	ล - - ซ	- - - ล	_____	_____

บรรทัดที่ 109

_____	_____	_____	_____	_____	ทุ รี่ยี่ - -	- - - ทุ	_____
_____	_____	ล	- - - ทุ	_____	ล - - ซ	- - - ล	_____

บรรทัดที่ 110

ทุ รี่ยี่ - -	- - - ทุ	ทุ รี่ยี่ - -	- - - ทุ	ท - รี่ -	- - - -	- - - -	- - - -
ล - - ซ	- - - ล	ล - ซ	- - - ล	- ล - คี่	- ท - ล	- ซ - ม	- ร - ค

บรรทัดที่ 111

- - - ค	ร ม ฟซ	ทล	- -	ซ ซม	ทล	ซ	ลท คี่ รี่ยี่	มี่ - - -	- - - รี่ยี่
- ซ - -	- - - -	- ซ - ร	- ม รค	- ซ ร -	ซ - - -	- ร - -	- - - -		

บรรทัดที่ 112

- - มี่ มี่	- มี่ - รี่ยี่	- มี่ - รี่ยี่	- คี่ - ซ	ฟ	มซ	- ล - ท	คี่ รี่ยี่ คี่ -	ลซ	ซ รี่ยี่
- ม - -	- ซ - รี่ยี่	- ม - ร	- ค - ซ	- มร - ซ	- ล - ทุ	- ทุ - ทุ	- - - ซ	- ร - ร	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นายนพดล คำทำง
วัน เดือน ปี เกิด	7 พฤษภาคม 2525
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ภูมิลำเนาปัจจุบัน	1 หมู่ 2 ตำบลศิระชะจรระเข้ไฉน อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10540
การศึกษา	ระดับประถมศึกษา : โรงเรียนวัดหัวคู จังหวัดสมุทรปราการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : โรงเรียนพรตพิทยพยัต จังหวัดกรุงเทพมหานคร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : โรงเรียนพรตพิทยพยัต จังหวัดกรุงเทพมหานคร ระดับปริญญาตรี : วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านทุ่งสำย 555 หมู่ 12 ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24160